ROGER BORNICHE

POVESTEA UNUI POLIŢIST

ROBERT BORNICHE

Povestea unui poliţist

În româneşte de Alina Ledeanu

Editura Univers
Bucureşti – 1982

Cuprins

Cuvânt înainte_____5
ANTRENAMENTUL_____7
1_____8
2_____14
3_____20
4_____31
5_____39
6_____47
7_____54
8_____66
PRIMA RUNDĂ_____70
9_____71
10_____89
11_____96
12_____104
13_____113
14_____117
15_____122
A DOUA RUNDĂ_____126
16_____127
17_____142
18_____152
19_____159
20_____167
A TREIA RUNDĂ_____171
21_____172

22 177
23 182
A PATRA RUNDĂ 189
24 190
25 198
26 202
27 207
28 211
29 218
30 223
31 232
32 239
33 247
A CINCEA RUNDĂ 252
34 253
35 266
36 271
37 277
38 280
39 286
40 292
41 297
42 302
43 307
44 313
45 317
46 325
A ŞASEA RUNDĂ 331
47 332
48 338
49 344
ANEXA 350

Cuvânt înainte

Până astăzi, doar borfaşilor li s-a dat cuvântul. Rând pe rând, ei şi-au depănat amintirile, au evocat greutăţile propriei îndeletniciri şi au dezvăluit mizeriile închisorii.

În faţa acestor lamentaţii, poliţiştii au rămas muţi.

Dacă m-am hotărât să rup această tăcere, într-o epocă în care poliţia este mult mai rău văzută decât în trecut, n-o fac pentru a-i dezvinovăţi pe cei ce luptă împotriva crimei şi a delictului. Şi nici pentru a-mi povesti viaţa.

Voi încerca să dovedesc cine sunt aceşti oameni detestaţi, prost cunoscuţi – copoii, curcanii, sticleţii – oamenii fără de care viaţa societăţii – fie că o recunoaşte sau nu – ar deveni nesigură.

I-am cunoscut foarte bine pe borfaşi. De-a lungul întregii mele cariere la Siguranţa Statului, am arestat 567.

Vă voi istorisi acum chiar povestea unuia dintre ei, cel mai necruţător ucigaş de după război.

O poveste, despre vânătoarea unui om, pe care am reconstituit-o în amănunt, cât se poate de adevărată şi care a durat trei ani. Din motive lesne de înţeles, am modificat numele unor gangsteri care şi-au ispăşit pedeapsa şi a unor poliţişti astăzi în retragere.

Veţi descoperi, de-a lungul unei nesfârşite anchete, cum funcţionează marele mecanism al Poliţiei, de la pârghiile uriaşe până la cele mai infime rotiţe. Şi, în acelaşi timp, cine sunt şi cum trăiesc aceşti oameni

neobişnuiţi – poliţiştii.

R. B.

Şefului.

ANTRENAMENTUL

1

— Borniche, vino imediat la mine.

Atât. La celălalt capăt al firului telefonul a şi fost închis.

Rămân o clipă cu receptorul în mână, apoi îl aşez la loc în furcă, încet, încă surprins de tonul tăios şi iritat al Şefului – de obicei binevoitor, curtenitor chiar.

Ziarul pe care tocmai îl citeam alunecă pe jos. Mă ridic şi-mi iau haina atârnată pe spătarul scaunului. Verific dacă nu e şifonată, căci Şeful pretinde colaboratorilor săi o ţinută impecabilă, dacă nu elegantă, îmi aranjez cravata şi ies. Din câţiva paşi traversez culoarul, în care pluteşte un miros de ceară de parchet. Două ciocănituri timide la uşa cu numărul 522 şi iată-mă aşteptând, cu urechea ciulită, cu privirea ţintă la plantonul ce-şi face rondul în hol, la câţiva metri de mine.

— Intră.

Comisarul principal Vieuchêne – obraz rotund, neted şi trandafiriu – mă aşteaptă aşezat la biroul său de fag. Siluetă impunătoare. Poartă un costum albastru-închis, iar din părul negru, lins, pieptănat spre ceafă, o şuviţă rebelă se iţeşte, ca o pană de corb. Expresia ochilor căprui, în general amabilă, e acum preocupată. Nu mă invită să iau loc, ci, nemişcat, continuă să examineze telegrama de urmărire pe care o ţine între degetele plinuţe, cu unghii îngrijite. În sfârşit, ridică privirea spre mine:

— Buisson şi Girier au evadat, îmi spune, întinzându-mi mesajul.

Îl iau şi-l citesc: *„Prefectura de Poliţie, Direcţia Poliţiei judiciare către toate posturile Prefecturii de Poliţie, Siguranţei Statului, Jandarmeriei – Stop – Căutaţi de urgenţă pe numitul Emile Buisson zis Domnul Emile, născut la 19 august 1902 la Paray-le-Monial (Saône-et-Loire), domiciliu necunoscut. Înălţimea: 1 m. 60, slab, părul şi ochii negri – Stop – Acest individ, transferat la azilul de psihiatrie din Villejuif pentru supraveghere medicală, în timp ce-şi ispăşea condamnarea la muncă silnică, a evadat din clădirea spitalului la 3 septembrie, orele 10 dimineaţa – Stop – Evadarea a fost organizată cu ajutorul unor complici din afară – Stop – În momentul evadării, Buisson era însoţit de un alt recidivist, identificat după cum urmează: Girier René zis René Baston, născut la 9 noiembrie 1919 la Oullins (Rhône), fără domiciliu stabil, semnalmente: 1 m. 80, voinic, ochi de culoare deschisă, păr şaten, uşor ondulat – Stop – Aceşti indivizi sunt periculoşi şi, probabil, înarmaţi – Stop – Procedaţi la arestare şi anunţaţi imediat Prefectura de Poliţie, Direcţia Poliţiei Judiciare, Quai des Orfèvres, 36, Paris, telefon Turbigo 92.00, interior 357 şi 865. Semnat: Badin, Director adjunct – Terminat.”*

Pun telegrama pe birou; Vieuchêne se cufundă în fotoliu, poziţie care-i trădează pântecul rotund, apoi, vârându-şi degetul mare în buzunarul de la vestă, îmi spune scandând:

— Ascultă, Borniche, trebuie să mi-i găseşti pe tipii ăştia înaintea Prefecturii, înaintea Jandarmeriei. Într-un cuvânt, înaintea tuturor. Vreau să le dovedesc că Siguranţa Statului există şi că acest Quai des

Orfèvres, cu curcanii lui cu tot nu are ultimul cuvânt în criminalistică. Îţi dau totuşi un sfat, Borniche: păzeşte-te de Buisson, e un ucigaş.

Şeful îşi vâră nasul într-un dosar şi mă expediază, reamintindu-mi:

— Am spus, înaintea tuturor. Nu uita asta, Borniche.

Iată-mă din nou în camera 523, biroul meu, un dreptunghi de patru metri pe trei, cu pereţi bej, pe care Administraţia l-a mobilat, fără să se ruineze, cu două mese şi două scaune din lemn alb, un coş pentru hârtii şi un telefon, şi pe care-l împart cu inspectorul Hidoine, colegul meu. Când deschid uşa, îl găsesc în chiloţi. Ca în fiecare dimineaţă când descinde la birou, Hidoine se schimbă. Îşi scoate pantalonii de wipcord, cizmele de călărie, vesta de tweed şi îmbracă un costum cărămiziu cam lălâu – ţinuta lui de lucru. Mi-a explicat, la început, că se deghizează astfel ca să facă praf fetele din metrou. E un tip înalt şi osos, brun, cu trăsături delicate, cu privirea vioaie şi veselă. Nimic din alura unui copoi. De câte ori îl emoţionează ceva, îşi împinge afară din gură cu un plescăit, proteza maxilarului superior, pe care o plasează apoi la loc, printr-o manevră dibace. Degeaba i-am tot spus că-i dezgustător: Hidoine nu reuşeşte să scape de ticul ăsta scârbos.

Şi-a pus, în fine, pantalonii şi mă întreabă:

— Ce vroia Şeful?

— Pe Buisson.

Hidoine se întoarce spre mine, surprins:

— Buisson? Cine mai e şi ăsta?

— Habar n-am, aud pentru prima oară de el. Dar pot să-ţi spun că Şeful îl vrea cu orice preţ! Mi-a ţinut un întreg discurs ca să-l găsim înaintea celor de la

P.P.[1], pe care nu-i înghite. Îmi închipui că dacă punem mâna pe Buisson, asta îi va servi la avansare. Nu uita că urmează să fie numiţi încă şapte şefi de divizie.

Hidoine dă din cap cu subînţeles:

— Mda, oftează el, e clar. Adio tihnă şi biliard electric.

Hidoine e un as în materie de biliard electric, campionul de necontestat al partidelor dinainte câştigate. Scot din sertarul meu două fişe verzi şi înscriu pe fiecare din ele sus, în colţul din stânga, PJ/1, iniţialele Poliţiei Judiciare, Secţia I, a mea. Notez pe una din ele numele şi prenumele lui Buisson, data naşterii, iar pe cealaltă datele lui Girier. Le semnez.

— Bun, îi spun lui Hidoine, urc la arhivă. Dacă mă caută cineva...

— Ştiu, mă întrerupe Hidoine, te-ai evaporat.

De fiecare dată totul începe aici, la arhive. Acestea ocupă la etajul al şaselea al clădirii Siguranţei Statului, de pe strada Saussaies, chiar deasupra biroului meu, o sală imensă ce înconjoară curtea interioară, în fundul căreia poţi zări maşinile înalţilor funcţionari şi pe şoferii lor, plesnind de grăsime de atâta stat pe loc.

Mai multe milioane de fişe, clasate alfabetic şi fonetic, dormitează în suporturi care alunecă în stelaje compartimentate, adăpostite la rândul lor în sertare uriaşe, despărţite între ele prin culoare speciale. Fiecare fişă cuprinde starea civilă a individului pasibil de a intra sub urmărire, împreună cu numărul dosarului său, fie el administrativ, individual sau criminalistic.

---

[1] Prefectura de Poliţie (n. tr.).

Figurează aici şi cetăţeni nevinovaţi, notaţi, în fişierul central în urma unei simple cereri de paşaport, act de identitate sau permis de vânătoare. Figurează aici, pentru că poliţia e înţeleaptă şi consideră că nevinovaţii se transformă uneori în vinovaţi şi că e preferabil să ştii totul dinainte despre ei. Datele lor sunt grupate în dosarele administrative, numite D.A. Cât despre vinovaţi, biografia, fotografiile, judecarea şi transferul lor de la o închisoare la alta sunt consemnate în dosarele individuale, pe scurt D.I. Infracţiunile acestora şi ale complicilor lor ticsesc aşa-zisele D.C. sau dosarele criminalistice. Acest important clasament e ţinut la zi de vreo sută de inspectori arhivari în bluze gri. Şeful lor este inspectorul principal Roblin, un lungan cu tâmple argintii, amabil şi pedant, pe care entuziasmul meu îl amuză şi-l nelinişteşte în egală măsură. La prima noastră întâlnire, cu trei ani în urmă, mă întrebase ce vârstă am:

— Douăzeci şi cinci, domnule inspector.

— Se vede. Eu am patruzeci şi doi şi sunt sigur că mă crezi un babalâc răsuflat. Dar o să-ţi treacă, ai să vezi. Tot alunecând aici pe coji de banană, ai să te alegi cu multe vânătăi în fund şi cu mai puţin elan.

De astă dată, aruncă o privire pe cele două fişe şi scrâşneşte din dinţi:

— Buisson? Mare ticălos. Dosarul lui e un monument. Ce-a mai făcut? Îl credeam la răcoare...

— A fost, dar a evadat azi-dimineaţă împreună cu un anume Girier.

— Aha! Şi tu vrei să-l prinzi?.

Dau din cap că da. Roblin rămâne câteva clipe tăcut, apoi:

— Borniche, nu-l lăsa să tragă primul, Buisson ăsta

e o fiară.

Îl privesc cum se pierde în nesfârşitul labirint, cu cele două fişe în mână. Mă cuprinde o senzaţie de îndoială, aproape de neputinţă, de care nu reuşesc să scap. La ora asta, Prefectura de Poliţie trebuie să fie în fierbere. Comisarul Pinault, şeful Brigăzii de criminalistică, i-a convocat pe cei mai buni oameni ai săi, pe Courchamp şi Poirier, împreună cu echipele lor, şi i-a pus pe urmele lui Buisson. În total, vreo două sute de oameni. La Brigada mobilă, comisarul Clot, zâmbind pe sub mustaţa-i subţire, a ţinut acelaşi consiliu de război împreună cu adjunctul său, inspectorul principal Morin, şi ordinul a sunat la fel de categoric: puneţi mâna pe Buisson. Sunt, şi acolo, mai bine de o sută de poliţişti. Fără să-i mai pun la socoteală pe cei de la brigăzile teritoriale, de la brigăzile mobile, de la jandarmerie, şi câţi or mai fi!

Descurajat, mă gândesc că la Siguranţă, în afara Şefului, care preferă în locul străzii fotoliul, nu suntem decât doi – Hidoine şi cu mine – şi noi urmează să participăm la această competiţie şi să prindem un om pe care nu l-am văzut niciodată, periculos pe cât se pare şi, fireşte, bănuitor ca o fiară hăituită.

— Uite, astea sunt isprăvile domnului Emile, îmi spune Roblin, din nou lângă mine, aşezând pe masă un vraf de dosare. Ai cu ce te distra, Buisson nu-i un tip oarecare.

— De ce?

— Pentru că e inteligent, asta se vede de la o poştă, şi pe deasupra viclean, meticulos, prudent şi curajos. Ştii de ce mureau toţi de frica lui?

— Nu.

— Pentru că, pe lângă revolver, dumnealui umbla şi cu o grenadă în buzunar, ca să sară-n aer odată cu

sticletele care l-ar fi umflat. Spune-mi, vrei să citeşti aici dosarele astea, sau le iei cu tine?

— Le iau.

Roblin îmi face complice cu ochiul.

— Ai dreptate, puştiule. Aşa ai să afli dacă le mai vrea cineva. Nu strică să ştii cine.

Mă întorc în biroul meu cu mapele sub braţ. Hidoine mi-a lăsat un bileţel pe masă, informându-mă că se afla la *Santa-Maria,* un bar american de pe strada Saussaies. Deschid primul dosar.

2

21 decembrie 1937. Peste Troyes, s-a lăsat un ger de crapă pietrele. Un bărbat destul de înalt, puţin adus de umeri, cu mâinile îndesate în buzunarele paltonului gros, croit impecabil, şi o femeie zgribulită în haina groasă, de blană, intră grăbiţi într-un magazin aflat nu departe de strada Colonel-Driand. Patronul, domnul Nas, îi aşteaptă. Bărbatul îşi scoate pălăria, îşi descheie paltonul şi face prezentările.

— Dânsa este doamna Felippe, despre care v-am vorbit săptămâna trecută, şi care doreşte să închirieze prăvălia dumneavoastră.

Domnul Nas se grăbeşte să o salute pe tânăra femeie brună. E încântat. Frumoasa doamnă Felippe intenţionează să deschidă un salon de coafură şi, până la întocmirea actelor, e dispusă să-i plătească un avans de o mie cinci sute de franci. Dând să plece, cu mâna înmănuşată pe clanţă, se întoarce cu o mişcare graţioasă şi-l întreabă:

— Domnule, aş vrea să aduc cât mai curând de la Paris nişte meşteri, specialişti în amenajări. I-aş instala în odăiţa din spate, ca să nu mai cheltuiesc cu hotelul. Vă deranjează dacă punem acolo nişte saltele şi o sobă de gătit cu câteva cratiţe?

Incapabil să reziste surâsului irezistibil al noii sale chiriaşe, domnul Nas consimte.

Bărbatul şi femeia înfruntă din nou gerul. Străbat cu paşi grăbiţi strada Colonel-Driand, trec prin faţa

sucursalei Creditului Lyonez, îndreptându-se zoriţi spre bulevardul Victor Hugo. Rebegiţi de frig, parcurg în tăcere vreo patru sute de metri, apoi dau colţul pe o străduţă laterală, unde, parcat lângă trotuar, aşteaptă un Hotchkiss negru, cu motorul în funcţiune. Bărbatul se aşază lângă şofer, femeia urcă în spate. Maşina demarează imediat şi porneşte spre Paris.

— Ei?

Întrebarea a pus-o vecinul femeii. Un bărbat mărunţel, cu păr negru şi maxilare proeminente. Stă ghemuit într-un colţ al canapelei, cu gulerul paltonului ridicat; picioarele abia ating podeaua. L-ai crede un umil funcţionar. Ochii însă, negri şi pătrunzători, îngustându-se când fixează pe cineva cu privirea, inspiră teamă. E Emile Buisson.

— Ca pe roate. Ne putem instala când poftim în prăvălie. Voi?

— Noi, spune Buisson, am reperat locurile şi am verificat încă o dată drumul de întoarcere. Dar să nu mai vorbim despre asta; vreau linişte ca să mă gândesc.

Vocea lui Buisson e subţire, încă impregnată de accentul burgund, dar tăioasă, poruncitoare.

29 decembrie. Trei casieri de la Creditul Lyonez, Léon Forestier, Louis Chevalier şi Louis Décombe ies din clădirea Băncii Franţei, de unde au ridicat suma de 1.800.000 de franci. Pe trotuar, Léon Forestier se căzneşte să-şi scoată ceasul din buzunarul vestei, îl priveşte şi înjură.

— Cinci fără zece! Acuşi se înnoptează!

— Nu cârti, Léon, glumeşte Chevalier, care ţine geanta cu banii; dacă gangsterii au de gând să ne atace, măcar n-or să ne vadă pe întuneric.

La aceste cuvinte, Décombe, fire irascibilă, îşi vâră mâna în buzunarul pardesiului, şi degetele lui strâng tocul pistolului.

Cei trei funcţionari au pornit. Au traversat bulevardul Victor Hugo şi, umăr lângă umăr, au luat-o pe strada Colonel-Driand. Mai au doar câţiva paşi până la clădirea băncii, când, ţâşnind dintr-o vespasiană, cinci bărbaţi se năpustesc asupra lor. Casierii simt ţevile revolverelor înfipte în piept.

— Geanta, repede!

Vocea bărbatului scund e neînduplecată şi prevesteşte moartea. Cei trei casieri au înlemnit. Forestier rămâne cu braţele atârnate, Chevalier lasă să i se smulgă geanta. Décombe nu îndrăzneşte să-şi mişte mâna, crispată în buzunar pe pistol! Sunt îmbrânciţi cu brutalitate la pământ. În timp ce se rostogolesc, incapabili să strige măcar, bandiţii o şterg spre automobilul negru, care le vine, încet, în întâmpinare. Până reuşesc cei trei să se ridice, hoţii au şi sărit în Hotchkiss-ul ce ţâşneşte spre Boulevard de Belgique. Forestier, Chevalier şi Décombe îşi scot pistoalele, trag. Cei din maşină ripostează. Apoi, întunericul învăluie totul.

S-a dat alarma. Cu o viteză uimitoare, împrejurimile oraşului, şi mai ales drumul spre Paris, sunt împânzite cu bariere. În noaptea fără lună, în oraşul în care lumea cinează liniştit, îndărătul obloanelor închise, nimeni nu remarcă cele cinci siluete care, una după alta, se strecoară în magazinul domnului Nas, cu oblonul de fier lăsat.

Din nou împreună, în odăiţa din spatele prăvăliei, după ce-şi scot paltoanele şi hainele şi-şi aşază la îndemână pe o etajeră armele, se privesc plini de satisfacţie.

Cu un zâmbet imperceptibil, care-i dezveleşte, totuşi, sub buza superioară, dinţii strălucitori, Buisson porunceşte:

— Milo, şampania.

Milo e Courgibet, celălalt Emile din bandă. E un bărbat de statură potrivită, cu părul lins, pieptănat spre ceafă, cum e moda, cu ochi verzi şi blânzi. Femeile îl găsesc la fel de seducător ca pe Jean Gabin. Bărbaţii l-au poreclit „Evadatul”, pentru că a reuşit să scape din ocna de la Cayenne, unde ispăşea uciderea unei femei pe care o iubise. Sunt şase ani de când cei doi Emile, Buisson şi Courgibet, lucrează împreună, luându-şi, la nevoie, complici de încredere, bărbaţi dârji, care nu ştiu ce-i frica şi pe care societatea oamenilor cinstiţi nu-i va mai putea recupera niciodată. Îi deosebeşte totuşi un amănunt important. Dacă Buisson e capabil să curme cu sânge rece viaţa unui om, Courgibet detestă împuşcăturile. Dealtfel, şi-a prevenit prietenul: „Să nu-mi ceri niciodată să trag”. Iar Buisson a acceptat.

„Evadatul” se întoarce cu două sticle de şampanie. Sar dopurile, se umplu paharele. Cei cinci ciocnesc.

— Rămânem aici câteva zile, spune Buisson, să le iasă sticleţilor sufletul căutându-ne peste tot, pe urmă ne întoarcem fiecare cu trenul.

Schmull îşi pune paharul pe jos:

— Şi dacă în timpul ăsta bate vreunul la uşă, ce naiba facem, Mimile? Îl trimitem pe lumea cealaltă?

Buisson se întoarce spre el dând din umeri:

— Alsacian tâmpit, asta eşti mă, Karl. Bârlogul ăsta e o ascunzătoare pe cinste: nici nu mă gândesc să facem gălăgie. Uite ce-am hotărât: ziua ne punem salopetele de zugravi pe care le-am adus şi ne prefacem şi noi că mâzgălim. Acum, la masă.

Pe când cei cinci, aşezaţi de-a dreptul pe duşumea, se ospătează şi dau pe gât şampania, poliţia caută de zor un Hotchkiss negru. Tocmai de aceea, instalat la volanul unui Citroën crem, cu un caniche pe genunchi, Abel Sauty trece fără nicio dificultate de cele şapte bariere la care a fost oprit. Puţin înainte de orele 22, soseşte la Paris, alungă câinele cu o lovitură de picior şi scoate de sub scaun geanta cu prada.

Există un om care, multă vreme, pierduse orice speranţă, devenind ţinta batjocurii presei şi a ironiei colegilor săi: comisarul Belin, însărcinat cu prinderea celor vinovaţi de atacul din Troyes.

Nu numai că nu ajunsese să pună mâna pe ei, nu numai că nu reuşise să-i identifice, dar banda continua să dea, nepedepsită, lovitură după lovitură.

Magazinele universale din Ile Saint-Denis sunt jefuite, într-o seară, de şase oameni înarmaţi. Directorul, domnul Cabane, şi soţia lui sunt „uşuraţi” de o sumă considerabilă şi de acţiuni, după ce lui Péricard, paznicul, legat fedeleş, i se îndesase un căluş în gură.

Puţin după aceea, din nou şase oameni înarmaţi blochează cu o maşină furată camioneta unei bănci, lângă podul Nogent, la Fontenay-sous-Bois. În timp ce unul din agresori sparge cauciucurile furgonetei, un bărbat mărunţel, cu ochii negri, smulge funcţionarului geanta, care conţine un milion.

Garenne-Colombes, Rond-Point de l’Aigle, sunt şi ele curăţate de un milion, şi tot de o echipă formată din şase oameni înarmaţi.

Comisarul Belin, cel care izbutise să-l înfunde pe Landru, constata cu o admiraţie forţată că fiecare agresiune se desfăşura după un cronometraj

meticulos şi o perfectă cunoaştere a locurilor. De fiecare dată banda opera cu o repeziciune fulgerătoare, ca să se facă apoi nevăzută, într-o maşină. De fiecare dată victimele semnalau prezenţa unui bărbat mărunţel, de un metru şaizeci, mai curând plăpând, purtând haine de culoare închisă, şi care năvălea cu revolverul în mână. Toţi îi descriseseră ochii negri, pătrunzători, animaţi parcă de o ură neîmpăcată, şi care-ţi îngheţau sângele-n vine.

— Cu un bandit de talia lui Buisson, regiunea riscă să devină un nou Chicago, profetiza Belin.

3

Închid primul dosar. Îmi aprind o ţigară, visând, cu privirea pierdută-n gol, şi-mi spun că, în libertate, un individ de teapa domnului Emile nu poate aduce decât necazuri. Dar, în acelaşi timp, încerc şi o mare satisfacţie.

Dacă Buisson este un rege al lumii interlope, eu, în schimb, sunt un vânător înnăscut. Îmi place să caut, să dibui, să pun întrebări, să adulmec şi să dau de urma care mă va duce la vizuină. Asta sunt – un vânător care n-a purtat niciodată în buzunar revolver sau cătuşe. Lucrez cu mâinile goale. Îmi place să mă năpustesc asupra prăzii, s-o prind în laţ, s-o imobilizez şi s-o aduc, ca pe un fluture uriaş, la destinaţie.

E şi asta o pasiune. Pentru că, altfel, n-aş fi putut accepta o meserie atât de hulită şi de prost plătită. Fără îndoială că o am în sânge. Îmi plac femeile, nu zic nu, ţin la colegii mei, dar mai presus de orice îmi iubesc meseria, în fond, poate că asta înseamnă să fii poliţist.

Şi totuşi, nu păream deloc predestinat acestei îndeletniciri. În adolescenţă nu avusesem decât un vis: să mă fac artist. Aveam vocaţie, temperament, prezenţă scenică; aveam o largă gamă expresivă: puteam trece cu uşurinţă de la surâsul cel mai angelic la privirea cea mai deşuchiată, aveam o voce nuanţată, cu care puteam deopotrivă să susur şi să clamez; aveam degete agile care răsuceau cu dibăcie

şi cărţile de joc şi fularele; aveam prieteni celebri: Jean Nohain, Roger Nicolas, Pierre Louis, Henri Genès şi acordeonistul Jo Privat.

Eram un cântăreţ plin de sensibilitate şi fantezie. Pseudonimul meu artistic era Roger Bor.

Aveam totul, în afară de contracte. Directorii sălilor de spectacol erau reticenţi. Unii, agasaţi, mi-au acordat până la urmă o şansă, şi un public milostiv mi-a zvârlit chiar câteva aplauze. E adevărat că nu stăteam mai mult de câteva minute pe scenă, dar cât de minunate mi se păreau! Da, credeam în ele cu ardoare, credeam din tot sufletul. Eram convins că într-o zi voi fi copleşit de glorie, şi o aşteptam.

În locul ei, însă, au venit nemţii, şi cariera mea de cântăreţ a bătut în retragere. Au urmat zile cumplite pentru mine. Demobilizat, după trei ani petrecuţi în armata fără arme a mareşalului Pétain, m-am aciuit într-o casă dărăpănată din Montmartre. Ameninţat zilnic de proprietăreasă că voi fi zvârlit pe uşă afară dacă nu-i plătesc chiria, hoinăream fără ţintă, înfometat, fără un ban, fără o slujbă. Aşa cum eram atunci, la voia întâmplării, lipsit de orice mijloace şi teribil de nefericit, aş fi putut nimeri, poate, în tagma escrocilor. În asemenea momente se hotărăşte destinul unui om. Eu unul nu am uitat niciodată vremurile acelea de mizerie, iar mai târziu, ele m-au ajutat să-i înţeleg mai bine pe infractori.

Probabil că-mi era o foame cumplită dacă m-am hotărât să mă duc la adresa indicată de un mic anunţ din *Paris-Soir*, pe strada Provence nr. 118, unde se afla administraţia magazinelor *Printemps,* care angaja vânzători şi comisionari. Eram dispus să accept orice muncă, numai să am ce mânca.

Pentru că eram destul de înalt şi de bine legat, m-

au angajat la serviciul special. Într-o clipă, contractul a fost semnat şi m-am trezit detectiv particular, însărcinat cu paza internă a magazinului.

Am fost pur şi simplu lamentabil. Însoţit, în primele zile, de o fată bătrână, domnişoara Kim, desemnată pentru pregătirea mea, nu vedeam nimic, nu arestam pe nimeni; într-un cuvânt, eram un încurcă-lume. Degeaba holbam eu ochii-n toate părţile, nu-l prindeam niciodată pe hoţ în flagrant delict, fapt pentru care aş fi fost răsplătit cu o primă. Degeaba mă muştruluia domnişoara Kim, prezicându-mi o apropiată concediere, nu era nimic de făcut: nu aveam fler, şi pace.

Dar într-o după-amiază, am crezut că repurtez, în sfârşit, prima victorie. Pândisem îndelung o clientă la raionul de marochinerie şi am jubilat văzând-o cum vâră-n geantă o pereche de mănuşi. Savurând dinainte prada, am urmărit-o tiptil până la intrare, aşteptând să ajungă pe trotuar înainte de-a o interpela.

— Poliţia, doamnă, urmaţi-mă. Nu tăgăduiţi, am văzut totul, daţi-mi mănuşile!

Jalnic triumf! Femeia îşi scoase din geantă mănuşile: uzate! erau ale ei.

După acest eşec, am fost repartizat la paza de noapte a mărfurilor, depozitate în nişte subsoluri lungi de câţiva kilometri.

— Noaptea, îmi explicase Fantomas, şeful Pazei Generale, magaziile sunt ca nişte stupi: mişună de tâmplari, zugravi, electricieni, pompieri. Şi toţi te fură din ochi.

Aşadar, pândeam noaptea printre lăzile şi rafturile fantomatice, acoperite cu prelate. Tocmai prinsesem un pompier care furase trei capoate, când am aflat de

la direcţia personalului că figurez pe lista celor propuşi pentru o apropiată plecare în Germania, la muncă forţată.

Eram disperat. Eram gata să fac orice numai să scap. Chiar şi să intru în poliţie. Ideea mi-o dăduse un prieten întâlnit întâmplător pe stradă, chiar în ziua în care, la vizita medicală, un nenorocit de doctor mă găsise apt pentru munca obligatorie.

— Sticleţii nu sunt trimişi în Germania, îmi şoptise prietenul meu.

Perspectiva de-a mă trezi în inima celui de-al treilea Reich, sub ploaia de bombe a aliaţilor, mă îngrozea. Fără să mai stau pe gânduri, am făcut cererea pentru concursul de inspector la Poliţia Naţională. M-am abonat la *Police-revue,* un curs prin corespondenţă pentru viitorii candidaţi. La 16 decembrie 1943, am fost convocat la Sorbona pentru examene. Îmi voi aminti întotdeauna subiectul primei probe scrise: „Ce ştiţi despre instaurarea primului imperiu”. Ştiam totul, şi am reuşit. Aveam douăzeci şi patru de ani.

La 1 mai 1944 am fost numit în brigada a 5-a a Siguranţei, la Orléans, strada Bretonnerie nr. 2. Am fost fotografiat, măsurat, mi s-a dat o pereche de cătuşe noi şi am fost repartizat – ca toţi „bobocii” – la secţia politică. Misiunea: vânătoarea de maquisarzi.

Abia instalat în noul meu post, m-am trezit a doua zi, la începerea programului, păzind cu mitraliera-n mână un bărbat imobilizat cu cătuşele de radiator. Omul nu mai era decât o masă inertă, cu faţa tumefiată, incapabil să bea zeama pe care i-o întindeam cu stângăcie.

— E comunist, deci duşman al Franţei, îmi spuse cu

dezgust şeful meu de secţie.

Noaptea, prizonierul era interogat de nemţi, iar ziua era păzit de poliţia franceză. N-am aflat niciodată ce s-a întâmplat cu omul acela pentru care aş fi dorit să pot face ceva.

Secţia mea a fost apoi mobilizată pentru două acţiuni succesive de urmărire a partizanilor. Prima a eşuat. În cursul celei de-a doua, am ajutat doi maquisarzi să fugă; în semn de recunoştinţă, familia unuia dintre ei mi-a trimis un pachet conţinând o jumătate de kilogram de unt şi şase ouă.

La 19 mai 1944 am dezertat. Am fost destituit, după ce doi foşti colegi mi-au scotocit camera. Eram la rândul meu hăituit de poliţie. Disperat, fără o leţcaie-n buzunar, mă ascundeam în Paris, când, în sfârşit, au debarcat aliaţii şi a venit ziua eliberării.

Mirajul scenei a pus din nou stăpânire pe mine. Dar, ca în cântecul lui Aznavour, deşi mă visam cap de afiş, contractele nu se îmbulzeau deloc şi nu izbuteam să-mi astâmpăr foamea aceea obsedantă care-mi ardea măruntaiele. La 2 septembrie, am primit următoarea scrisoare:

„Domnule. Prin decizia din 19 august 1944 aţi fost reintegrat în postul de inspector stagiar şi detaşat în această calitate la Poliţia Judiciară din Paris. Sunteţi rugat să vă prezentaţi, cu această convocare, la 5 septembrie 1944, orele 9, la Comisarul divizionar şef al Serviciului regional, care va proceda la angajarea dumneavoastră.”

Îmbrăcat cu unicul meu costum din celofibră, călcat a suta oară, am fost cât se poate de punctual la convocare. Mă angajam, pentru a doua oară, în poliţie.

La brigada I-a mobilă din Paris, pe strada Bassano nr. 42, am primit un revolver cu şapte gloanţe, împreună cu recomandarea de-a nu le irosi. Apoi o plăcuţă de poliţist, din metal aurit, o legitimaţie cu diagonală tricoloră cu fotografia mea, şi o altă legitimaţie, datată, care-mi asigura transportul gratuit cu autobuzul şi metroul. Ba nu! încă ceva: cătuşe.

— Dar cheia? îl întrebasem eu pe Danse, secretarul.

Nici n-a catadicsit să ridice nasul din hârţoage.

— A pierdut-o tipul dinaintea ta. Descurcă-te cum ştii.

Şi m-am descurcat. Ca la regiment. N-am avut însă nevoie nici de cheie şi nici de cătuşele lui. Prima mea misiune a fost să demasc, la Versailles, o reţea de avortori. Şeful meu de atunci era un inspector principal lasă-mă să te las. Eu îi scriam rapoartele, eu stabileam, în locul lui, procedura, dar trebuie să recunosc că, datorită acestui copoi bătrân, am învăţat meserie. Mi-a folosit mult. Între altele, să-mi cunosc mai bine colegii care, cu scăpărătoarea ironie a „sticleţilor”, porecliseră grupul meu „Secţia chiureta”.

De fapt, nu greşeau. La mine în birou era un adevărat bazar de obiecte avortive. Se îngrămădeau acolo, confiscate cu ocazia investigaţiilor mele, zeci de chiurete, sonde, instrumente contraceptive. În camera mea de slujnică, fără dulap sau etajeră, în care îmi redactam rapoartele, acestea se înşirau, etichetate şi prăfuite, puse direct pe duşumea, aşteptând să fie încredinţate grefei tribunalelor.

În schimb, biroul vecin era fief-ul elitei din brigadă. Se aferau acolo un comisar proaspăt promovat şi echipa lui de inspectori tineri, dinamici, specializaţi în reprimarea acţiunilor aşa-zis „anti-naţionale”. De la

Ocupaţie încoace, decorul nu se schimbase cu nimic, metodele nici atât.

Într-o zi, am intrat acolo. Spre deosebire de alte dăţi, era descuiat. Auzind strigăte, am deschis uşa şi am dat cu ochii de un spectacol monstruos. În mijlocul încăperii se afla un bărbat complet gol, cu genunchii prinşi de janta unei biciclete, cu braţele desfăcute-n cruce, cu mâinile imobilizate. În faţa lui, cu mânecile suflecate, un comisar îl silea pe nefericit să-şi ţină braţele larg deschise, în timp ce-l lovea scurt cu bastonul de cauciuc, lăsându-i pe antebraţe dâre vinete. Un inspector împingea cu vârful pantofului marginea jantei, provocând unde de şoc în genunchii nenorocitului, care urla de durere.

— Ce cauţi aici?

Comisarul mi-a trântit uşa în nas.

— Va trebui să te obişnuieşti, Borniche, îmi sugerase şeful meu de grupă. E un colaboraţionist, deci un duşman al Franţei.

Eu, însă, nu mă obişnuiam. Nici cu avorturile, nici cu avortoni, nici cu brutalitatea. Pe măsură ce înaintam în stagiu, creştea şi dezgustul faţă de unii dintre colegii mei. Îmi era scârbă de cruzimea, de mediocritatea şi laşitatea lor. Pentru mine, poliţia însemna altceva, însemna înainte de orice dreptate. Eram revoltător de tânăr şi de naiv. Iar la „Brigada chiureta” trebuia să diger toate bobârnacele, să port povara unor misiuni umilitoare, să anchetez cazuri dezgustătoare, să verific denunţurile anonime, să mă înjosesc tot mai mult. Nu mai puteam îndura.

Îmi scrisesem cererea de demisie. Părăseam pentru a doua oară poliţia, de astă dată cu tot entuziasmul. Era pe la sfârşitul lui 1945. Tocmai mă

pregăteam să-mi iau rămas bun de la colivia asta cu sticleţi, când a sunat telefonul:

— Borniche, vino-ncoace.

— Imediat, domnule inspector principal.

René Camard, un normand uriaş – ochelari cu ramă groasă de baga, timid şi posac – m-a măsurat îndelung când am intrat în biroul lui.

— A fost găsit cadavrul unei femei necunoscute, la Saint-Nom-la-Bretèche. Ia cu tine un fotograf, un şofer, şi arată-mi de ce eşti în stare.

După o oră, însoţit de jandarmi, priveam cadavrul: femeia, care trebuie să fi fost frumoasă, zăcea acum în noroi, cu capul însângerat în frunzele jilave.

Deşi mi se întorsese stomacul pe dos, exact în clipa aceea m-am simţit atins de morbul vânătoarei. Habar n-aveam ce metodă să folosesc pentru a-l identifica pe asasinul acestei necunoscute, dar brusc n-am mai avut decât un gând: să-l arestez.

Ancheta a fost lungă şi anevoioasă. Interogam, scormoneam cu răbdare, cu migală. Eram din ce în ce mai aţâţat. Trăiam într-o extraordinară surescitare nervoasă, nu mă mai gândeam decât la cazul meu, ajunsesem să-l visez şi noaptea. În sfârşit, într-o bună dimineaţă, am dat de urma ucigaşului. Era Claude Careli, un tânăr de douăzeci de ani. Îl localizasem într-un mic hotel de pe strada Fontaine. Tocmai mă pregăteam să urc la el în cameră, când deodată apăru în dreptul uşii împreună cu o tânără femeie. S-au sărutat, apoi ea a plecat. Claude a mai zăbovit singur o clipă, respirând adânc aerul, ca o jivină adulmecând capcana. Secunda aceea i-a fost fatală. Dintr-un salt i-am sărit în spate. Mi-am înfipt mâna în umărul lui şi m-am auzit tunând cu o voce ameninţătoare:

— Poliţia! Nicio mişcare.

Cât ai clipi i-am pus cătuşele. Dumnezeule, ce clipă minunată! Încercam oare un sentiment anormal, morbid? Zău dacă ştiu. Pot spune însă că, simţindu-l pe omul acela tremurând în mâinile mele, văzându-i privirea înnebunită, am trăit o bucurie reală, imensă.

Claude a fost primul criminal pe care l-am demascat. Datorită lui cunoscusem exaltarea căutării, graţie lui cunoscusem şi speranţa şi disperarea, optimismul şi spaima! Perseverasem, şi iată că obţineam prima victorie. Până atunci nu fusesem decât un funcţionar. Din clipa aceea deveneam poliţist.

Am rupt cererea de demisie. După câteva zile, am fost repartizat în grupa comisarului Prioux, un specialist în criminalistică. Puteam să-mi dau frâu liber fanteziei.

Am înţeles de la bun început că, fără informatori, un poliţist nu face două parale şi nu e în stare de nimic. Aşa că seara, în loc să-mi fac siesta acasă, în tihnă, dădeam târcoale prin baruri şi pe la baluri deocheate.

Îmi compuneam un rol şi vorbeam argoul ca unul de-al lor, fotografiind însă din ochi toată pleava aceea de corsicani şi lyonezi, parizieni sau stefanezi, căscând plictisit în jurul meselor de pocher, cu ţigara atârnând în colţul gurii şi cu pălăria dată pe ceafă.

Unii din ei nimereau până la urmă în biroul meu. Plin de bunăvoinţă, eram gata să ofer mici servicii în schimbul informaţiei. Aşa, prin codoşi, am ajuns la turnători, iar cu ajutorul acestora pe urmele ucigaşilor. Treaba n-a fost de loc uşoară şi nu s-a făcut bătând din palme: a trebuit să dau dovadă de

multă răbdare şi să-mi pun toate talentele la bătaie. Bunăoară, o pipiţă pica la o razie; imediat „peştele” ei îmi telefona, distrus:

— Vai! domnule Borniche, dacă Moravurile nu-i dau drumul, sunt un om mort.

Obţineam să i se dea drumul, dacă nu era un caz grav. În schimb, codoşul îmi divulga o afacere în pregătire numele autorilor unui atac sau adresa vreunui tip urmărit de noi. Încet, încet, reţeaua mea prindea contur. Mi se mai întâmpla să acord în schimbul unor informaţii prelungirea unei autorizaţii de şedere în capitală vreunuia certat cu legea, să închid ochii asupra unei condamnări fără importanţă, în contumacie, sau chiar să ofer ceva bani, storşi de la Şef; mă transferase în serviciul lui. Între poliţişti şi pungaşi se practica jocul servici contra servici, dar cu o condiţie indispensabilă: până la urmă, poliţistul oferea mai puţin. Mult mai puţin. Aproape nimic.

Şi uite aşa, culcându-mă târziu, dormind puţin şi învăţând să închid ochii la nevoie, îmi urzeam pânza. Aveam acum informatorii şi spioanele mele, pioni acţionând din umbră, nevăzuţi şi eficace, fără de care nu poţi face să cadă „căpăţânile cele mari”.

Cât despre „căpăţâni”, cum se spune în jargonul nostru, al sticleţilor, de când intrasem în poliţie, aveam la activul meu vreo câteva duzini. Eram febleţea Şefului, care constata satisfăcut că, deşi nu recurgeam la metodele celorlalţi, rezultatele vorbeau de la sine: umpleam puşcăriile.

Nu degeaba mă priveau chiorâş cei de la Brigada de criminalistică şi de la Brigada mobilă a Prefecturii de Poliţie. Eram învinuit că mă bag în probleme care nu mă privesc. Crimele şi delictele comise în departamentul Senei aparţineau exclusiv celor de la

P.P. Erau pâinea lor zilnică. Noi, cei de la Siguranţa Statului, eram poftiţi să ne vedem de-ale noastre. Ne revenea restul teritoriului şi cu asta basta.

Dar Şeful era de altă părere. Să fi fost la mijloc ambiţia? Avea de plătit o poliţă mai veche? N-am aflat niciodată secretul, dar un lucru era sigur: de câte ori reuşeam, împreună cu Hidoine, s-o luăm înaintea celorlalţi, Şeful jubila, îşi freca încântat mâinile, ne oferea un aperitiv la bistrou, sau chiar o primă. Toate mijloacele ne erau îngăduite pentru a ne dovedi superioritatea faţă de rivalii noştri. Războiul dintre poliţişti era în toi. Comisarul Clot ne poreclise „hoţii de căpăţâni”. Invidia colegilor de la alte servicii, pe care Şeful îi botezase „poliţiştii fantomă”, mă umplea de satisfacţie. E stupid, dar succesele mă făceau să uit de hărţuiala zilnică, de acrobaţiile financiare necesare ca să-i pot cumpăra prietenei mele Marlyse un cadou de Crăciun, de apartamentul meu modest, cu trei camere, de pe strada Lepic, în Montmartre, unde mă spălam la chiuveta din bucătărie, sau de interminabilele, deprimantele urmăriri.

Doboram „căpăţâni”. Şeful aduna medalii, felicitări, oficiale şi mai adăuga nişte puncte pe tabelul de avansări. Iar eu primeam aceleaşi strângeri de mână, pline de recunoştinţă, uneori o primă, şi totdeauna, ca o Fata Morgana, promisiunea de-a fi numit inspector principal dacă voi da marea lovitură. Cu toate astea, n-am abandonat. Pentru că mă pasionează.

Acum, se ivise în sfârşit prada cea mare: Buisson.

Îmi închipuiam că după isprăvile de la Troyes, n-a stat cu mâinile-n sân.

Deschid al doilea dosar.

4

Doar întâmplarea şi norocul l-au pus pe comisarul Belin pe urmele bărbatului cu ochi negri. Comisarul se întorcea totdeauna acasă cu autobuzul. Într-o seară, după o zi apăsătoare la P.J., s-a hotărât să pornească pe jos, ca să-şi alunge migrena. Deodată, un tip zâmbind stânjenit îl opreşte în stradă. E Guillaume Stefanezul, o lichea căruia Belin îi oferise suspendarea interzicerii de şedere în capitală, drept răsplată pentru un denunţ. Cei doi bărbaţi intră într-un bistrou ca să bea ceva.

— Ia ascultă, spuse deodată Belin, răsucindu-şi o ţigară, ştii întâmplător ceva despre indivizii care-i atacă pe însoţitorii furgoanelor bancare?

Cu aerul cei mai nevinovat, Guillaume dă din cap că nu. Belin e convins că minte.

— Păcat, oftează el, şi dă paharul pe gât, continuând să-l fixeze pe individ cu privirea ochilor săi albaştri. Păcat. Mă rog, profită cât poţi de Paris, că mult n-o să mai ţină...

Guillaume, care-şi sorbea tacticos aperitivul, se îneacă.

— Cum adică, domnule comisar?

— Uite ce e, amice, directorul meu e departe de-a fi de acord cu mine. Nu aprobă întoarcerea ta în capitală. Chiar azi-dimineaţă mi-a spus: „Rău ai făcut, Belin, că te-ai încrezut în omul ăsta. La Paris va recidiva. Crede-mă că e în interesul nostru, al

tuturora, să-l trimit înapoi acasă”.

— Dar n-o să-l lăsaţi să facă asta, nu-i aşa? întreabă Guillaume pierit.

Belin înălţă din sprânceană:

— Dragul meu, cum vrei să-i demonstrez că-ţi vezi de treabă? Ce dovadă de bunăvoinţă din partea ta îi pot aduce? Niciuna!

Şi adaugă, încheindu-şi impermeabilul gri:

— Evident, dacă i-aş da un indiciu despre banda aceea, spunându-i că tu eşti cel care...

— Ajunge, nu vă mai bateţi gura, domnule comisar, i-o retează Guillaume resemnat, din cauza dumneavoastră am ajuns o lepădătură, un turnător. Mi-am trădat prietenii. Odată ce-am ajuns aici, unul în plus sau în minus...

— Ei? întreabă scurt Belin. Dar vocea lui trădează toată încordarea şi neliniştea unui om care, de aproape un an, bâjbâie în gol.

— Întrebaţi-l pe Desgrandschamps.

Charles Desgrandschamps era un individ pe cât de tâmpit, pe-atât de periculos. Căutat de trei ani pentru tentativa de omor asupra inspectorilor lyonezi, trebuie să fi fost de-o prostie ieşită din comun ca să-şi închirieze un apartament pe strada Jeanne-d’Arc, la Arcueil, unde totul era trecut pe numele lui, inclusiv chitanţele de chirie, gaz şi electricitate.

Asta presupunea o asemenea doză de imbecilitate şi de inconştienţă, încât niciun poliţist nu s-a gândit să-şi îndrepte cercetările în această direcţie. Cu excepţia lui Belin. E ceea ce-i deosebeşte pe poliţiştii devotaţi de cei dotaţi.

Desgrandschamps pleacă într-o zi de acasă. În buzunare, conform obiceiului, are cele două revolvere şi degetele stau gata pregătite să apese pe trăgaci. O

privire în dreapta, una în stânga, nimic suspect. Se îndreaptă agale spre maşina trecută şi ea pe numele lui. Nu aruncă decât o scurtă privire asupra celor doi mecanici care meşteresc la motorul unui Peugeot în pană. Şi rău face, căci nici nu apucă să treacă bine, că cei doi îi şi sar în spinare. Charles nu poate face nicio mişcare. Cât ai clipi, se pomeneşte imobilizat, dezarmat, cu cătuşele la mâini. Cei doi mecanici erau sticleţi.

Adus în faţa lui Belin, Charles Desgrandschamps neagă, fireşte, absolut totul: şi că ar fi avut legături cu banda, şi că l-ar fi cunoscut pe bărbatul scund, cu ochi negri.

— Bine, zice Belin. Bine.

Şi adaugă cuvântul infailibil, cuvântul acela atât de ameninţător, încât la auzul lui, borfaşii îşi simt deodată inima cât un purice şi mintea-nceţoşată.

— Păcat!

Charles cade şi el pradă efectului magic al acestui cuvânt neliniştitor, plin de regrete.

— De ce păcat? tresare el.

— Pentru că vezi tu, scumpul meu Charlot, spune Belin curtenitor, eu ştiu că faci parte din bandă. Nu tăgădui, o ştiu prea bine. Eşti curios să afli ce se va întâmpla? Am să-ţi spun imediat. Tot negând ca un catâr un lucru clar ca lumina zilei, ai să ţi-i ridici pe toţi în cap, pe mine, pe judecătorul de instrucţie, Curtea şi juraţii care te vor judeca. Rezultatul? O pedeapsă grea. Chiar foarte grea. Iar urmările sunt evidente: cu cât vei sta mai mult la răcoare, cu atât vei avea mai puţine şanse să-ţi revezi drăguţa.

— Să nu vă atingeţi de ea! se înfurie Desgrandschamps, nu ştie nimic, n-are niciun amestec.

— Eu n-am să mă ating, promite Belin. Dar cunosc pe cineva în bandă, pe care tu îl acoperi, şi care n-aşteaptă decât un lucru, să cazi tu, şi nu pentru puţin timp, ca să-ţi ia locul lângă puicuţă şi să se îndulcească cu ea.

Capcana e grosolană. Suficientă totuşi pentru a-l prinde-n ea pe Charles Desgrandschamps, al cărui creier e la fel de atrofiat ca al unei colibri. După o matură, laborioasă chibzuinţă, care-i îngroaşă vinele la tâmple, gelozia triumfă. Charles Desgrandschamps mărturiseşte.

Aşa ajunge Belin să cunoască, în sfârşit, numele lui Abel Sauty, Julien Berthoux, Lucien Gransard, Karl Schmull, Emile Courgibet şi, mai ales, pe al lui Emile Buisson. Împreună cu adresele lor.

Emile Buisson îşi consuma partea de pradă, vreo 400.000 de franci, la Lille, într-un mic hotel discret din centrul oraşului, împreună cu aceea care, în ultimii patru ani, îi fusese părtaşă la toate loviturile, Yvonne Paindelet, o tânără brună, destul de frumoasă, de o moralitate cam îndoielnică, foarte versată, îndrăzneaţă şi ahtiată după bani.

Belin a luat imediat trenul. La 7 dimineaţa coboară în gara Lille, înghite în viteză o cafea şi un corn. După nici douăzeci de minute, proaspăt şi rumen în ciuda călătoriei, îşi face apariţia la hotel cu figura sa de om cumsecade, care inspiră încredere. De aceea, când întreabă la recepţie unde stă Domnul Emile, i se răspunde imediat cu solicitudine:

— Etajul întâi, camera 3.

Curios, pentru un om atât de prudent ca Buisson, dar zăvorul nu e tras, aşa încât comisarului nu-i rămâne decât să împingă uşa ca să intre. Emile şi

Yvonne dorm duşi, cu spatele întors unul la celălalt. Belin se apropie în vârful picioarelor de noptieră, ia de acolo revolverul, apoi îl bate pe umăr pe Buisson:

— Micul dejun, Mimile.

Emile mârâie şi se întoarce pe partea cealaltă fără să se trezească.

— Curcan, adaugă Belin.

Emile se ridică brusc în capul oaselor. Mâna caută pe noptieră, apoi privirea descoperă arma în mâna poliţistului.

— Hai Mimile, sus, mergem la Paris, ordonă Belin.

Sub privirea Yvonnei, care-l priveşte tăcută, Buisson se îmbracă tacticos şi docil, lasă să i se pună cătuşele. Nu e deloc neliniştit. N-are de unde să ştie că Desgrandschamps a mărturisit şi e încredinţat că va obţine pentru a treisprezecea oară eliberarea pentru insuficienţă de probe. Trăgând din ţigară, îl urmăreşte cu o privire calmă şi ironică pe comisar, care percheziţionează camera.

— În afara periuţei mele de dinţi şi a chiloţilor Yvonnei, mă îndoiesc că veţi găsi ceva interesant, îi spune el zâmbind.

Belin se îndoieşte la fel de mult. De fapt, scotoceşte de formă, căci e convins că un pungaş abil ca Buisson n-a lăsat nimic compromiţător la vedere. Fără să ştie nici el prea bine de ce, Belin se răsuceşte brusc pe călcâie, surprinzând astfel privirea înnebunită a Yvonnei aţintită asupra unei umbrele proptite într-un ungher întunecos al camerei. Se apropie de ea şi o deschide. Cei doi bărbaţi rămân la fel de consternaţi la vederea hârtiilor de o mie care încep să cadă din umbrelă, plutind încet prin cameră.

În general bine crescut, Emile nu se poate stăpâni să nu strige furibund:

— Dobitoaco!

Are şi motive să se înfurie. Căci Belin descoperă imediat că bancnotele astea, încă foşnind de noi ce sunt, aparţin seriei X50 500, banii furaţi casierilor din Troyes.

Ghemuită într-un colţ al patului, cu genunchii sub bărbie, Yvonne varsă lacrimi amare. Îngaimă, scuturată de hohote de plâns:

— Iartă-mă, Mimile, iartă-mă.

Dar Buisson nu pare deloc dispus să ierte. Cu faţa cadaverică, complet desfigurat, urlă agitându-şi pumnii prinşi în cătuşe:

— Când ai făcut asta?

— Noaptea, Mimile, când sforăiai, bâigui ea printre sughiţuri. Îţi şterpeleam din buzunare.

Astfel, datorită nemăsuratei lăcomii a Yvonnei Paindelet, căreia Buisson îi cumpărase, între altele, o cafenea la Lille, pe strada Saint-Nicolas, comisarul Belin a putut aduce dovada convingătoare a vinovăţiei bărbatului cu ochi negri.

Arestarea a avut o consecinţă nu lipsită de importanţă: ea l-a învăţat pe Buisson să nu mai aibă încredere nici în bărbaţi, nici în femei, şi l-a mai învăţat să distrugă în urma lui orice urmă.

Transferat la închisoarea din Troyes, în aceeaşi celulă cu Charles Desgrandschamps, Buisson aştepta să fie judecat de tribunalul din Aube. Pe vremea aceea, justiţia nu glumea cu borfaşii, aşa că pe domnul Emile îl cam păştea munca silnică pe viaţă.

Dar a venit războiul. Pentru domnul Emile a fost pur şi simplu mană cerească. Căci anii de restrişte au fost pentru el un prilej de-a se perfecţiona în meserie.

Când, în 1940, ciuma brună s-a năpustit asupra

Franţei, supraveghetorul şef a primit ordin să-i transfere pe cei mai periculoşi deţinuţi la închisoarea din Nevers. Din cei şaptezeci de puşcăriaşi, doar doisprezece au fost trimişi încătuşaţi la picioare: atâtea cătuşe avea Administraţia închisorilor. Buisson făcea parte dintre ei. Mica trupă porni la drum, pregătindu-se să străbată pe jos 200 de kilometri, sub paza a cincisprezece gardieni şi escortată de şapte jandarmi.

Îndată ce procesiunea se puse-n mişcare, în scrâşnet de cătuşe şi de lanţuri, supraveghetorul-şef şi-a dat seama că nu va ajunge cu toată încărcătura de răufăcători la destinaţie. A fost un adevărat exod. Drumurile erau înţesate de civili şi de militari care se retrăgeau şi asupra cărora se năpusteau avioanele germane.

La intrarea în Breuilly, avioanele de vânătoare şi bombardierele germane s-au dezlănţuit cu o violenţă înspăimântătoare. Când s-a lăsat tăcerea, o tăcere apăsătoare, şi fiecare s-a privit surprins că mai trăieşte, supraveghetorul şi-a adunat trupa şi a făcut bilanţul. Gardienii au răspuns prezent la apel. Cei cincizeci şi opt de deţinuţi de drept comun, neîncătuşaţi, erau şi ei acolo toţi, până la unul. Cei şapte jandarmi, cărora li se spusese să tragă fără ordin asupra criminalilor dacă aceştia ar fi încercat să fugă, dispăruseră. Iar din cei doisprezece prizonieri înlănţuiţi, doi rămăseseră pe loc, alţi doi erau răniţi, iar ceilalţi opt se topiseră în pădure. Printre ei şi Emile Buisson

Au mai trecut opt luni.

În dimineaţa de 24 februarie 1941, doi casieri de la Creditul Industrial şi Comercial din Paris transportau

într-un cărucior cei 3.800.000 de franci pe care tocmai îi ridicaseră de la Banca Franţei. Din cauza penuriei de benzină, banca lor fusese nevoită să se resemneze cu acest riscant mijloc de locomoţie.

Nici n-au apucat bine cei doi să intre pe Rue de la Victoire, când, chiar lângă ei, se opreşte un Citroën din care sar trei bărbaţi. Doi sunt înarmaţi cu mitraliere. Al treilea, foarte scund, cu ochii de un negru intens, ordonă ameninţându-i cu un Mauser.

— Sus mâinile sau vă curăţ!

Guerin, unul din casieri, schiţează un gest. Imediat două detunături spintecă aerul şi lătratul lor răsuna lugubru. Guerin, cu degetele încleştate pe burtă, se clatină, face doi paşi şi se prăbuşeşte. Nu mai are de trăit decât câteva minute. Colegul lui o ia la fugă şi se ascunde sub intrândul primei porţi care-i iese-n cale.

Privirea bărbatului scund s-a îngustat o secundă. Saltă capacul căruciorului, verificând dacă cei doi saci de pânză conţin într-adevăr bani. Apoi, flegmatic, cu un zâmbet în colţul buzelor, îşi ajută complicii să urce căruciorul în Citroën; maşina porneşte încet pe strada acum pustie, de unde împuşcăturile au alungat orice trecător.

Parisul adăposteşte un nou ucigaş: Emile Buisson.

5

Rapidul Toulouse – Paris a părăsit gara Vierzon şi aleargă spre Orleans. Într-un compartiment de la clasa întâi, sufocaţi de canicula lui iulie, trei ofiţeri SS citesc şi fumează. Din când în când, aruncă o privire furişă către bărbatul scund, în cămaşă, care doarme ghemuit lângă uşă.

Buisson sforăie. Nu întâmplător şi-a ales aceşti tovarăşi de călătorie. Ştie că-i vor servi drept paravan, căci prezenţa lor evită orice control al poliţiei. A plecat din Marsilia, unde stătuse ascuns la nişte prieteni corsicani şi, după o scurtă escală la Toulouse – ca să facă rost de acte false – se întoarce la Paris pentru a se întâlni cu foştii complici din lovitura dată pe Rue de la Victoire, Abel Danos, Jean-Baptiste Chave şi Jean Rocca-Serra, indivizi pentru care viaţa nu preţuieşte nimic, ca şi pentru el.

Oftează cuprins de o neobişnuită melancolie. Se gândeşte la prietenul său Courgibet care, după lovitura de la Troyes, l-a părăsit.

Ultima lor întrevedere a fost, furtunoasă: „Evadatul” nu-l cruţase.

— Emile, cu tine, mai devreme sau mai târziu, tot va curge sânge. La Troyes, puţin a lipsit să nu-ţi mânjeşti mâinile. Aşa că eu spăl putina înainte de-a fi prea târziu. N-am chef să dau ochii cu Văduva[2]. Plec

[2] Ghilotina, în argou (n. tr.).

în America; cu partea mea, îmi pot reface viaţa. *Ciao.*

Cu privirea clocotind de furie şi de amărăciune, Buisson i-a mârâit printre dinţi lui Courgibet, care nu apucase să se îndepărteze:

— Milo, până acum nimeni nu mi-a vorbit aşa, şi te asigur că nimeni n-o s-o mai facă vreodată. Ţi-aş putea găuri căpăţâna...

Courgibet i-o întorsese flegmatic:

— Păi de ce n-o faci, Emile?

— Pentru că mi-ai fost prieten şi pentru că te-am iubit ca pe un frate. Ai ales singur. Acum şterge-o. Eşti o cârpă şi pentru mine nu mai exişti! Ţi-e teamă că-ţi mânjeşti mâinile? Asta-i bună! Sau poate crezi că societatea şi sticleţii ei or să se-ndure de tine fiindcă n-ai fost decât un amărât de spărgător fără niciun mort pe conştiinţă? Nu-ţi face iluzii, bătrâne, or să te hăituiască şi or să-ţi pună şi ţie pielea-n băţ. Au ei grijă să nu le scape niciun şobolan, chiar dacă a muşcat sau nu. Fugi nenorocitule, cât mai e vreme.

Opririle bruşte şi succesive ale trenului îl smulg pe Buisson din picoteala sa sumbră. Se ridică, clipeşte încă puţin buimac, se întinde, apoi încearcă să-şi scoată pieptenul din haina pusă-n plasa de bagaje.

Trasă cu o mişcare nervoasă, haina alunecă. Un glonte, apoi două, apoi trei, de calibrul 9 mm – „pastilele Valda” cum le spune Buisson – cad pe banchetă şi se rostogolesc pe jos. Buisson a realizat imediat situaţia. Dacă nemţii îi percheziţionează, vor descoperi arma bine ascunsă în buzunarul special croit de la pantaloni. Nu stă mult pe gânduri. Cât ai clipi, a lăsat jos geamul compartimentului. Cu un gest brusc smulge Mauserul din teacă şi-l aruncă pe fereastră, cât mai departe, pe câmpia pe care rapidul o străbate cu toată viteza.

O fracţiune de secundă, cei trei SS-işti rămân înmărmuriţi, apoi înţeleg totul şi se ridică vociferând: Buisson pricepe prea bine ce-şi spun. Unul din ei trage semnalul de alarmă. Trenul se opreşte cu un scrâşnet de frâne.

Îmbrâncit, zgâlţâit, înghiontit, Buisson e dat jos şi somat să găsească arma pe care a aruncat-o. De-a lungul şinelor se derulează un balet straniu: nemţii caută dovada culpabilităţii, iar domnul Emile, lăsat fără cătuşe, îl conjură pe Patronul hoţilor să-l ocrotească şi să-l ajute să se facă nevăzut într-o pădurice apropiată. Ruga nu-i este ascultată. Două ore mai târziu, Buisson e încarcerat la sediul Gestapo-ului din Orléans.

Ciudat pentru o instituţie atât de bine organizată şi de scrupuloasă ca Gestapo-ul, dar ancheta nu are un aer prea serios. În ziua procesului, sub numele fals de Métadieu, Buisson este judecat de un tribunal german care, după o scurtă şedinţă plicticoasă şi deprimantă, îl condamnă la un an de închisoare.

Nu protestează şi nu face recurs. A scăpat ieftin şi e conştient de asta. De la arestarea în tren, trăieşte cu spaima că nemţii se vor adresa colegilor francezi şi vor descoperi adevărata lui identitate. În acest caz, ar avea de-a face cu magistratura franceză şi, după asasinatul din Rue de la Victoire, îl aşteaptă nu ocna, ci ghilotina.

Iată-l deci răsuflând uşurat, chiar fericit, la întoarcerea în celula 12 a închisorii din Orléans. Dar bucuria lui e de scurtă durată. Într-o după-amiază e vizitat de inspectorul Belin.

— Încântat să te revăd, Emile, îi spune Belin politicos.

În ciuda felului, indiscutabil superficial, în care

lucra, Gestapo-ul trimisese totuşi Poliţiei franceze fotografia şi amprentele digitale ale lui Buisson. Celor de la P. J. nu le-a trebuit prea mult ca să-l identifice pe criminalul căutat de cinci luni.

Emile avea să se întoarcă la închisoarea din Troyes, de astă dată în carcera secretă, îndărătul gratiilor, fiara avea să deprindă arta prefăcătoriei.

Purtarea lui Buisson e ireproşabilă, Louis Vincent, supraveghetorul lui, îl consideră un deţinut docil şi respectuos, mai curând taciturn, rezervat, păstrând distanţa faţă de ceilalţi puşcăriaşi. În scurt timp, atitudinea lui cam sfidătoare la adresa lor, dar supusă faţă de stăpâni, i-a atras dispreţul şi sarcasmele prizonierilor. Pe Emile însă, toate astea îl lasă rece. Coţcării, găinării ăştia nu-l interesează nici cât negru sub unghie. Preferă singurătatea. Pe uşa celulei sale, Administraţia a agăţat obişnuita tăbliţă „Periculos, de supravegheat”.

Vincent nu-l slăbeşte din ochi. A auzit şi de trecutul şi de cruzimea lui Emile. La început, a crezut că face pe supusul, ca să-i adoarmă atenţia. Mai încercaseră şi alţii înaintea lui, numai că Vincent e vulpe bătrână şi uns cu toate alifiile: nu-l duce nimeni de nas.

Un deţinut şi paznicul lui sunt totdeauna angajaţi într-un joc continuu ce presupune multă răbdare, îndelungă aşteptare şi în care fiecare se străduieşte să ghicească intenţiile celuilalt. Un joc aproape imperceptibil al disimulării. E suficient un amănunt, o lucire ostilă în privire, un zâmbet sardonic neînăbuşit la timp, un pumn care se încleştează de furie, pentru a trăda lupul sub blana oii.

Vincent ştie toate astea. Perseverent, aşteaptă. E meseria lui şi pentru asta e plătit. Nu poate totuşi să

nu admită că Emile e sincer.

E atât de convins de acest lucru, încât într-o seară le mărturiseşte colegilor, la cantină:

— După mine, Buisson e un nenorocit. O secătură recunosc, dar nu spaima zmeilor. Nu se uită la tine cruciş, nu e scandalagiu. Cred că îşi fac degeaba probleme cu el: mă uit la ei cum îi scotocesc în fiecare zi celula şi-l păzesc de parc-ar fi Al Capone, când el e un prăpădit, o aschimodie!

Sâmbătă, 5 iulie 1942. De dimineaţă, Emile geme întruna.

Prăvălit pe pat, se tăvăleşte de durere; zadarnic a încercat să se ridice. Cu faţa schimonosită, îi mărturiseşte paznicului de servici că simte „un fier roşu în rărunchi” şi că arsurile cumplite îl sfâşie pur şi simplu.

— Săracul de tine, cum să te ajut? Vrei să te trimit la infirmerie?

— La ce bun, domnule supraveghetor, sper să rezist? Doar o porţie de apă, domnule supraveghetor, vă rog, încă una, fie-vă milă.

Înduioşat, gardianul acceptă. După masa de prânz, pe care o refuză, gemetele încep iar, dar devin atât de intense, încât gardianul, impresionat, îi mai dă o porţie de apă proaspătă.

— Îţi dau voie să stai întins, spune el.

Când Vincent îşi face primul rond de noapte, gemetele lui Buisson au ajuns de-a dreptul sfâşietoare. Vincent îi vorbeşte prin ferestruică, încercând să-l îmbărbăteze, dar Emile se perpeleşte pe pat de durere, mototolindu-şi cuvertura. Din gură îi curg bale: nici vorbă să-i poată răspunde.

Orologiul din piaţă arată douăsprezece şi zece. De câteva minute, Buisson a trecut la vaiete. Deţinuţii

din celelalte celule, asurziţi de văicărelile care nu-i lasă să doarmă, zbiară insulte peste insulte şi cer linişte. Dar strigătele de durere ale lui Emile tot nu încetează. Louis Vincent, care şi-a început al doilea rond, încearcă, fără succes, să domolească vacarmul prizonierilor. Se îndreaptă, cu paşi mari, spre celula lui Buisson. Aprinde de afară lumina, deschide ferestruica şi-l găseşte pe Emile cu părul vâlvoi, cu privirea rătăcită, zvârcolindu-se pe salteaua de paie şi ţinându-se cu mâinile de burtă.

— Emile! strigă el, vrei să-l chem pe supraveghetorul-şef? Poate te trimite la spital?

Strângând din ochi de durere, Emile scutură din cap că nu.

— Nu merită, domnule supraveghetor, nu-l deranjaţi, lăsaţi-l să doarmă.

Amuţeşte brusc, holbează ochii, apoi scoate un urlet prelung de durere, care declanşează îndată o furtună de strigăte şi de înjurături. Perplex, Vincent se scarpină-n creştet.

— Linişteşte-te, Emile. Puţin curaj, ce Dumnezeu! Vrei să-ţi dau ceva?

— Apă, gâfâie Buisson, apă, nimic altceva. Doar asta-mi mai alină durerile.

— Bine, spune Vincent, dă-mi cana.

— Umpleţi-mi gamela, domnule supraveghetor. Cu ce-i în cană rezist doar un minut... Crăp de sete.

Asta nu-i prea place lui Vincent.

— Imposibil, Emile, gamela nu trece printre gratii şi ştii bine că noaptea n-am voie să intru singur la tine în celulă.

— Vă implor, geme Buisson, înduraţi-vă de mine. Ascultaţi, doar ştiţi bine că nu v-am supărat niciodată, daţi-mi să beau, vă implor.

Vincent şovăie. Îl priveşte încă o dată pe nefericitul care suferă în faţa lui, şi mila învinge. Căutându-şi parcă o justificare, îşi spune că n-are ce să rişte tocmai el, un bărbat sănătos şi zdravăn, în faţa pipernicitului ăsta, care pe deasupra mai e şi bolnav.

Trage cele două zăvoare, răsuceşte de două ori cheia-n broască, deschide uşa şi se îndreaptă spre gamela aşezată lângă pat.

Se apleacă şi întinde mâna ca să ia vasul. Dar în aceeaşi secundă, Emile îl loveşte cu o viteză fulgerătoare. Cu o zi înainte, obţinuse de la un deţinut, în schimbul unui pachet de tutun, o sticlă de o jumătate de litru, căreia, cu o izbitură precisă, îi retezase gâtul. Folosind cârligul de fier cu care fixa patul de perete, o ascuţise cu o speranţă pătimaşă. Iar acum, dinţii de sticlă se înfig în gâtul paznicului, în partea stângă, şi sângele ţâşneşte şiroaie. Izbeşte cu o asemenea forţă, cu atâta ură, încât dinţii de sticlă se sparg de maxilarul inferior. Vincent e salvat: colţii de jos nu mai pot pătrunde şi se opresc la cinci milimetri de carotidă.

Pardoseala s-a umplut de sânge. Înaintând cu aerul cel mai calm prin băltoaca roşie, Buisson se apleacă să ia cheile nefericitului, care horcăie şi scuipă într-un gâlgâit înfiorător o spumă rozalie.

Dar în ciuda loviturii care l-a doborât şi a rănii, Vincent nu şi-a pierdut cunoştinţa. Printr-un efort supraomenesc, reuşeşte să strige.

La celălalt capăt al clădirii, colegul lui l-a auzit şi a dat alarma. De pe scara ce duce la grefă, unde speră să pună mâna pe cheile închisorii, Buisson vede uşile dându-se de perete şi pe supraveghetori, în pijama, alergând spre el înarmaţi. Ridică capul şi-l priveşte pe ajutorul lui Vincent, care-şi îndreaptă arma spre el.

Emile ştie că partida e pierdută. Se predă. Urcă încet treptele. Cu aceiaşi paşi rari se întoarce în celulă. Privirea îi zăboveşte o fracţiune de secundă pe trupul lui Vincent, acum fără cunoştinţă şi abia respirând. Se duce în celălalt capăt al celulei, se sprijină cu spatele de perete şi aşteaptă.

Cu un aer absent, ca şi când n-ar avea nicio legătură cu tot ce s-a petrecut acolo, stă nemişcat în faţa paznicilor ce-şi aţintesc armele spre el.

La 13 mai 1943, Buisson este condamnat de tribunalul din Aube la muncă silnică pe viaţă. E deţinut la închisoarea din Clairvaux, de unde încearcă din nou, fără succes, să evadeze.

În noiembrie 1946, este transferat la închisoarea Santé din Paris. Judecătorul de instrucţie, care se ocupă de atacul din Rue de la Victoire, îl acuză de uciderea casierului Guerin.

Ancheta înaintează greu şi va dura mult. După război, magistratura, ocupată cu problemele de epurare, cu colaboraţioniştii şi cu denunţurile, consideră că dosarele de drept comun constituie o atribuţie cu totul secundară a Justiţiei.

Totuşi, Buisson este interogat săptămânal, în biroul judecătorului, la Palatul de Justiţie. Se ştie că viaţa lui atârnă de un fir de păr. E adevărat că l-a ucis pe Guerin, dar judecătorul trebuie să o şi dovedească. Între cei doi începe un duel strâns. Conform, obiceiului său, Emile tăgăduieşte faptele.

Nici nu-i prea greu! Abel Danos, arestat la 20 iulie 1941, evadase nu mult după aceea şi, ca să scape de urmărire, se angajase în Gestapo-ul francez, la prietenii săi Bony şi Laffont. De la Eliberare, se ascunde şi nu e de găsit. Jean-Baptiste Chave, intrat

şi el în Gestapo, a fost arestat şi executat în decembrie 1944. În sfârşit, Rocca-Serra, care fugise în Corsica pentru a-şi ascunde acolo banii, fusese ucis într-o vendettă.

Ancheta trenează, iar judecătorul se izbeşte de încăpăţânarea calmă a lui Buisson, care continuă să nege totul.

— Hai, mărturiseşte, insistă judecătorul. Ştiu totul.

— Mira-m-aş, i-o trânteşte Buisson. Ce-am făcut eu, domnule judecător, doar bunul Dumnezeu poate să ştie. Dar el sigur n-o să mă toarne: nu-i o lepădătură!

6

Când închid ultimul dosar, afară s-a şi înserat. Pătrunsesem pentru câteva ore în trecutul domnului Emile: ştiam acum cu cine am de-a face. Cu gura amară de atâta fumat, mă ridic şi strâng teancul de dosare. Pornesc spre uşă şi constat că hainele ruginii ale lui Hidoine spânzură într-un cui bătut tot de mine, căci direcţia, în ciuda repetatelor cereri, a refuzat să ne aprobe un cuier. Furat de lectură, n-am observat nici când s-a întors Hidoine de la *Santa-Maria* şi nici când a plecat acasă. Mi-l imaginez în metrou, făcând pe grozavul cu cizmele lui de călărie în jurul unor femei apatice, cu machiajul în dezordine, cu varicele proeminente după o zi de muncă. Iritat, bat la uşa şefului, dar şi el a şters-o, acum trebuie să fie-n drum spre *Deux Marches*, bufetul lui Victor Marchetti, de pe strada Gît-le-Coeur.

O-ntind şi eu. Cu mâinile înfundate-n buzunarele pantalonilor, zăbovesc nehotărât pe trotuar, oscilând între perspectiva de-a cina cu Marlyse şi un aperitiv sorbit în tihnă la *Calanques,* barul de pe strada Quentin-Bauchard. Optez pentru aperitiv. Mă simt bine la *Calanques.* E un local luxos, cu luminaţie discretă, stilat şi îmbrăcat tot în catifele, o oază pentru pungile pline, unde poţi întâlni laolaltă vedete de cinema, industriaşi, publicişti, ziarişti şi înalţi funcţionari. Crema societăţii, ce mai încolo, şi-ncoace!

E cam scump pentru buzunarul meu, dar îmi place

din când în când să gust din deliciile protipendadei, să-mi clătesc ochii uitându-mă la toate aceste femei purtând blănuri scumpe şi mirosind atât de tulburător. Bogăţia altora îmi ridică moralul.

Şi apoi, mă bucur de simpatia celor doi patroni. Au aflat, desigur, că sunt sticlete, dar m-au acceptat în rândurile clientelei lor. Discret ca totdeauna, mă strecor într-un colţ al barului şi joc cu ei zaruri sau flecărim. Îmi face grozav de bine.

Sunt amândoi corsicani, deşi nu seamănă deloc unul cu altul. Pe cel dintâi, obişnuiţii localului l-au poreclit Toto. De fapt îl cheamă Antoine Rossi, şi e fratele lui Tino, cântăreţul cu voce dulce, învăluitoare. Toto îşi ascunde chelia sub o perucă brună, pusă uneori pe-o parte, ca o şapcă, E un tânăr rotofei, cu picioare scurte, blând şi surâzător, alunecând cu eleganţă printre mese.

Celălalt e un tip înalt, subţire şi musculos. E de vârsta mea, are douăzeci şi opt de ani. Dar eu, deşi am un metru şaptezeci şi cinci, abia-i ajung până la urechi. Are părul castaniu, ondulat şi dat pe spate, ochi albaştri, zâmbeşte rar şi atunci faţa lui exprimă cruzime, iar femeile, în frunte cu Viviane Romance şi Ginette Leclerc, îl sorb din ochi. Dintr-o deformaţie profesională, i-am căutat fişa la arhivă; n-am găsit decât o condamnare, în timpul Ocupaţiei, pentru furt de maşini în folosul partizanilor. De atunci, nimic, nici măcar o infracţiune sau o amendă: cazier de om ireproşabil. Acest cetăţean respectabil se numeşte François Marcantoni.

În seara asta îmi iese chiar el în întâmpinare. Îmi întinde mâna lui mare, nervoasă, şi-mi oferă imediat şampanie. Îmi umple cupa, ezită o clipă, pe urmă îşi toarnă şi lui: ridică paharul urându-mi „Cin, cin”. Mă

priveşte calm şi atent. Plescăie, apoi mă întreabă:

— Ei, merge treaba, domnule inspector?

— Da, dar ar merge şi mai bine dac-aş putea afla ceva despre Buisson.

Nu mai pot, simt nevoia să vorbesc despre Emile. De când i-am citit dosarul, nu mă gândesc decât la el. Încerc să intru în pielea lui, să-i ghicesc gândurile. Mi-l imaginez ascuns undeva în Paris, pândind cel mai mic semn suspect. Undeva, dar unde anume? Ce bine mi-ar fi făcut să pot vorbi cu Hidoine despre toate astea, sau chiar cu Şeful, dar ia-i de unde nu-s. Ştiu bine că Marcantoni se sinchiseşte prea puţin de necazurile mele, că nu-i arde decât de clienţii şi socotelile lui, dar eu simt nevoia să vorbesc despre domnul Emile, despre bărbatul scund, cu ochii negri, care a irupt deodată în viaţa mea.

— Buisson? întreabă deodată Marcantoni înălţând din sprâncene, ăsta cine mai e?

— Un criminal, amice, şi încă unul dintre cei mai înrăiţi. Un individ care trage fără să clipească. A evadat azi-dimineaţă.

— Aha! face politicos Marcantoni, şi acum e în libertate?

— Da, şi m-ar mira să stea prea mult cu degetu-n gură; are nevoie de bani!

Marcantoni îmi umple din nou cupa, anunţându-mă că face el cinste.

— Ca să puneţi mâna pe un tip ascuns în Paris, cred c-o să rupeţi câteva perechi de pingele, mă ia el peste picior. Noroc că nu sunteţi singur!

Într-adevăr, nu sunt singur. Şi tocmai asta mă frământă. Deşi, dacă mă gândesc bine, având numai fotografia aceea veche, din 1937, în care Buisson apare în haină de abà şi ras în cap, concurenţii mei nu

stau nici ei mai bine.

— Zău, domnule inspector, îmi spune Marcantoni, mai daţi-le-ncolo de griji, o să-l găsiţi pe Buisson. Până atunci gândiţi-vă la altceva; uitaţi-vă puţin la toate femeile astea superbe: strălucesc ca o grămadă de aur.

Arunc distrat o privire prin local, dar în seara asta nici femeile nu reuşesc să mă smulgă din gândurile mele. Plătesc, dau mâna cu domnul François şi plec.

În aceeaşi clipă, într-alt ungher al Parisului, un bărbat mărunţel se delectează cu prima sa cină de om liber. Şi tot în această clipă, împânzind străzile, oamenii de la Criminalistică şi de la Brigada Mobilă trec oraşul printr-un filtru fin.

După nici treizeci de minute, iată-mă ajuns acasă, în Montmartre. N-apuc să-nchid bine uşa de la intrare, c-o şi aud pe Marlyse strigându-mi, ca de obicei:

— Tu eşti?

— Eu.

Ştergându-şi mâinile de şorţ, Marlyse vine îmbufnată din bucătărie. Mă sărută din vârful buzelor şi, fără să mă lase măcar să răsuflu, să-mi scot haina şi să-mi pun papucii, mă anunţă exasperată:

— Iar mi-a făcut plita figura.

Oftez. Efectiv m-am săturat până peste cap de plita asta care una, două, se strică. Ba afumă cuptorul, ba se înfundă sau răsuflă arzătorul principal. Nici nu se mai poate numi plită, rabla asta pe care o tot demontez, remontez şi rafistolez ore-n şir, sub privirea sceptică a prietenei mele. Ar trebui cumpărată alta, numai că o plită nouă costă 7.000 de franci, iar finanţele noastre nu ne îngăduie o asemenea investiţie. Nu câştig decât 11.000 de franci

pe lună, plus cei 2.000 destinaţi cheltuielilor diverse, pentru care Şeful îmi face destule nazuri. Deci, departe de noi luxul de a închiria un mic apartament cu tot confortul. De astă dată, cuptorul e pe cale să-şi dea duhul. Când întorc butonul spre dreapta, apoi spre stânga, scoate un sughiţ, horcăie şi cade iar în letargie.

— Bine că vrei să-ţi fac de mâncare! se înfige Marlyse în mine, în timp ce eu, ghemuit lângă trusa de scule, deşurubez, mă năclăiesc din cap până-n picioare, învins din capul locului de maşinăria asta hodorogită.

Timp de o oră, mă consacru unei chirurgii fără speranţă: ca o arteră astupată, ţeava rămâne fără viaţă. Până la urmă, descurajaţi de această pană încăpăţânată, mâncăm posaci puţin ton, salată şi brânză. Ca în fiecare seară, după cină, spăl vasele. Mă amuză grozav. În timp ce Marlyse se foieşte de colo-colo făcând puţină ordine prin casă – imposibil s-o facă dimineaţa, căci pleacă la birou de la 8 – eu spăl paharele, tacâmurile şi pot să mă gândesc în linişte. Dacă-l prind pe Buisson, scap dintr-un foc de toate problemele. Întâi, sunt numit inspector principal. Primul avantaj. Al doilea avantaj: salariul. Trec la 13.000 de franci pe lună, iar nota mea de cheltuieli, în ciuda nazurilor Şefului, va creşte corespunzător. Al treilea avantaj, îi cumpăr Marlysei plită nouă cu butoane strălucitoare, să-i ia ochii, şi să mă lase odată în pace. Şi dacă într-adevăr îl arestez pe Emile Buisson, am de gând să nu mai fiu un fraier ca până acum. Recapitulez. Când i-am arestat pe asasinii necunoscutei din Marly, cui i s-au cântat osanale? Şefului. Când i-am arestat pe cei patru bandiţi care goliseră buzunarele unor prieteni ai consulului

Danemarcei, când am prins toată banda lui Pierrot Nebunul sau când i-am identificat pe răpitorii micuţei Moineau, cine-a fost avansat şi cine-a umflat primele? Tot Boss-ul.

Spăl ultimul pahar şi mă hotărăsc: de astă dată n-o să mă mai ducă Şeful de nas. Se vor face curând noi avansări de inspectori. Dacă reuşesc să pun mâna pe Emile înainte de a mi-l sufla cei de la Criminalistică sau Mobilă, voi figura şi eu pe listă. Voi avea grijă să nu-l pun imediat la curent pe Şef, ca să nu convoace întreaga presă în biroul lui, pozând în faţa fotografilor, alături de inamicul public nr. 1.

Marlyse se întoarce-n bucătărie cu găleata de gunoi pe care a golit-o în curte, apoi, căscând, se apucă să şteargă vasele. Între două căscaturi mi-o trânteşte:

— Ascultă, Roger, eu nu mă mai ating de cuptorul ăsta. Într-o bună zi o să-mi explodeze-n nas. Rămân desfigurată pe viaţă, îţi dai seama?

A reuşit să mă scoată din sărite cu cuptorul ei. Ca şi când n-ar mai exista şi alte lucruri pe lumea asta. Încerc s-o liniştesc:

— Nu-ţi face griji. Nu-l mai folosi şi gata!

— A! răspunde ea acru, păi nici nu e greu. Nu fac aşa de des pui fripţi. De la asta i s-a şi tras. Mai bine îl umpleam cu apă şi băgăm în el peştişori roşii, barem nu făceau rău nimănui!

Îmi vine să-i zic vreo două, dar mă stăpânesc. Mă preocupă prea mult Buisson şi mă simt prea istovit ca să mă lansez într-o scenă conjugală.

Împăciuitor, o cuprind pe după umeri şi o duc în dormitor. Întinşi în pat, o tot încânt cu Buisson şi cu nenumăratele avantaje pe care le-am trage de pe urma arestării lui. Şi mă ambalez. Îi descriu minunatul

aragaz pe care i-l voi cumpăra, ca şi când l-aş vedea aievea, şi week-end-ul la Touquet, pe care i-l voi oferi cu banii de primă. Îmi şi imaginez stridiile, baia-n mare, vinul alb, nisipul fierbinte, homarii cu maioneză, plimbările sub clar de lună. Devin liric. Trăiesc de pe acum fericirea care ne aşteaptă şi, pe măsură ce-i vorbesc, mă simt din ce în ce mai cuprins de exaltarea mea romantică. Ce mai, sunt un sticlele poet: mă şi imaginez acolo, cu trupul mângâiat de soarele cald, cu părul ciufulit de vântul bătând dinspre larg.

— Ei, ce zici? o întreb pe Marlyse.

Niciun răspuns, Muza mea doarme.

Abia a doua zi dimineaţă, la măcelăria din colţul străzii Lepic, aflu amănunte despre evadarea lui Buisson şi Girier. Ca în fiecare zi, când fac cumpărăturile, citesc, sprijinit de cassă, ziarul vecinului meu de rând. Nicio economie nu-i de prisos când eşti un pârlit.

7

Lui Buisson nu i-a trebuit prea mult pentru a înţelege că, dacă-i mai rămânea o cât de mică şansă de evadare, aceasta trebuia exploatată în timpul detenţiei la Santé. Doar la Paris, profitând de interogatoriile de la Palatul de Justiţie, putea să mai scape: la Paris, unde avea familie şi prieteni care să-l ascundă. Pentru a evita transferul la închisoarea centrală unde, din lipsă de dovezi în cazul atentatului de pe Rue de la Victoire, urma să ispăşească doar pedeapsa la muncă silnică, hotărî să-şi atribuie acte de agresiune pe care nu le comisese sau, la nevoie, chiar să le născocească. Judecătorul era silit, astfel, să continue ancheta.

Lui Emile nu-i trebuiau prea multe ore de somn ca să fie din nou în formă. Noaptea, „făcea de cart”, cum spun deţinuţii, adică se învârtea de colo, colo prin celulă, ca un leu în cuşcă, punând la cale cele mai îndrăzneţe, cele mai nebuneşti planuri.

Târşâitul acela continuu, bocănitul tocurilor pe cimentul pardoselii îi exasperaseră până la urmă pe ceilalţi deţinuţi: nu mai aveau o clipă de linişte! În fiecare noapte, Buisson era împroşcat cu o ploaie de înjurături; dar el, indiferent, surd la imprecaţii, continua să umble fără odihnă, obsedat de acelaşi gând: fuga.

Şi, într-o noapte, îi veni ideea salvatoare. Dintr-o celulă învecinată, o voce strigă furioasă: „Ăsta-i

scrântit, mai bine l-ar băga la balamuc”. Emile înlemni, ca străfulgerat. Zâmbi uşor. Ce dobitoc a fost, cum de nu s-a gândit mai de mult? „Asta-i, îşi zise el, fac pe ţicnitul până mă bagă la casa de nebuni. Scap eu uşor de-acolo.”

De la o zi la alta, purtarea domnului Emile deveni ciudată. Se spăla cu supa, folosea în chip dezgustător hârdăul, iar în timpul plimbării, izbucnea în hohote de râs când zărea vreun nor, ţinea prelegeri pietrelor şi lingea cu lăcomie pardoseala şi pereţii celulei. Dar acesta a fost doar începutul, perioada surâzătoare, a nebuniei suave. Au urmat halucinaţiile, zilele când vedea monştri, figuri ameninţătoare. La început gemea doar, apoi, însă, a început să plângă, să urle şi în sfârşit să se zvârcolească pe jos, cu spume la gură, zbierând – printre convulsii – că cineva îl sugrumă, îl muşcă, îl ucide.

Emile implora ajutor, cu o voce patetică, şi când, cu nervii ferfeniţă, paznicii intrau la el, li se arunca în braţe şi-i săruta lingându-i pe faţă.

Într-o dimineaţă, doi paznici voinici intrară pe neaşteptate în celulă, îl luară pe sus şi-l duseră, gemând, la infirmerie. Emile mârâi nemulţumit, dădu să-l muşte pe medic, un tânăr foarte curăţel, lătră, sărută un gardian, apoi începu să umble-n patru labe.

Doctorul, specialist în materie, făcu un semn discret. Uşurel, îl puseră pe Emile într-o cămaşă de forţă şi-l transportară la Villejuif. Cerul era albastru, aerul răcoros, aşa cum sunt primele zile ale lui aprilie. Îi scoaseră hainele, îi puseră-n loc o cămaşă foarte lungă şi foarte largă din pânză şi-l închiseră într-o celulă din sticlă în care se afla un pat. După ce zăvorî uşa-n urma lui, infirmierul-şef agăţă pe ea o plăcuţă: „Nebun periculos”.

Ca şi-n alte dăţi, Buisson începu să depisteze locurile, obiceiurile, programul de lucru. Nu-i trebui mult să constate că cei patru paznici însărcinaţi cu supravegherea nebunilor, în timpul plimbărilor – o oră dimineaţa, una după-amiaza – erau evident prea puţini pentru a potoli o încăierare. Întâi aşteptau să se instaleze calmul şi abia pe urmă făceau puţină ordine şi îi expediau pe învinşi la infirmerie. Încăierările se iscau în fiecare zi din te miri ce, şi când te aşteptai mai puţin, cu o repeziciune diabolică.

Emile era scund, sfrijit, fără muşchi, deci prea puţin dotat pentru box. Căuta să se ţină deoparte, să evite bătăile, să nu se amestece. Dar nebunii sunt irascibili, violenţi, perverşi, şi mai ales imprevizibili. Îşi dădu seama de asta, ducându-se prima oară la duşul comun, o sală imensă, cu plafonul constelat cu măciulii din care ploua apă călâie sau îngheţată – după cum avea chef infirmierul – peste cei vreo treizeci de nefericiţi, gesticulând şi vociferând goi puşcă. Emile tocmai se săpunea liniştit, când simţi pe picior un jet mai cald şi mai puternic. Se răsuci pe călcâie şi surprinse un nebun care, aruncându-i priviri duşmănoase, cu buzele ţuguiate dispreţuitor, urina pe el. Emile n-a ripostat, dar s-a îndepărtat. După duş, coloana porni pe scara ce ducea spre celulele de sticlă. Tăcut, Emile trecea totul în revistă, ochiul său înregistra orice detaliu care l-ar fi putut ajuta să evadeze, când o durere fulgerătoare îi străbătu coapsa. Scoase un strigăt şi se întoarse cu tot corpul. Nebunul care mai adineaori i se uşurase pe picior, se ghemuise acum la spatele lui, muşcându-l cu poftă. Emile îşi eliberă coapsa cu o smucitură, dar nebunul, cu gura deschisă, se pregătea să-şi înfigă dinţii din nou. Atunci, furios dar şi înspăimântat, Emile îl izbi cu

piciorul în faţă. Se auzi o trosnitură, apoi sângele ţâşni. Omul se răsturnă pe spate, trăgând în cădere şi pe cei care urcau în urma lui. Se iscă o învălmăşeală de nedescris, cu urlete şi gemete care se transformară imediat într-o furie colectivă. Cu strigăte guturale, nebunii se năpustiră asupra lui Buisson, care înţelese că nu mai scapă viu decât cu fuga.

Cu o energie disperată, se aruncă în haita dezlănţuită ce urca spre el, îşi făcu loc cu pumnii şi cu picioarele, reuşi să se strecoare, coborî scara cu viteza unui meteorit şi ajunse-n curtea în care îşi făceau plimbările zilnice.

Se opri cu respiraţia tăiată, dar, după cavalcada ce se apropia, înţelese că tot nu scăpase. Primii urmăritori ieşeau pe uşă. Înnebunit, Emile căută din ochi un refugiu. Privirile îi căzură pe un copac. Fără să mai stea pe gânduri, alergă spre el şi începu să se caţere. Simţi degetele urmăritorilor înfigându-i-se în pulpe, dădu cu piciorul dar nu nimeri pe nimeni, reuşi să se degajeze şi să se caţere mai departe. Nebunii încercară să se cocoaţe pe urmele lui. Îi opri izbindu-i în faţă cu călcâiele.

Reuşi să se aşeze pe o cracă şi privi buimac spre ceata de nebuni, care, urlând asurzitor, îl ameninţa cu pumnii, scuipând şi scuturând copacul, doar-doar l-or da jos sau or scoate pomul din rădăcină. Descurajat, Emile îi putu distinge pe gardienii aşteptând proptiţi de zid, cu braţele încrucişate, deznodământul ostilităţilor.

Agăţat de crengile care, zgâlţâite cu-nverşunare, se aplecau tot mai mult, Emile abia reuşea să-şi mai ţină echilibrul, alungându-i totuşi cu izbituri de picior pe cei care tot mai voiau să-l ajungă. Pălise. Îi era frică. Atunci îi veni ideea salvatoare, ideea care-l ajută să

restabilească ordinea. Întinse mâna larg deschisă deasupra chipurilor acelora descompuse de furie şi reuşi să obţină tăcere. Le strigă, cu o voce nesigură:

— Prieteni, a venit vremea să ne ocupăm de politică.

Hărmălaia se domoli şi, încet, încet, se făcu linişte.

— Există un bărbat care a salvat Franţa: generalul de Gaulle! scandă Emile. Trăiască Generalul!

Ca un cor bine pus la punct, hoarda de nebuni îi ţinu isonul: „Trăiască Generalul!”

— Există un bărbat care a luptat pentru fericirea poporului: Maurice Thorez. Trăiască Maurice Thorez!

Şi din nou nebunii urlară: „Trăiască Maurice Thorez!”

Neîndrăznind să se dezlipească de pe creangă, Emile continuă neobosit, făcându-i să scandeze: „Trăiască Papa, trăiască asistenţa socială, trăiască Churchill”. Dar când comandă „Trăiască Hitler”, se produse învălmăşeală. Câţiva nebuni răspunseră cu ovaţii. Alţii protestară. Se ajunse la un conciliabul care degeneră în altercaţii pentru ca, în final, să se lase cu bătaie.

Dintr-un salt, Emile fu jos din copac şi alergă în celula lui transparentă, pe care infirmierul se grăbi s-o zăvorască. Abia atunci, cu fruntea numai broboane, fu cuprins de un tremur violent.

Din ziua aceea, Buisson nu ştia cum să scurteze mai mult plimbările. Cum ajungea în curte, îşi dezmorţea puţin picioarele, apoi se cocoţa pe creanga lui, la adăpost de orice încăierare sau atac neaşteptat. De acolo de sus, oamenii i se înfăţişară cu totul altfel. Un nebun aduna cu perseverenţă pietricele. Le privea atent, le lustruia cu mâneca, apoi

le sugea. Când îi plăcea vreuna la gust, băga comoara în cămaşă, de unde, fireşte, cădea imediat. O lua din nou de pe jos, relua investigaţia, şi tot aşa până la sfârşitul plimbării. Altul o ţinea una şi bună: alerga de la zidul pavilionului până la copac mitraliindu-şi tovarăşii cu rafale imaginare şi imitând din gură zgomotul armei: „tac-tac-tac”. Lipit de copac, mai trăgea câteva focuri, apoi, gâfâind, cu pupilele dilatate, şi cu un zâmbet tâmp, ridica privirea spre Buisson.

— Azi-dimineaţă am mai doborât şapte.

Trăgea fără oprire la fiecare plimbare, sub privirile amuzate ale paznicilor. Tânărul cu păr şaten, ondulat, cu trăsături delicate şi romantice, se numea René Girier, dar borfaşii îl porecliseră René Baston.

Într-o dimineaţă, aşezat ca de obicei pe creanga lui în timpul orei de plimbare, Emile privea posomorât la nebunii care se agitau dedesubt. Era atât de prost dispus, încât, nemaiputând îndura, izbucni exasperat:

— Sfinte Dumnezeule, m-am săturat de ăştia până peste cap. Până peste cap, până peste cap...

Sub copac, René Girier, care se lansase în obişnuitele sale rafale vocale, ridică îndată capul, aţintind asupra lui Emile o privire cât se poate de lucidă şi-i spuse cu cea mai normală voce din lume:

— Şi eu m-am săturat până peste cap.

Aşa descoperiră Buisson şi Girier că erau la fel de nebuni amândoi. Din acea clipă, deveniră cei mai înfocaţi, mai habotnici şi mai fervenţi credincioşi ai capelei spitalului. Nu pierdeau niciodată liturghia, nu scăpau nicio vecernie şi se împărtăşeau cu o neostoită ardoare. Puteau fi văzuţi mereu alături, reculeşi, încremenind cu capetele plecate smerit. Numai buzele se mişcau. Dar nu ca să înalţe rugi. Nici

că puteau găsi un mijloc mai bun ca să comunice şi să urzească planuri de evadare.

Totul începuse odată cu obişnuitele vizite de duminică. Puţin după orele 13, un infirmier îl anunţase pe Buisson să se prezinte la vorbitor, Emile se duse, întrebându-se uimit cine naiba putea să-l caute. Îl aştepta o femeie: o măsură din ochi, fără s-o recunoască. Vizitatoarea, nu prea înaltă, dar bine făcută, fardată strident – „vreo fâţă”, îşi zise Emile – cu trăsături destul de fine şi senzuale, îl privea zâmbind. Declarase că e sora lui Buisson; se numea de fapt Yvonne Bernetou, dar Emile n-avea de unde să ştie toate astea, în forfota obişnuită a vorbitorului, femeia reuşi să-i şoptească:

— Sunt prietena lui Nus. Sărută-mă şi tu de ochii lumii.

Nus! Inima lui Emile începu să bată nebuneşte. Nus era fratele lui mai mare, Jean-Baptiste, mai înalt decât el, voinic şi curajos. De la Nus învăţase, în adolescenţă, să spargă un lacăt cu şperaclul, să fure, iar, mai târziu, să forţeze casele de bani şi să mânuiască revolverul. Lucraseră multă vreme împreună, iar primejdiile prin care trecuseră îi legaseră şi mai mult. O dată, mult înainte de război, îşi juraseră că dacă unul din ei va cădea în mâinile poliţiei, celălalt va face totul ca să-l scape.

Şi iată că Nus se ţinea de cuvânt.

Emile se sărută cu tânăra femeie, apoi se priviră din nou, stânjeniţi, Yvonne nu zăbovi prea mult, nici zece minute, destul totuşi pentru a-l asigura pe Emile că fratele lui, împreună cu câţiva prieteni de nădejde, îi pregătesc evadarea.

— Ai să primeşti curând o vizită şi date mai precise, îi şopti Yvonne.

Joia următoare, Buisson fu chemat din nou la vorbitor. De astă dată vizitatorul era un bărbat. Când îl văzu, Emile, uluit, abia se stăpâni să nu tragă o înjurătură, Avea şi de ce. Bărbatul care stătea în faţa lui, cu mâinile înfipte-n buzunare, scund ca Emile, dar vânjos, cu o faţă pătrată, cu nas proeminent, ochi verzui şi privirea dură, purtând o şapca de pungaş în carouri alb cu maro, iar la butoniera hainei o Legiune de onoare nou-nouţă, nu era altul decât Roger Dekker. Emile îl cunoscuse la închisoarea din Clairvaux, unde ispăşea o condamnare pentru furt şi unde timp de trei ani împărţiseră aceeaşi celulă. Vorbiră despre lucruri neînsemnate. Dar de câte ori paznicul întorcea capul sau se îndepărta, fie şi pentru o secundă, Dekker, cu o voce abia auzită, mişcând imperceptibil buzele, aşa cum doar puşcăriaşii ştiu s-o facă, îl punea la curent cu pregătirile lui Nus. Era o conversaţie din frânturi, întretăiată de noutăţi familiale spuse cu voce tare:

— Sor’ta Jeanne e bine, iar Cocoşatul e un băiat pe cinste: se poartă mişto cu ea.

— Cocoşatul?

— Da, Paul Brutus. I se zice aşa fiindcă are o vertebră ruptă şi merge ţeapăn, încovoiat, cocoşat ce mai încolo! Nici nu poa’ să-ntoarcă capul. E un tip mătăhălos, o huidumă, te strici de râs dacă-l vezi. Jeanne se înţelege grozav cu el, ţi-e mai mare dragul să-i priveşti (coborând brusc vocea: Am cercetat împreună cu Nus împrejurimile, o ştergi prin cimitir). Ai auzit ce-a păţit Jeanne? Ţi-au spus?

— Câte ceva, zise Buisson dând din cap.

— E surdă, bătrâne, surdă de-a binelea, nu mai e nimic de făcut (coborând din nou vocea: aducem o scară, ca să putem trece şanţurile).

— Da’ cum s-a-ntâmplat?

— Păi, bătrâne, în 1942 marinarii şi-au aruncat în aer vapoarele ca să nu le lase cadou friţilor. Ce să-ţi mai spun, a fost tărăboi nu glumă, ore şi ore în şir. Jeanne stătea la Toulon, lângă Arsenal, şi i-au pleznit timpanele.

— Ce idioţi şi marinarii ăştia! se indignă Buisson.

— Idioţi, neidioţi, asta e. Barem acu’ are şi biata Jeanne linişte. Linişte ca-n ţintirim (şoptindu-i din nou: o să-ţi aducem arme, ascunzătoarea ţi-am şi găsit-o. Îţi dau de veste. Nu mai e mult).

Emile se întoarse în celulă cu gândul la Dekker.

Micul Roger, cum îi spunea Buisson, se ţinuse şi el de cuvânt. Într-o zi, la închisoare, discutaseră despre evadare. „Dacă ne despart şi reuşeşti să scapi, îi spusese Emile, dă o fugă pân’ la Paris şi caută-l pe frate-meu Jean-Baptiste. Stă în Saint-Martin, la nr. 10. O să-ţi dea o mână de ajutor.” La 16 iunie 1947, Roger Dekker evada din închisoarea de la Caen, unde fusese transferat. Mai bine de o lună a stat ascuns la iubita lui, Suzanne Fourreau, pe strada Bichat. Apoi, când s-a convins că sticleţii se liniştiseră, i-a făcut o vizită lui Nus.

Nu l-a găsit singur. În afară de prietena acestuia, Yvonne Bernetou – care seara făcea trotuarul pe strada Blondet, iar atunci tocmai prăjea nişte cotlete – în micul apartament cu două camere întunecoase se mai afla un bărbat cu nas cârn şi ochi bănuitori, care nu scoase niciun cuvânt. Dekker se linişti însă imediat, recunoscând, după faţa lividă şi creştetul ras, un confrate.

— Francis Caillaud, breton, tip dur, făcu Nus prezentările; a şters-o de curând de la Fresnes.

Deşi scund, Francis era renumit pentru încăpăţânarea tipică oamenilor din regiunea sa şi pentru forţa extraordinară cu care putea ridica chiar şi o maşină, apucând-o de bara de protecţie. Dar tovarăşii de breaslă îl respectau mai cu seamă pentru că „plătea singur”, adică nu-şi trăda niciodată complicii.

Dekker şi Caillaud îşi strânseră mâinile. Yvonne aduse apoi pahare, apă, o sticlă cu rachiu de anason. Ciocniră.

— Bun, făcu Nus cu tonul omului care nu are timp de pierdut, trebuie să-l scot pe frati-miu de la balamuc. Îmi daţi o mână de ajutor?

Cei doi invitaţi dădură din cap că da. Nus continuă:

— Am vorbit cu avocatul şi mi-a promis că ne face rost de permise pentru Villejuif. O să se ducă întâi Yvonne, în recunoaştere. N-are nicio tinichea de coadă, aşa că nu riscă nimic. Apoi o să meargă unul din noi să-l vadă pe Emile, cu un permis fals.

— Merg eu, zise Dekker.

— Nu ţi-e bine? sări Nus. Cu toţi sticleţii pe urmele tale!

— Tocmai d-aia. N-o să le treacă nicio clipă prin cap să mă caute la balamuc. O să-mi agăţ în piept o Legiune de onoare şi o să par un burghez onorabil.

— Cu coafura ta numărul zero?

— Pun o şapcă.

Aşa a fost organizată cea mai spectaculoasă evadare de după război.

Într-un Citroën negru. Nus, Dekker şi Caillaud dăduseră ocol imensului cadrilater pe care-l ocupa ospiciul din Villejuif, conglomerat de clădiri paralele având în ele ceva sinistru. Pavilionul destinat

criminalilor periculoşi, denumit Henri-Collin, se înălţa spre nord; şanţuri adânci, prevăzute cu ziduri înalte, despărţeau această secţie de un teren de sport lângă care se afla cimitirul comunal. La sud, pavilionul era legat de restul azilului prin punţi suspendate peste gropi uriaşe.

Ghemuit pe bancheta din spate, Nus îi întinse lui Dekker binoclul, ca să-şi poată face şi el o idee, apoi mârâi:

— Complicat.

Complicat era puţin spus. Şi totuşi evadarea trebuia să aibă loc. Nus fixă data: 3 septembrie, dimineaţa.

În ajunul evadării, la orele 8, Dekker îl găsi pe Nus încă în pijama, sorbindu-şi cafeaua cu lapte, în tovărăşia unui cunoscut, Andre Liotard, poreclit Dédé Nebunul.

— S-a făcut. Am şutit o maşină, anunţă Dekker. Fainâ, stăpân-su trebuie să fi fost un tip subţire. Am ascuns-o într-o curte. Ce faci, nu te-mbraci? îl întrebă nerăbdător pe Nus, trebuie să facem rost şi de scară.

Cât ai bate din palme, Nus fu gata. Dând să iasă, Dekker îl cântări din ochi pe Liotard şi-l întrebă:

— Ştii să conduci?

— Mai întrebi! De-asta îmi şi zic toţi Nebunul, fiindcă mân îndrăcit...!

— E-n ordine, acum vii cu noi. Iar mâine ne aştepţi în maşină.

Cei trei găsiră o scară de zidar, lungă de şase metri, pe un şantier de pe rue du Stade, în Villejuif, nu departe de azil. Ca şi când ar fi fost a lor, o legară pendelete de acoperişul maşinii furate – un Alfa Romeo. După ce înconjurară spitalul, o culcară lângă zidul stadionului. Din locul acela, se putea zări o porţiune

din curtea secţiei Henri-Collin şi mai ales cele două şanţuri, adânci de trei metri. Mai zăriră şi trei bărbaţi care-şi târau fără chef picioarele; unul dintre ei era Emile. Se întoarseră abătuţi la Paris.

La începutul după-amiezii, imediat după masa de prânz, lui Francis Caillaud i se făcu rău. Se înverzise la faţă, vomita într-una şi gemea încetişor, Nus fierbea. Era convins că măcelarul i-a vândut carne stricată şi ameninţa că-l lichidează.

— Nu înghit hoţia negustorilor, lepădăturile astea sunt nişte otrăvitori, nişte ucigaşi!

Nici el, nici Dekker nu stăteau prea bine, stomacurile lor scoteau sunete suspecte, dar se puteau ţine totuşi pe picioare, în timp ce Francis, întins pe patul lui Nus, continua să se vaiete, cu tot ceaiul şi bicarbonatul pe care i le dăduse Yvonne.

— Nu ţine, zise deodată Nus, trebuie să găsim pe altcineva.

Aşa a fost angajat Henri Russac, un tip înalt, subţire şi brun, pe care-l agăţaseră la barul *l'Etape,* unde tocmai lua un aperitiv. Îl cunoscuse pe Emile la Santé.

La miezul nopţii, un Alfa Romeo negru se opri lângă zidul stadionului. Din el coborâră Nus, Dekker şi Russac. Ridicară scara şi o proptiră de zid, pe care se căţărară ca nişte pisici, apoi o sprijiniră de cealaltă parte. Ajunseră în fundul primului şanţ. Gâfâind, dar cu mişcări precise, proptiră scara de celălalt perete al şanţului şi, după ce se căţărară din nou, se văzură în curtea azilului. Luară scara cu ei, apoi, târându-se, o traseră până la celălalt şanţ în care coborâră. Odată ajunşi acolo, înaintară cu scara după ei încă vreo treizeci de metri de-a lungul şanţului şi se ghemuiră sub unul din poduri. Întinşi pe iarbă, aşteptară

nemişcaţi ivirea zorilor.

8

3 septembrie 1947, orele 10. Împingând un cărucior cu gamele, doi infirmieri trec peste podeţul care leagă şanţurile. În aceeaşi clipă, Emile îşi începe plimbarea. După nici o jumătate de oră, infirmierii se întorc. Dar abia apucă să deschidă poarta pavilionului Henri-Collin, că Dekker şi Russac, ţâşnind din şanţ, se aruncă asupra lor, cu revolverele-n mână. Nus a rămas jos să păzească scara.

Cu braţele ridicate, cei doi infirmieri sunt îmbrânciţi către interiorul curţii. Emile aleargă spre eliberatorii săi.

— Fă ce ştii, îi spune Dekker întinzându-i un revolver.

Buisson se opreşte o clipă. Îi sfredeleşte cu privirea pe cei doi paznici care, cu mâinile ridicate, înspăimântaţi, s-au făcut una cu zidul. Înciudat, Emile constată că cel care i-a furat cutia cu pateu de ficat trimisă de soră-sa, Jeanne, nu e printre ei; jurase să-i facă de petrecanie înainte de-a scăpa de-acolo.

— Ei, ce faci, vii sau rămâi? îşi pierde Dekker răbdarea. Buisson se năpusteşte fără niciun cuvânt, spre poartă, urmat de Girier şi de un al treilea, acesta nebun cu adevărat, care în dimineaţa aceea se nimerise întâmplător acolo în timpul plimbării.

Russac răsuceşte de două ori cheia în broasca porţii, în timp ce micul grup a şi coborât pe scară, ajungând în fundul şanţului. Într-un timp record, urcă pe partea cealaltă, trăgând şi scara după ei. Urmăriţi

de fluierăturile paznicilor, reuşesc să treacă în goană şi de al doilea şanţ. În sfârşit, cei şase ajung cu scară cu tot sub zidul care-i desparte de stadion. Buisson e primul care urcă. Ajuns sus, se întoarce să privească încă o dată curtea şi pavilionul pe care nu spera să le mai părăsească. Dar Girier, care urcă în urma lui, îl smulge din gânduri. Când ajung toţi şase sus pe zid, trag scara şi o proptesc spre exterior. După nici două minute, banda se află în incinta stadionului.

„Drace!” izbucneşte Nus. Pe bună dreptate: la câţiva paşi de ei, o duzină de pompieri fac antrenament cu un furtun. Alertaţi de fluierăturile paznicilor, vor să intervină. Drept răspuns, fără o vorbă, fără o ameninţare, patru revolvere se îndreaptă deodată spre tinerele piepturi musculoase. Pompierii încremenesc. Fără să mai piardă vremea, evadaţii şi complicii lor aleargă spre cimitir, aflat la vreo treizeci de metri de stadion; mergând mai mult de-a-ndăratelea, Russac le acoperă retragerea.

— Nu se poate! Ăştia şi-au dat cu toţii întâlnire aici? strigă exasperat Nus, abia trăgându-şi răsuflarea, când zăreşte nişte gropari care tocmai sapă un mormânt.

Şi aceştia încearcă să-i oprească pe cei şase. Dar omeneşte vorbind, lopeţile şi cazmalele sunt neputincioase în faţa unor revolvere. Unul din muncitori, impresionat de figurile acelea încrâncenate, le arată chiar o spărtură în zid, prin care Buisson şi prietenii săi reuşesc să iasă mai repede în stradă.

Cum îi vede apărând pe trotuar. Liotard le iese cu maşina în întâmpinare. Russac şi Girier se aşază lângă el. Buisson, Nus şi Dekker se îngrămădesc în spate. Pe trotuar, nebunul, care i-a urmat docil, îi

priveşte descumpănit. Întristat că se desparte atât de repede de oamenii ăştia plini de haz.

— Hei, tu, înapoi în cuşcă! îi strigă Russac.

Maşina ţâşneşte. Goneşte spre Ivry-sur-Seine, traversează Sena pe podul Conflans şi se îndreaptă cu toată viteza spre Avenue de la Liberté. Buisson îi ordonă atunci lui Liotard să oprească.

— Cobori aici, René, îi spune el lui Girier. Drumurile noastre se despart. Dacă eşti vreodată la ananghie, caută-l pe Nus sau pe Cocoşat.

Girier vâră în buzunar hârtia de o mie de franci pe care i-o întinde Russac şi, fără să mai privească în urmă, se îndepărtează. Maşina porneşte.

— Încotro? întreabă Buisson.

— Pe strada Bichat, la prietena lui Roger, îi răspunde Nus.

Place de la Nation, strada Parmentier, strada Faubourg-du-Temple şi în sfârşit, strada Bichat. Cu ochii ţintă în oglinda retrovizoare, Emile verifică dacă nu sunt urmăriţi. Maşina încetineşte şi coboară strada în pantă, până la spitalul Saint-Louis.

— Stă la 57, explică Nus, etajul trei pe scara din fundul curţii, la stânga. Mergem pe rând. Mă duc eu întâi.

Coboară din maşină şi urcă până la apartamentul 57. Emile şi Dekker, mereu la pândă, îl urmăresc până-l văd intrând fără niciun incident în clădirea cu faţada cenuşie, cu aspect mizer. Emile, înotând în haina maro pe care i-a adus-o Nus, se îndreaptă şi el spre ascunzătoare, urmat imediat de Dekker. Urcă pe scara în care dau o puzderie de coridoare întunecoase.

Pe palierul etajului trei, uşa e deschisă şi Nus îi

întâmpină zâmbitor, în prag, împreună cu o femeie care trebuie să fi fost cândva frumoasă.

— Suzanne, spune el arătând spre chipul obosit şi resemnat.

Emile schiţează un început de zâmbet şi intră. Parcurge cu privirea cele două camere-vagon în care totul, de la pereţi până la mobilă, respiră sărăcia. Aşezate direct pe duşumea, patru saltele.

— A dumitale e cea cu aşternutul curat, îi spune Suzanne.

— Celelalte sunt pentru Roger. Russac şi pentru mine, îi explică Nus. Dorm şi eu aici, fiindcă sticleţii or să dea pesemne târcoale prin cartierul meu.

— Şi drăguţa ta? întreabă Buisson.

— Yvonne? Nicio grijă. Am trimis-o la ţară, la babacii ei, în Auvergne.

Emile dă din cap mulţumit, apoi merge spre masa pe care stau aliniate câteva pahare şi o sticlă cu rachiu de anason.

— Şi ceilalţi?

— S-au dus să se descotorosească de maşină. Nu-ţi face griji, n-or să zăbovească.

Într-adevăr, după nici douăzeci de minute, Liotard şi Russac îşi fac, la rândul lor, apariţia. Ciocnesc cu toţii pentru izbândă. Primul o şterge Liotard. Le-a dat o mână de ajutor, doar aşa, fiindcă le e prieten, dar mai mult nu vrea să-şi bage nasul. Suzanne pleacă şi ea. Are de gând să facă o serie de cumpărături la negustorii din cartier, că să nu dea de bănuit.

Emile îşi petrece această primă zi de libertate flecărind cu prietenii, curăţind şi lustruindu-şi arma. Pe seară, clătinându-se încă pe picioare, Francis Caillaud descinde şi el în strada Bichat împreună cu Nus, care se dusese să-i ia.

Francis şi Emile se aruncă unul în braţele celuilalt şi se sărută. Ciocnesc din nou cu toţii pentru revedere şi pentru libertate. În sfârşit, Emile se ridică. Cu mâinile încrucişate la spate, se plimbă în lung şi-n lat prin cameră, încruntat de-atâta concentrare, apoi exclamă:

— Bun.

Un singur cuvânt; dar după cum îl rosteşte, pentru ceilalţi e limpede că el este şeful.

— Bun, repetă Emile, şi acum la treabă.

PRIMA RUNDĂ

9

Hotărât lucru, în dimineaţa asta Hidoine a păşit cu stângul. Ca şi mine, a aflat din ziare amănunte despre evadarea lui Buisson şi Girier. Ca şi mine, s-a tăiat cu aparatul de ras şi poartă acum un leucoplast pe bărbie. Şi, tot ca mine, a venit într-un suflet la Siguranţa Statului. Asemănarea se opreşte aici, căci eu am toţi dinţii-n gură, pe când el, în grabă, a uitat să-şi pună proteza, aşa că trebuie să fac eforturi ca să pricep ce spune. Acoperindu-şi gura cu mâna, ca să-şi ascundă gingia ştirbă, izbuteşte să scoată anevoie un şuierat:

— Ia spune, Roger, ce facem? Ai vreo idee?

N-apuc să-i răspund: sună telefonul. Şeful vrea să mă vadă şi, după voce, ghicesc că e din nou prost dispus. Astăzi a inaugurat un costum din jerse de culoare închisă, foarte sobru şi care-i dă o alură de ministru. Poartă obişnuita lui cravată bordo. Intră direct în problemă.

— Ei, Borniche, ce propui? Bănuiesc că ţi-a venit vreo idee, măcar una, sau mă înşel?

— Domnule comisar, de fapt...

— De fapt ce, Borniche! Ai sau nu o idee?

— Există o singură posibilitate de-a începe cercetările, spun eu prudent. Am citit ieri cu atenţie dosarul lui Buisson şi al familiei lui, şi...

— Şi ce? mă întrerupe Şeful nerăbdător.

— Şi mă gândeam să mă ocup de Jean-Baptiste Buisson, fratele lui Emile. Cu trecutul lui, Nus cunoaşte sigur ascunzătoarea lui Emile.

Şeful îşi ridică pe frunte ochelarii cu ramă groasă de baga.

— Ai vreo idee unde l-ai putea găsi?

Idei şi iar idei! Hotărât lucru, în dimineaţa asta, Şeful nu-i în stare să mai spună altceva.

— Niciuna, răspund, şi adaug înainte de-a apuca să se enerveze: Nu deţinem date recente despre Jean-Baptiste Buisson. Mă pregăteam să mă duc pe Quai des Orfèvres şi să consult arhiva de la P.P.

Degetele Şefului bat darabana pe mapa de scris. Se gândeşte câteva clipe, apoi:

— Borniche, cred că ai dreptate. Trebuie început cu fratele lui Emile. Dar Girier?

— Mă ocup şi de el.

— Perfect. Ţine-mă la curent.

O pornesc pe jos până pe Champs-Élysées. Merg să-l iau pe 73, care mă lasă la Châtelet. Apoi, tot pe jos, traversez podul, o iau pe Boulevard du Palais, cotesc, dau colţul pe dreapta şi intru la numărul 38. Arhivele P.P. se află în fundul curţii, la stânga, sub o boltă. Totul e cenuşiu, întunecos, prăfuit, deprimant. Şi miroase, de te trăsneşte. Îi dau cererea mea de investigaţii unui arhivar antipatic şi plin de ticuri, şi aştept gândindu-mă la rivalii mei, siliţi să trăiască în acest decor lamentabil. Ca să fii sticlele la P.P., trebuie într-adevăr să-ţi iubeşti meseria.

— Regret, mă anunţă arhivarul clipind dintr-un ochi – mişcare care-i dezveleşte gingia. Dosarul e împrumutat de ieri.

— Aha! fac eu. Cine l-a luat?

— Courchamp, de la Criminalistică.

Aşadar, război în toată regula. Courchamp a avut aceeaşi idee ca mine şi, pentru a afla cine, în afară de el, mai urmează pista Nus, a luat dosarul. Exact ce făcusem eu, la Siguranţa Statului cu dosarul lui Emile. Nu-mi mai rămâne decât să dau de Courchamp şi să-i cer, plin de umilinţă, îngăduinţa de a consulta palmaresul lui Nus.

Nu-mi fac iluzii. Îl cunosc bine pe Courchamp. E un tip solid, cu păr negru şi des. Îmbrăcat totdeauna cu o haină maro din catifea reiată şi un pantalon bej din care scoate la tot pasul un portofel înţesat cu legitimaţii pentru fel de fel de asociaţii. Semne particulare: râde tot timpul, pare inofensiv dar, în realitate, este un îndărătnic, un rigid, şi, odată dezlănţuit asupra unui caz, un obsedat periculos. Din cauza celor opt copii ai săi, eu l-am poreclit „Freddie prolificul”, lucru care i-a ajuns imediat la ureche; a ripostat prompt, părând să nu guste prea mult umorul meu:

— Borniche? Prolifică e prostia lui.

Aşa că nu-mi surâde perspectiva de a lua contact cu el ca să-i smulg nişte informaţii. Parcă-l văd gesticulând enervat; îl şi aud spunându-mi plin de venin: „Ce te amesteci, Borniche? Cazul Buisson e al meu”. Şi ar avea într-adevăr dreptate. Evadarea lui Buisson a avut loc în regiunea pariziană, fief-ul P.P.-ului, în orice caz nu al nostru. Ar însemna că Siguranţa Statului îşi vâră iar coada în problemele celor de pe Quai des Orfèvres, deci un nou motiv de discordie între poliţişti.

Urc posomorât cele o sută cinci trepte scobite ale scării tocite de vreme. La etajul al treilea, mă îndrept spre biroul şefilor de grupă, pe care Courchamp îl

împarte cu cei doi colegi ai săi, Ducourthial – un îndrăcit şi jumătate, capabil să reziste o săptămână întreagă fără somn – şi Poirier – poreclit 10 şi 10, din cauza mersului său, cu picioarele depărtate –, celebrul Poirier care l-a prins pe doctorul Petiot la Eliberare. Îl găsesc pe Courchamp singur; cum mă vede, închide repede dosarul pe care tocmai îl studia. E pentru prima oară că nu-l văd zâmbind. Îmi întinde mâna cu un aer bănuitor:

— Ce cauţi aici? mă întreabă el înainte de-a apuca să deschid gura.

— Bună ziua, spun eu politicos.

— Bună ziua, bună ziua. Ce vrei, Borniche?

— Aş vrea să consult dosarul lui Jean-Baptiste Buisson. Mi s-a spus că e la dumneavoastră. Aşa că am urcat să-mi arunc puţin ochii pe el.

— I-auzi, se miră Courchamp, să-ţi arunci puţin ochii? Păi de ce?

— Am nevoie de câteva date, îi răspund eu cu un aer nevinovat. Să ştiu, de pildă, unde stă, cu cine se vede, mă rog, probleme de rutină!

— Vreau să-ţi spun ceva, Borniche, îmi spune Courchamp rostind clar şi răspicat fiecare cuvânt, ascultă-mă bine. În afacerea Buisson, fă bine şi lasă-ne-n pace, clar? Buisson e cazul meu. Îmi revine în mod legal. Pe scurt, nu te mai băga tu.

Previziunea mea s-a împlinit, inevitabilul s-a produs.

— Nu vă enervaţi, îi spun eu. Consider că atunci când un ucigaş se află-n libertate, toţi poliţiştii sunt datori să-l urmărească. Mi se pare un lucru de la sine înţeles, logic, omenesc...

— Nu-ţi mai bate gura de pomană cu mine, Borniche, mi-o întoarce Courchamp, fixându-mă cu o

privire sfredelitoare, şi las-o mai moale cu binele societăţii. Dealtfel, puteţi sta liniştiţi, şi tu şi Boss-ul tău. De Nus mă ocup eu. Deocamdată mi-am mobilizat oamenii şi peste câteva ore Nus va fi legat fedeleş cu frate-su cu tot. Chiar acum mă duc să-i întâlnesc pe băieţi la ascunzătoare. Aşa că îţi dau un sfat, Borniche, să nu te mai amesteci şi să nu-mi bagi beţe-n roate. Înţeles?

— Înţeles.

Courchamp nu glumeşte. Aşa cum îl ştiu eu, ticălosul ăsta e în stare să-l prindă pe Nus dintr-o clipă într-alta, şi mă trec toate năduşelile când mă gândesc să-mi iau adio de la primă şi de la avansare. Cât despre perspectiva de-a înghiţi mânia Şefului, ce să mai vorbim!

Ajuns din nou în curte, hotărârea mea e luată. Singura şansă de a-l mai descoperi pe Nus e să-l filez pe Courchamp.

Cum acesta urmează să-şi întâlnească oamenii la ascunzătoare, vom merge împreună, unul în urma celuilalt. Mă hotărăsc să-l aştept în curtea interioară, ocrotit de întuneric, ascuns în spatele stâlpului unei bolte.

După două ore, îl văd pe Courchamp traversând liniştit curtea şi pornind apoi pe culoarul care leagă Quai des Orfèvres cu Palatul de Justiţie, trecând pe lângă Sainte-Chapelle şi străbătând Boulevard du Palais.

Nu ne despart mai mult de treizeci de metri, aşa că nu-i slăbesc o clipă din ochi silueta robustă. Courchamp merge agale, dar îngheţ când îl văd îndreptându-se spre staţia lui 38. E clar că nu pot călători în acelaşi autobuz cu el. Înnebunit, mă

pregătesc să opresc un taxi, când iată că soarta îmi surâde. Două maşini 38 vin una după alta, prima înţesată până la refuz, a doua aproape goală. Fireşte, Courchamp şi grupul de oameni care aşteptau în staţie dau din coate şi se îmbulzesc în prima. Courchamp îşi flutură legitimaţia de călătorie şi se-nghesuie pe platformă. Eu mă urc în a doua. La fiecare staţie îmi sucesc gâtul, asigurându-mă că amicul meu n-a dispărut; dar nu mi-e uşor să-l urmăresc, căci la toate opririle se iscă o învălmăşeală îngrozitoare între cei care vor să coboare şi cei care vor să urce.

În sfârşit, îl zăresc din nou în staţia Sébastopol-Strasbourg-Saint-Denis, pe trotuarul din faţa mea. A coborât şi se strecoară acum grăbit prin mulţime. Imediat, arătând taxatorului plăcuţa de poliţist, reuşesc să opresc autobuzul şi să cobor. Totul a durat doar câteva secunde, suficient însă pentru a-l pierde pe Courchamp. Întorc capul în toate părţile: îl văd traversând şi îndreptându-se apoi spre foburgul Saint-Martin. Iată-mă, aşadar, din nou pe urmele lui. Presimt că ne apropiem de ţintă şi, de astă dată, sunt ferm hotărât să nu-l mai scap.

Curcan după curcan, mai facem încă vreo sută de metri. Sunt încântat: totul merge strună. Dar dintr-odată nu-l mai văd: Courchamp s-a evaporat! Înfipt în mijlocul trotuarului, mă las îmbrâncit de trecători şi înjur printre dinţi, întrebându-mă încotro a putut s-o ia. Nu şi-a dat seama că-l urmăresc, de asta sunt sigur, aşa că nu mi-a jucat o festă. Să fi intrat atunci undeva? Dar unde? Cercetez cu atenţie porţiunea aceasta de stradă. Nu există decât o poartă mare şi două magazine în faţa cărora e postată, chiar lângă bordură, o camionetă cu prelată. Courchamp n-a

putut intra nici în clădire, nici în vreunul din magazine: l-aş fi văzut. Poate că e ascuns în camionetă. Nu-mi rămâne decât să aştept. Dacă a dispărut în acest perimetru, trebuie obligatoriu să iasă tot pe aici. Mă uit la ceas, e douăsprezece fix. Logic, n-ar trebui să aştept prea mult: ştiu că, pentru colegul meu, ora mesei e sacră.

Ascuns sub o poartă, rămân la pândă şi, doar din când în când, îmi scutur picioarele ca să le mai dezmorţesc. La un moment dat, simt un început de greaţă care-mi întoarce stomacul pe dos, căci postul meu de observaţie se află lângă nişte lăzi de gunoi. Mirosul e atât de cumplit, încât aproape îmi vine ameţeală. Ca să scap de toate aceste efluvii, îmi scot pachetul de Philip Morris cumpărat dimineaţă la bursa neagră de la un arab, în Place Blanche. Aprind o ţigară.

Deodată, prelata camionetei se ridică uşor şi văd apărând de sub ea capul lui Courchamp. Le spune ceva celor rămaşi în maşină, sare jos şi porneşte spre poarta Saint-Martin. Oftez uşurat. Întâi pentru că mi-am descoperit rivalul, apoi pentru că ştiu, în sfârşit, unde pândesc oamenii lui. Dar nu înseamnă că dacă am aflat pe ce stradă locuieşte Nus, cunosc precis şi clădirea. Mai rămân câteva minute ascuns sub poartă ca să mă asigur că, într-adevăr, Courchamp a plecat, apoi ies.

Câţiva paşi mai încolo, pe acelaşi trotuar, se află bistroul *L'Etape.* Mă hotărăsc să intru şi să beau un rachiu de anason. Cunosc bine bistroul ăsta. L-am ţinut multe ore sub observaţie, acum câteva luni, când îl urmăream pe Pierrot Nebunul. Iată silueta felină a lui Jo Attia şi aceea mai îndesată a lui Georges Boucheseiche, discutând amândoi în prag, în timp ce

Ţânţarul, şoferul lor, un pitic cu faţa smochinită ca un măr vechi, dă semne de nerăbdare la volanul unei maşini furate mai demult, strălucitoare ca aurul. Iată-l pe Jeannot, patronul, un tip înalt, blond, tuns perie, cu urechi clăpăuge şi braţe vânjoase ca nişte macarale. Dac-aş putea scoate ceva de la Jeannot! Deocamdată, din spatele tejghelei, cu mâinile vârâte în buzunare, mă măsoară bănuitor din ochi. Mă apropii nepăsător de el, cu ţigara-n colţul gurii. Deşi nu suntem decât noi doi, n-aş putea spune că prezenţa mea îl umple de fericire. Când îi comand aperitivul, nu mă serveşte cu plăcere, aruncându-mi mereu priviri duşmănoase. Cu acelaşi aer ursuz împinge spre mine o cană cu apă, şi, fără niciun cuvânt, îmi întoarce spatele şi se duce la casă.

Beau câteva înghiţituri, apoi pun paharul jos.

— Oho! spun eu, văd că miroase a curcan pe-aici.

Şi-n timp ce el mă sfredeleşte cu ochii lui albaştri, eu îi fac un semn cu capul spre camioneta care staţionează de cealaltă parte a străzii. Ştiu că nu-s corect faţă de Courchamp, dar nici el n-a fost mai cinstit azi-dimineaţă, când mi-a refuzat dosarul. Am găsit şi scuza: la război ca la război. În orice caz, fraza mea îi pare lui Jeannot plină de tâlc: se înseninează şi se apropie de mine ştergând un pahar. Priveşte în stradă, zâmbind:

— Că bine zici, îmi răspunde el cu accent de mahala. Ăştia fac piroane aici de aseară. Sare-n ochi de la o poştă.

— E clar că au venit pentru Nus, arunc eu nepăsător.

Plătesc aperitivul şi mă-ndrept spre uşă. Dând să ies, mă întorc spre namila blondă care continuă să mă privească. După expresia lui concentrată, bănuiesc că

încearcă să ghicească ce hram port.

— Am un comision urgent pentru el, îi spun eu făcându-i cu ochiul. Îl vezi cumva astăzi?

Jeannot dă din umeri, semn că habar n-are. Nu mă las:

— Păcat, dacă nu-l găsesc acasă îi las un bilet sub uşă. Stă la nr. 14, nu?

Dar patronul nu-i omul confidenţelor.

— Poate la 10 sau la 12, mă ia el peste picior.

Inutil să insist. Îi fac lui Jeannot un semn amical şi ies. Ajuns pe trotuar, îmi aprind o ţigară, în timp ce din ochi cercetez strada. Trec agale pe lângă camionetă, dar urechea mea, deşi atât de versată, nu reuşeşte să prindă niciun zgomot.

Un miros pătrunzător de ceapă şi de ciorapi murdari a impregnat zidurile clădirii de pe strada Fobourg Saint-Martin nr. 10. Prin ele răzbat din când în când urlete de copii, ţipete de mame exasperate, urmate de lătrături furioase. De asta o fi bând portăreasa întruna: ca să scape de vacarm. Când îmi deschide uşa, o găsesc beată moartă, abia se mai ţine pe picioare. E o femeie de vreo patruzeci de ani, cu faţa parcă dată cu var, cu ochii lăcrimoşi, ca de broască, îmbrăcată cu un pantalon de golf şi o cămaşă bărbătească prea lungă, sub care pieptul i se revarsă în voie.

— Dacă eşti cumva comis-voiajor sau copoi, valea, mă ia în primire: clătinându-se la fiecare cuvânt.

— Îl caut pe Nus, spun eu trăgându-mă înapoi ca să nu-mi mai duhnească în nas.

— Pe cine?

— Pe Nus, Jean-Baptiste Buisson.

Pleoapele i se lasă grele peste ochi şi o privesc

întrebându-mă dacă n-o să adoarmă de-a-n picioarelea de beată ce e; iată însă că binevoieşte să deschidă ochii şi, împroşcându-mă cu scuipat, îngaimă cu o gură băloasă:

— Nu-i acas'. Şi e cazul să se-arate, fin'că javrele lui urlă de dimineaţă până seara.

— Are câini?

— Îhî, doi boxeri. Nişte dulăi de treabă, de obicei, da' dacă-i ţine tot încuiaţi... mai vor şi ei să iasă afară...

— Când a venit ultima oară?

— Aseară... ori alaltăseară... Nu ştiu, dracu mai ştie. Şi-a plimbat potăile, le-a băgat înăuntru şi pe-aici ţi-e drumul.

— N-a spus când se întoarce? Am un mesaj pentru el, vă rog să mă înţelegeţi, un mesaj foarte urgent...

— Nu suflă niciodată o vorbuliţă.

În clipa următoare, portăreasa începe să mă privească lung din cap până-n picioare; mijeşte ochii şi mă-nvăluie într-un surâs ademenitor, dând din umeri atât de provocator, încât sânii îi alunecă spre subsuoară.

— Mă topesc după bruneţii frumoşi, ca tine, bolboroseşte ea printre sughiţuri, poate intri să bei un păhărel în cuibuşorul meu... Ei? Ce zici?

Refuz politicos oferta şi bat în retragere. În urma mea, vocea ei răsună până-n stradă, făcându-mă „poponar", „clapon" şi-n multe alte feluri, exprimând toate profundul ei dispreţ. Bine, dar asta-i culmea! Drept cine mă ia hoaşca asta? Înţeleg că un băiat frumos ca mine, cu ochi căprui, păr buclat şi zâmbet îngeresc, bine legat, sănătos tun şi plin de ambiţii poate să tenteze, dar, oricum, au şi visele o limită!

Stau până seara la pândă în faţa casei lui Nus, apoi

mă înlocuieşte Hidoine. E destul de prost dispus, căci îi promisese soţiei că o duce la cinema, iar ea nu s-a arătat deloc bucuroasă de schimbarea de program. Înainte de a ne despărţi. Mă anunţă:

— Şeful te aşteaptă la *Deux Marches.* Vrea să-i dai raportul. Cred că trebuie neapărat să te duci.

Deux Marches e un restaurant de pe strada Gît-le-Coeur, unde, aproape în fiecare seară, ne dăm întâlnire noi, poliţiştii, cei de la Criminalistică, de la Brigada Mobilă şi de la Siguranţă ca să mai bem un păhărel, să jucăm zaruri şi să ne comunicăm unii altora, cu voce tare, ştiri false. Mai vin aici tot soiul de pungaşi, neurmăriţi, ca să culeagă informaţii transmise apoi borfaşilor care se ascund şi care-i aşteaptă în bistrourile din cartierul Saint-Michel.

Restaurantul e format dintr-o încăpere foarte lungă, cu pereţii bej, de care sunt agăţate vase de aramă, portrete ale împăratului, flinte şi puşti vechi de vânătoare. În aceeaşi încăpere, în stânga, se află o plită uriaşă, încălzită cu cărbune, plină de cratiţe care bolborosesc cât e ziua de lungă. În faţa uşii de la intrare, o masă – în jurul căreia ne înghesuim noi – serveşte drept tejghea.

Patronul, un corsican cu o şuviţă neagră ce-i cade veşnic pe frunte, se numeşte Victor Marchetti. În tot Parisul nu există rachiu mai bun ca al lui, pentru simplul motiv că-l face chiar el, pe ascuns, în curticica din spatele restaurantului. E o muncă delicată, o adevărată alchimie, în care Marchetti a dat greş o singură dată.

La începutul performanţelor sale, alambicul a explodat. S-a auzit o detunătură, doar una, suficient însă ca să trezească tot cartierul şi să alerteze

Salvarea. Fireşte, şefii tuturor poliţiilor au intervenit pentru ca Marchetti să fie lăsat în pace şi să-şi poată continua liniştit distilările clandestine, dar savuroase! Cu ce face el, generos, cinste şi cu ce-l cinstesc clienţii, cred că Marchetti dă pe gât, în medie, de la şaizeci până la optzeci de pahare de rachiu pe seară, fără să dea vreun semn că ar fi ameţit.

— E o combinaţie corsicană, mi-a destăinuit el secretul într-o seară când începusem să mă uit cruciş. Dacă vrei să tragi la măsea fără să te pileşti sau să te răsteşti la boboci, e destul să înghiţi înainte o lingură zdravănă cu ulei de măsline. Înţelegi? În felul ăsta alcoolul pluteşte pe ulei şi nu mai intră-n sânge!

Nu i-am putut urma niciodată sfatul. De câte ori îmi aminteam de uleiul de măsline, era prea târziu.

În seara asta, în localul lui Victor e un fum de ţigară şi de pipă, de să-l tai cu cuţitul, iar în nări te izbeşte mirosul puternic al rachiului de anason. Vieuchêne se întreţine cu rivalul lui, Clot. Amândoi sunt roşii la faţă şi-şi aruncă vorbe grele, înconjuraţi de poliţişti şi de pungaşi care asistă la acest duel verbal. În momentul în care intru, vocea lui Clot acoperă hărmălaia din sală.

— Şi de fapt, strigă revoltat şeful Brigăzii Mobile, de fapt voi, ăştia de la Siguranţă, aveţi atâtea succese nu fiindcă ar fi cine ştie ce de capul vostru, ci datorită aparaturii şi efectivului de care dispuneţi.

— Efectivul de care dispunem? repetă Şeful înmărmurit.

— Întocmai, efectivul de care dispuneţi! Cred că sunteţi pe puţin o mie, voi, cei de pe strada Saussaies!

De obicei impasibil, chiar după câteva rachiuri de anason, Şeful izbucneşte acum într-un imens hohot

de râs. Râde până-i dau lacrimile, până se sufocă, îşi scoate batista ca să-şi şteargă ochii, dar nu izbuteşte decât să repete întruna cuvintele lui Clot, izbind cu pumnu-n masă şi făcând paharele să zdrăngăne.

— Dacă v-aş spune câţi suntem, nu m-aţi crede.

Prezenţa mea îl potoleşte brusc. Mă întreabă imediat, privindu-mă în ochi, pe când ceilalţi mă măsoară şi ei cu privirea:

— Totu-i în ordine?

— În ordine.

Atât. Asta numeşte Hidoine „a da raportul”!

Victor îmi serveşte un rachiu pe care-l dau pe gât dintr-o înghiţitură; mai comand unul. Cu paharul în mână, mă îndrept spre plită ca să văd ce bunătăţi a pregătit azi Dolores, consoarta patronului. Micuţă, frumoasă şi sprintenă, îmi sare de gât sărutându-mă zgomotos, apoi ridică unul după altul capacele, recitându-mi lista de bucate.

— Astă-seară avem ciorbă de burtă, friptură de vacă şi cocoş în sos de vin.

— Păstrează-mi o porţie de ciorbă, îi spun eu bătând-o uşor cu palma pe obraz, dar una mare.

Învârtind cu polonicul în sos, Dolores îmi face cu ochiul.

— Nicio grijă, Roger, îmi şopteşte ea, ştii doar că eşti protejatul meu. Apoi îmi face semn cu bărbia către cei din sală: Şefii tăi nu prea par să se-nţeleagă, aşa-i?

În noaptea asta bat recordul: rachiu, vin roşu tare, gros şi savuros, apoi coniac; către orele trei dimineaţa, chipul Şefului şi al lui Clot încep să se suprapună şi am în faţa ochilor un cap cu patru ochi, trei nasuri şi trei guri. Abia atunci îmi dau seama că sunt beat criţă. Ba am senzaţia că plafonul se

prăbuşeşte pe mine şi închid ochii, aşteptând să-l simt prăvălindu-mi-se în cap, ba se ridică duşumeaua şi masa, şi atunci fac eforturi disperate ca să mă agăţ de scaun. E timpul să plec acasă. Cu mişcări greoaie şi nesigure, reuşesc cu chiu cu vai să mă ridic de la masă, bolborosind tot felul de scuze. Afectuoasă şi maternă, Dolores mă ajută să ajung afară în stradă.

— Vrei să-ţi chem un taxi?

Dau din cap că nu şi pornesc, clătinându-mă pe picioare, spre piaţa Saint-Michel. E ora trei dimineaţa şi descopăr acest lucru abia în faţa staţiei de metrou, închisă. Mă hotărăsc să ajung în Montmartre pe jos, spunându-mi că mersul o să mă trezească.

Din piaţa Saint-Michel şi până-n strada Lepic, e distanţă, nu glumă. Iar la sfârşitul drumului mă aşteaptă un urcuş – şi încă ce urcuş. Doamne, cât mă căiesc că am băut! Iar pentru ca pedeapsa să fie şi mai cumplită, ştiu că la capătul acestui calvar mă aşteaptă o cruce numită Marlyse. Brusc, mi-am amintit de existenţa ei. O şi evoc, în cămaşa de noapte roză şi transparentă, gata de atac, cu părul vâlvoi, cu privirea mânioasă, acoperindu-mă cu o avalanşă de reproşuri şi zvârlindu-mi în faţă tot dispreţul ei. Va fi o scenă interminabilă. Care se va sfârşi, ca de obicei, cu ţipete, lacrimi şi ameninţări. Într-o străfulgerare de luciditate mă gândesc cu amărăciune că viaţa e o absurdă întrecere „care-pe-care”: eu îi înspăimânt pe borfaşi, dar la rândul meu mor de frica Marlysei. Mormăi nemulţumit. Reuşesc anevoie să-mi reiau urcuşul spre strada Lepic. În clipa următoare, Marlyse începe pur şi simplu să mă obsedeze, devine o idee fixă. Şeful, Buisson, toate problemele dispar, ca prin farmec, lăsând loc trupului acela bălai şi tulburător ce se odihneşte acum la

adăpost, prinzând puteri ca să mă poată ataca mai bine. Mă sprijin de zidurile caselor, care din când în când parcă mi-ar da brânci şi-mi fac curaj repetând cu voce tare: „Dacă nu-i convine, cu atât mai rău pentru ea, n-are decât să-şi facă bagajele, eu n-am nimic de pierdut”. Dar ştiu că mă mint. Cum aş putea trăi fără părul ei blond, fără ochii verzi şi buzele ei trandafirii? Am atâta nevoie de aceste culori diafane! Mă opresc brusc şi, în liniştea străzii, proclam cu voce tare: „E frumoasă, dar tâmpită”. Cu bărbia în piept îmi continui, înviorat, drumul. Dar odată ajuns în faţa porţii mele, mi se face din nou frică. Convins că mă port ca un laş, îmi scot totuşi pantofii. Îmi dezmorţesc o clipă degetele în ciorapi, apoi urc scara. Ajuns la mine pe palier, constat cu disperare că nu-mi găsesc pantofii. În faţa uşii, trag adânc aer în piept. Îmi fac, în şoaptă, ultimele recomandări: „Niciun zgomot, Roger, umblă încet să n-o trezeşti”. Cheia se încăpăţânează la început să nu intre-n broască, dar până la urmă uşa se deschide şi iată-mă înăuntru. În vârful picioarelor, mă îndrept ca un hoţ spre dormitor. Linişte şi bună pace. Marlyse doarme. Şi deodată, telefonul începe să zbârnâie, spărgându-mi timpanele.

— Roger? Aici Raymond. Bătrâne, iartă-mă că te-am sculat din somn, dar a apărut un tip care plimbă boxerii.

Fac un efort să-mi adun gândurile, să mă concentrez, să iau o hotărâre, dar Hidoine mă zoreşte:

— Ascultă, n-am vreme de pierdut. Am alergat până mi-a ieşit limba de-un cot; am găsit un telefon tocmai în Strasbourg-Saint-Denis. Să ştii că individul nu aduce deloc cu Nus. E o matahală eu ditai

burdihanul şi gâtul ţeapăn.

Abia reuşesc să articulez:

— Şi ce-i cu asta? S-o fi îngrăşat.

— Bine, dar sunt sigur că nu e mutra lui. După fotografia antropometrică, Nus ar trebui să aibă o moacă dreptunghiulară, pe când ăsta are capul rotund, ce mai, parcă-i o lună plină. E clar însă că plimbă javrele lui Nus. Că doar n-o fi o crescătorie de boxeri în clădire.

— Ai dreptate, spun eu căscând.

— Atunci ce fac, Roger? Dacă-l filez pe zdrahon şi Nus se întoarce între timp, n-am făcut nicio brânză. Dar dacă Nus nu se întoarce şi nici pe ăsta nu-l urmăresc, tot brânza aia e. Hei, mă asculţi?

— Sunt numai urechi, bătrâne. Bine, nu-l scăpa din ochi pe tipul cu câinii, vin chiar acum. Te înlocuiesc în faţa porţii.

Marlyse, care s-a trezit, apare în capul culoarului, odihnită, pusă pe ceartă. Numai că eu nu-i mai pot da satisfacţie, trebuie s-o întind. Din prag încerc să zâmbesc, aruncându-i grăbit: „Fug la datorie”. Mă face ticălos şi încă-n multe feluri, dar celelalte cuvinte ale ei îmi scapă, Cobor prudent scările şi încerc să-mi fac curaj, spunându-mi că până seara o să-i treacă.

În faţa porţii, pe trotuar, ce-mi văd ochii? unul lângă altul, perfect aliniaţi şi gata de drum, mă aşteaptă pantofii mei.

Cu capul tobă, cu stomacul în flăcări, cobor pe strada Lepic până la staţia de taxiuri. „Cobor” e un fel de a spune, în halul în care sunt, nu izbutesc decât să alerg câţiva paşi, şi imediat începe să se învârtească totul cu mine. Mi se face greaţă şi trebuie să mă opresc, gâfâind ca o locomotivă. Place Blanche! În

sfârşit, mă pot prăbuşi într-un taxi. Am probabil mutră de chefliu, fiindcă şoferul mă iscodeşte nelinişţit câteva clipe, înainte de-a se hotărî să pornească.

La poarta Saint-Martin îi cer să oprească, plătesc şi cobor. Nici n-a pornit bine, şi-mi dau seama că am uitat să-i cer chitanţă, aşa că mâine voi avea o groază de dificultăţi cu decontarea. Intru în foburgul Saint-Martin, acum pustiu, strecurându-mă pe lângă zidurile caselor, atent să nu bocăn pe trotuar ca să nu-i trezesc pe colegii din camionetă.

La adăpostul întunericului, mă fac una cu poarta din faţa casei lui Nus, ocrotită şi ea de umbrele nopţii. Aştept. E ora 5. Probabil că Marlyse a adormit iar. Şeful abia face ochi. Iar eu pic de somn. Trebuie să fi trecut jumătate de oră de când sunt aici, când un zgomot mă face să tresar şi-mi dau seama că moţăiam: e Hidoine, se întoarce. Trece prin faţa mea fără să mă vadă. Îl chem încet pe nume. Nici el nu arată prea grozav. Are ochii duşi în fundul capului, barba ţepoasă şi e alb ca hârtia.

Mă aude şi se strecoară lângă mine. Abia reuşesc să-i şoptesc:

— Ei?

— Am feştelit-o: Mi-a scăpat. Impecabil lucrat. Ireproşabil.

— Cum aşa?

— Aşa bine, a dus câinii sus, a coborât şi a luat-o spre bulevardul Sébastopol. Eu după el, cu vreo patruzeci de metri în urmă, ca să nu miroasă ceva. Eram şi eu filat de un tip de la P.P., care păstra o distanţă destul de mare între noi. Şi deodată, în faţa unui cinema, amicul nostru se urcă într-o maşină care-l aştepta. Ia ascultă, tu miroşi a băutură!

Mă depărtez şi-l întreb:

— Şi pe urmă?

— Păi... Era un tip la volan care a pornit imediat. Iar eu, cum nu sunt decât un pârlit de inspector, maşină n-aveam, iar de taxi nici urmă: au şters-o şi m-au lăsat acolo cu buzele umflate. Urmăritorul meu la fel. Şi cum eram prea departe, nu le-am putut lua numărul.

Îl înţeleg pe Hidoine. Nu-i prima oară când suntem handicapaţi – fie el, fie eu – de lipsa de oameni şi de mijloace. Când vedem cum se vorbeşte despre noi în presă sau la radio şi cum suntem comparaţi cu prestigiosul F.B.I, al americanilor, – atât de puternic, de bine organizat şi de plin de bani, ne simţim ridicoli, jalnici. Iată de ce într-o seară, la bistrou, Şeful, care cu toate defectele şi setea lui de onoruri, rămâne totuşi un mare poliţist, ne-a expus concepţia lui despre poliţie:

— Noi nu suntem în total decât trei. Trei, mari şi laţi, care să veghem la liniştea acestui teritoriu. Adică egal cu zero! Dacă vrem să participăm cu şanse de izbândă la competiţia dintre poliţişti, va trebui să lucrăm altfel decât ei. La Criminalistică şi la Brigada Mobilă au mulţi oameni şi dispun de tot materialul necesar pentru ascunzători, urmăriri şi investigaţii. Pe scurt, ei pot acţiona normal, ca toţi poliţiştii din lume. Ştiţi bine că situaţia noastră e alta. Aşa că, pentru noi, nu văd decât o soluţie: să înlocuim oamenii şi ustensilele cu ceva ce nu au ceilalţi.

— Cu ce?

— Cu informatori, Borniche. Noi trei va trebui să dobândim cea mai vastă şi mai sigură reţea de informatori, plătiţi sau nu, voluntari sau constrânşi, puţin îmi pasă. Credeţi-mă, un bun informator face mai mult decât douăzeci de sticleţi la un loc.

Îmi aminteam, cuvânt cu cuvânt, tirada Şefului. Din seara aceea am început să-mi sporesc banda de turnători, dar până acum nu mă căutase niciunul şi nici eu nu avusesem timp să le fac o vizită. E adevărat că Buisson făcea parte dintre criminalii de dinainte de război, deci nu era cunoscut printre puşlamalele ce-şi făcuseră apariţia după Eliberare.

Cinci zile la rând, Hidoine şi cu mine am făcut cu schimbul în foburgul Saint-Martin. Abia dacă rupem câteva ore de somn; ne clătinam pe picioare ca nişte somnambuli şi parcă ne îndobitocim pe zi ce trece. Ne „ascundem", căci trebuie să ne ferim şi de colegii din camionetă care, deşi sunt schimbaţi din opt în opt ore, îmi închipui că au înţepenit de tot. Şi apoi, dacă totuşi apare Nus? Noi însă, Hidoine şi cu mine, suntem convinşi că cei din cartier ne-au luat la ochi, ne-au fişat şi catalogat, şi că ne pierdem vremea de pomană.

10 septembrie. Dorm ghemuit lângă Marlyse. Viaţa noastră afectivă se află într-un punct mort. Cum vin acasă, mă prăbuşesc în pat, frânt de oboseală; am început să şi sforăi. Dar Marlyse nu-i supărată. Ştie că oboseala mea e strict profesională, aşa că mă înconjoară cu o duioşie aproape maternă.

Din când în când, îşi varsă mânia, zvârlind cuvinte pline de venin la adresa Şefului care „mă stoarce, mă exploatează, îmi iroseşte cei mai frumoşi ani ai tinereţii". Astea-s femeile: speteşte-te muncind, şi-s gata să-ţi pregătească giulgiul.

Cad într-un somn adânc de brută, când, pe la 7 dimineaţa, sună telefonul.

— Borniche? Aici Vieuchêne, să fii la servici la 8 fix. Am noutăţi.

Nici n-apuc să mă dezmeticesc, că a şi închis.

10

L'Auberge d'Arbois, e unul dintre cele mai elegante restaurante din cartierul Etoile. Interiorul are o ornamentaţie bogată, cu tot felul de draperii, colonade, stucatură, bronzuri, statui, covoare. Chelnerii alunecă tăcuţi în jurul meselor, ocupate de o clientelă aparţinând elitei internaţionale. În lumina lustrelor, bijuteriile femeilor scânteiază la fiece mişcare.

Aici a hotărât Emile Buisson să-şi ofere un supeu rafinat şi să-şi sărbătorească evadarea ca un senior solitar. Poartă cu distincţie firească un costum albastru-închis, la două rânduri, cumpărat a doua zi după evadare şi care, după câteva retuşuri, îi vine ca turnat. E îmbrăcat cu un gust desăvârşit: pantofi şi ciorapi negri, pălărie neagră cu borul întors, cămaşă albă, cravată de mătase albastru-închis.

În seara zilei de 8 septembrie, îşi face apariţia, cu un aer demn, de notar înstărit, la *Auberge d'Arbois.* E întâmpinat de un *maître d'hotel* şi instalat cu tot ceremonialul de rigoare la o masă din fundul sălii. Îşi pune tacticos ochelarii şi consultă lista de bucate, apoi alege vinul. După întrebările şi observaţiile lui, toţi de la *maître d'hotel* până la pivnicer, îşi dau seama că au de-a face cu un cunoscător. Mănâncă încet, savurându-şi prima cină de om liber. Nimeni nu-i acordă vreo atenţie specială. Toţi îl iau drept un provincial bogat, aflat în trecere prin Paris şi care

profită de acest voiaj pentru a se delecta cu o mâncare bine pregătită. Nimeni nu observă că bărbatul scund şi curtenitor îşi notează tot timpul ceva într-un carneţel, cu o caligrafie fină şi ordonată.

A doua zi dimineaţă, Buisson se trezeşte bine dispus. În timp ce Suzanne Fourreau îi face patul, strânge saltelele bărbaţilor, împăturind cearşafurile şi cuverturile, Emile, după ce mai leneveşte puţin, se duce în bucătărie, unde Nus, Dekker şi Russac înfulecă de zor. Cu ochii cârpiţi încă de somn, se aşază în capul mesei. Chiar şi aici, Emile prezidează. Lăsând toate baltă, Suzanne îi serveşte imediat cârnaţi, pateu de ficat, o ceapă, un căţel de usturoi, brânză, o sticlă de Bordeaux şi o ceaşcă de cafea. Emile îşi aruncă, o clipă, privirea lacomă asupra mâncării, apoi trece la acţiune. Mănâncă încet, băgând în gură bucăţelele cu cuţitul. Preferă aceste gustări ţărăneşti, savuroase şi hrănitoare micului dejun cu pâine şi dulceaţă al orăşenilor.

Lăsându-l să treacă la brânză, Nus, după ce-şi aprinde o ţigară, rupe tăcerea:

— Emile, suntem lefteri. Trebuie să strângem cureaua.

Mestecând înainte, Emile îl ia peste picior:

— Cică au nevoie de oameni la Renault. S-o găsi ceva şi pentru voi.

Cei trei zâmbesc. Îl cunosc destul de bine pe Emile: dacă-i arde de glumă, înseamnă că i-a venit o idee.

— Aseară am tras un chiolhan pe cinste, continuă Buisson. Stridii proaspete, de jurai că atunci le scoseseră din mare, friptură în sos picant de-mi lasă gura apă, numai când mă gândesc la ea. De brânză, ce să mai vorbim, ştiţi doar că mă pricep: ei bine, îţi mergea la inimă. Înainte nu mă mulţumeam doar cu

mezelicul ăsta, dar vezi că la pârnaie stomacul meu, săracul, s-a făcut cât pumnul.

— Vai, vai, săracul, făcu Dekker, îmi dau lacrimile nu alta.

Buisson zâmbi, apoi se ridică fără un cuvânt, dispăru în camera lui şi se întoarse imediat cu un carneţel pe care-l puse pe masă.

— Iată, spuse el, în timp ce-mi puneam burta la cale ca un burghez onorabil, am studiat locurile. Am notat aici – zise el mângâind carneţelul – poziţia meselor, numărul chelnerilor. Am aflat că ieşirea, în caz de incendiu, se face pe uşa de lângă bucătărie, deci destul de departe, aşa că n-avem de ce să ne temem.

Emile îşi aprinde o ţigară, zvârle fumul, apoi priveşte întrebător spre cei trei, care l-au ascultat atenţi şi care în clipa asta cântăresc probabil riscurile aventurii.

— E periculos, se pronunţă în fine, Nus. Gândeşte-te şi tu, să dai o asemenea lovitură, chiar lângă Etoile, cu sticleţii mişunând în jur?

— Chiar aşa, tocmai de-aia vom reuşi. Cui o să-i treacă prin cap că nişte borfaşi urmăriţi se aruncă singuri în gura lupului? Nu-i obligat nimeni să mă urmeze, dar eu unul am hotărât: diseară voi fi acolo. Nu ca să-mi umplu pipota, ci ca să-i uşurez pe clienţi. Dacă vă zic eu că face! Indivizii care se ghiftuiesc acolo sunt doldora de biştari, de bijuterii, de inele şi coliere, parcă ar fi nişte case de bani la plimbare.

— Vin cu tine, spune Dekker.

— Şi eu, spune Nus.

— La fel, spune Russac.

— Bun, conchide Buisson ridicându-se, după-masă mergem în strada Lesueur, ca să mai inspectăm o

dată locurile şi să vedem cât timp ne-ar lua. Roger, tu te duci chiar acum să-i dai de veste lui Francis.

— Crezi c-o să meargă? întreabă Russac.

— Garantez. Dealtfel, tot tu trebuie să-i dai o mână de ajutor ca să facă rost de-o maşină.

Orele 22. Patru bărbaţi intră liniştit în restaurantul înţesat de lume. Un *maître d'hotel* îi întâmpină cu plecăciuni.

— Domnii au rezervat masă?

Zâmbetul îi îngheaţă o clipă pe buze, apoi dispare de tot, lăsând loc unui chip descompus de frică. În aceeaşi secundă, cei patru şi-au desfăcut impermeabilele şi au scos armele. Privirea chelnerului aleargă înnebunită de la bărbatul scund, cu un P.38 în mână, a cărui figură îi pare vag cunoscută, la complicii săi. Neputându-şi stăpâni un tremur violent, chelnerul începe să se dea încet de-a-ndăratelea.

Buisson face doi paşi înainte şi strigă cu o voce puternică:

— În picioare! Toată lumea la perete.

În sală se aşterne o tăcere mormântală. La început înlemniţi, comesenii se supun unul după altul ordinului, fără a-i slăbi din ochi pe cei patru bandiţi. Îşi dau seama că cea mai mică mişcare suspectă ar declanşa tirul, aşa că se aliniază docil la perete, resemnaţi la gândul de-a se lăsa prădaţi. Toţi se consolează spunându-şi că e absurd şi chiar de neiertat să-ţi rişti pielea, când eşti bogat şi sănătos tun.

În bandă, fiecare îşi are rolul lui bine stabilit. Roger Dekker a rămas la volanul maşinii cu motorul duduind, înarmat cu o mitralieră, Francis Caillaud păzeşte uşa de la intrare. Nus supraveghează

bucătăria, ca nu cumva vreunul mai viteaz să dea alarma. Revolverul lui Russac îi ţine la respect pe clienţi şi pe chelneri. Cât despre Buisson, acesta, strângând bine arma-n mâna stângă, începe cu un calm glacial colecta.

Bărbaţii nu schiţează nici cel mai mic gest de împotrivire: dornici să scape cât mai repede din această situaţie umilitoare în care sunt puşi în faţa soţiilor, îşi scot portofelele, ceasurile, îşi deşartă buzunarele de tot ce au, dând la iveală până şi mărunţişul. Femeile sunt înspăimântate, dar în acelaşi timp încântate că participă la un eveniment atât de excitant, palpitant şi periculos. Se despart cu o falsă indiferenţă de bijuteriile lor, de coliere şi de cercei, într-un timp record, hoţii au reuşit să strângă atât de mult, că au buzunarele doldora.

Ajuns la ultima victimă, Buisson constată că nefericita, în ciuda unor eforturi disperate, nu izbuteşte să-şi scoată din deget un diamant mare cât o măslină.

— O să vă răniţi, doamnă, îi spune el politicos. Veniţi cu mine la toaletă, cu săpun o să iasă.

O înhaţă de braţ cu un gest brutal şi o trage după el. Peste nici două minute, se întoarce satisfăcut, O îmbrânceşte pe femeie la perete şi, din câţiva paşi, se află la casă. Goleşte sertarul în buzunarul hainei, apoi, privind de jur-împrejurul sălii, se asigură că nu a uitat pe nimeni.

— Valea.

Repetă încă o dată ordinul pentru Russac care, dând cu ochii de un vas plin cu caviar, s-a năpustit asupra lui înfulecând cu lăcomie. Privirea lui Emile se înăspreşte, iar pistolul lui, un P. 38, se îndreaptă spre Russac; acesta înhaţă vasul şi aleargă spre ieşire. Nus

a şi ajuns afară. Dând buzna spre uşă, Russac trece prin faţa lui Caillaud, care acoperă retragerea:

— Dă-i bătaie, Francis! îi strigă el. Spălăm putina.

Nici nu bănuieşte ce urmări funeste vor avea pentru el aceste cuvinte.

În Place Beauvau, la Ministerul de Interne, jaful de la *Auberge d'Arbois* a avut efectul unei bombe. Directorul Cabinetului i-a convocat imediat pe şefii diverselor poliţii pentru a le comunica profunda nemulţumire a ministrului, la aflarea acestei noi victorii a bandiţilor.

Primele date, culese de Comisariatul cartierului, au arătat că şeful bandei e un bărbat scund, cu părul şi ochii negri. Deşi au operat cu o iuţeală neobişnuită, agresorii au zăbovit totuşi în restaurant, aproape zece minute, aşa că victimele i-au putut vedea bine. De aceea, semnalmentele bandiţilor au fost stabilite în amănunţime şi se cunoaşte chiar prenumele unuia din ei, Francis, pronunţat de unul din complici.

Şeful ne poate da toate detaliile despre agresiunea din Place de l'Etoile, datorită chiar telexului adresat de P.P., Ministerului de Interne. Vieuchêne a aranjat astfel lucrurile încât să primească zilnic copia rapoartelor trimise de colegii de la Prefectură în Place Beauvau. Fireşte, fără ştirea lor. Datorită acestei stratageme, noi, cei de pe strada Saussaies, suntem la curent cu absolut toate problemele de care se ocupă concurenţii noştri.

La 8 dimineaţa, Hidoine şi cu mine ne aflăm în biroul lui Vieuchêne, vizibil satisfăcut de a-i şti la ananghie pe Clot, Pinault şi oamenii lor.

După ce ne povesteşte cu lux de amănunte cum a decurs agresiunea, Şeful îşi aprinde o ţigară. Cu ochii

mijiţi, zvârle rotocoale de fum spre tavan. În sfârşit, îşi întoarce din nou privirea spre noi:

— Aici e sigur mâna lui Buisson. Corespund şi semnalmentele, şi felul de-a opera. Dacă n-ar fi un criminal, aproape că l-aş admira. Asta zic şi eu tip: la numai şase zile de la evadare, a şi reuşit să-şi adune o bandă şi să treacă la fapte. Şi ce fapte, domnilor! Încă nu se cunoaşte exact valoarea totală a obiectelor furate, dar a şi fost evaluată la mai multe zeci de milioane.

Martorii s-au referit la un anume Francis. Vreau să-l identificaţi. După părerea mea, trebuie să fie un vechi tovarăş de detenţie al lui Buisson, de la Troyes, de la Clairvaux sau de la Santé. Că doar n-or fi existând cohorte de Francis! E cu siguranţă un dur, dacă lucrează cu Emile. Cât despre ceilalţi complici, vom încerca să-i descoperim; eu unul bag mâna-n foc că Nus e şi el printre ei. Gândiţi-vă puţin: e fratele lui Buisson şi, pe deasupra, un gangster la fel de periculos. S-a dat la fund de când a evadat Emile, nu mai e de găsit. După cum vedeţi, avem de furcă, nu glumă, dar eu sunt convins că vom răzbi.

Tace câteva clipe şi, cu o expresie concentrată, stinge ţigara. Apoi continuă, arătând cu mâna spre comunicatele de pe birou:

— Foarte periculoşi, fraţii ăştia Buisson: sunt în stare de orice şi nu ştiu ce-i mila. În situaţia lor, e firesc. Justiţia va fi neîndurătoare. Oricum, pe Emile îl paşte ghilotina. Se apropie de ea cu paşi repezi. Ştie prea bine că nu poate rămâne liber şi în viaţă decât trecând peste cadavre.

Brusc, vocea Şefului devine gravă. Se apleacă deasupra hârtiilor, citindu-le în şoaptă, pentru el, apoi, după ce termină lectura, ne spune:

— Să vă povestesc cum s-au petrecut lucrurile după *hold-up.* O să vă convingeţi cât de periculoşi sunt indivizii ăştia.

11

Maşina bandiţilor coboară în goană strada Wagram, bulevardul Courcelles, apoi strada Rome, şi o ia pe strada Cardinet unde, la ora asta târzie, traficul e mai redus. O întâmpină însă barajul format de maşinile poliţiei.

O frână brutală face pneurile să scrâşnească, apoi maşina ţâşneşte, virând brusc. Roger Dekker e de o îndemânare fantastică. Cu o viteză nebună, reuşeşte un adevărat slalom printre vehicole, spatele maşinii parc-ar zbura; mânuieşte cu virtuozitate frâna şi acceleraţia, făcându-i pe poliţişti să se ferească din cale.

Deroo, un motociclist de la Prefectură, se desprinde din baraj şi se năpusteşte în urmărirea lor. Întârziat de motorul care refuza să pornească, colegul său Loren îl urmează la o distanţă de vreo sută de metri.

Instalat pe bancheta din spate şi avându-i pe Russac în dreapta şi pe Caillaud în stânga, Buisson vede, neliniştit, cum se apropie tot mai mult farul motocicletei. Furios, înşfacă pistolul său P.38. Îl are de când cu evadarea din Villejuif. Chiar Nus i-l procurase, şi Emile, după ce-l admirase, îi udase ţeava cu şampanie, declarând solemn: „Te botez Salvatorul”.

Izbind cu patul armei, Buisson face ţăndări geamul din spate, ocheşte motociclistul şi trage. Motocicleta derapează, execută o întoarcere de 180° şi se prăbuşeşte bufnind pe şosea.

„Unul la mână”, exclamă satisfăcut Buisson, privindu-l pe Deroo cum se rostogoleşte la pământ.

Dar bucuria Domnului Emile e de scurtă durată. Apare al doilea motociclist. Distanţa dintre el şi maşină scade văzând cu ochii şi nu-l mai despart decât câţiva metri de bara de protecţie din spate.

— Frânează! îi ordonă Buisson lui Dekker.

Dekker se supune. Luat prin surprindere, Loren încearcă să se oprească, dar înţelege imediat că nu va putea evita ciocnirea. Disperat, virează spre dreapta, motocicleta o ia razna, roata din spate se desprinde şi cade cu zgomot peste el. Loren geme: simte o durere violentă în şold, în genunchi şi în cot, iar carcasa motocicletei, strivindu-l sub greutatea ei, îi torturează trupul. Încearcă să iasă: prea târziu! Înspăimântat, vede ţâşnind din maşina oprită la vreo douăzeci de metri mai departe, un bărbat care se repede spre el: Buisson.

Bărbatul spumegă de furie. Deschizând portiera, le-a strigat complicilor săi: „Piftie-l fac pe sticletele ăstampuţit”. Pistolul lui e descărcat. Ei şi! Înşfacă de pe banchetă mitraliera englezească. Se apropie jubilând de poliţist. Acesta şi-a scos din toc revolverul 7,65, dar vrând să ţintească, nefericitul a izbit arma de un cablu al motocicletei şi a scăpat-o din mână.

Loren urmăreşte cu ochii holbaţi de groază silueta întunecată de care nu-l mai despart nici doi metri. La rândul său, Buisson îşi hipnotizează victima cu ochii săi negri, febrili. Loren vede gaura armei apropiindu-se de capul lui îl mai despart de ea doar câţiva centimetri, nu mai are putere nici să mişte, nici să strige. Mai are de trăit doar câteva secunde.

Degetul lui Buisson apasă pe trăgaci. Nimic.

Glonţul nu porneşte. Buisson se înfurie. Zgâlţâie mitraliera, mai apasă o dată şi încă o dată pe trăgaci. Arma rămâne mută.

— Da’ mişcă-te odată, pentru Dumnezeu! urlă Dekker scoţând capul pe geam.

Buisson apasă din nou pe trăgaci, dar glonţul tot nu porneşte. Furibund, Buisson aleargă spre maşină şi se aruncă-n ea.

— Dobitocule, ce dracu ai moşmondit acolo? izbucneşte Dekker, demarând.

Vocea lui Emile tremură de ciudă şi enervare:

— Porcăriile astea de mitraliere! Degeaba tot apăsam, nu vroia să meargă!

— Păi dac-ai uitat să armezi... îi răspunde Russac examinând arma. Trebuie să tragi chiulasa înapoi.

— Eu nu mă pricep la drăciile astea noi, mârâie Buisson. Înainte de război nu existau, iar la pârnaie nu ne-au spus cum se folosesc.

— Vezi dacă nu eşti în pas cu moda, îl ia Russac peste picior.

Buisson îl fulgeră cu privirea, încărcându-şi „salvatorul”.

Maşina goneşte spre poarta Clichy, când deodată Emile îl zăreşte în urma lor pe primul motociclist. În ciuda accidentului, Deroo îşi continuă urmărirea, dar a pierdut secunde preţioase oprindu-se lângă Loren, care zăcea tot acolo, în mijlocul şoselei. Un trecător l-a liniştit, asigurându-l că Salvarea fusese anunţată, în clipa când Deroo se pregătea să pornească, Loren l-a pus în gardă: „Ai grijă! când ai să-i ajungi din urmă or să frâneze pe neaşteptate, aşa mi-au venit şi mie de hac...”

Maşina ajunge la poarta Clichy şi Dekker repetă

manevra care-i reuşise atât de bine. Când motociclistul ajunge la vreo douăzeci de metri de ei, frânează brusc, întorcând maşina de-a curmezişul străzii. Dar Deroo e pregătit. Printr-o mişcare acrobatică reuşeşte să se oprească, se zvârle la pământ, ascunzându-se în spatele motocicletei, îşi scoate revolverul şi deschide focul.

Caillaud şi Buisson se năpustesc pe şosea. Francis trage rafale de mitralieră ca să distragă atenţia poliţistului, în timp ce Buisson aleargă pe celălalt trotuar, încercând să-l atace pe motociclist pe la spate. Nu-i mai despart nici cincisprezece metri. De la distanţa asta, nu mai poate da greş. Ridică mâna înarmată cu „salvatorul” şi ţinteşte.

În spatele lui se aude o detunătură care-l face să tresară. În aceeaşi secundă, simte o durere fulgerătoare în bărbie.

— Fereşte, te-au luat pe la spate.

Nus e cel care a strigat. Ţâşnind din maşină, trage la rândul lui în silueta pe care o distinge cu greu, în dreptul unei ferestre.

Autorul ambuscadei, un sergent de stradă, locuieşte chiar în această clădire; alarmat de împuşcături, sare-n ajutorul motociclistului pe care-l zăreşte culcat la pământ. În jurul lui Emile – devenit ţintă – ploaia de gloanţe nu-şi mai conteneşte ţiuitul.

Buisson înţelege că partida e pierdută, că nici el şi nici prietenii lui n-or să-i vină de hac sticletelui, cu atât mai puţin tipului care-i împroaşcă cu gloanţe de-acolo de sus, de la fereastră; dacă nu-şi iau rapid tălpăşiţa, or să se trezească cu o droaie de curcani gata să-şi ajute colegul. Fără prea multă convingere, domnul Emile mai trage totuşi câteva focuri, ca să-şi

acopere retragerea: când nu-i mai rămâne niciun glonte, le strigă celorlalţi:

— Valea!

Toţi dau buzna spre maşină, înghesuindu-se claie peste grămadă. Dekker porneşte apăsând pe acceleraţie şi maşina goneşte în noapte ca o vijelie.

Gâfâind, cu respiraţia tăiată de emoţie şi de atâta goană, cei patru nu suflă o vorbă. Scrâşnind din pneuri, maşina străbate bulevardul de centură, ţâşnind apoi spre interminabila linie dreaptă a şoselei, acum pustie. Buisson îşi pipăie bărbia, care continuă să-l usture, şi simte că sângele îi curge şiroaie. Se pregăteşte să-şi scoată batista, când Russac îl anunţă.

— Drace, ăsta iar a apărut!

Emile se răsuceşte brusc, cu o străfulgerare plină de cruzime în ochi. Cuprins de o furie ucigătoare, e hotărât să termine o dată pentru totdeauna cu sticletele cel îndărătnic.

— Ticălosul! mârâie el. Chisăliţă îl fac.

— Spune mai bine ce fac eu, îi răspunde imperturbabil Dekker.

Buisson îşi face repede toate socotelile. Trebuie să se descotorosească cât mai repede de motociclistul ăsta care-i urmăreşte ca o umbră, pentru că în curând oraşul va fi împânzit cu baraje.

— Ia-o pe lângă cimitirul Batignolles, întoarce-te pe străduţele alea mici şi intră din nou pe bulevardul de centură. Poate-l semănăm pe drum.

Maşina se năpusteşte pe drumul ce străjuieşte zidul lung al cimitirului, o ia pe Bois-des-Caures, virează-n unghi drept pe strada Toulouse-Lautrec, pe partea dreaptă, pătrunde imediat după aceea pe o

străduţă cufundată-n beznă, proiectându-i pe cei patru unul în celălalt. Deodată însă, farurile luminează o faţadă care le blochează drumul.

— Dumnezeule mare! strigă Nus, am intrat într-o fundătură.

Emile, care s-a şi întors să privească-n urmă, zăreşte farul motocicletei avansând spre ei. Dekker l-a văzut şi el în retrovizor. Frânează fără să mai stea pe gânduri. Pneurile gem, maşina se dă puţin înapoi, întoarce şi iat-o gata să ţâşnească spre ieşire.

Aflat la vreo cincizeci de metri distanţă, Deroo le-a înţeles manevra. Se opreşte să-şi scoată revolverul, dar deodată farurile maşinii se aprind orbitor şi maşina se apropie vertiginos în duduitul motorului. E orbit. Nici măcar nu mai are timp să se dea în lături, că maşina s-a şi năpustit asupra lui. Dintr-un reflex disperat, se aruncă la pământ, răsturnând în cădere motocicleta şi începe să tragă orbeşte. În clipa-n care maşina se ciocneşte de motocicletă se aude o izbitură cumplită şi dinspre cele două portiere se abate asupra poliţistului o ploaie de gloanţe.

— Înapoi, ordonă Buisson, vreau să-l fac terci pe nemernicul ăsta!

Cutia de viteze scrâşneşte, maşina se dă înapoi, zdrobeşte roata din faţă a motocicletei, pe când Nus şi Francis Caillaud, aplecaţi deasupra portierelor, împroaşcă cu gloanţe, sperând să-l nimerească pe poliţist. Împuşcăturile răsună prelung şi lugubru.

În sfârşit, Buisson ordonă retragerea. După o ultimă salvă, maşina iese din fundătură şi urcă spre Montmartre. Deroo se ridică, mirându-se el însuşi că mai e în viaţă.

Buisson s-a liniştit brusc. Încercând să oprească cu batista sângele care continuă să-i curgă din bărbie şi

care i-a pătat cămaşa, exclamă cu admiraţie:

— Jos pălăria, ăsta zic şi eu sticlete. Nici nu merită lumea asta păcătoasă apărători ca el. Ori e un erou, ori nu-i zdravăn la cap...

— Şi acum încotro? întreabă Dekker.

— La *Paillote,* hotărăşte Buisson. Ciocnim un pahar de şampanie şi ne mai ferchezuim puţin. Aşa, jegoşi, parc-am veni de la Verdun.

Paillote e un mic bar cu luminaţie discretă, de pe strada Burq. Fredo, patronul, e omul care nu pune niciodată întrebări dar care e oricând gata să-ţi facă un serviciu. Clientela obişnuită e formată, în marea ei majoritate, din proxeneţi. Orice mutră necunoscută e expediată fără prea multe menajamente.

Când cei cinci îşi fac apariţia, pe rând, e aproape miezul nopţii. Dekker soseşte ultimul, căci s-a dus să abandoneze maşina undeva, pe lângă Place des Abbesses.

Se strâng la o masă în fundul sălii, aşteptând să li se aducă şampania, apoi se duc la toaletă ca să-şi aranjeze puţin hainele şi să se pieptene. Pun pe marginea chiuvetei bijuteriile şi banii furaţi la restaurant, îşi scot hainele ca să le scuture, apoi le îmbracă la loc. Unul după altul se privesc satisfăcuţi în oglindă şi se întorc la masă. Primul soseşte, dichisit, domnul Emile. Şi-a spălat faţa şi mâinile mânjite de sânge uscat, şi-a scos cămaşa şi a pus în schimb una împrumutată de Fredo. Russac soseşte ultimul. Aşezându-se, le spune voios:

— Ei, băieţi, e cazul să ne cinstim.

Russac e un lungan blond, cu cel puţin un cap mai înalt decât ceilalţi. Are trăsături delicate, privirea catifelată, mult aplomb şi se exprimă corect. Dar nu e

deloc un bun psiholog. Aşa se face că ocupat să tot deschidă cu gesturi de expert prima sticlă, nu observă nicio clipă privirea rece, plină de o duşmănie mocnită a lui Buisson. Emile nu-l place. L-a categorisit printre şarlatanii lipsiţi de anvergură, printre găinari, cei care încep să scuipe tot când sticleţii nici n-au apucat să ridice bine un deget. „Prea are moacă frumoasă, şi prea place femeilor, ca să nu-i fie teamă c-or să i-o şifoneze”, se gândeşte el.

Când ajung la a cincea sticlă de Krüg, ceasul arată ora două. Nus abia-şi mai ţine ochii deschişi şi începe să caşte. Prăbuşit în scaun, bolboroseşte cu o voce răguşită:

— Cred că putem ridica ancora. La ora asta, sticleţii s-au cărăbănit cu baraje cu tot.

Buisson e de acord. Plăteşte şi se ridică, urmat imediat de ceilalţi. Francis Caillaud se cam clatină pe picioare, împleticindu-se, coboară toţi spre Place Blanche, unde se înghesuie într-un taxi care-i lasă nu departe de strada Bichat. Urcă cu greu cele trei etaje. Încordarea în care au stat toată seara, somnul, oboseala şi pe deasupra şampania îi fac pe cei cinci să-şi simtă picioarele ca de plumb şi să se oprească la fiecare pas ca să-şi tragă sufletul.

Ajunşi în sfârşit în bucătărie, se prăvălesc pe scaunele din jurul mesei. Suzanne încă nu şi-a terminat cursele pe strada Blondel.

— Împărţeala, spune Buisson.

Fiecare-şi goleşte buzunarele, punând în faţa lui bijuteriile şi banii furaţi; fascinat de acest spectacol, Caillaud repetă în neştire:

— Ce minunăţie... Doamne! Ce minunăţie...

Micul Francis cască nişte ochi atât de nesăţioşi, încât ceilalţi izbucnesc în râs. Toţi, cu excepţia lui

Emile. Privirea lui e aţintită asupra prăzii lui Russac, pe care o examinează atent. Lipseşte un diamant. Memoria lui Emile nu dă niciodată greş. Îşi aminteşte precis că la *Auberge d'Arbois* l-a surprins pe Russac cântărind în mână, cu un fluierat admirativ, un inel pe care l-a băgat apoi în buzunar.

Or inelul acela cu diamante nu se află pe masă. Nu există nicio îndoială; lunganul cel blond, care-l striveşte cu statura lui, vrea să-l tragă pe sfoară. Fără un cuvânt, Emile aruncă o privire furişă spre Russac, care continuă să râdă. Adună bancnotele în faţa lui şi începe să împartă

— Sunt 103.000 de franci, spune Buisson. Asta înseamnă 20.000 de căciulă. Cei 3.000 care rămân îi dăm Suzannei. Giuvaericalele o să le ducă Nus mâine la un om de încredere. Acum, toată lumea la culcare.

12

Au trecut şaptesprezece zile de la lovitura din Place de l'Etoile, şi cei de la P.P. continuă să bată pasul pe loc. Singurul succes obţinut, în chip de consolare, e prinderea lui René Girier. Deşi inspectorii Courchamp – Criminală – şi Morin – Mobilă – l-au interogat şi chiar l-au scuturat niţel, Girier a susţinut sus şi tare că nu cunoaşte numele complicilor lui Buisson. De atunci se află din nou la Santé, după ce a încasat nouăzeci de zile de carceră. Cât despre ancheta privind schimbul de focuri de pe străzile Parisului, unicul rezultat la care s-a ajuns e că au fost găsite câteva capsule, trimise imediat la Identitatea Judiciară pentru expertiză.

Şeful îşi freacă mâinile încântat: timpul pare să lucreze în favoarea lui. Cu cât colegii de la P.P. calcă mai mult în străchini, cu atât cresc şansele ca cei doi sclavi – Hidoine şi cu Borniche, vitele sale de povară – să dea de urma lui Buisson.

Într-o dimineaţă, mă cheamă la el în birou. Cu haina descheiată, cu burta înainte, îmi zice:

— Borniche, fă-i zilele astea o vizită lui Gollety, judecătorul de instrucţie care anchetează evadarea. Cere-i un permis de intrare la Santé, ca să-l tragi puţin de limbă pe Girier. Poate ai mai multă baftă decât colegii de vizavi. Până una alta, am pentru tine o treabă urgentă. Mai scapi şi tu puţin de Buisson. Ia citeşte.

Îmi întinde un mesaj al jandarmeriei din Conflans-Sainte-Honorine. *„Descoperit azi, 26 septembrie, în pădurea La Faye din Andresy, cadavrul unui bărbat necunoscut, fără acte. Trimiteţi inspectori. Jandarmii Petit şi Herproteau vă aşteaptă.”*

— Sper că de data asta vei avea mai mult fler decât în cazul Buisson, îmi dă Şeful peste nas. Ia-i pe Cocagne şi pe Crocbois şi ţine-mă la curent.

Mă întorc în biroul meu, încântat la gândul că voi respira puţin aer curat şi că mă descotorosesc de dosarul Buisson. În câteva cuvinte, îl pun la curent pe Hidoine cu afacerea asta care a picat din senin. Abia dacă mă ascultă, atât e de cufundat în lectura unui reportaj sportiv. În timp ce-mi îmbrac impermeabilul kaki, cumpărat dintr-un stoc al armatei americane, lansez invitaţia.

— Nu vii cu mine?

— Unde?

— În pădurea La Faye. Ne mai aerisim şi noi plămânii!

— Ce să zic! Cu un cadavru...

— Nu fi fraier, Raymond. La 11 suntem acolo. Îi dăm bătaie, şi la 12 fix suntem la masă, instalaţi ca boierii la restaurantul *Les Pécheurs* din Conflans. Îl cunosc pe patron; mâncăm pe cinste şi ne costă o nimica toată.

— Grătar, au?

— Bineînţeles.

— Atunci vin.

Îi anunţ la telefon pe Cocagne şi pe Crocbois să fie gata de plecare. Cocagne e fotograful nostru: patruzeci şi cinci de ani, 1,85 înălţime, poreclit Catargul. O inimă de aur şi un stomac călăfătuit de rutină. Fără urmă de dezgust, fotografiază cadavrele

din toate unghiurile, le întoarce, le studiază de aproape, de departe, face clişeele cu aparatul lui cu burduf şi ia amprentele. Trupurile cele mai descompuse, mirosurile cele mai cumplite, pe el îl lasă rece. Iar uneori, când din victimă n-a mai rămas decât un terci inform, i se întâmplă chiar să glumească. Eu însă, abia dacă-l aud. Sunt mult prea departe şi prea ocupat să reprim reacţiile propriului meu stomac. Nici până azi nu m-am putut obişnui cu cadavrele.

Crocbois e şoferul. Păr ondulat şi pieptănat cu grijă, zvelt, curăţel; e Don Juan-ul garajului. Singurul capitol care-l interesează sunt femeile. E un maniac. Când mă instalez cu Hidoine în maşină, îl găsesc la volan, cu Cocagne alături. Motorul duduie.

— Ei, nu te bucuri că mergi la iarbă verde?

— Şi-ncă cum? nimic nu face vână mai bună ca oxigenul.

Cadavrul zace într-un şanţ. E îmbrăcat cu un costum bleumarin bine croit, cu o cămaşă albă şi o cravată pepit, albastru cu roşu. Zace cu faţa-n sus, cu ochii larg deschişi; una din pleoape e pe jumătate mâncată. Membrele sunt ţepene, iar după poziţia în care se află – cu piciorul stâng îndoit sub fesa dreaptă – e evident că a fost ucis pe la spate. Braţele sunt întinse lateral.

Jandarmul Petit vine spre mine.

— L-am căutat în buzunare, domnule comisar.

— Doar inspector, îl corectez eu. N-aţi găsit nimic interesant?

— Nimic. Absolut nimic.

Mă întorc spre Cocagne:

— E rândul tău, bătrâne.

Artistul nostru a şi fixat aparatul pe trepiedul de

lemn. Se apleacă, vârându-şi capul sub cârpa neagră, potriveşte distanţa. Strecoară o placă în aparat, glumeşte: „Nu mişcaţi, vă rog!” şi strânge para-n mână. Un declic. Îşi trage capul afară, face bancuri, schimbă unghiul şi o ia de la început. Se apropie de cadavru cu un aer satisfăcut şi-l întoarce ca pe o saltea: prin păr i s-au amestecat frunze, haina e plină de noroi, iar gulerul cămăşii e stropit cu pete cafenii.

— A încasat una-n ceafă.

Ghemuit lângă capul victimei, Hidoine dă la o parte şuviţele de păr năclăite cu sânge închegat, descoperind orificiul provocat de glonţ.

Hidoine se ridică şi-şi scutură pantalonii de praf. După ce a fotografiat de aproape ceafa – în gros plan – Cocagne aleargă cu un centimetru de croitor în jurul mortului, măsurându-i braţele, picioarele, torsul şi notând apoi totul într-un carneţel negru. Îngenunchează în iarba udă. Trage spre el geanta, scoate din ea un tampon pe care-l îmbibă cu alcool, apoi curăţă bine cu el degetele şi palmele mortului; după care le şterge tacticos.

— Nu mai am mult, copii, ni se adresează el nouă, adunaţi în jurul lui. După asta, tragem un chiolhan pe cinste! Ce-aţi zice de-o tocăniţă de miel?

Îl privesc scârbit. Cu gesturi sigure, Cocagne mânjeşte fiecare deget al mortului cu o hârtie impregnată cu cerneală neagră, răsucindu-le pe urmă, unul după celălalt, pe o hârtie albă: amprentele digitale apar imediat. Acum e rândul palmelor să-şi dezvăluie desenul. Cocagne îşi contemplă opera, fluierând, îşi aranjează în geantă ustensilele şi foile imprimate.

În timp ce fotograful nostru îşi vede de treburile sale, şi-au făcut apariţia procurorul Republicii din

Pontoise, judecătorul de instrucţie, însoţit de grefierul său, şi un medic legist.

Începem să căutăm cu toţii prin iarbă, printre frunzele uscate şi crenguţele căzute, vreo urmă revelatoare. Zadarnic. În timp ce jandarmii transportă cadavrul la spitalul din Conflans pentru autopsie, judecătorul se apropie de mine:

— Ce părere aveţi?

— Faptul că nu s-a lăsat asupra victimei niciun act mă face să cred că-i vorba de o răzbunare.

— La asta mă gândeam şi eu mormăie el, întinzându-mi o hârtie. E documentul oficial prin care sunt desemnat să efectuez cercetările. În el se precizează*: „În vederea procedurii urmate împotriva lui X..., inculpat de asasinat, însărcinăm pe unul din domnii Comisari ataşaţi la Direcţia Poliţiei Judiciare din Paris, în scopul de a proceda la toate interogatoriile, percheziţiile şi arestările necesare pentru dezvăluirea adevărului”.*

Judecătorul face un semn cu capul în chip de salut şi se îndreaptă spre maşină.

— Mergem? geme Cocagne. Mi-e o foame de lup.

Mie, în schimb, mi-e mai mult greaţă, căci cadavrul, răsucit pe toate părţile, începuse să răspândească un miros pestilenţial.

Celorlalţi, însă le e foame. Înghesuiţi în Citroën, gonim spre restaurantul *Les Pécheurs.* Cele câteva, rachiuri, grătarul, puiul cu smântână şi ciuperci, puţină brânză, prăjitura şi beaujolais-ul au reuşit încet-încet să alunge din nări mirosul dulceag al morţii. Crocbois s-a evaporat cu chelneriţa. Iar eu visez la paltonul cu care sper să înfrunt iarna, şi pe care l-am văzut la Max Evzeline, croitorul vedetelor. Eu îl vreau gri-închis, pentru că e o culoare mai

portabilă. Marlyse îl preferă bej, pentru că spune ea, mi-ar da o alură de artist. Dar e scump, mult prea scump pentru buzunarul meu. Aşa că o să-mi cumpăr unul de la *Samaritaine.*

Tocmai ne facem siesta, când soseşte un jandarm. Scoate dintr-un buzunar un plic pe care-l răstoarnă pe masă. Din plic se rostogoleşte un glonţ, la prima vedere în perfectă stare.

— A fost găsit în capul mortului, îmi explică el. După părerea medicului legist, a fost tras de jos în sus, cam de la cincizeci de centimetri distanţă de ceafa victimei, care stătea în picioare. Asasinul e deci mult mai scund ca victima şi ţintaş, nu glumă!

A doua zi, dis-de-dimineaţă dau buzna la Palatul de Justiţie. Am în servietă glonţul şi foile de hârtie cu amprentele necunoscutului. Străbat coridorul unde se află Prim-Preşedintele, urc pe scara T până la etajul doi şi ajung la Identitatea Judiciară, care se află tocmai la mansardă, între galeria Sainte-Chapelle şi aripa noilor Curţi de Apel. Patru milioane de amprente stau clasate la secţia de dactiloscopie şi de antropometrie şi nu m-ar mira să aflu că umila mea persoană figurează şi ea aici, după tot tipicul. Mă gândesc că inspectorii de la secţia de balistică vor identifica uşor arma cu care s-a tras glonţul extras din craniul victimei.

Urc scara în spirală şi, gâfâind, ajung sus, în faţa unei uşi cu ferestruică. Ciocănesc. Ferestruica se întredeschide.

— Poliţia.

Ferestruica se închide, mi se deschide uşa. Arăt plăcuţa de poliţist unui uşier care-mi trece numele într-un registru, făcându-mi semn să trec. Mă îndrept imediat spre sala de dactiloscopie, unde se face

verificarea amprentelor. Bat la uşa cu glasvand şi intru. Un inspector chel, care cerceta ceva la microscop, se întoarce spre mine, cântărindu-mă cu o privire întrebătoare.

— Salut, spun eu dând mâna. Borniche, de la Siguranţă. Am un cadavru de identificat.

Bărbatul în halat alb se răsuceşte pe scaun, ia hârtiile pe care i le întind, le cercetează atent şi clatină din cap zicând:

— Mână de maestru! Tu le-ai făcut?

— Nu, Cocagne, un tip de meserie. A făcut un releveu la faţa locului.

Bărbatul nu răspunde. Aşază amprentele mâinii stângi sub lentila microscopului, reglează distanţa şi începe să noteze imediat câte o cifră sub amprenta fiecărui deget. Îl întreb:

— La ce folosesc numerele astea?

Îmi explică fără să mă privească, aplecat deasupra microscopului:

— Reprezintă un cod. Fiecare amprentă este notată după forma ei: buclă stângă, buclă dreaptă, arc de verticil şi buclă jumelată. Traduc toate astea în cifre şi obţin numărul 22-225-5833. Asta înseamnă bucle jumelate la amândouă degetele mari, bucle spre stânga la toate degetele mâinii stângi şi bucle spre dreapta la toate degetele mâinii drepte. Pricepi?

— Da, răspund eu nu prea convins. Şi?

— Şi nu-mi mai rămâne decât să caut în raftul cu seria corespunzătoare, chiar deasupra capului tău, şi să scot fişa care poartă acelaşi număr, fireşte dacă există. Poate că mortul ăsta nu figurează la noi.

Tot explicându-mi, trage spre el o scară mobilă, urcă două trepte şi, după o scurtă căutare, scoate dintr-un sertar un carton dreptunghiular.

— Uite-ţi clientul, îmi spune el coborând. L-am găsit. Se numeşte Russac Henri, născut la 5 decembrie 1905 la Charenton, condamnat de mai multe ori, eliberat de curând de la Santé.

Arunc o privire pe clişeul de faţă şi profil lipit pe fişă. Nu încape nicio îndoială: e chiar individul din pădurea La Faye. Insist:

— N-ai cumva şi o fotografie?

— Eu nu, dar cred că în arhivă ai să găseşti ce-ţi trebuie.

Se întoarce la microscopul lui, iar eu ies din birou, îndreptându-mă spre serviciul de balistică, unde sper că verificarea glonţului va dura la fel de puţin ca şi cea a amprentelor. Dar îmi fac iluzii.

— Reveniţi mâine, mi se spune la secretariat.

Ies din Palatul de Justiţie şi traversez bulevardul. De la telefonul Camerei de comerţ, după două încercări nereuşite, izbutesc să sun la mine la birou:

— Raymond? Dă fuga la arhive şi scoate-mi dosarul Russac Henri. Da, l-am identificat. În jumătate de oră sunt acolo.

Închid. Mai bag o fisă şi chem închisoarea Santé, gândindu-mă că e vorba de un caz cât se poate de simplu: cu informaţiile pe care le deţin şi cu cele pe care le voi obţine acum, voi da imediat de urma ucigaşului.

Cu receptorul la ureche, aştept minute-n şir până se mişcă funcţionarul închisorii să-şi consulte catastifele. În sfârşit se întoarce.

— N-am găsit mare lucru. Vizite nu primea şi nici nu s-a remarcat prin nimic. Era mai curând un tip molatec.

— Bine, dar mai schimba şi el o vorbă cu cineva,

nu?

— Fireşte, numai că paznicii care l-au cunoscut nu sunt de serviciu în dimineaţa asta. Eu pot să vă spun doar că a stat în celula 251, pe care o împărţea cu Emile Buisson.

— Poftim? repetaţi, vă rog.

— Buisson, ăla care-a fugit deunăzi de la balamuc. Nu ştiu dacă erau prieteni sau nu. Pentru asta ar trebui să sunaţi mai târziu. Când a fost eliberat, a dat adresa asta: foburgul Saint-Martin, numărul 10. Cam atât.

Închid. Îmi aprind cu un gest maşinal o ţigară, încercând să-mi dau seama ce legătură ar putea exista între cadavru, Buisson şi Nus. Cunosc prea bine tagma borfaşilor, ca să cred într-o simplă coincidenţă. Şi deodată îmi vine o idee. Dacă Russac a lăsat grefierului adresa lui Nus, n-avea de unde s-o obţină decât de la Emile. Or, eu unul am fost convins de la bun început că Nus e cel care a organizat evadarea fratelui său. Nu cumva Russac era şi el printre complici?

Sar în picioare şi alerg spre strada Saussaies. Hidoine mi-a lăsat la vedere, pe birou, dosarul în care găsesc fotografia antropometrică a lui Russac. O clipă, sunt tentat să-l pun şi pe Şef la curent, dar mă hotărăsc să verific întâi totul, înainte de a-i vorbi. O sun pe Marlyse ca s-o previn că mă voi întoarce, cu siguranţă, târziu. Chem garajul şi-l anunţ pe Crocbois să fie pregătit.

— La naiba, acuşi e 12, se lamentează el.

Pe culoar, îmbrâncesc câţiva colegi de la alte secţii, aud cum se deschid şi cum se trântesc nişte uşi şi ţăcănitul aproape continuu al maşinilor de scris. Fug spre lift. După ce mă lasă să apăs de câteva ori pe

butonul de apel, santinela binevoieşte să mă anunţe că ascensorul e pentru a nu ştiu câta oară în pană. Cobor scara în goană.

— Unde mergem? mă întreabă Crocbois, vârându-şi pieptănul în buzunar.

— La Villejuif, la ospiciu.

Tot drumul, mă rog cerului ca măcar unul din gardienii sau infirmierii prezenţi în ziua evadării să fie de serviciu. Norocul îmi zâmbeşte: cei doi paznici şi unul din infirmierii pe care Buisson îi ameninţase cu pistolul se află aici.

Îndată ce le arăt fotografia, îl recunosc imediat pe Russac: era în mod sigur printre complicii lui Buisson. Chiar el încheia cortegiul în momentul evadării.

Am marcat un punct împotriva adversarilor mei de la P.P.

13

— Domnul comisar? Aici Borniche.

— A, pe unde-mi umbli?

— Sunt în faţa Palatului. Vroiam să ştiţi că voi întârzia. Trebuie să mă întorc la Identitate ca să aflu rezultatul de la expertiza glonţului.

— Ce glonţ?

— Păi v-am mai spus, acela găsit în craniul lui Russac.

— Da, da, îmi amintesc. Bine, bătrâne, dar nu întârzia prea mult.

Şeful a şi închis. Mă întorc la *Café du Palais* unde, sprijinit de tejghea, citesc ziarul şi-mi ofer un filtru cu frişcă şi două cornuri pe care le simt însă imediat în stomac ca pe două cărămizi. După douăzeci de minute, mă aflu la secţia de balistică.

Păşind neauzit, în pantofii săi cu crep, bărbatul în halat alb se ridică şi se îndreaptă spre o masă lungă. Scotoceşte într-un maldăr de dosare, scoate unul şi se întoarce lângă mine.

— Raportul oficial încă nu e gata, îmi spune el cu o voce tărăgănată. Mai devreme de cincisprezece zile, exclus, suntem suprasolicitaţi.

Pune dosarul pe un fel de tejghea, îl deschide şi continuă:

— Glonţul a fost tras cu un P.38. E arma de la care s-au găsit capsulele şi proiectilele după schimbul de focuri de la *Auberge d'Arbois.* După mărirea

fotografiilor, chiar nu mai avem niciun dubiu: urmele lăsate de ţeava armei sunt absolut identice.

Mă conving şi eu că, într-adevăr, numărul, dimensiunile şi înclinaţia striaţiunilor se aseamănă.

— Lămurit, exclam eu, ucigaşul e unul şi acelaşi cu cel care a tras asupra motocicliştilor.

— Mai domol, mi-o retează bărbatul în halat alb, n-am spus asta. Eu ţi-am precizat doar că e vorba de aceeaşi armă. Cine e proprietarul ei, te priveşte direct şi personal, amice.

Nu pot înţelege Administraţia şi pace. Când ar fi atât de simplu să centralizeze sub acelaşi acoperiş toate fişierele poliţiei judiciare, ea nu ştie ce să mai născocească pentru a le împrăştia care încotro, în clădiri situate la mare distanţă una de cealaltă, în cele mai îndepărtate unghere ale Parisului.

Aşa se face că evidenţa populaţiei flotante din regiunea pariziană, care permite serviciilor de poliţie să-i depisteze pe delicvenţii oploşiţi prin hoteluri, a aterizat tocmai la etajul patru al cazărmii din Cité, deservit de scara D.

Cum e şi firesc, pentru a satisface permanentul du-te-vino al solicitanţilor, există două lifturi. Care, bineînţeles, sunt mai tot timpul în reparaţie. Aşa că, în dimineaţa asta mă voi bizui, ca şi ceilalţi, pe propriile mele picioare.

Am la mine mai multe fişe de urmărire, în alb, cu antetul Siguranţei Statului şi cu ştampila serviciului meu. Completez cu atenţie numele şi starea civilă a lui Russac şi dau formularele unei matahale cu canini proeminenţi, înfipt ca un hopa-mitică îndărătul unui ghişeu pe care tronează două telefoane antedeluviene. Namila parcurge cu privirea fişele şi

caninii i se întredeschid:

— E urgent?

— Foarte. Una e la „curent”, iar celelalte două la „şase luni” şi la „un an”. V-aş ruga mult. Cercetez o crimă.

— Treaba dumitale; vino cu mine.

Arhivarul se apleacă, trage zăvorul uşiţei, şi iată-mă pătrunzând, pe urmele lui, în bârlogul său cenuşiu.

La „curent” înseamnă verificarea făcută pe loc, uneori telefonic, alteori în scris a sertarelor trimestriale recente, în care sunt clasate fonetic fişele călătorilor. Aceasta permite interpelarea rapidă a pasagerilor care zăbovesc fie şi o noapte la Paris. La „şase luni” şi la „un an” trebuie verificate două sau patru sertare, din care se ivesc ici, colo nişte cartoane verzi: fişele de observaţie.

Arhivarul manipulează cartoanele din sertar cu o dexteritate de prestidigitator.

— Aici nimic, îmi comunică el laconic. Eşti sigur de ortografie?

Se apleacă din nou ca să caute, mijeşte ochii, se ridică şi împinge sertarul la loc.

— Să le vedem pe celelalte.

Continuă să scotocească prin sertare mai vechi şi, în sfârşit, scoate două fişe ale lui Russac, aparent greşit clasate.

— Uite-ţi clientul.

Îmi vâră sub nas cele două fişe zmângălite cu un scris agramat, purtând o semnătură ilizibilă şi care nu indică profesiunea. Notez adresa: strada Prêcheurs nr.10 şi strada Saint-Denis nr.17, ca şi data sosirii, care-mi va permite să verific imediat, în catastifele cu evidenţa călătorilor din hoteluri, dacă Russac era sau

nu singur în timpul şederilor la Paris. Arhivarul vâră fişele la loc.

— Hoteluri deocheate, remarcă el cu dispreţ. M-ar mira să afli ceva.

Cercetează un al treilea sertar, pe care îl împinge apoi cu un gest sec lângă celelalte, bombănind:

— Ce babilonie, bine că l-au scos naibii de-aici.

Îl privesc contrariat, în timp ce ne îndreptăm spre ieşire.

— Da, îmi explică el, într-o bună zi s-au găsit nişte resturi de fişe la closet. Am stat la pândă şi am prins cu mâţa-n sac un coleg care se văita mereu că-l doare burta. Ce crezi că făcea ticălosul? Ca să nu mai claseze fişele care i se dădeau la triat, le arunca în pachete de câte zece şi trăgea apa după ele! Aşa va fi mereu dacă or să bage la arhivă toate scursorile!

Investigaţiile mele la cele două hoteluri n-au dat niciun rezultat. Împreună cu Hidoine, îmi pierd o bună parte a după-amiezii încercând să aflu cu cine trăia Russac. Aşezaţi la masă, unul în faţa celuilalt, întocmim o listă a fostelor sale adrese, pe care le-am găsit în dosar şi pe care ni le împărţim. Apoi, pornim fiecare spre locurile cu pricina, ca să le tragem de limbă pe portărese. E o treabă deprimantă şi istovitoare. Şi pe deasupra, inutilă. O facem totuşi; ştim că nu trebuie neglijat niciun amănunt.

Seara, în timp ce Marlyse pregăteşte cina, luptând din greu cu maşina de gătit, eu zac zdrobit pe un scaun, cu picioarele într-un lighean cu apă rece.

În vremea asta îmi tot storc creierul, încercând să-mi dau seama cine naiba a folosit acel P.38? Buisson? Vreunul din complici? Şi, în fond, de ce a fost lichidat Russac?

Imposibil să găsesc răspuns la toate aceste întrebări.

14

Sâni pietroşi şi provocatori, şolduri, unduioase, picioare lungi şi nervoase, chip angelic încadrat de păr blond, tăiat scurt – aceasta e Maguy. A fost ucenică la o modistă, dar s-a săturat repede să-şi tot irosească sănătatea şi frumuseţea muncind pe un salariu de mizerie. A aterizat în strada Blondel în chipul cel mai banal cu putinţă. La balul de duminică a cunoscut un băiat. Ce-i drept, foarte chipeş. Avea mâini fine, catifelate, nebătătorite de muncă; era un peşte. Viaţa lui Maguy s-a schimbat brusc. A fost nevoită să treacă prin mâinile câtorva „protectori”. Asta până-n ziua în care, stăpână pe meserie, a început să lucreze pe cont propriu.

Sigur că, uneori, robită de un nou iubit, i se întâmplă să-şi cedeze o parte din câştig, dar o face cu măsură.

Ei bine, Maguy e unul din informatorii mei. Mă gândesc că dacă Russac a avut o combinaţie, ea nu putea fi decât vreo fâţă, aşa că Maguy ar putea s-o cunoască. În orice caz, o şansă există şi nu trebuie să-i dau cu piciorul, Mă hotărăsc s-o caut pe amica mea cea întreprinzătoare şi să stăm la o parolă.

Când ajung, e trecut de ora două. Sub cerul albastru, strada Blondel începe să prindă viaţă. Câţiva gură-cască dau târcoale, cântărind din ochi pipiţele adunate pâlcuri, pâlcuri pe trotuar în aşteptarea clienţilor.

Maguy e printre ele. Privirea mea se lipeşte întâi de fusta scurtă, despicată, de un verde ţipător, urcă spre bluza mulată pe piept, roşie cu picăţele albe, foarte decoltată. Fumează ostentativ, cu trupul arcuit provocator, sigură pe farmecele ei. Cum mă zăreşte, îmi face cu ochiul, întâmpinându-mă cu strigătul ei războinic:

— În braţele mele uiţi orice durere! Urci?

Îi fac semn că da. O pornesc pe urmele ei şi intrăm în hotelul administrat de Lulu, zisă Creveta. Suim pe scara în spirală, foarte lungă, când simt a treia treaptă jucându-mi sub picior. O secundă îmi pierd echilibrul.

— E putredă scara asta a voastră.

— Am să-ţi explic, scumpul meu sticlete.

Urcăm mai departe. Am în faţă, la numai cincizeci de centimetri, chiar în dreptul ochilor, talia ei cambrată. Îi ghicesc fesele rotunde şi musculoase arcuite sub ţesătura subţire. Înghit în sec, enervat, tulburat. Mă ghiceşte, şireata, căci imediat începe să dea şi mai îndrăcit din şolduri, ca o minunată corabie legănându-se pe o mare furtunoasă. Se întoarce spre mine şi mă întreabă râzând:

— Îţi place?

— Teribil.

O fată de la etaj ne deschide o uşă, desface patul şi pune un prosop pe lavoar. Când să iasă, o opresc.

— Adu-ne două coniacuri. Duble.

Aşteptând băutura, continuăm să ne uităm unul la celălalt, Maguy aşezată pe pat, eu în picioare în faţa ei. Din când în când îşi încrucişează picioarele, dezvelindu-şi astfel desuurile, şi mă sfredeleşte cu privirea. Până se întoarce camerista rămânem aşa, Maguy încercând să mă atragă în mrejele ei, eu

luptând din răsputeri să-mi înăbuş tentaţiile. Plătesc – probabil cam meschin –, pentru că fata nici măcar nu schiţează un surâs. Pentru ea nu sunt decât un fraier şi încă unul cu buzunarul gol. Iese închizând uşa, şi-o aud îndepărtându-se pe culoar.

Îmi plimb privirea pe pereţii tapetaţi cu verde – un câmp pe care s-au ofilit nişte trandafiri cândva roşii:

— Mai admiri mult peisajul?

Mă întorc spre ea. Maguy şi-a descheiat bluza şi s-a întins pe pat, cu mâinile sub ceafă.

— Vreau să stăm de vorbă.

— Mi-am închipuit. Dar putem discuta şi culcaţi. Hai, vino lângă mine că nu te dezvirginez.

Iau cele două pahare, îi ofer unul şi mă aşez pe marginea patului. Ciocnim.

— Ce vrei să ştii, copoiul meu drag?

O privesc, savurându-mi coniacul.

— Ascultă, Maguy, îi spun eu punând cupa pe noptieră, mă interesează un tip, care se numea Russac. Henri Russac.

— Se numea?

— Da. Se numea. A mierlit-o. Numai că înainte de-a da ortul popii, cum nu era deloc băiat de lepădat, pun mâna-n foc că avea o legătură. N-am decât şansa de unu la mie s-o găsesc repede, dar vreau să încerc. De asta am venit, ca să aflu dacă nu cumva vreuna din colegele tale trăia cu mortul meu.

Maguy s-a sprijinit într-un cot ca să-şi ia paharul şi mişcarea i-a dezgolit un sân. Fără să se sinchisească, bea o sorbitură lungă. În lumina gălbuie din cameră, chipul ei şi-a pierdut aerul nepăsător.

— O cunosc. Eu sunt iubita lui Henri.

Vocea e gravă, aproape tristă, şi-mi reproşez că i-am vorbit cu atâta cinism despre mort. Maguy şi-a

încheiat bluza.

— Nu l-am mai văzut de câteva săptămâni, continuă ea. Am aflat de curând că l-a ajutat să evadeze dintr-un spital pe un tip, sau chiar pe doi, nu mai ştiu bine, că era şi el în banda care-a prădat un restaurant şi că totul s-a terminat cu un schimb de focuri pe stradă, Probabil c-ai aflat şi tu asta din ziare, ca toată lumea.

Încuviinţez din cap.

— Da.

— Asta-i tot ce ştiu.

Duce din nou paharul la gură. O întreb:

— Bine, dar... Cum ai aflat de toate astea? Ţi-a povestit Russac?

Maguy mai soarbe o înghiţitură şi pune paharul jos.

— Ţi-am spus că nu l-am mai văzut de la începutul lunii. Ştiu de la o colegă care lucra cu mine, în stradă, şi care de la o vreme dădea rar pe aici. Când a apărut din nou, dacă sunt câteva zile de-atunci, am întrebat-o aşa, în glumă, dacă i-a picat cumva vreo moştenire. Mi-a spus că s-a pricopsit cu patru indivizi pe care-i ascunde. Doi fraţi, nişte tipi duri, un prieten de-al ei, urmărit şi el, şi Henri.

— Cum o cheamă pe colega asta a ta?

— Suzy... adică Suzanne Fourreau.

— Are vreun peşte?

— De unde vrei să ştiu? Mi-a pomenit de unul, Roger, dar habar n-am dacă-i protectorul ei. Asta-i tot ce vroiai să afli?

— Nu, mai am o întrebare: doar una, dar cretină. Ce-i cu a treia treaptă? Mi-ai promis că-mi spui.

Maguy zâmbeşte. Înainte de-a răspunde, dă paharul pe gât.

— Când pui piciorul pe a treia treaptă, un sistem

acţionează o sonerie aflată-n biroul în care Lulu îşi ţine socotelile. În clipa aceea, ea deschide un vizor invizibil şi vede cu ce fată e clientul. Notează atunci într-un carnet de câte ori urcă fiecare din noi. Ca să-şi poată calcula partea, înţelegi?

— Perfect: Creveta asta e mai dihai ca toţi peştii la un loc!

— De... toată lumea trebuie să trăiască.

— Mă rog, consimt eu, ridicându-mă şi îmbrăcându-mi haina. Mă întorc la colivie. Îţi mulţumesc pentru informaţii, Maguy, şi dacă ai vreun necaz, nu prea mare, ştii numărul meu.

— Bine, copoiule, nu uit.

Mă aplec peste pat şi o sărut. Pornesc spre uşă, dar vocea lui Maguy mă opreşte în prag:

— S-a chinuit?

— Nu, Maguy. Nici n-a apucat să-şi dea seama.

A fost o bagatelă s-o identific pe Suzanne Fourreau. Suficient să consult arhivele Poliţiei de moravuri, ca să aflu că locuieşte pe strada Bichat, nr. 57.

Dar acum, ajuns în faţa acestei clădiri părăginite în care culoarele se întretaie într-un adevărat labirint, îmi dau seama că singur nu voi putea face nimic. Există curţile interioare, ungherele scăldate în umbră, care devin toate, odată cu lăsarea nopţii, o adevărată capcană. Pironit în staţia autobuzului, la câţiva paşi de poartă, îmi dau tot atât de bine seama că, dacă mai zăbovesc mult, prezenţa mea va atrage până la urmă atenţia. Hotărăsc să mă întorc pe strada Saussaies.

Când termin cu relatarea tuturor investigaţiilor mele, Şeful e-n culmea fericirii.

— Borniche, vei primi chiar mâine tot ce-ţi trebuie

ca să poţi începe urmărirea. Am să-i cer directorului să ne dea o furgonetă, ca a prietenilor noştri de la P.P. Mergem toţi trei, Hidoine, dumneata şi cu mine. De data asta sunt în mâinile noastre. Dacă ne scapă, înseamnă că suntem chiar aşii tâmpiţilor.

În dimineaţa următoare, aflu la măcelărie, citind *Le Parisien libéré* că mă număr printre aşii tâmpiţilor.

15

Nus suferea îngrozitor. Îşi bătucise toate oasele de când dormea pe jos, pe o saltea; la vârsta lui, nu-i mai pria lipsa de confort din strada Bichat. Fireşte, se bucura de revederea cu Emile, dar asta nu-l împiedica să se frământe. Şi nu din pricina Yvonnei, trimisă pachet în Auvergne, ci din cauza câinilor lui, cei doi boxeri, cărora le ducea clorul. Perpelindu-se, sărmanul, ca peştele pe uscat în chichineţele Suzannei, cât e ziua de lungă nu face decât să se gândească la ei. Degeaba s-a jurat Cocoşatul, „cumnatul” lui Emile, că le poartă de grijă, că-i hrăneşte pe săturate şi că-i scoate la plimbare. Nus ştie că Cocoşatul nu le poate dărui şi afecţiunea de care câinii au atâta nevoie.

— Fi-ţi-ar javrele să-ţi fie, cu balele lor cu tot! izbucnise Cocoşatul exasperat, trântind cărţile pe masă.

— Tu nu pricepi, Paul! Un câine, cu cât e mai mare, cu atât trebuie să-l mângâi mai mult.

Jucau poker împreună cu Dekker. În fundul bistroului de lângă clădirea în care se ascundeau:

— Da’ ştii că eşti bine cu jigodiile astea, ale tale? continuase Cocoşatul. Le cumpăr carne fără fir de grăsime, le fierb tăiţei şi legume, le dau să bea apă minerală, îi plimb o oră-ntreagă în fiecare seară. Ce mai vrei? Să-i duc la cinema, la meci?

— Nu eşti drăgăstos cu ei! suspinase Nus. Şi un

câine nemângâiat e ca o floare fără apă.

— Bine, i-o trântise Cocoşatul, data viitoare am să-i stropesc.

— Tare aş vrea să-i văd! Ce n-aş da să-i pot mângâia!

— Te-ai ţicnit? Cu toţi sticleţii ăştia care ne dau târcoale...

Dar iubirea lui Nus pentru cei doi câini a învins. De dragul lor a făcut o imprudenţă de neiertat. S-a asigurat întâi că furgoneta poliţiştilor, despre care-i vorbise Cocoşatul, dispăruse. Apoi, după ce a cumpărat carne de prima calitate şi biscuiţi, s-a dus singur la el acasă.

La întoarcere, însă, nu mai era singur. Un bărbat îl urmărea de la distanţă: un inspector de la Brigada mobilă care trecea întâmplător pe acolo şi care-l recunoscuse. Ajuns în strada Bichat, şi-a anunţat şeful, pe comisarul Clot.

Puţin după aceea, o furgonetă înţesată de poliţişti înarmaţi oprea în apropierea imobilului de la numărul 57.

S-a înnoptat. Suzanne Fourreau pregăteşte cina în bucătărie. Aşezaţi în jurul mesei, Dekker, Nus şi Buisson îşi sorb tăcuţi rachiul. De câteva zile, Roger îl priveşte pe Emile cu o ură mocnită, abia stăpânindu-şi încordarea. Mai precis, din 22 septembrie, când Francis Caillaud a dat buzna, radios, în strada Bichat. Şi-a descheiat impermeabilul, scoţând din buzunarul pantalonilor un inel cu diamante, pe care l-a aşezat cu multă grijă pe masă, de parc-ar fi ţinut în mână un ou.

— De unde-l ai? a întrebat bănuitor Emile.

— Pun mâna-n foc că nu ghiciţi! răspunsese

triumfător Francis, înfundându-se comod într-un scaun. Închipuiţi-vă: trec mai adineaori pe la *Paillote* să trag o duşcă, şi numai ce-l aud pe patron că mă cheamă; îmi întinde inelul ăsta şi-mi zice: „Ţine, l-aţi uitat noaptea trecută pe lavoar”. Vă daţi seama? Nu-i nemaipomenit? Şi noi care-l bănuiam pe Henri că ne-a tras pe sfoară!

Dekker pălise. Buisson a încremenit. În ajun, sub pretextul că merg să fure tablouri dintr-un castel, Buisson îl dusese pe Russac în pădurea La Faye, unde Dekker asistase la execuţie.

După plecarea lui Francis, Dekker i-a spus lui Emile pe şleau ce gândea despre el, şi doar Nus a reuşit să-i despartă. Dar, din ziua aceea, cei doi au început să se privească cu duşmănie.

Suzanne a deschis fereastra ca să scuture catrafusele. Deodată, privirea îi e atrasă de fascicolele subţiri ale lanternelor ce străbat curtea. Se întoarce imediat spre ceilalţi, strigându-le:

— Fugiţi! Sticleţii!

Nus şi Dekker se năpustesc primii spre uşă, dar pe palier se şi aude zgomot de paşi. Emile aleargă spre fereastra deschisă şi o încalecă. Cocoţat pe pervaz, ezită o clipă. Se află la etajul al treilea. În faţa lui, cu vreo cinci metri mai jos, străluceşte aproape imperceptibil streaşina clădirii învecinate. E paralizat de gândul că ar putea da greş, zdrobindu-se de caldarâm.

Dar aude două lovituri puternice în uşă şi un ordin.

— Poliţia, deschideţi.

În clipa aceea, Emile se hotărăşte şi sare. O plonjare extrem de scurtă. Lui, însă, îi pare că durează o veşnicie.

Degetele se izbesc cu brutalitate de streaşină dar, în ciuda durerii provocate de şoc, se încleştează de ea cu o forţă supraomenească. Zguduitura e atât de puternică, încât are senzaţia că braţele-i sunt smulse din umeri. Dar nu-şi desface mâinile. Îngrozit, simte streaşina îndoindu-se sub greutatea lui. În sfârşit, streaşină redevine fermă; în tăcerea nopţii, răzbat până la el, venind dinspre apartamentul Suzannei, frânturi de voci şi zgomotele unei încăierări, Atunci, Emile se saltă încet din coate, lipindu-se cu pieptul de acoperiş.

Respiră adânc, cu fruntea scăldată-n sudoare, apoi îşi trage pe streaşină un picior, apoi celălalt. Suplu ca o pisică, escaladează acoperişul şi se adăposteşte în spatele unui horn. Nici n-a apucat bine să se ascundă, că un fascicol de lumină mătură olanele pe care se refugiase cu puţin înainte; o voce mârâie înciudată în beznă.

— Fir-ar să fie! acum câteva clipe era aici. Că doar n-a sărit!

Toată noaptea, poliţiştii îşi continuă cercetările, scotocesc toate apartamentele şi fiecare ungher, străpung cu lanternele lor întunericul. Abia în zori se hotărăsc să abandoneze.

În spatele hornului, Emile mai aşteaptă o oră. Apoi, trecând de pe un acoperiş pe altul, ajunge la o clădire apropiată, a cărei intrare dă pe bulevardul Jemmapes. Spărgând geamul unei lucarne, pătrunde într-o mansardă, deschide, uşa forţând broasca şi coboară în stradă. Pe canalul Saint-Martin un pescar stă cu ochii ţintă la momeală. Buisson se îndreaptă agale spre piaţa Republicii, unde dispare în metrou.

Domnul Emile a scăpat, într-adevăr, ca prin urechile acului.

A DOUA RUNDĂ

16

— Aveţi necazuri, domnule Borniche? mă întreabă măcelarul.

Cred că am o mutră teribil de nefericită, dacă a observat până şi măcelarul. Împăturesc ziarul, care relatează arestările precipitate din strada Bichat şi fuga lui Emile, apoi îl pun la loc pe cassă:

— Nişte belele, spun eu. Am o rugăminte: nu mai am timp să duc carnea sus, daţi-i-o, vă rog, Marlysei, dacă o vedeţi. Eu trebuie să fug.

E totuşi ciudat cum se grăbeşte omul, tocmai când ştie că va fi luat în tărbacă, în loc să-l paralizeze, această perspectivă îi zoreşte şi mai mult pasul. Dealtfel, nu sunt singurul care reacţionează astfel: muncitorii, micii salariaţi, într-un cuvânt toţi lefegiii se comportă la fel. Săpuneala care te aşteaptă la capătul unei curse, ispiteşte ca lozul cel mare. Şi cu cât ştii că va fi mai zdravănă, cu atât îţi dai sufletul ca să ajungi mai repede. Eu, de pildă, în dimineaţa asta, în ciuda dificultăţilor financiare ca la orice sfârşit de lună, nu ezit să iau un taxi.

Tot drumul nu fac decât să-mi repet: „Ferfeniţă mă face Şeful”. Şi nu mă înşel. Nici n-apuc să intru în biroul lui, că pur şi simplu începe să răcnească la mine, el, de obicei atât de calm şi de stăpânit.

— Minunat, Borniche! Felicitări, de data asta te-ai întrecut pe tine! Dă-i înainte, bătrâne, dă-i înainte, c-ai să te vezi inspector principal când mi-oi vedea eu

ceafa.

Încerc să mă apăr.

— Dar, domnule comisar, aseară când v-am dat raportul...

— Mi-ai spus cumva că prietenii noştri de la P.P. se şi află în strada Bichat?

— Păi nici nu erau!

— Te-ai uitat bine? Sau poate vroiai să te cheme şi să-ţi strige „cucu-bau” din furgonetă!

Şeful începe să mă calce pe nervi.

— Dacă ne luăm după ce scrie-n ziar, au făcut o descindere cu mai bine de douăzeci de oameni şi cu sprijinul sergenţilor de stradă care au încercuit cartierul. Ce-aş fi putut face eu, de unul singur? Şi Buisson tot le-a scăpat!

— Asta-i adevărat, recunoaşte Şeful, îmblânzindu-se brusc, şi e de fapt singura mea consolare. Acum ce-ai de gând să faci? Trebuie luat totul de la început!

Venind încoace, prevăzusem şi această întrebare, aşa că am răspunsul gata pregătit.

— Am să-l caut pe judecătorul de instrucţie Gollety şi am să-i cer un permis ca să-i pot interoga pe Dekker şi pe Nus.

Sunt aproape prieten cu judecătorul, un tip blond, vânjos, cu o figură rotundă şi surâzătoare. Ne întâlnim uneori la barul Hotelului *Terminus,* la gara Saint-Lazare, unde ia el autobuzul spre Neuilly. Bem atunci împreună câte un rachiu de anason, apoi mă ia de braţ, ieşim şi pornim încotro ne poartă paşii. De felul meu sunt un guraliv, dar cu el nu reuşesc să mai scot un cuvânt. Îmi vorbeşte fără întrerupere despre anchetele în curs, despre delicvenţă sau despre romanele poliţiste după care se dă în vânt; şi mai ştiu

că are o slăbiciune nemărturisită pentru Siguranţă, în detrimentul celor de la P.P. E un magistrat abil, tenace şi numai datorită perspicacităţii lui a sfârşit doctorul Petiot pe eşafod.

Când intru în biroul lui, aflat la etajul al doilea al Palatului de Justiţie, o jumătate de duzină de avocaţi formează un adevărat zid în jurul mesei sale, solicitindu-i fie un permis la vorbitor, fie o punere provizorie în libertate, sau autorizaţia de a consulta vreun dosar.

— Respectele mele, domnule judecător.

— A! Borniche, ia loc, prietene.

Cu un gest brusc, Gollety îi expediază pe avocaţi, închide cu cheia uşa cabinetului şi se întoarce, aşezându-se în fotoliul sau turnant.

— Te ascult.

— Domnule judecător, am nevoie de un permis. Aş vrea să stau de vorbă cu Dekker şi cu Nus, pe care P.P.-ul i-a pus la dispoziţia dumneavoastră.

— Bine, Borniche, dar serviciul vostru n-are nicio legătură cu arestările din strada Bichat. Nu-i de resortul vostru şi apoi, cei doi sunt inculpaţi.

— Ştiu, dar am fost însărcinat de colegul dumneavoastră din Pontoise să anchetez asasinarea unui borfaş, Henri Russac.

— Şi ce amestec au Dekker şi Nus în toată afacerea asta? mă întrerupe Gollety, luând dintr-un sertar un pachet de gauloises şi oferindu-mi şi mie.

— Nu, mulţumesc, domnule judecător, fumez doar Philip Morris.

— Dar ştiu că o duceţi bine, voi ăştia de pe strada Saussaies!

— Le cumpăr de la speculanţi, domnule judecător, şi-mi revin mai ieftin decât gauloises-ele

dumneavoastră.

— Fantastic. Nu-mi faci şi mie rost de un cartuş?

— Bineînţeles. Dar dacă-mi permiteţi, domnule judecător, revenind la problema mea, Russac a fost ucis cu un glonte de 9 mm. Or, glonţul acesta a fost tras cu un P.38, ca şi cel folosit în schimbul de focuri din Paris, după lovitura de la *Auberge d'Arbois,* de care vă ocupaţi. Aşadar, asasinul nu poate fi decât unul din complicii lui Russac din timpul agresiunii.

— E plauzibil, Borniche, în orice caz argumentul tău stă în picioare.

— Sunt cu atât mai sigur că e aşa, cu cât o prostituată mi-a mărturisit că Russac a fost găzduit de Suzanne Fourreau. Pentru mine e limpede: dacă reuşesc să-i fac pe Dekker sau pe Nus să vorbească, misiunea mea e încheiată.

Ferdinand Gollety scutură gânditor scrumul.

— Borniche, sunt gata să-ţi acord permisul. Dar mă îndoiesc că Dekker sau Nus se vor lăsa traşi de limbă. Sunt trecuţi prin ciur şi prin dârmon. Au şi fost interogaţi de colegii voştri de la P.P., aş putea spune chiar fără mănuşi: când mi i-au adus, feţele lor erau cam şifonate. Niciunul din ei n-a mărturisit. Singur Nus a deschis gura, şi asta doar ca să declare că fratele lui nu se afla atunci în strada Bichat şi că nu-l mai văzuse de ani de zile. Cât despre Suzanne Fourreau, ea a recunoscut doar că trăieşte cu Dekker.

Brusc, am o străfulgerare.

— Ziarele spuneau că în strada Bichat au descoperit un adevărat arsenal, o mulţime de mitraliere, de pistoale şi de cartuşe. Cei de la Brigada Mobilă au trimis probabil totul la expertiză, nu-i aşa?

— Exact, mă asigură Gollety. Dar raportul balistic nu mi-a parvenit încă şi nici nu-l voi avea mai

devreme de câteva zile. Aşa că, pentru moment, nu pot face nimic. Abia după ce voi primi rezultatele îi voi putea inculpa oficial pe deţinuţi pentru tentativă de omor împotriva unor agenţi ai forţei publice.

— Domnule judecător, dar vă amintiţi cumva dacă printre armele acelea se afla şi un P.38?

— Stai să mă gândesc... Da, cred că da.

Oftez uşurat: nu voi aştepta rezultatele expertizei pentru a-i interoga pe Dekker şi pe Nus. Am să-i iau la sigur.

E trecut de ora 15 când ies din biroul lui Gollety, cu permisul în buzunar. După treizeci de minute, sun la intrarea principală a închisorii Santé. În spatele ferestruicii apare un chipiu cu steluţe:

— Borniche, inspector la Siguranţă.

Poarta se deschide. Merg câţiva paşi pe culoar până la o uşă cu vizetă de sticlă; în spatele ei se află un paznic, căruia-i arăt legitimaţia de poliţist. Aud răsucindu-se de doua ori cheia în broască, uşa se urneşte din ţâţâni şi iată-mă traversând curtea pavată până la o scară de piatră, chiar în faţa mea. Urc cu o strângere de inimă cele trei trepte, la picioarele cărora se înalţă eşafodul. Uşa cu ferestruică, în faţa căreia mă aflu acum, păzită şi ea cu străşnicie, dă spre anticamera morţii. Când condamnatul este adus din celula lui, cu cămaşa desfăcută la gât, cu mâinile legate la spate, escortat de paznici şi de bărbaţi în negru, el intră pe aici şi se împiedică de o scândură aflată în dreptul uşii. Scândura se înclină. Două ajutoare ale călăului îl apucă de braţe şi-i potrivesc gâtul în scobitură. Cuţitul ghilotinei cade cu toată greutatea celor patruzeci de kilograme ale sale şi retează. Capul se rostogoleşte, sângele ţâşneşte-n

valuri, spălat imediat de jeturile de apă împroşcate de furtunul gardienilor. Spasmele trupului se curmă în cufărul de răchită, unde rumeguşul se colorează în roşu.

Am fost deseori la închisoarea Santé ca să interoghez diverşi deţinuţi. Dar de câte ori urc cele trei trepte, am un şoc. Memoria mă trage necruţătoare îndărăt, când, proaspăt inspector, a trebuit să asist pentru prima şi ultima oară în viaţă, la o execuţie capitală.

Condamnatul era un tânăr ţigan. Chiar eu îl arestasem. Am în ochi imaginea lui urlând şi plângând în timp ce-l duceau la eşafod. N-am să uit niciodată spaima cumplită care se citea în privirea aceea. Paralizat de emoţie, l-am văzut trecând prin faţa mea, strigându-mi cu o expresie de implorare: „Fratele meu l-a ucis, nu eu”. Ţiganul spunea adevărul. Era nevinovat.

Adevăratul vinovat era fratele lui mai mare, care omorâse cu un sadism abject un bătrân. Supunându-se acelui sacrosanct drept al primului născut, fratele mai mic acceptase să se sacrifice pentru el. Luase asupra lui răspunderea crimei. La proces îşi susţinuse mărturia cu o sumedenie de amănunte dezgustătoare. În boxa acuzaţilor, fratele cel mare îl ascultase impasibil. Dar, la pronunţarea verdictului, setea de viaţă a mezinului a fost mai puternică. Era însă prea târziu: căzu în genunchi în faţa fratelui său, care fusese condamnat doar la muncă silnică pe viaţă, îl imploră să spună totuşi adevărul, să-şi recunoască vina. Dar acesta întoarse capul. Când poliţiştii i-au luat pe cei doi fraţi, în lanţuri, mi-am dat seama că justiţia se înşelase. Dar ţiganul făcuse totul ca s-o înşele.

Acceptasem să asist la execuţie, poate din curiozitate. Nu-mi puteam imagina monstruozitatea acestui spectacol. De atunci, am refuzat orice invitaţie. Şi, din ziua aceea, am devenit cel mai înverşunat adversar al pedepsei cu moartea. Sunt un vânător, nu un ucigaş.

Ajuns la grefă, după ce am trecut de o altă uşă zăbrelită, îi întind unui paznic, aşezat în spatele unui ghişeu, permisul. Îl întoarce pe toate părţile, îl pune pe ghişeu, îl ştampilează şi-mi trece numele, prenumele, funcţia şi serviciul într-un registru uriaş, cu evidenţa vizitatorilor. Mă îndrept spre vorbitorul avocaţilor, în care dau mai multe uşi de sticlă. Aleg cabina. Îmi deschide un gardian, zornăindu-şi colecţia de chei; intru şi mă aşez pe un scaun, în faţa unei mese de lemn, în timp ce gardianul îmi comunică:

— Vi-l aduce imediat pe Dekker. E în celulă.

Câteva minute privesc pereţii cenuşii ai cămăruţei, apoi privirea mea se opreşte asupra unei tinere avocate blondă, frumoasă şi subţirică – care-şi aşteaptă şi ea clientul în cabina din faţă.

— Nostimă, nu? îmi strecoară paznicul, făcându-mi complice cu ochiul.

Dau să răspund, când îşi face apariţia Dekker. E scund şi îndesat, are părul răvăşit, buze groase, ochi bulbucaţi. Obrazul stâng e tumefiat. Judecătorul Gollety avea dreptate, colegii de la Brigada Mobilă n-au umblat de loc cu mănuşi. În urma lui, paznicul zăvorăşte uşa.

— Stai jos.

Dekker se supune, abia mişcându-se. Ne privim pe furiş. Îi surprind expresia dură, îndărătnică, privirea vicleană. Mă întreb cum să deschid vorba cu omul

ăsta care mă pândeşte, hotărât să nu scoată o vorbă. În orice caz, nu cu ameninţări. Cu unul ca el, n-ar ajuta la nimic.

— Uite Dekker, îi spun, eu nu sunt de la Prefectura de Poliţie, aşa că n-am să-ţi vorbesc despre agresiunea de la *Auberge d'Arbois.* Nu asta mă interesează. Eu am venit pentru o problemă mult mai gravă.

Nici nu clipeşte. Dimpotrivă, schiţează un zâmbet ironic. Aşteaptă.

— Cred că ştii la ce mă refer?

Nu răspunde. Mă priveşte ţintă în ochi şi zâmbetul i se lăţeşte pe faţă. Mă exasperează, dar ştiu că trebuie să am răbdare, dacă vreau să străpung carapacea asta de indiferenţă.

— Deci nu vrei să spui nimic; mă rog, e dreptul tău. Nu-mi rămâne decât să completez un proces-verbal, îi spun deschizându-mi servieta şi scoţând din ea câteva foi gata imprimate. Am să-ţi pun o serie de întrebări şi voi indica aici că refuzi să răspunzi. Am să te invit să semnezi şi cu asta basta. Nu sunt nici căpos şi nici nu-mi place să vorbesc de unul singur.

Cuvintele mele îl lasă rece. Iau două formulare de proces-verbal, pun un indigo între copii, scot stiloul şi încep să scriu, repetând cu voce tare:

„Noi, Roger Borniche, inspector de poliţie din direcţia Serviciilor Poliţiei judiciare din Paris, executând instrucţiunile domnului judecător de instrucţie din Pontoise...”

Mă opresc şi ridic ochii spre el:

— După cum vezi, judecătorul e din Pontoise. Asta nu-ţi spune nimic?

Dă din cap că nu. Nicio tresărire, dar privirea lui a devenit mai sfredelitoare.

— Te numeşti Roger Dekker, născut la 2 octombrie 1915, la Paris, arondismentul 20?

Aprobă din cap. Continui.

— Recunoşti că înainte de a evada din închisoare ai fost condamnat la şapte ani de către Tribunalul districtului Sena pentru furt, apoi la patru luni pentru escrocherie şi, din nou, la alte cincisprezece luni pentru furt?

Încuviinţează cu o bătaie de pleoape. Continuăm să ne privim. El încordat, mereu la pândă. Eu surâzător, aparent degajat. Fără să-l slăbesc din ochi, scotocesc prin servietă şi scot fotografiile lui Russac făcute de Cocagne. Fără grabă, le înşir tacticos pe masă, cu faţa spre el. În prima e capul lui Russac cu cicatricea în gros plan; în a doua, trupul lui Russac întins în iarbă; cea de a treia e portretul lui Russac cu ochii larg deschişi şi mânjiţi de ţărână, cu gura căscată într-un rictus.

Dekker continuă să tacă. Dar de data asta surprind un freamăt al nărilor.

— Era prietenul tău?

Întoarce privirea.

— Iată, Dekker, pentru Russac mă aflu eu aici. N-am nicio legătură cu evadarea lui Buisson, cu ascunzătoarea din strada Bichat, cu hold-up-ul de la restaurant şi cu micul război împotriva motocicliştilor. Eu nu mă deplasez decât pentru afaceri serioase: crimele. Şi totul mă face să cred că pentru asasinarea lui Russac, tu vei plăti oalele sparte.

Holbează ochii, cască gura şi, în sfârşit, vorbeşte:

— Eu?

— Tu, cine altul? Proiectilele extrase din craniul lui Russac au fost trase cu aceeaşi armă de la care s-au găsit o mulţime de gloanţe în strada Bichat şi alte

două, aproape intacte, care au nimerit în far şi într-un pneu, printre cele recuperate după schimbul de focuri cu motocicliştii. E vorba de un P.38, calibrul 9 mm, care-ţi aparţine.

— Vă bateţi joc de mine sau cum? urlă Dekker cu o voce brusc răguşită. Dac-aţi venit aici ca să mă scoateţi din sărite, barem să mi-o spuneţi, fiindcă mie puţin îmi pasă de răfuielile voastre, mai bine mă-ntorc în cuşca mea.

Cât ai clipi, îmi întoarce spatele şi începe să bată darabana în uşa cu geam, pentru a-i face semn gardianului să vină. Din fericire, acesta e cufundat în contemplarea avocatei blonde. Mă ridic:

— Cum vrei, Roger (îi spun dinadins pe numele mic), nici mie nu-mi pasă. N-ai decât să te-nţelegi cu judecătorul din Pontoise care, te asigur, e departe de-a fi un milos. Tribunalul din Versailles nici atât, cred că o ştii prea bine. Dar, mă rog, dacă vrei s-o bagi pe Suzanne în toate astea...

Brusc, Dekker se-ntoarce ameninţător:

— Cum adică, pe Suzanne?

— Cum auzi. Cu siguranţă că va fi confruntată cu tine. Apoi, când Gollety nu va mai avea nevoie de ea, adică peste patru sau şase luni, poate ceva mai mult, va fi transferată la Pontoise. Acolo, va repeta ceea ce mi-a spus mie, şi anume că acel P.38 era al tău, iar Nus se va grăbi să confirme...

— Mira-m-aş!

— Ce te-ar mira?

— Că Suzanne o să trăncănească. E femeia mea şi n-o să-mi facă tocmai ea figura. Şi pe urmă, habar n-are ce-s alea calibre.

— Poate, dar cei de la Identitatea Judiciară sigur se pricep. Şi au descoperit pe armă chiar amprentele

tale. După cum vezi, cartuşele goale, amprentele, Suzanne, Nus, toate laolaltă constituie dovezi suficiente împotriva unui singur om.

— Asta cam aşa e, recunoaşte Dekker, dar să-l văd eu pe ăla care-mi dovedeşte că arma e a mea. Poa'să fie şi a lui Nus, şi a lui fra-su, poate că eu nici nu eram cu ei, când cu Russac...

— Dar amprentele?

— Le-oi fi lăsat când m-am uitat la calibru: grozav îmi place să demontez armele.

— De acord, bătrâne, de acord. Am să scriu exact ce mi-ai spus. Recunoşti, deci, că ai umblat cu arma care l-a ucis pe Russac?

— Ei, mai domol!

— Ascultă, Roger, nu mai tăgădui. Uite, ca să fiu sincer, îţi mărturisesc că nu-mi vine să consemnez asta în procesul-verbal. Ţi-am văzut dosarul la arhivă. Sunt sigur că nu tu l-ai aranjat pe Russac. Dar nu-ţi face iluzii: fraţii Buisson vor fi mai mult decât încântaţi să se lege de amprente şi să-ţi pună totul în spinare. Şi nu e Nus omul care să-şi dezmintă fratele.

— Asta e limpede.

— Cunoşti cumva povestea cu maşina?

Dekker dă din cap că nu, şi, mort de curiozitate, îşi holbează către mine ochii bulbucaţi.

— Ascultă. Într-o zi, Mimile tocmai se afla la *Şobolanul mort,* un bar din Place Pigalle, care azi nu mai există. E în toiul unei partide de zaruri cu patronul. Un necunoscut îl interpelează de la tejghea:

— A dumitale e maşina de la intrare?

— Da, răspunde Mimile.

— Mişto maşină! N-o vinzi?

— Nu m-am gândit, zice Mimile, dar dacă-ţi place ţi-o dau.

— Cât?

— Zece miare.

A doua zi, aşa cum le-a fost înţelegerea, cei doi se întâlnesc în acelaşi loc. Cumpărătorul – cu banii gheaţă, Buisson – cu braţul drept într-o eşarfă.

— M-a cotonogit unul aseară, mormăie el, mă duc să-mi pună mâna-n ghips.

— Şi maşina? întreabă celălalt.

— Ţine cheile.

— Nu-mi dai o chitanţă?

Emile îi arată mâna oblojită:

— Eu ţi-aş da, dar uită-te şi tu la mâna mea. Fă-o tu, şi eu semnez.

Celălalt se execută. Când să semneze, Emile, după două încercări neizbutite, mâzgăleşte cu mâna stângă o parafă aproximativă, absolut indescifrabilă. Cumpărătorul pleacă încântat la volanul proaspetei achiziţii.

După două luni, iată-l în faţa judecătorului de instrucţie: maşina era furată. Doi gardieni îl aduc pe Buisson.

— El este, domnule judecător, strigă cumpărătorul, arătându-l cu degetul.

— Eu? Dar nici nu-l cunosc pe omul ăsta, răspunde calm Emile. Dacă i-aş fi vândut o maşină, i-aş fi dat şi o chitanţă.

— Exact, spune judecătorul, chitanţa există şi tocmai asta te acuză, Buisson.

— Domnule judecător, puneţi să se facă o expertiză, şi o să vedeţi dacă-i scrisă de mine!

Buisson a fost eliberat pentru insuficienţă de probe, iar cumpărătorul, cu un trecut nu prea curat, a încasat un an de închisoare pentru furt şi tăinuire de obiecte furate. Ăsta-i Buisson.

Dekker m-a ascultat vădit interesat, dar nu suflă o vorbă. Continui:

— Vezi, Dekker, tu eşti un tip corect, dar în faţa unui tribunal n-o să-ţi ajute la nimic dac-ai să strigi sus şi tare: „El e vinovatul, nu eu”. Şi dacă nu-ţi cunoşti tu singur interesul, n-ai să ştii pe unde să mai scoţi cămaşa.

— Da’ ce naiba vreţi să vă spun? strigă Dekker.

— Cum s-au petrecut lucrurile. Să-mi povesteşti totul de-a fir a păr, calm, pe îndelete. Voi nota declaraţiile tale în procesul-verbal, tu semnezi şi eu pot să plec.

— Doamne, dar încăpăţânaţi mai sunteţi voi ăştia, sticleţii. Vă daţi seama în ce mă băgaţi?

Plecând privirea, Dekker cade câteva momente pe gânduri. Ştie că Buisson a scăpat, că poliţiei îi va trebui poate mult timp până să-l găsească, dacă cumva îl mai găseşte viu. Îi ghicesc gândurile; de aceea, ca să-l stârnesc să vorbească, torn gaz peste foc:

— Presupune că eşti judecat înainte de-a pune ei mâna pe Buisson. Ştii ce se va întâmpla? Ţi se vor pune ţie toate-n cârcă. Presupune că-l găsesc pe Emile, dar mort! Ştii ce va urma: Dacă-l acuzi, ţi se va răspunde că degeaba acuzi un cadavru şi că eşti un porc!

— Daţi-mi o ţigară, spune, în sfârşit, Dekker.

Îi întind pachetul meu de americane şi chibriturile. Scoate una, o aprinde, trage o gură şi tuşeşte.

— Astea-s de muiere, mârâie el scârbit, de muiere ori de curist... Amuţeşte, dar eu mă feresc să spun ceva. Bun, uite cum a fost. Emile nu putea să-l înghită pe Russac. Din trei pricini. Prima, ce-i drept destul de împuţită, fiindcă era înalt, tânăr şi chipeş, aşa cum nu

e el. A doua, fiindcă atunci când s-a uşchit de la *Auberge d'Arbois,* l-a luat gura pe dinainte şi a strigat un nume, Francis. A treia, fiindcă era un muieratic şi-i făcea ochi dulci Suzannei.

— Femeia ta?

— Chiar ea. O ajuta la cumpărături, la spălat vase, îi mângâia şoldurile când trecea pe lângă el, ce mai, pusese ochii pe ea. Asta nu-i plăcea deloc lui Emile. Pur şi simplu îl scotea din minţi de furie.

— Dar pe tine?

— Mie puţin îmi păsa. Eu am înţeles de mult că dacă un bărbat vrea să doarmă liniştit şi să facă ce-i place, atunci să fugă de iubire ca dracul de tămâie. Iubirea e mama tâmpeniilor. Ţin mult la Suzanne, în pat îi fac toate damblalele. Îmi dă casă şi masă, îmi aduce şi bani când am nevoie, restul o priveşte ce face. Uneori, când Emile îmi împuia capul că Russac îi tot dă târcoale Suzannei, îi răspundeam: „Tot face trotuarul. Tot se întinde în fiecare zi cu o mulţime de haidamaci. Aşa că Russac ori altul..." Bun, într-o dimineaţă, pe 21 septembrie, Emile ne propune, lui Russac şi mie, o lovitură fainã: douăzeci de tablouri într-un castel de lângă Andresy; pornim toţi trei cu o maşină furată. Când ajungem în pădurea La Faye, Emile îmi spune să opresc. Coborâm. Emile porneşte spre zidul exterior, în care există o spărtură, şi se strecoară prin ea. Eu şi Russac o luăm după el, liniştiţi. Lucrurile par să meargă strună. Buisson înaintează printre tufişuri, când, deodată, se opreşte lângă un copac şi-şi descheie şliţul. Russac, la fel. Era o capcană. Dintr-un salt, Emile e-n spatele lui, cu revolverul în mână. Lipeşte ţeava de ceafă şi trage: părul lui Russac parcă a luat foc; a căzut bufnind, cu ochii holbaţi, cu sexul în soare.

Nu spun asta ca să mă apăr, dar pe onoarea mea că mi s-a făcut scârbă. Ştiam că Emile are sânge de ucigaş, dar nu mi-aş fi închipuit niciodată că poate să lichideze un prieten care l-a ajutat să scape de la Villejuif. A suflat în ţeava revolverului, l-a vârât în buzunar, a aruncat o privire spre Russac şi mi-a spus: „Ai văzut cum a ţâşnit sângele! Ca dintr-un porc înjunghiat! Degeaba am sărit într-o parte, că tot mi-a umplut poalele pantalonilor”. I-a spălat Suzanne, cu mâna ei, când ne-am întors. Era îngrozită.

Dekker tace câteva clipe, striveşte mucul ţigării cu piciorul, apoi conchide:

— Vedeţi doar că cel mai bun martor al meu e Suzanne. Dacă aş fi tras eu în Russac, sângele m-ar fi împroşcat pe mine. Pantalonii trebuie să mai fie la ea. De amprente, ce să zic, chiar că nu înţeleg, pesemne că am atins arma fără să-mi dau seama. Nici nu-i de mirare, că doar erau toate acolo claie peste grămadă.

— O ultimă întrebare, Roger, şi cu asta ai scăpat de mine. Cine e Francis?

Dă din umeri, iar mutra lui vrea să spună că habar n-are. N-are rost să insist. Îi cunosc prea bine pe borfaşi: de la un om ca Dekker nu voi obţine nimic în plus. Îi întind procesul-verbal şi stiloul. Semnează fără să-l mai citească măcar. Bag totul în servietă şi mă ridic. Înainte de-a ciocăni în uşă ca să-i anunţ paznicului sfârşitul interogatoriului, mă întorc către Dekker:

— Cam nasol la pârnaie, aşa-i?

— Deh! oftează el.

— Ascultă, dacă ai să-mi spui ceva, îmi dai de ştire. Aranjez să te aducă la noi.

Îi surprind o strălucire ciudată în privire. Nu mi-e greu să ştiu la ce se gândeşte. Din clipa asta, în

întunericul celulei îşi va stoarce creierii, încercând să găsească un mijloc ca să profite de acest transfer de la Santé pentru a evada, aşa cum reuşise s-o facă atât de bine la Clairvaux.

Ies de la Santé. Mâine mă voi duce la Fresnes ca să-l interoghez pe Nus.

Moartea lui Russac e acum elucidată, dar doi din cei urmăriţi sunt încă în libertate: Emile Buisson, pe care nu l-am văzut încă niciodată la faţă – şi în situaţia mea se află toţi ceilalţi poliţişti – şi acest Francis, pe care trebuie să-l identific, căci ştiu sigur că prin el voi da de urma ucigaşului.

17

Grozav îmi place închisoarea Fresnes. E liniştită, luminoasă, aerată. Nici nu se compară cu hruba aia de Santé. Iar până acolo faci o adevărată plimbare la iarbă verde. Te instalezi pe platforma lui 187, te prinzi de balustradă, strângi bine servieta între glezne şi admiri peisajul care aleargă prin faţa ochilor. Străbaţi Montrouge, apoi Cachan, L'Haÿ-les-Roses şi ajungi pe Boulevard de la Liberté. Cobori. O alee străjuită de copaci leagă ultima clădire a închisorii de intrarea principală, traversezi o curte în care au acces furgoanele penitenciarului, după care intri într-un culoar cu parchetul ca oglinda şi, în sfârşit, făcând la dreapta, într-un pretoriu vast ca o catedrală. Un rând de scaune, apoi o masă acoperită cu o cuvertură verde, în spatele căreia tronează un jilţ ministerial. Mă aşez şi aştept ca paznicul – deosebit de amabil – să mi-l aducă pe Nus.

În dimineaţa asta sunt vesel. Aseară m-am culcat devreme. Am dormit bine. Marlyse m-a copleşit cu tandreţea, iar eu am răsplătit-o în zori aducându-i micul dejun la pat.

Mă întreb cum se va desfăşura interogatoriul lui Nus. Mă gândesc să-l iau prin surprindere, ca şi pe Dekker, folosind metoda cu amprentele. Fireşte că nu e la fel de simplu: Emile îi e frate, aşa că va încerca să-l scoată basma curată, învinovăţindu-l pe Dekker. Îi priveşte, or să vadă ei pe unde scot cămaşa în faţa

judecătorului de instrucţie.

Se deschide o uşă. Însoţit de un paznic, Jean-Baptiste Buisson apare în fundul sălii. Se opreşte o clipă, mă zăreşte, apoi, târşindu-şi espadrilele pe parchet, vine şi se aşază în faţa mea. De statură potrivită, bine legat, are o înfăţişare destul de plăcută. Nasul drept e fin desenat, aproape distins, conturul buzelor e perfect şi în acelaşi timp senzual. Dar privirea, rând pe rând ironică sau dură, şi maxilarul pătrat denotă o energie ieşită din comun. În general, pare mai curând un inginer sau un ofiţer în retragere decât un borfaş.

Contrastul cu Roger Dekker e frapant. Pe cât e Dekker de bănuitor, posac şi taciturn, pe atât e Nus de comunicativ, de degajat şi de mucalit.

Am înşirat pe masă, gata pregătite, formularul de proces-verbal, cu indigoul, şi am deşurubat capacul stiloului, dar, brusc, mă întreb dacă tot acest arsenal îmi va sluji de astă dată la ceva. Căci regimul deosebit de aspru la care e supus Nus nu pare să-i fi înfrânt cu nimic voinţa, nici să-i fi zdruncinat siguranţa. La drept vorbind, e aproape bine dispus, şi mă scrutează cu o privire amuzată, care, fără să fie provocatoare, nu e lipsită de un anume aplomb, îşi întinde mâinile pe masă, îşi drege glasul şi trece el la ofensivă:

— Din câte mi s-au spus, puiule, eşti sticlete. Cum te cheamă?

Îl întreb surprins.

— De ce mă întrebaţi?

— Fiindcă-mi place să ştiu din capul locului cu cine am de-a face. Dacă omu-i corect, cu mine, ne-nţelegem cinstit. Dar dacă nu-mi place, atunci salut!

Deşi sunt din ce în ce mai uluit de această

răsturnare a rolurilor, fac un efort şi-i răspund:

— Borniche.

— Auzi ce nume! spune Nus strâmbând din nas. Bine, puiule, şi ce pofteşti?

Nu ştiu de ce, dar omul ăsta îmi impune respect: nu reuşesc să-l tutuiesc.

— Am venit ca să discutăm despre asasinarea lui Russac. Cred că ştiţi ce vreau să spun. Dealtfel, n-are niciun rost să tăgăduiţi: Dekker a recunoscut totul, aşa că prezenţa mea aici e o simplă formalitate.

— Ai o ţigară, Borniche? spune Nus întinzând poruncitor mâna spre mine.

Îi ofer pachetul meu de Philip Morris. Cu un zâmbet complice, Nus îşi ia trei, bagă două în buzunarul hainei, iar pe a treia o bate uşor de masă şi o strecoară între buze.

— Pe astea le fumez mai încolo, ca să te pomenesc. N-ai un foc?

Aprind un chibrit. Nus îşi apropie faţa ridată de flacără, trage de câteva ori din ţigară închizând ochii, zvârle fumul spre tavan şi, în sfârşit, catadicseşte să răspundă:

— Dekker? ăsta cine mai e?

Vede că întrebarea lui m-a scos din pepeni şi că mă pregătesc să-i răspund tăios, pentru că nici nu mă lasă să vorbesc:

— Ascultă, puiule, continuă el, pari un băiat simpatic şi nu prea ticălos, aşa că vreau să-ţi mărturisesc ceva. Am cincizeci şi doi bătuţi pe muchie şi dacă-mpuşcam mia de câte ori am avut de-a face cu un sticlele, puteam să fiu acum rentier. Nu-l cunosc pe Dekker, nu-l cunosc pe Russac, nu cunosc pe nimeni. Poţi să-mi scoţi şi un ochi, sau să mă spânzuri de limbă, de la mine tot n-ai să scoţi mai

mult, cred că ştii ce-i aia prescriere, nu?

Sigur că ştiu. Când am dat concurs de intrare la Siguranţa Statului, mi-a picat şi subiectul ăsta. Legea spune: în caz de crimă, după trecerea a zece ani de la comiterea ei, justiţia nu mai are nicio putere; cu o condiţie: în tot acest interval, să nu se instituie niciun fel de anchetă sau de urmărire judiciară. Cât despre delicte, ele se prescriu după trei ani.

— De ce mă întrebaţi?

— Ca să înţelegi, băieţaş, că pot să-ţi povestesc, de-a fir a păr tot ce-am făcut până-n 1937. Dar după aia... habar nu mai am.

Îmi aruncă o privire ironică şi-mi dau seama că, în cazul lui, e inutil să insist, pentru că-n jocul de-a pisica şi şoarecele, şoarecele aş fi eu. N-are rost să-mi continui interogatoriul: Nus nu-mi va spune nimic despre uciderea lui Russac, nimic despre evadarea de la Villejuif, iar despre *l'Auberge d'Arbois* nici atât.

Totuşi, în timp ce-mi bag stiloul şi procesul-verbal în servietă, fac o ultimă încercare.

— Nu-i bine ce faceţi, lăsaţi să planeze o bănuială asupra vinovăţiei fratelui dumneavoastră.

Izbucneşte într-un enorm hohot de râs.

— Borniche, puiule, te-nşeli amarnic, dacă-ţi închipui că Emile nu-i în stare să se apere singur.

Mă uit la ceas: 9 şi 40 de minute. N-au trecut nici cinci minute, şi întrevederea noastră s-a terminat. Sunt grozav de decepţionat. O secundă, sunt tentat să mă las păgubaş, să-l încredinţez pe Nus pazniculuı şi celulei lui. Dar personajul mă intrigă, mi-e aproape simpatic. Hotărăsc să rămân şi să mai stau de vorbă cu el.

— Citind dosarul dumneavoastră, am constatat că aţi făcut înconjurul lumii. Fireşte, înainte de 1937.

— Exact, puştiule, aprobă Nus, strivind mucul ţigării de faţa de masă verde. Chiar după evadarea mea de la Mulhouse. Fusesem condamnat, ca de obicei, pe degeaba. Emile era liber. Mi-a dat o mână de ajutor ca să scap.

— De fapt, i-aţi întors serviciul la Villejuif.

— Ascultă, Borniche, îmi spune Nus asprindu-şi privirea, nu-mi umbla cu cioara vopsită. Vorbim doar de ce-a fost până-n ’37, să fim bine-nţeleşi.

— De acord. Aţi fost condamnat la opt ani de tribunalul Senei, pentru furt şi tentativă de omor. E adevărat?

— Adevărat. Da’, cum îţi spuneam, eram nevinovat. Bun, să ne-ntoarcem la evadarea mea: Emile venise să mă vadă la vorbitor. Cât se plimbă paznicul încolo şi-ncoace, Emile îmi şopteşte să fac ce-ai şti ca să ajung la spital. Că el şi Courgibet or să vină acolo într-o noapte ca să mă ia cu o maşină. Hotărâseră şi data: 21 noiembrie 1934. Nu-ţi mai spun că, în ziua aia, am stat ca pe ghimpi. Am făcut pe dracu-n patru ca s-ajung la spital, degeaba. Iar în noaptea aia, Emile şi Courgibet m-aşteptau cu un paşaport fals ca să mă scoată-n străinătate.

Ştii că într-o celulă, de unul singur, simţi că turbezi, te-nvârţi în jurul cozii şi rumegi tot felul de gânduri. Eu degeaba mi-am stors creierii, nu vedeam decât o soluţie ca să-i fac să mă ducă de-acolo: să-mi rup un picior. Trebuie să ai curaj nu glumă, ca să-ţi rupi singur laba. Dar noi, neamul Buisson, suntem curajoşi de felul nostru. Aşa că m-am proptit într-un colţ al celulei, cu vârful piciorului drept sprijinit pe pat. Mi-am luat scăunelul, l-am ridicat cât am putut de sus, şi trosc! mi-am tras una zdravănă în fluierul piciorului. M-a secat la inimă şi abia că nu făcusem nimic:

ciolanul rezistase. Am luat-o de la început, odată, şi încă o dată, lovind mereu în acelaşi loc. Mai departe, ce să-ţi zic. Eram tot o apă, aşa de grozavă era durerea, cât pe ce să leşin. În sfârşit, după a şasea încercare, am auzit o pârâitură şi-am simţit că mi se taie răsuflarea de durere. Am căzut fără simţire. Când m-am trezit, eram la spital. Câştigasem.

Apoi a venit o infirmieră să-mi aducă nişte prafuri de dormit. M-am prefăcut că le-nghit, pe urmă am întrebat-o cât e ceasul. Era 23 şi 50. Peste zece minute, Emile trebuia să fie la poarta spitalului.

Am avut o baftă chioară. Paznicul a vrut să se ducă la closet. S-a sculat şi a ieşit. Am uitat să-ţi spun că eram patru inşi în salon. M-am ridicat şi eu, dar ghipsul cântărea o tonă. M-am dus şontâc-şontâc spre cârjele vecinului meu, prea mari pentru mine, şi am vrut să i le şterpelesc. Dobitocul a dat să strige, şi am avut o poftă grozavă să-i ard una în cap şi să-i fac felul. I-am închis eu gura. În pijama, pe cârje, m-am trezit pe culoar. O infirmieră de servici, care tocmai trecea pe-acolo, mi-a spus, zâmbind, că toaleta e drept înainte. Am mers mai departe fără să mai întâlnesc pe cineva şi m-am trezit la intrare. Emile era acolo, flecărind cu portarul ca să-i înşele atenţia. Cârjele mele aveau dopuri de cauciuc, aşa că am ieşit fără să fac niciun zgomot. Maşina duduia în faţa porţii. Courgibet a lăsat volanul şi a venit să-mi dea o mână de ajutor. Imediat a apărut şi Emile şi am pornit. Borniche, n-ai o ţigară?

Îi întind pachetul. Scoate una, o aprinde, trage doar un fum, cu privirea pierdută în propriul lui trecut.

— Ne-am descotorosit de maşină la Grenoble. Şi tot acolo ne-au pierdut sticleţii urma. Unde nu ne-au căutat! În Elveţia, în Austria, în Italia. Şi când colo, noi

eram pe mare! Emile cu tipa lui, Yvonne Paindelet, Courgibet şi cu mine – cu cotonoaga-n ghips – ne îmbarcasem la Genova şi despicam valurile, în drum spre Şanhai.

Ştii că, pe vremea aia, China era raiul pe pământ ce mai, Peru, Mecca, tot ce pofteşti. Un tip care avea puţin tupeu făcea uşor avere. Iar noi aveam tupeu cât zece. Am mers drept la ţintă! Fără şovăială! Pe viaţă şi pe moarte! Nimic nu ne-a putut opri. Aveam stofă de cuceritori. Cât ai zice peşte, Emile cumpără un bar-hotel, *Fantasio.* O instalează pe Yvonne la Cassă, o ruletă în sală şi camere de rendez-vous. Mergeau afacerile, mă frate, strună, douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru. Stup, nu alta, uzină! Băieţii – albi, galbeni, care mai de care – nu aveau alt gând decât să se distreze. Pricepi cum stătea treaba: pe vremea aia, japonezii erau lacomi şi voiau să sugă totul din provincii. Cu Manciuria încheiaseră de mult socotelile, acum îşi vârau coada şi la Pekin, Canton, Şanhai, Nankin, ca să nu mai vorbim de celelalte.

Ca totdeauna în situaţii de-astea, întâlneai şi lepădături, trădătorii care făceau jocul niponilor şi care umblau după arme cu limba scoasă. Emile a mirosit într-o clipă chestia astă şi într-o bună zi ne-a anunţat: „Băieţi, ne apucăm de traficul cu arme”.

— Şi cum v-aţi descurcat?

— Foarte simplu, Borniche, cât se poate de simplu. Le cumpăram de la cean-kai-şişti, care le şterpeleau din magaziile lor. Emile le încărca într-o rablă de avion, cumpărat şi pilotat de un american, şi pleca cu marfă cu tot la destinaţie. Borniche, n-ai o ţigară?

Îl privesc înmărmurit cum îşi aprinde o ţigară şi cum vârâ apoi în buzunar, fără nicio jenă, tot pachetul. Picior peste picior, lăsându-se comod pe

spate în scaunul lui, Nus se gândeşte puţin, apoi continuă:

— Ne-am umplut atunci de parale! Ce de bănet am câştigat! Curgeau dolarii gârlă. Dar într-o bună zi, zburând deasupra pădurii, avionul a căzut în bot. Pilotul a fost ucis, iar Emile, după ce-a mers de i-au sărit ochii, s-a întors singur cu inelul, bişţarii şi ceasul de argint al iancheului.

Armele, aleluia! ne-am spălat pe bot. „Hai să ne-apucăm de droguri” a spus Emile. Fie şi droguri. Numai că era mult mai complicat decât cu armele.

— Zău? De ce?

— De ce şi iar de ce! Judecă singur, Borniche! Cu armele nu poate nimeni să te tragă pe sfoară. Ţi le-aduc în lăzi, le numeri să vezi dacă iese socoteala şi le dai mai departe. Cu drogul, se schimbă povestea! Tu cumperi cocaină şi când colo-ţi dă făină. Numai bună de cozonaci.

Izbucneşte în râs, apoi continuă:

— Dealtfel, aşa s-a şi întâmplat. A fost pentru prima şi ultima oară. Un american vroia să cumpere, un chinez vroia să vândă. Emile şi cu mine mijloceam. Şi cum îţi spun, batem toţi palma. Americanul dă dolarii, chinezul marfa. Noi ne-ncasăm tainul. A noastră era viaţa!

Când colo, să vezi nenorocire! Nici n-apucăm bine să ne dezmeticim, că americanul se-ntoarce spumegând de furie, zbierând ca lovit de streche că a fost tras pe sfoară, începe să ne amenințe. După nicio oră apare şi chinezul, urlând ca din gură de şarpe că dolarii ăia-s buni de şters la fund. Şi-ncepe şi el să ne amenințe.

Emile s-a enervat. Nu-i plăceau deloc trişorii. El, unul, a fost totdeauna corect. Îl întreb dacă vrea să-i

dau o mână de ajutor, dar îmi face semn că nu. După privirea posomorâtă, pe care i-o cunosc atât de bine, văd eu bine că e furios, că spumegă, dar că vrea să-ncheie de unul singur socotelile şi pe limba lui.

N-am aflat niciodată cum s-au petrecut lucrurile. Pot doar să-ţi spun că, după câteva zile, l-au găsit pe chinez dus pe apa fluviului, cu capul cufundat în apă, tras de greutatea pachetului de făină ce-i fusese prins de gât cu un cablu de plumb. În ajun, îl găsiseră şi pe american: atârna spânzurat de creanga unui copac, iar în fiecare ochi, ca nişte săgeţi, avea înfipţi dolari falşi.

Bănuiala a căzut asupra lui Emile. Chiar într-un oraş depravat cum era Şanhaiul pe vremea aceea, nu mergea să-ntinzi coarda din cale-afară. Toată lumea se ridicase împotriva noastră: şi hoţii, şi traficanţii, şi curvele, şi sticleţii. A trebuit să spălăm rapid putina.

Emile a expediat-o pe Yvonne la Paris, ca să miroasă atmosfera. Courgibet a plecat în Spania, iar Emile s-a îmbarcat pe un vapor cu destinaţia Fusan, în Coreea de Sud. A fost acuzat că ar fi lichidat un negustor de mătăsuri ca să-l uşureze de lovele. Se îmbarcă din nou, pe un cargou care pleacă spre Hakidate, în Japonia. Emile n-avea astâmpăr pe atunci. În timp ce eu mă zbăteam la Şanhai să vând *Fantasio,* să salvez mobilele, ce mai, o-ntreagă tevatură, Emile s-a întâlnit în Canada cu un amic, a jefuit câţiva vânzători ca să nu moară de foame şi a fost pus sub urmărire. Situaţia era cam albastră, Borniche. Aşa că frati-miu n-avea altă scăpare decât să se cărăbănească.

— Şi unde-a ajuns?

— La Barcelona, amice, în plin război civil, în vălmăşagul ăla de sălbăticie şi cruzime. Unde-

ntorceai capul, numai sânge, execuţiile se ţineau lanţ. Emile era fericit. Putea să se apuce din nou de contrabandă cu arme.

Adineaori ţi-am spus despre Courgibet că plecase din China în Spania. Le-am încurcat eu. Courgibet era la Genova. Acolo l-a găsit Emile şi i-a cerut să-i facă rost de arme pe săturate.

Mergeau bine treburile, atâta doar că Emile n-avea încredere în pesetas. A făcut scandal că dacă nu-i dau dolari, se ling pe bot. Într-o zi, nişte tipi, un grup întreg înarmat, au vrut să-l aresteze. Emile însă a descărcat mitraliera şi a culcat şapte din ei la pământ. Pe urmă a fost denunţat. Tipii erau franchişti.

L-au vârât la răcoare. A împărţit celula tot cu un franţuz, un comunist, Marty îl chema, era deputat. Tipul – pâinea lui Dumnezeu. L-a învăţat pe Emile să citească şi să scrie. Frati-miu ştia doar numerele, cifrele. Celelalte, tufă de Veneţia.

Până la urmă, spaniolii, care nu ştiau ce să facă cu Emile, l-au făcut cadou franţujilor, la graniţă. Şi acolo ce crezi că i se spune? Că a fost prescrisă condamnarea pentru complicitate la evadarea mea, în lipsă, că nu mai are de ce să se teamă şi că e liber ca pasărea cerului. Pleacă atunci la Paris unde-l întâlneşte pe Courgibet şi pe ceilalţi prieteni ai lui şi, uite-aşa, am ajuns în 1937.

Jean-Baptiste tace. Mă priveşte drept în faţă cu ochii lui negri, strălucitori, dar simt, cu toate astea, că-i zboară gândul aiurea, departe, foarte departe, în trecut. Singur ticăitul secundelor, depănate pe orologiul uriaş de deasupra uşii, tulbură liniştea din pretoriu. E 11. Aş rămâne încă multe dimineţi la rând cu omul ăsta ciudat, dar la începutul după-amiezii trebuie să fiu la Palatul de Justiţie din Versailles,

pentru a depune mărturie într-un proces de avort, deschis încă de anul trecut. Sunt însă sigur că voi mai veni ca să stau de vorbă cu Nus.

— Şi Courgibet? întreb eu deodată.

Jean-Baptiste coboară imediat pe pământ. Ridicând încet din umeri, îmi răspunde:

— A rupt-o cu noi. Visa să înceapă o viaţă nouă, cinstită. Spune şi tu, cu trecutul lui! A plecat în America şi de atunci s-a dat la fund. Poate c-a reuşit, şi are nevastă, copii, o slujbă. Cine ştie? Ascultă-mă pe mine, bătrâne, Courgibet n-avea stofă de borfaş adevărat, avea mereu remuşcări.

Plec descumpănit de la Fresnes. Am învăţat multe, dar n-am aflat nimic.

18

Urâtă mai e Micheline Borgeot! Urâtă ca dracu. La cei patruzeci de ani ai ei, are o carne flască şi adipoasă, pleoape grele, încercănate, şi un şir de bărbii tresăltând într-o puzderie de încreţituri ori de câte ori deschide gura, care frapează prin inexistenţa aproape totală a buzelor. În schimb, nu-i lipseşte un dinte, şi toţi sunt frumos înşiraţi şi de un alb strălucitor. Din nefericire, această minunată dantură nu izbuteşte să îndulcească nedreptăţile unei naturi care a pricopsit-o cu o claie de păr galben, atât de ţepos şi de rebel, încât parc-ar avea în cap ţelină în sos tartar. Scundă dar vânjoasă, merge legănându-se pe picioarele-i scurte ca un şoricar. Bunicul ei, Auguste, a fost decapitat pentru că omorâse un agent de poliţie. Tatăl şi unchiul ei au sfârşit bolnavi, după o lungă şedere, la Saint-Laurent du Maroni.

Micheline visa să facă trotuarul, dar chiar tânără era de o urâţenie atât de agresivă, încât alunga orice client. A trebuit să se resemneze şi să vândă flori lângă arteziana de la poarta Saint-Cloud.

Probabil dintr-un spirit de compensaţie, aceeaşi natură i-a dăruit Michelinei o fată graţioasă şi delicată, Chantal, care, cu ovalul ei fin încadrat de plete castanii, şi cu trupul ei zvelt, reuşeşte să-i pună pe jar pe puştanii din cartier. Chantal are douăzeci de ani.

În fiecare dimineaţă, Micheline iese din

apartamentul ei de pe strada Paris la Boulogne 140, cu coşul plin de flori sub braţ. La ora aceea, Antoine, soţul ei, un bărbat amabil şi mătăhălos, trândăveşte încă în pat, fără a catadicsi să deschidă măcar un ochi. Mai şterpeleşte ceva din vreun magazin, mai măsluieşte la vreo maşină furată numărul, la alta culoarea. Aşadar, nimic grav, doar cât să aibă seara de două rachiuri, la *Deux Marches,* la vechiul lui prieten, Victor.

Micheline, Antoine şi Chantal ocupă parterul unei clădiri prăpădite cu patru etaje, un cub gri, coşcovit şi urât mirositor. Locuiesc într-un apartament cu trei camere şi closet în curte. Mobila, puţină şi mizeră, dovedeşte că proprietarii ei nu pun mare preţ pe lucrurile trecătoare.

Cuplul are un prieten, pe Dédé Metisul, un gangster din anii nebuni şi ameţitori dintre cele două războaie. Frumos, zdravăn, curajos, elegant, cu buzunarul totdeauna doldora, Dédé are un singur cusur: la cei patruzeci şi şase de ani ai lui, inima a început să dea semne de oboseală.

Lui Dédé îi va cere Emile Buisson ajutor, după fuga din strada Bichat. Dédé tocmai îşi citeşte ziarul, ca de obicei, în bistroul din strada Montreuil, când deodată patronul îl anunţă că e căutat la telefon. E chiar Emile, vechiul lui amic, Emile, aflat acum la ananghie şi care-i cere cu vocea rece şi autoritară să-i găsească neîntârziat o ascunzătoare.

— Sună-mă din nou peste douăzeci de minute, îi răspunde Dédé.

Pune receptorul în furcă, formează un număr şi întreabă de Antoine Borgeot, care la ora aceea, se delectează cu micul dejun – cacao şi cornuri – la

cafeneaua din faţa casei. La început, când aude despre ce-i vorba, Antoine face nazuri.

— Oi fi tu cumsecade, Dédé, dar eu nu-s milos deloc. E prea periculos să ascund un tip cu sticleţii pe urmele lui.

Metisul caută să-l convingă:

— Doar două sau trei zile, îl asigură el, până-şi găseşte şi el un adăpost. Dacă puteam să fac foc la mine la vilă, fii sigur că-l duceam acolo. Şi pe urmă gândeşte-te: cincizeci de franci bătuţi pe muchie, în fiecare lună, nu strică la teşcherea!

Antoine se învoieşte. Aşa se face că, la ora 11, Emile Buisson descinde doar în cămaşă, în ciuda timpului rece, pe strada Paris din Boulogne, unde-l aşteaptă o saltea întinsă direct pe podea.

— Eu mă culc, îi spune Emile lui Antoine, care-şi strânge catrafusele. Sună-l pe Dédé şi spune-i că-l aştept la cinci.

Când se trezeşte spre seară, Buisson dă cu nasul de un bărbat care, aşezat pe un scaun, la un metru de el, fumează ca să-i treacă timpul: Metisul în carne şi oase.

Buisson nu se arată prea entuziast. Îi aruncă doar un „Salut, ce mai faci?” apoi sare-n picioare, odihnit şi bine dispus.

— Ascultă, spune el îmbrăcându-se, trebuie să-l anunţi pe Francis că sunt aici şi că vreau să-l văd!

— Da’ ştii că eşti bine, Emile! De unde vrei să ţi-l scot eu pe Francis?

Buisson caută să-şi stăpânească enervarea.

— Ai o clipă răbdare. Te duci la Gaston, pe strada Léon-Frot. El l-a ascuns, aşa că ştie de unde să-l ia.

— Bine, face Metisul, surprins de primirea făcută de

Emile, care-l tratează ca pe o slugă. E la doi paşi de mine. Mai ai nevoie de ceva?

— Da. De un revolver.

După trei zile, Dédé reuşeşte să aranjeze întâlnirea dintre Francis Caillaud şi Buisson. Când Metisul soseşte într-o seară cu vestea cea bună, pe strada Paris, îi găseşte pe Emile, Antoine, Micheline şi Chantal la masă, delectându-se fiecare cu câte o porţie de rasol. Dédé observă imediat drăgălăşeniile cu care-l copleşeşte Chantal pe Emile, dar, ca şi Antoine şi Micheline, se face că nu vede.

— Ei? întreabă Buisson.

— Ai întâlnire cu Francis mâine după-masă la două, în Jardin des Plantes, în faţa grotei urşilor.

— Bine, răspunde Buisson înghiţind. Şi problema cealaltă?

Răsucindu-se pe scaun, Metisul îşi desface paltonul şi haina, îşi descheie vesta, vârâ mâna-n buzunarul pantalonului, scotoceşte până la fund cu băgare de seamă, şi în sfârşit scoate un Colt şi un încărcător de schimb pe care le întinde lui Emile.

Buisson dă farfuria de-o parte. Ia arma, o cântăreşte în mână, schiţează gestul de ochire. Pe urmă, îl demontează fără nicio greutate, îl montează la loc, şi, în fine, îl pune pe masă. Dar cu un aer atât de absorbit, încât ceilalţi au amuţit în jurul lui.

— Merge? întreabă Metisul.

— La fix, răspunde Buisson trăgându-şi înapoi farfuria.

Comisarul Clot n-a înghiţit uşor găluşca. După eşecul din strada Bichat, recolta zilnică de crime, furturi, jafuri, nu-i mai spune nimic; degeaba îi aduc inspectorii săi pe tavă zeci de delicvenţi; comisarul

Clot tânjeşte, urmărit de ideea lui fixă: îl vrea pe Emile Buisson. Cu orice preţ. Viu sau mort. Şi nu o dată, în timpul zilei, se ridică de la masa de lucru şi se îndreaptă spre fereastră. De acolo contemplă Sena, faţada albă de la *Rôtisserie Périgourdine,* înălţându-se pe malul din faţă, şi se întreabă, netezindu-şi mustaţa fină, pe unde naiba s-o fi ascunzând inamicul public nr. 1.

De aceea, când, într-o dimineaţă, un informator îl anunţă la telefon: „Aici Avocatul, Buisson şi Caillaud se-ntâlnesc peste câteva ore la Jardin des Plantes”, comisarul Clot e convins că de astă dată prada nu-i mai scapă. Camuflaţi în maşini şi camionete, oamenii lui se postează în faţa fiecărei intrări şi se aşază la pândă. Informatorul comunicase că cei doi au întâlnire la orele două. Dar după două ore bune încă n-au apărut. Atunci, din nou dezamăgit, comisarul Clot ordonă să fie scotocit fiecare ungher al Grădinii înainte de căderea serii.

Mai bine de o oră, pe un frig pătrunzător, sunt trecute prin sită aleile Buffon şi Cuvier, aleea Centrală, aleile Orangeriei şi Menajeriei. Zadarnic.

— Bine, mârâie Clot, a cărui siluetă se estompează în lumina amurgului, ne întoarcem. Îi căutăm degeaba, nu sunt aici. O să mai audă Avocatul de mine...

Oamenii de la P.J. se întorc cu coada între picioare. Noaptea a învăluit totul; în grădina cufundată în beznă, nu se mai aude decât vuietul străzii.

Din grota urşilor răsar prudente două capete.

— S-au cărat, şopteşte unul. Ia-o la dreapta, eu plec pe-aici.

Ocrotiţi de întuneric, cei doi bărbaţi încalecă zidul de protecţie, nu prea înalt, şi aleargă spre un copac în

spatele căruia se adăpostesc. Unul poartă o salopetă de mecanic şi o canadiană îmblănită: e Francis Caillaud. Celălalt e îmbrăcat elegant, cu palton, costum albastru-închis şi pălărie neagră cu borul întors: e Domnul Emile. Fiecare cu câte un revolver în mână scrutează cheiul prin barele grilajului; Francis întreabă:

— Ce facem?

— Sărim, îi răspunde Buisson, făcându-i semn către gard. Francis se propteşte de grilaj cu spatele spre bulevard, se apleacă din mijloc, cu picioarele desfăcute ca să-şi păstreze echilibrul. Sărind de pe el ca de pe o trambulină, Buisson a aterizat în stradă. La rândul său, se prinde de barele de metal cu mâinile în cruce, ajutându-l pe Francis să se folosească de ele ca de o treaptă. Iată-i din nou alături.

— Traversăm, comandă Buisson.

Coboară în goană spre Sena, se ascund câteva clipe în spatele unei stive de butoaie de la Port-aux-Vins şi răsuflă, în sfârşit, uşuraţi.

Când să se despartă, Caillaud şopteşte:

— Mă tot întreb cine-i lepădătura care ne-a turnat. Că doar nu ştia tot Parisul unde ne-ntâlnim noi!

— Fii pe pace, îi răspunde Buisson, n-apucă el să mai toarne a doua oară.

Emile nu se întoarce direct în Billancourt. Îndreptându-se spre gara Austerlitz, de unde vrea să ia metroul, îi vine în minte ultima discuţie cu Metisul. Când Dédé îi comunicase ziua şi ora întâlnirii, Emile îl întrebase bănuitor:

— Cine mai ştie?

— Nimeni, răspunsese Metisul. E drept că, la Gaston, l-am găsit şi pe Michel Avocatul. Dar pentru

ăsta pun eu mâna-n foc, nu-i o lichea...

— Rămâne de văzut, i-o tăiase Buisson.

Emile merge repede, continuând să se gândească. Gaston e în afară de orice bănuială. E un tip corect şi care a dovedit nu o dată de ce-i în stare. Pe Michel, însă, nu-l cunoaşte. În ciuda garanţiei Metisului, trebuie să fie un vierme, un gunoi, înţeles cu sticleţii. I se spune „Avocatul”, fiindcă a făcut dreptul. El a trăncănit, nu mai încape îndoială. Sau i-a anunţat chiar el pe copoi, sau a vrut să facă pe nebunul faţă de vreun turnător sau o boarfă. Pentru Emile, e totuna.

— Nu mai pledează el mult, mârâie Buisson.

În faţa lui, strălucesc orbitoare luminile gării Austerlitz. Cheamă un taxi.

— Montreuil, 25.

E cartierul general al Metisului, o cafenea la doi paşi de casa lui, unde bate cărţile cât e ziua de lungă. Când îl zăreşte pe Emile în prag, se repede spre el:

— Eşti nebun? Ce cauţi aici?

— Vreau adresa Avocatului, îi răspunde Buisson pe tonul cel mai firesc, am o treabă pentru el. Am pus ceva la cale cu Francis.

După trei sferturi de oră, inspectorul Bouygues descoperă cadavrul lui Michel în camera acestuia de la hotel, gol până la brâu şi cu un glonte între ochi. Inspectorul venise să-l convoace pe Avocat pentru a doua zi, la şeful lui, comisarul Clot, „într-o chestiune care-l privea direct”.

19

Buisson trebuie prins imediat.

Atacurile se ţin lanţ: cel puţin unul pe săptămână şi, după fiecare din ele, rapoartele P.P. transmise Ministerului de Interne, articolele de presă, mărturiile victimelor, semnalează prezenţa aceluiaşi bărbat cu ochi negri.

După prinderea lui Nus şi Dekker, Emile şi-a format o nouă bandă şi a trecut la acţiune. În ciuda tuturor cercetărilor rămâne invizibil şi intangibil. În sfârşit, cum era firesc, după asasinarea Avocatului, informatorii sunt cu ochii în patru şi-şi ţin gura.

După colegii de la P.P., am întors la rândul meu pe dos imobilul de pe strada Bichat şi câteva zile la rând i-am interogat pe toţi locatarii. Nimeni nu ştie nimic sau nu vrea să spună nimic. Destul de indispus, cobor în stradă cu coada între picioare, când deodată privirea mi-e atrasă de firma bistroului aflat la câţiva paşi de clădire. Brusc, îmi vine o idee. Îmi spun că Suzanne Fourreau, iubita lui Dekker, nu are telefon, deci Buisson nu putea să comunice cu prietenii lui decât de aici. Intru.

Patronul, un bărbat chel şi roşu la faţă, doar în cămaşă, şterge cu gesturi largi tejgheaua şi-mi explică:

— Vedeţi dumneavoastră, domnule inspector, Suzanne nu prea era chemată, iar când suna ea, îşi făcea singură numărul. De Buisson ce să zic: întâi că pân-acum habar n-aveam cine e, şi pe urmă chiar

dacă telefona, din când în când, nu-mi dădea mie raportul cui anume telefonează.

— Dar n-aţi auzit nimic, vreun nume, un prenume...

Se îndepărtează dând din cap că nu, ia două pahare, şi se întoarce cu ele şi cu o sticlă de rachiu.

— Nu, domnule inspector, credeţi-mă, îmi spune el. Turnând rachiul. M-am tot gândit, dar degeaba, nu-mi amintesc nimic. Ştiţi, la noi, cât e ziulica de lungă, se perindă fel de fel de oameni la telefon. Eu şi nevastă-mea servim, mai schimbăm o vorbă-două, vedem de cassă, dar nu ne interesează ce se vorbeşte.

— Dar soţia?

— O chem acuşi. Îl beţi simplu sau cu apă?

— Totdeauna cu apă.

— Eu, niciodată: simplu, curat, natur. Ca la Legiune!

Dă paharul pe gât, îşi toarnă din nou şi răcneşte:

— Germaine!

Din fundul bucătăriei, Germaine răspunde enervată un „viu acum”, apoi o văd apărând, cu capul plin de bigudiuri prinse într-un fileu.

— Domnul e de la poliţie, îi spune patronul, vrea să ştie dacă nu cumva ai auzit ce vorbeau la telefon Suzanne sau prizăritul ăla negricios.

Germaine se concentrează. De atâta efort, fruntea îngustă se îngustează şi mai tare, sprâncenele se apropie de rădăcina părului, şi, mijind ochii, Germaine îşi stoarce cu înfrigurare creierul, doar-doar o găsi ceva.

— Ia staţi... într-o după-masă... ba nu, era dimineaţă... ba da, într-o după-masă un bărbat a-ntrebat de Suzanne. Şi-mi amintesc că eu nu i-am auzit bine numele, aşa că i-am spus să repete.

— Vi-l amintiţi?

— Da, pentru că tatăl meu, care trăise-n colonii, îmi povestea că aşa-i strigau ei pe mulatri: Metişi. Chiar m-a izbit. Suzanne s-a dus să-l cheme pe Buisson; el a venit să vorbească cu tipul şi, când să închidă, i-a zis: „Salut, Dédé”.

— Le-aţi spus asta şi colegilor mei, doamnă?

— Păi, nu. Abia acum mi-am adus aminte.

Reîntors în strada Saussaies, primul lucru pe care-l fac e să pun sub ascultare telefonul amicei Germaine. Urc apoi la arhive. Inspectorul Roblin dispare cu fişa completată de mine în labirintul de rafturi, cu mersul lui tacticos şi solemn. Se întoarce nu mult după aceea, cu un dosar destul de subţire, care nu conţine decât nişte date de stare civilă: Andre Quarteron, zis Metisul, zis Dédé le Stephanois, născut la 24 iunie 1901, la Saint-Etienne, ocupaţia: zero. Pe verso-ul formularului e notat rezumatul interpelării. „Individ cu moralitate îndoielnică. Interpelat în urma unui control de identitate, la barul *L’Etape*, foburgul Saint-Martin. Pus în libertate după verificare.”

Mă înviorez brusc. Dacă Metisul frecventează barul *L’Etape,* fief-ul lui Nus şi al lui Russac asta înseamnă că îl cunoaşte şi pe Emile Buisson.

La identificarea de atunci, Metisul dăduse ca adresă pasajul Bonne-Graine 32, în arondismentul 11. Deşi târziu, pornesc într-acolo. Ca să descopăr că 32 nu există, căci strada se termină la numărul 20. Şi din nou am sentimentul că pista mea e de fapt o fundătură care nu duce nicăieri, cu atât mai mult cu cât portăreasa ultimei case de pe stradă, căreia îi arăt fotografia Metisului, nu-l recunoaşte. Mă sfătuieşte însă să întreb la cafeneaua de alături.

Patronul priveşte la rândul lui fotografia şi cade pe

gânduri.

— N-o fi tipul ăla cu un Citroën?

Dau din umeri.

— S-ar putea. Nu ştiu. Dar e cu siguranţă un tip căruia nu-i place să muncească şi care trăieşte probabil pe spinarea femeilor.

— A! fir-ar să fie! exclamă patronul dându-şi una peste frunte. Am găsit, e tipul care venea la Lucienne, fiţa de la etajul patru. Venea la ea aproape-n fiecare zi.

— Şi nu mai vine?

— Nu, fiindcă Lucienne, ia staţi... Lucienne Herbin, da, exact, aşa o chema, să tot fie un an de când s-a mutat şi n-a lăsat nicio adresă.

M-am împotmolit din nou. Ce mă înnebuneşte în toată această afacere Buisson, e că ori de câte ori sunt pe drumul cel bun, la un pas de ţintă, descopăr că am nimerit, de fapt, într-o fundătură.

— Dă-mi o fisă, şefule, şi câte un rachiu pentru amândoi.

Intru în cabina telefonică, duhnind a prăjelniţă, şi-l sun pe Leloup, un coleg de la Brigada de Moravuri, pe care-l rog să verifice dacă printre fişele sale nu se află şi una pe numele Lucienne Herbin. Nu aştept decât câteva secunde, Leloup îmi dă o adresă: prietena Metisului, cunoscută ca un cal breaz la Moravuri, locuieşte într-o vilă de pe strada Marechal Foch, la Bagneaux.

Evident, o bună ascunzătoare trebuie să treacă neobservată. Numai că, în timpul zilei, practic, e imposibil să nu fii luat la ochi pe această stradă de periferie, liniştită, ferită de traficul intens. Încă de la prima oră a dimineţii, pe măsură ce continui să

anchetez de la o casă la alta, simţeam însoţindu-mă, de la ferestrele vecine, priviri intrigate.

— Or să ne mănânce ăştia fripţi, îi spun eu lui Hidoine. Mai bine mă deghizez.

Hidoine e de acord. Mă resemnez, aşadar, cu un travesti. Aşezat la colţul străzii pe un scăunel pliant, cu o pălărie veche şi pleoştită pe cap, înotând într-un palton împrumutat de la portarul meu şi îmbrăcat cu nişte burlane de pantaloni, cu ochelari negri pe nas şi cu o cutie la picioare, fac pe orbul şi cânt din acordeon. Încet, încet, ziua se duce. Se lasă seara. Îmi clănţăne dinţii, am nasul înfundat, degetele ţepene, mi-a intrat frigu-n oase şi fără niciun folos. N-am văzut pe nimeni. Adun scârbit monedele azvârlite de trecători în cutie. Ce să zic, m-am pricopsit: 32 de franci.

Trei zile la rând, pândesc în apropierea vilei. Din când în când, Hidoine vine să mă ia şi mă conduce până la cafeneaua învecinată, unde mă mai desmorţesc puţin cu un ceai fierbinte, apoi mă aduce înapoi la scăunelul meu. Vila pare nelocuită, iar eu mă simt la capătul puterilor!

— Mă întreb dacă sunteţi pe drumul cel bun, mârâie până la urmă Şeful, într-o bună dimineaţă. În orice caz, aşa nu mai merge: ai uitat de servici, nu te mai văd cu zilele, ai lăsat baltă toate treburile. În loc să te îmbraci ca o paiaţă, mai bine ai lua lucrurile-n serios, Borniche, şi le-ai organiza altfel.

Ingratul! Va trebui să pândesc, de-acum încolo, doar seara, fără ştirea lui. Mă duc la Bagneaux cu bicicleta, şi fac ba pe pictorul, ba pe încasatorul de la gaze; zadarnic: pavilionul rămâne cufundat în beznă. Strecurându-mi mâna printre zăbrelele gardului, reuşesc să deschid cutia poştală, dar nu găsesc nimic

în ea. Mai fac totuşi o ultimă încercare, înainte de-a lăsa totul baltă.

Cumpăr de la papetărie un plic în care vâr reclama cu prospectul unui bloc nou din cartier, şi-l expediez pe numele Metisului. În seara următoare, constat că plicul se află în cutie. Dar a doua seară, plicul nu mai e acolo. Înseamnă că cineva a venit şi l-a luat.

Ca să mă conving că e aşa, scot dintr-o cutie de lemn scump două bobiţe de ceară, mici cât gămălia de ac, şi le lipesc una pe canatul uşii, jos de tot, cealaltă chiar lângă uşă. Îmi smulg un fir de păr şi-l întind între cele două bobiţe: e ceea ce se numeşte un „martor”. Dacă cineva deschide uşa, firul meu invizibil va fi smuls. Repet aceeaşi operaţie şi la uşa garajului.

Trec zilele. Martorii mei rămân neatinşi. Dar într-o seară, către miezul nopţii, tocmai când mă pregăteam să iau autobuzul, hotărât de astă-dată să-l las naibii pe Metis cu târfa lui cu tot, zăresc un Citroën înaintând încet pe stradă, cu farurile stinse, şi oprind în faţa vilei lui Lucienne.

Cu faţa vârâtă în gulerul paltonului, coboară din ea un bărbat destul de corpolent, care intră în casă aprinzând lumina. Ascuns după zidul nu prea înalt al unei vile, reuşesc să-i zăresc silueta printre interstiţiile obloanelor închise. Apoi totul se cufundă în întuneric, bărbatul iese şi răsuceşte de două ori cheia în uşă. Ce urmează, însă, mă lasă cu gura căscată. Metisul, căci el este, se apleacă şi, aprinzând o lanternă, aşază „martorul” la loc.

Şeful, căruia îi povestesc toată tărăşenia, îmi răspunde mijind ochii:

— Nu te lăsa, ia-l şi pe Hidoine cu tine. Ai dat de nişte indivizi periculoşi, bătrâne, e semn bun.

Dârdâind pe bancheta din spatele maşinii lui Crocbois. Ne aşezăm din nou la pândă, pe strada Marechal Foch. Colţ cu strada Fontenay. Ca să nu scăpăm nicio clipă casa din ochi, ne uşurăm în cutii goale de conserve, aduse de Crocbois chiar în acest scop. Deşi ne-am înarmat cu pături şi cu un termos cu cafea pregătită de Marlyse, după nici două nopţi suntem răciţi cobză. Tuşim îngrozitor şi abia mai respirăm când, în a treia seară, Metisul îşi face din nou apariţia.

De astă-dată suntem ferm hotărî să să nu ne mai lăsăm duşi de nas. Îndată ce Metisul porneşte, Crocbois demarează, lăsând maşinii din faţă un avans de o sută de metri, ca să nu fim observaţi.

Traversăm tăcuţi Châtillon-sous-Bagneux, Montrouge, ajungem la poarta Châtillon, de unde ţâşnim spre bulevardele de centură. Nu-mi dau seama de ce, dar presimt că, în sfârşit, suntem aproape de ţintă. La Boulogne-Billancourt, îl rog pe Crocbois să se apropie de Citroën.

Şoferul nostru e gata să execute ordinul, când deodată, un camion ce trece pe roşu ne taie calea, gata să ne tamponeze. „Dobitocul.”, mârâie Crocbois. Până să scăpăm de camion, Citroën-ul Metisului s-a făcut nevăzut. Ne întoarcem prin Billancourt cu coada între picioare, apoi, posomorâţi, ne ducem fiecare acasă, la culcare.

— Lua-l-ar dracu de ghinion! se înfurie Hidoine. Ce meserie nenorocită!

A doua zi, îl pun pe Şef la curent cu ultimul nostru eşec.

— Păcat, Borniche, îmi spune el, m-am interesat. Află că Andre Quarteron era prieten cu Desgrandschamps, cel pe care l-a arestat comisarul

Belin după atacul din Troyes. Sunt sigur că are legături şi cu Buisson, dar e un tip prea prudent ca să rişte găzduindu-l chiar la el! L-o fi ascuns pe la vreun prieten. Trebuie neapărat să punem mâna pe el.

Hotărât lucru, Şeful începe să mă scoată din sărite, îşi închipuie că-i destul să dai un ordin şi treaba s-a şi făcut.

— Asta ştiu şi eu, dar cum?

Trec zilele.

Tocmai am rezolvat cazul unui furt de bijuterii, care nu mi-a dat prea multă bătaie de cap, şi simt nevoia să beau un păhărel la *Deux Marches*, ca să mă mai destind. Ajuns acolo, dau să intru, când uşa se deschide şi văd ieşind doi bărbaţi înfofoliţi în canadiene îmblănite. Încremenesc: unul din ei este Metisul, celălalt un tip mătăhălos. Mă dau deoparte, făcându-le loc celor doi, care o iau pe strada Gît-le-Coeur, prăpădindu-se de râs.

Intru, îmi scot paltonul şi-l agăţ în cuier, apoi mă duc să dau mâna cu Victor.

— Ei, dar ştii că nu-s prea politicoşi prietenii ăştia ai tăi, după ce m-au îmbrâncit, nici măcar nu m-au salutat.

Victor cască ochii uimit:

— Care prieteni?

— Cei cu care m-am ciocnit adineaori.

Victor cade în cursă.

— A! Dédé şi Antoine? Iartă-i, bătrâne. S-au cam afumat şi de-aia nu te-au recunoscut. Ne cinstim cu un rachiu?

— De acord.

Nu vreau să-l întreb nimic pe Victor. Dacă începi să-i pui întrebări, devine sfinx şi, apoi risc să-şi pună

prietenii în gardă. Oricum, în seara asta am descoperit că Victor şi Metisul se cunosc bine. Va trebui să vin mai des pe aici, ca să-l mai întâlnesc pe Metis şi să-l pot urmări.

Într-adevăr, după trei seri dau din nou de Antoine la *Deux Marches.* Stă aşezat pe colţul mesei, faţă-n faţă cu Victor. Cei doi par grozav de tulburaţi. Mă apropii de ei:

— Ce-aţi păţit? Aveţi nişte mutre de înmormântare.

— Ai nimerit-o, Roger, îmi răspunde Victor, dându-se de gol. A murit.

Antoine îşi face cruce.

— Da, adaugă el. A murit Dédé.

— A murit? Cum aşa? îl întreb eu, gândindu-mă imediat că cine ştie ce răzbunare o fi pus capăt existenţei atât de agitate a Metisului.

— Făcând dragoste cu Lucienne, continuă Antoine. Era tare slab de inimă!

Iar se încurcă iţele.

20

Nu trebuie să-ţi pierzi niciodată speranţa.

A doua zi, în cimitirul Ivry, ascuns după nişte pietre funerare, asist de la distanţă la înmormântarea Metisului Toată crema lumii interlope e în păr la ceremonie, şi mă gândesc, atunci, că răposatul Dédé trebuie să fi fost cineva, dacă atâţia indivizi deosebiţi au venit să-l conducă pe ultimul drum. În primul rând se află grăsanul de Antoine, care plânge cu nasul vârât într-o batistă cât un cearşaf.

La sfârşitul slujbei, pitulat în maşina lui Crocbois, o iau pe urmele lui.

Unul în spatele celuilalt, ieşim din cimitir şi o luăm pe calea Verdun până la poarta Choisy. De acolo, ţâşnim spre bulevardele de centură, traversăm Sena în dreptul viaductului Auteuil, şi, cu aceeaşi viteză nebună, ne trezim în faţa porţii Saint-Cloud. Intrăm pe strada Tourelle, când Crocbois exclamă:

— Drace! Aici am ajuns şi data trecută.

Mă uit bine: ne aflăm în Boulogne, pe strada Paris, şi recunosc, la rândul meu, locul în care l-am pierdut pe Metis.

Îl bat pe umăr pe Crocbois.

— Ai dreptate. Ia priveşte.

Antoine a încetinit în faţa unei case şi a intrat pe o poartă uriaşă de lemn. Se întoarce apoi ca s-o închidă. Totul a durat mai puţin de un minut.

În aceeaşi după-amiază, împreună cu Hidoine,

încep să-i anchetez discret pe locatarii din clădire. Nu ne trebuie mult ca să aflăm că Antoine locuieşte aici împreună cu soţia lui, florărească, poreclită Titine şi cu fiica lor, Chantal.

— De la o vreme, a tras la ei o rudă, îmi spune o vecină boianjerească.

— Aha, face Hidoine pe prostul l-aţi văzut dumneavoastră?

— Da, o singură dată, ce-i drept. Nu iese prea des şi nici nu e prea guraliv. Cred că le e cumnat. E mic de stat, negricios, elegant şi are nişte ochi negri grozav de interesanţi.

— Bravo, al nostru e, răcneşte Şeful, căruia-i spun vestea la telefon. Dar înşfăcaţi-l pe stradă, prin surprindere, altfel o să curgă mult sânge.

E foarte frig acum, la sfârşitul lui februarie. De dimineaţă până seara, Hidoine şi cu mine păzim cu schimbul imobilul; fie din maşină, fie de la bistroul de alături, dar nici urmă de Buisson. Mă întreb îngrijorat dacă nu şi-o fi schimbat ascunzătoarea, sau dacă cumva chelneriţa, căreia-i fac curte turbată, nu l-a pus discret în gardă, pe zdrahonul ăla de Antoine, despre prezenţa noastră.

Pe 24 februarie, Şeful ne cheamă, pe Hidoine şi pe mine, la el în birou.

— Ia ascultaţi, m-am gândit bine. E aproape sigur că Buisson s-a ascuns la Antoine, care era prieten cu Metisul. E logic. Rămâne de văzut dacă mai e acolo. Dacă înconjurăm clădirea, trebuie să fim siguri că nu dăm greş. Suntem în sectorul P.P.-ului şi dacă o zbârcim, abia vor aştepta să se plângă ministrului, gargarisindu-se cu eşecul nostru. Mai bine să-l pândim pe Buisson, şi cum scoate nasul afară, puneţi

mâna pe el. Iar dacă tot nu apare, înseamnă că şi-a schimbat ascunzătoarea.

— Bine, Şefule, dar asta poate să mai dureze nu ştiu cât, protestează Hidoine.

— Asta vă priveşte pe voi, nu pe mine...

— Cred şi eu. Şi dacă ne-mbolnăvim şi crăpăm...

— O să vă ridicăm statuie.

În aceeaşi dimineaţă şi cam la aceeaşi oră, cu mâinile vârâte adânc în buzunare, rebegit de frig, inspectorul Freddie Courchamp verifică încă o dată numărul de pe poartă, apoi intră în clădirea unei case prăpădite de pe strada Paris. Ciocăne cu putere în uşa portăresei.

— Chantal Borgeot?

— La parter.

Freddie Courchamp se îndreaptă tacticos spre uşă. Anchetează cazul unei tinere blonde, frumoase, Christiane Czerwonka, ale cărei haine au fost găsite, împăturite cu grijă, pe un pod din Paris, iar trupul, complet gol, la ecluza Marly. Sinucidere, sau crimă, deocamdată nimeni nu ştie nimic. Dar în cursul anchetei, Freddie Courchamp aflase că, în ajunul morţii, Christiane Czerwonka, zisă Cricri, fusese zărită la un bal în tovărăşia unei prietene, Chantal Borgeot. Aşa că inspectorul Courchamp venise să o interogheze.

Ajuns în faţa uşii, poliţistul ciuleşte urechile. Clădirea e cufundată în tăcere, aşa că nu-i e greu să distingă venind dinăuntrul apartamentului, gâfâituri întretăiate. Ciocăne cu putere în uşă şi, pe dată, gâfâiturile încetează. Inspectorul ciocăne din nou. Aude zgomot de paşi ce se apropie, uşa se deschide şi în faţa lui apare o tânără ciufulită, cu privirea

languroasă, probabil goală sub halatul aruncat pe ea în grabă. Freddie Courchamp îşi explică imediat gemetele de adineaori.

— Scuzaţi de deranj, spuse el ironic, păşind autoritar în apartament.

Cercetează camera din ochi. Prin uşa deschisă, zăreşte în cealaltă cameră, întins pe pat, un bărbat ce se ascunde sub cearşaf. Fără nicio ezitare, se duce glonţ la el.

— Hai, deşteptarea! ordonă el. Termini mai târziu. Îmbracă-te şi şterge-o. Am de discutat ceva între patru ochi cu porumbiţa ta.

— Da, dom’le.

Cu o viteză fulgerătoare, sub privirea maliţioasă a inspectorului, bărbatul – scund, brun, cu ochi negri – sare din pat, se îmbracă, uită să-şi mai lege şireturile la pantofi, îşi smulge paltonul şi pălăria cu boruri rotunde din cuier şi se năpusteşte spre uşă.

— N-ai uitat nimic? îi strigă râzând, Courchamp pe când celălalt o ia la sănătoasa, trântind uşa în urma lui.

Domnul Emile n-a uitat decât un lucru: Colt-ul, ascuns într-un vas din bucătărie.

A TREIA RUNDĂ

21

Timpul, norocul şi răbdarea sunt cele trei arme ale poliţistului. Mie, de pildă, nu-mi rămâne acum decât să aştept.

Arestarea lui Paul Briliant, specialist în furturile de bijuterii, a atras după sine o serie de razii printre traficanţii de diamante din strada Lafayette. Timp de două zile, Paul se încăpăţânase să nege totul şi doar descoperirea, absolut prin minune, a unei pietre de 5 karate, în capul unei păpuşi din cârpă, m-a ajutat să-i dovedesc vinovăţia.

Puţin după aceea, aflu din presă şi din rapoartele P.P. că la 10 mai 1948, doi funcţionari ai Asigurărilor Sociale din Draveil au fost atacaţi de nişte bărbaţi înarmaţi şi prădaţi de cei 70.000 de franci, pe care tocmai îi ridicaseră de la Poştă, şi de un Colt. Printre gangsteri se afla, fireşte, bărbatul scund, cu ochi negri.

„Asta-i opera lui Buisson”, mi-am zis.

Apoi, pe 27 mai 1948, Şeful mă expediază val vârtej, cu Crocbois, la secţia judiciară din Villeneuve-Saint-Georges, zor nevoie să discut cu cei doi poliţişti, comisarul Prioux şi inspectorul Vigoureux, care erau cât pe ce să fie ucişi într-un schimb de focuri.

Instalat într-o chichineaţă ce-i servise de birou, Prioux mă întâmpină cu multă căldură. Îl cunosc de pe vremea când lucram la brigada I-a, pe strada Bassano, unde, câteva luni, mi-a fost chiar şef de

secţie:

— Vai, prietene, un deget mai jos, şi nu mă mai vedeai la faţă, praf îmi făceau tărtăcuţa! Nemaipomeniţi ţintaşi, ticăloşii ăia.

Se ridică şi-şi ia din cuier pălăria maro, pe care mi-o vârâ sub nas; în dreptul panglicii glonţul a intrat pe-o parte şi a ieşit pe cealaltă. O aruncă pe un scaun, apoi se aşază din nou la birou, scoţând dintr-un sertar pipa şi punguţa de tutun.

— Ehei, Borniche, să fi ştiut eu cu cine am de-a face, îmi spune el scuturând scrumul din pipă pe un colţ al mesei, altfel stăteau lucrurile. Noi, însă, eram pur şi simplu pe dinafară.

— Cum aşa, domnule comisar?

Prioux îşi umple pipa, culegând meticulos firele de tutun risipite pe mapă.

— Păi, totul a început cât se poate de obişnuit: cu un denunţ. Ne telefonează un tip şi ne spune că ar fi aflat de la o femeie că în casa lui Charles Bouton, strada Preeriilor 125, în Vigneux, se ascund doi gangsteri. Tipul era de fapt un încornorat: nevastă-sa se încurcase cu Bouton, care numai mutră de seducător nu are. Dar asta am aflat-o abia după aceea. Ca să nu mai lungesc vorba, sergentul care a recepţionat plângerea, ne-a spus că e vorba de doi indivizi, Frisson şi Bayaud.

Cum numele astea nu ne spuneau nimic şi nici nu figurau pe listele de suspecţi, Vigoureux şi cu mine ce ne-am zis, să facem doar un control de rutină. Ne ducem noi fără teamă pe strada cu pricina. Poarta închisă. Sunăm – niciun răspuns. Vigoureux nu aşteaptă mult: nici una, nici două sare gardul şi se duce glonţ spre uşă, care nu era încuiată. Şi ciocăne. Aşteptăm, nu apare nimeni. Inspectorul apasă pe

clanţă şi deschide. În aceeaşi clipă, răsună o împuşcătură şi Vigoureux abia are timp să facă un salt înapoi. Vreau să sar şi eu în lături, când se aude din nou o detunătură şi glonţul îmi trece prin pălărie. Ne adăpostim în spatele unui stâlp şi tragem şi noi în direcţia culoarului. Înăuntru, împuşcăturile au încetat. Intrăm. Când colo, dăm peste o femeie tânără, destul de frumuşică şi căreia-i clănţăne dinţii de spaimă. Agresorii au dispărut, au tulit-o pe un maidan din spatele vilei şi uite aşa, amice, am căzut noi în cursă!

Prioux tace şi trage adânc din pipă. Fumul albăstrui se ridică în vălătuci deasupra capului. Îl întreb:

— Bine, dar femeia ce-a avut de spus despre toate astea?

— Nimic. N-a vrut să scoată o vorbă. I-am găsit însă actul de identitate în buzunarul paltonului. E soţia unui anume Caillaud.

— Cum aţi spus?

— Caillaud. Francis Caillaud, evadat de la Fresnes.

L-am identificat imediat. Iar ea a recunoscut, până la urmă, că prietenul soţului ei era faimosul Emile Buisson.

Prioux se cufundă în fotoliu, fără să bănuie ce importanţă au pentru mine cele povestite de el. Iată-l deci, identificat pe micul Francis, cel căutat de toată lumea după jaful de la *Auberge d'Arbois.* Şi asta numai datorită unui adulter banal. Într-adevăr, hazardul e Patronul poliţiştilor.

La rugămintea mea, Prioux dă ordin să fie adusă deţinuta. Ard de nerăbdare să stau de vorbă cu cineva care, cu nici câteva ore în urmă, se afla în preajma domnului Emile.

Prioux are dreptate. Soţia lui Caillaud e destul de

drăguţă. Văzând-o atât de timidă, de înspăimântată, n-ai zice că-şi împarte viaţa cu un bărbat periculos. Căci într-adevăr îşi împarte viaţa cu el. Îl însoţeşte în toate ascunzătorile unde, de fiecare dată, încropeşte un nou decor familial, deretică şi face mâncare nu numai pentru el, dar şi pentru prietenii lui. Lipsită de vulgaritate, îmbrăcată sobru, nu aduce deloc cu femeile pungaşilor, pe care le cunosc prea bine. Cu ea, simt sincer nevoia să fiu curtenitor. La invitaţia lui Prioux, s-a aşezat pe scaunul alb de lemn şi mă priveşte în tăcere.

— Doamnă, îi spun eu prevenitor, veţi fi cu siguranţă inculpată într-o chestiune extrem de gravă. Soţul dumneavoastră şi Buisson au tras asupra unor reprezentanţi ai forţei publice.

Soţia lui Francis lasă capul în jos.

— Ştiu, domnule, îmi răspunde ea dintr-o suflare.

— În cazul acesta, n-am să vă plictisesc prea mult. Înţeleg că sunteţi într-o situaţie dificilă dar, din nefericire, soţul dumneavoastră s-a înhăitat cu un ucigaş care nu ştie ce-i mila şi pe care avem tot interesul să-l reducem la tăcere. Mă înţelegeţi?

Îşi priveşte mai departe vârful pantofilor. Continui, venind cât mai aproape de ea:

— Iar dumneavoastră, doamnă, şi soţul dumneavoastră, aveţi tot interesul să ne ajutaţi. Sunt sigur că justiţia vă va răsplăti cu îngăduinţă sinceritatea. Spuneţi-mi doar unde bănuiţi că s-au ascuns.

Femeia înalţă capul şi mă fixează cu nişte ochi albaştri în care desluşesc un amestec de francheţe şi de spaimă.

— Nu ştiu, domnule, nu ştiu.

Cu privirea ei curată pironită într-a mea, aşteaptă

să-i pun o nouă întrebare. Mărturisesc că mă simt foarte încurcat, văzând-o atât de descumpănită. Şi apoi, sunt convins că nu minte. Mă întorc lângă Prioux.

— Bine, doamna, îi spun, eu unul am terminat. Domnul comisar, însă, vă va pune la dispoziţia judecătorului din Corbeil, n-avem încotro, asta-i procedura. O ultimă precizare, totuşi: cum au reuşit să fugă?

I se pune un nod în gât, ezită să răspundă, sfâşiată între dorinţa de-a spune adevărul şi teama de a nu-i face vreun rău soţului ei, de a nu destăinui vreun amănunt care să pună poliţia pe urmele lui.

— Cu bicicleta. Au găsit două biciclete, sprijinite de un gard.

— Mai au armele asupra lor?

— Da. Şi-au luat mitralierele.

Mi-i imaginez pe cei doi fugari ca pe nişte briganzi, pedalând din toate puterile pe străzile mărginaşe, cu mitralierele sprijinite pe ghidon.

Dar în ciuda barierelor care au împânzit, cât ai clipi oraşul, niciun poliţist nu i-a văzut.

22

S-a şi înnoptat când sun pe strada Saussaies. Centralista îmi face legătura cu biroul Şefului, dar îmi răspunde Paulette, secretara lui:

— E-acolo patronul?

— Nu.

— Unde-i?

— Nu ştiu. Poate la *Deux Marches.*

Închid. Îl salut pe Prioux şi ies.

— Încotro? mă întreabă Crocbois.

— La Victor.

Pe drum, însă, încep să regret hotărârea luată. Sunt frânt de oboseală şi dacă mai şi beau, nu mă văd bine. Intru la Victor Marchetti, ferm hotărât să nu zăbovesc. Doar să dau pe gât un rachiu, să-l pun pe Boss la curent cu tot ce-am aflat şi pe urmă s-o întind frumuşel spre casă, unde mă aşteaptă Marlyse.

Când intru, sala e plină ochi. Zăresc în acest vălmăşag nişte colegi de la P.P. care, plini de chef, mă iau peste picior, o mulţime de cupluri de turişti şi câteva mutre de pungaşi. Beau cu toţii, claie peste grămadă, râd şi înfulecă de zor.

Sprijinit cu coatele de masă, Şeful e-n toiul unei partide de zaruri cu Victor şi cu un tânăr corsican, scund, tăcut şi rezervat, cu păr lung, negru, pieptănat pe spate.

— Îl cunoşti pe Jeannot? mă întreabă Şeful scuturând zarurile în palmă.

— Nu.

Jeannot dă mâna cu mine.

— Jean Orsetti, sunt nepot de văr cu Victor, îmi explică el cu o voce blândă şi gravă.

Îl cântăresc rapid din ochi.

— Zău? Şi, dintr-o deformaţie profesională, nu mă pot împiedica să nu-l întreb:

— Cu ce vă ocupaţi?

În locul lui, îmi răspunde Şeful, aruncându-i o privire mucalită:

— Arde gazul. Aşa-i Jeannot?

Râde. Victor, scos din joc, îi lasă pe Jeannot şi pe Boss să-şi continue partida. Vine lângă mine şi mă serveşte cu un păhărel.

— Să ştii că puştiul e un om şi jumătate, îmi spune el, făcându-mi semn cu capul spre ruda lui. Şi băiat de cuvânt. Uite, acum câţiva ani, a avut şi el un necaz şi s-a trezit la pârnaie, la Riom; ei, ce să-i faci, se mai întâmplă. Bun, unul din paznici era corsican de-al nostru, şi doar nu era să-i facă mizerii tocmai puştiului, să-i caute nod în papură, sau să-l mai atingă. Până la urmă s-au împrietenit. Mai o vorbă, mai o glumă, mă-nţelegi, nu?

— Înţeleg.

— Bun, într-o zi tipul îi spune lui Jeannot: „Dacă-mi dai cuvântul tău de onoare, cuvântul tău de om că nu-mi faci vreo figură, te scot din când în când seara la un păhărel ori la dame. Pe urmă ne-ntoarcem”. Jeannot şi-a dat cuvântul, şi pe unde i-a ieşit vorba i-a ieşit şi sufletul. Un corsican nu-şi calcă jurământul. Au început să iasă destul de des. Jeannot avea bani, putea să facă cinste. Ce mai, erau prieteni la cataramă. Într-o seară au apărut la Riom doi pungaşi pe care puştiul îi cunoştea fiindcă erau de fel de pe la

noi. Intră ei în bistro şi-l văd singur pe puşti.

Paznicul era în sala de alături, juca biliard. Şi nici una, nici două, îi spun: „Suntem cu o maşină, dă paharul pe gât că te luăm cu noi”. Ei bine, ştiţi ce-a făcut puştiul?

— Nu.

— Le-a zis „nu”. Chiar aşa. I-a refuzat. Zice: „Mi-am dat cuvântul şi nu mi-l calc”. Ăia l-au făcut dobitoc şi au plecat. Ăsta-i puştiul. N-ar trăda pe nimeni, niciodată. Adevărat corsican!

Şeful şi Jeannot au terminat partida. Îi fac semn Şefului că vreau să-i vorbesc şi iese, după mine, în stradă. În două vorbe îl pun la curent cu identificarea lui Francis:

— Bine, îmi spune el, dă-i bătaie.

Ne întoarcem înăuntru. Cum ne vede, Victor ia sticla de rachiu de sub tejghea şi ne toarnă întâi nouă, apoi lui, pe urmă umple paharul lui Jeannot Orsetti.

— Merge treaba, domnule comisar?

— Ca pe roate, Victor.

Mă lansez apoi într-o partidă de zaruri cu Jeannot, vociferând amândoi înfierbântaţi.

Două englezoaice tinere, destul de nostime şi cam afumate, îşi abandonează soţii la masă şi se apropie de noi. Întrerup partida şi, ca să le epatez, le ofer o adevărată reprezentaţie de prestidigitaţie cu cărţile de joc, care le smulge strigăte de încântare. Încet, încet, lumea s-a adunat roată-n jurul meu şi, în timp ce eu îmi continui scamatoriile, Victor nu mai pridideşte umplând paharele.

Jeannot, care stă chiar lângă mine, se uită discret la ceas şi exclamă:

— Ei, drăcie, nu mai am nicio ţigară.

Îi ofer una, dar mă refuză.

— Cu astea blonde îmi scuip plămânii, se justifică el. Dau o fugă până la tutungerie şi mă-ntorc.

— Dar repede, îi spune Victor tăios, astă-seară Dolores e singură la servit. N-ar strica să-i dai o mână de ajutor.

Cu paşi grăbiţi, Orsetti o ia pe strada Gît-le-Coeur, traversează pasajul l'Hirondelle şi ajunge în piaţa Saint-Michel, unde intră într-o tutungerie. Îşi ia ţigările şi iese. În timp ce-şi desface pachetul de gauloises, observă atent, cu privirea lui întunecată, versată, trecătorii, destul de numeroşi la ora aceea târzie. După ce s-a asigurat că nu-l urmăreşte nimeni, porneşte din nou de-a lungul pieţei şi, la întretăierea cu Quai des Grands-Augustins, intră repede la *Rôtisserie périgourdine.*

Fără să-l bage în seamă pe chelnerul şef care-i iese în întâmpinare, Orsetti urcă la primul etaj, trece în revistă clienţii de la fiecare masă, caută din ochi pe cineva. În sfârşit, pare să-l fi găsit; străbate sala cu paşi rari şi se strecoară până la o masă de lângă fereastră, unde stă singur un bărbat scund, îmbrăcat într-un costum închis, savurându-şi homarul *à l'armoricaine.*

Orsetti se aşază în faţa lui.

— Salut, Emile.

— Salut, Jeannot. Bei ceva?

— Imposibil, e plin la Victor şi trebuie să-i dau o mână de ajutor.

— Puţină şampanie?

— Doar ca să nu te refuz, Emile, dar în mare viteză.

Buisson cheamă chelnerul şi-i cere încă o cupă pentru Orsetti.

După ce rămân singuri, îndată ce Jeannot îşi goleşte paharul, Buisson îl întreabă:

— Ei, ai găsit?

— Da, am un băiat pentru tine, un italian.

— Mda. Nu mă prea dau eu în vânt după aşa ceva.

— Nici eu, dar, de obicei, ca borfaşi sunt nişte aşi, iar pe deasupra, ăsta de care-ţi spun e un tip dur.

— Cum îl cheamă?

— Désiré Polledri. Şi, ca să ştii de ce-i în stare, află că a evadat acum mai bine de un an din l'Ile de Ré.

— Bine, spune Buisson, punându-şi paharul pe masă, vino mâine cu el, mai spre amiază. O să-i fac cunoştinţă cu Francis.

— Trebuie să mă întorc la Victor.

Orsetti se ridică şi dă mâna cu Buisson. Dând să plece, aruncă o privire pe fereastra restaurantului, spre clădirea impunătoare a P.P.-ului, înălţându-se cenuşie în noapte, de cealaltă parte a Senei, chiar în faţă, pe Quai des Orfèvres.

— Asta zic şi eu privelişte!

— Aşa e, spune Buisson zâmbind satisfăcut, n-o să le dea sticleţilor prin minte să mă caute la doi paşi de poiată.

— Şi dacă te recunoaşte cineva?

— Să crezi tu! Ultima mea fotografie pe care o au e de acum zece ani. De atunci, nu m-a mai văzut niciunul de-aproape.

Orsetti pleacă. Buisson îşi termină cina, plăteşte şi porneşte nepăsător spre Palatul Sporturilor.

Instalat într-un confortabil fotoliu de ring, în mijlocul vedetelor, trăgând dintr-o ţigară enormă, îl priveşte cu coada ochiului pe Prefectul de Poliţie aşezat la câţiva metri de el.

De fiecare dată când reuşea să scape de sub nasul

poliţiei, Domnul Emil obişnuia să se ospăteze întâi pe cinste şi apoi să meargă la un meci de box.

23

Noua luni de zile nu m-am mai ocupat de Emile Buisson. Dar absolut deloc.

Fără îndoială că Emile şi-a format, pentru a nu ştiu câta oară, o nouă echipă, căci după fiecare jaf semnalmentele sale figurează sistematic în rapoartele P.P.

Mie, însă, numai la Buisson nu mi-a stat capul. La sfârşitul lui iunie, am arestat şaptezeci şi şapte de gangsteri din banda lui Pierrot Nebunul numărul 2. Primesc scrisori de felicitare, dar nu sunt numit inspector principal şi nici leafa nu mi se măreşte. La sfârşitul lui iulie, la unu noaptea, îl arestez pe acoperişul unei clădiri de pe strada Charlot, în Paris, pe Pierrot Nebunul în persoană. Din nou scrisori de felicitare şi, din nou, niciun cuvânt despre avansare şi despre bani. În septembrie, îl arestez, chiar în bârlogul lui, pe Louis Ureche-ruptă, mâna dreaptă a lui Pierrot Nebunul. În martie 1949, pun mâna pe cei patru indivizi înarmaţi care-i atacaseră şi jefuiseră pe nişte prieteni ai directorului Institutului Pasteur. Ca de obicei, mi se strânge călduros mâna, mi se zâmbeşte cu recunoştinţă, dar atât şi nimic mai mult.

Sunt un norocos. Merg din succes în succes. Am devenit, pentru toţi, imaginea superpoliţistului, asul sticleţilor. Sunt tămâiat, invidiat, mi se promite marea cu sarea, mi se prezice un viitor glorios, o pensie de bancher, nemurirea. Iar eu, fleţ-nătăfleţ la cei treizeci

de ani ai mei, mă încred în toate gogoşile astea. Şi tot aşa, fără cătuşe, neînarmat, continui să arestez cu mâinile goale.

Şeful, care s-a acoperit cu onoruri de pe urma isprăvilor mele, se poartă cu mine de parcă aş fi un ou crăpat, îmi spune „Borniche, scumpule”, nu face un pas fără mine. Îmi citeşte rapoartele ca pe Sfânta Scriptură şi-mi cere părerea ca unui oracol.

Cât despre Marlyse, pentru ea sunt un adevărat Tarzan al poliţiştilor, spaima junglei borfaşilor. Din puţinele prime, i-am cumpărat un palton roşu, ultimul răcnet, şi un ceainic electric. Admiraţia ei pentru mine a luat asemenea proporţii, încât se gândeşte să mă ia de bărbat, să-mi poarte numele, care se lăfăie în toate jurnalele. Mărturisesc că mi-e destul de greu s-o conving că nu sunt demn de o asemenea dovadă de iubire.

Dar, când mă aşteptam mai puţin, Domnul Emile îşi făcu din nou apariţia în existenţa mea.

Într-o seară, la Issy-les-Moulineaux, o maşină care circula pe stânga şoselei, ca la Londra, şi cu farurile aprinse orbitor, tăie calea unor agenţi ai comisariatului din Vanves, care tocmai îşi făceau rondul. Neţinând seama de fluierăturile poliţiştilor, pe care era cât pe ce să-i răstoarne, maşina a accelerat ţâşnind în zigzag. Dar curând, maşina poliţiei, pornită în urmărire, îi ajunge şi-i obligă să se oprească. Mai mult enervaţi, sergenţii coboară şi se îndreaptă spre maşina blocată. Ajunşi la numai câţiva paşi de ea, sunt întâmpinaţi cu împuşcături: doi sergenţi răniţi se rostogolesc la pământ, urlând de durere. Schimbul de focuri ţine doar câteva secunde. Bărbatul care a tras asupra poliţiştilor este dezarmat. Iar după o

încăierare violentă, este făcut prizonier şi şoferul, o namilă cu părul cărunt.

În timp ce gardienii se căznesc să-i imobilizeze pe cei doi, care se împotrivesc furioşi, alţi doi pasageri din maşină reuşesc să dispară, urmăriţi zadarnic prin labirintul de străduţe întunecoase.

Aduşi la comisariat, cei doi petrec o seară nu tocmai plăcută. Imobilizaţi de scaune, sunt luaţi metodic la tăbăceală şi încasează o bătaie care se dovedeşte eficace. În mai puţin de zece minute, capetele lor au devenit de două ori mai mari şi seamănă cu nişte bostane.

Dar orice lucru are un sfârşit. După ce se dezmeticesc şi îşi varsă năduful pentru spaima pe care au tras-o, poliţiştii trec la întrebări şi află că cei doi indivizi care le-au picat în mână sunt Francis Caillaud şi Henri Bolec.

Lui Caillaud, nici lumina reflectorului vârâtă în ochi, nici pumnii lui Bottin încasaţi în cap şi nici pălmuiala sistematică nu reuşesc să-i smulgă măcar o şoaptă.

În schimb, Bolec e mai slab de înger. Din gura lui află poliţiştii, înciudaţi, că cei doi complici care li s-au strecurat printre degete nu erau alţii decât Emile Buisson şi Désiré Polledri.

Din păcate, e prea târziu ca să mai poată fi blocate căile de acces.

Mi-a fost încredinţată o nouă sarcină: să pun mâna pe banda hoţilor de piei, care face ravagii de-a lungul şi de-a latul Parisului, şi care a reuşit, într-un timp record, patruzeci şi şapte de furturi în marile tăbăcării. Ministerul Afacerilor Interne urmează să fie interpelat la Camera deputaţilor pentru lipsa de eficienţă a poliţiei. Şeful mi-a cerut să pun imediat capăt activităţii răufăcătorilor.

— Acum, Borniche, când ai primit şi întăriri, îmi spune el, trebuie să meargă treaba ca pe roate.

Întăririle poartă un nume: Laurent Poiret. E un tânăr inspector, nou în meserie, un cogeamite găligan blond, cu faţa teşită de loviturile încasate pe vremea când era jucător de catch. Poiret e înzestrat cu o forţă într-adevăr herculeană, dar şi cu o prostie la fel de uriaşă.

Mi-am dat seama cât e de imbecil în timpul interogării lui Alfred Guémar, zis Fredo Bijutierul. Fredo nega că ar fi Alfred Guémar. Nega cu atâta încăpăţânare, încât începusem şi eu să-l cred nevinovat. Pretindea că se numeşte Albert Laugier şi, într-adevăr, toate hârtiile sale, act de identitate, paşaport, permis de conducere, chitanţe de chirie, permis de vânătoare, toate dar absolut toate erau eliberate pe acest nume, unele chiar de către Prefectura de Poliţie.

Trecuseră şase ore de când îl interogam, când eu, când Hidoine. Eu adoptasem stilul mucalit, cumsecade: ca să-i distrag atenţia, îi făceam tot felul de scamatorii – cu cărţi de joc, cu monezi care dispăreau prin mânecile hainei –, îi spuneam bancuri. Hidoine, însă, arborase genul brutal: lovituri de pumn în masă, ameninţări, priviri ce nu prevesteau nimic bun, pentru ca, la un semn al meu, să iasă din încăpere urlând. O luam de la început. Cu faţa numai zâmbet, îi spuneam pe tonul cel mai suav din lume:

— Rău faci, Fredo, că nu vrei să recunoşti. Colegul meu nu-i băiat rău, dar dacă o ţii tot aşa, să ştii că n-o să umble cu mănuşi! Ascultă-mă pe mine, Fredo: îmi spui adevărul, eu notez aici totul, semnezi şi pe urmă îţi promit că voi pune o vorbă bună pentru tine la judecătorul de instrucţie. Te asigur că pedeapsa va fi

uşoară ca fulgul.

— Domnule, pe mine mă cheamă Albert Laugier.

„Ticălosule, l-am înjurat eu în gând, afurisit să fii cu neamul tău de ticăloşi cu tot!” Fredo rezista însă, şi, cu un calm seniorial, o ţinea morţiş cu falsa lui identitate. Nici apariţia Şefului, cu predica lui cu tot, n-a avut darul să-l tulbure.

Dar după şapte ore, mi-a venit ideea să-i întind o cursă. O cursă abilă. Fredo era aşezat în faţa mea. Hidoine se afla în spatele lui, îmbrăcat în pantalonii de călărie, iar Poiret se sprijinea cu spatele de uşă. Fixându-l cu un zâmbet maliţios, am deschis tacticos sertarul din care am scos actul de identitate eliberat pe numele Alfred Laugier. Cu gesturi meticuloase, de chirurg, am desprins încet fotografia. Din când în când, mă opream ca să-l privesc pe Fredo care, la rândul lui, mă urmărea intrigat. Şi, de fiecare dată, îl anunţam cu acelaşi ton mieros:

— Am să-ţi fac o surpriză, şi încă ce surpriză, ai să vezi îndată. Cu fotografiile astea ai totdeauna surprize.

Am reuşit să desprind fotografia şi am privit pe spatele ei. Am tras o palmă zdravănă în masă şi am sărit în sus, exclamând:

— Ce ţi-am spus eu! Ai încurcat-o, Fredo, actele tale sunt false, dovada e-n mâna mea!

— Cum aşa? întrebă el cu o voce pierită.

— Aşa bine, bătrâne. Toţi fotografii ştampilează pe spatele fotografiilor data şi numărul respectiv, ca să le fie mai uşor la o eventuală reproducere. Pe a ta e trecut: „7 decembrie 1948”. Or, actul de identitate a fost eliberat la 19 august 1948, cu patru luni mai devreme. Poţi să-mi spui şi mie cum e posibil? E clar ca bună ziua că nu eşti Laugier. Cred că eşti de acord,

nu-i aşa?

— Da, şopti el.

Exact în clipa aceea, novicele a dat din plin dovada uluitoarei sale perspicacităţi. Rămas cu gura căscată de admiraţie, înmărmurit de toată această demonstraţie şi subjugat de o asemenea inteligenţă covârşitoare, s-a apropiat de mine. A luat fotografia cu mâna lui cât o lopată, a întors-o pe toate părţile şi, cu o privire din ce în ce mai nedumerită, a slobozit cu vocea lui cavernoasă:

— Ascultă, Borniche, unde naiba vezi tu data, că eu nu văd nimic!

Graţie acestui inteligent reprezentant al apărării ordinii publice, Fredo a refuzat să mai semneze procesul-verbal.

Aşa că, de atunci. Îmi pun slabe speranţe în sprijinul lui Poiret.

Sunt, cu fiecare zi, tot mai absorbit de arestarea hoţilor de piei. Ancheta e anevoioasă şi pare să nu se mai sfârşească. Trebuie să audiez victimele şi martorii şi să le confrunt mărturiile cu procesele verbale, iar uneori să fac cercetări la faţa locului. Seara, mort de oboseală, mă întorc acasă, mă schimb şi apuc bidineaua de coadă: Marlyse îşi doreşte un dormitor roz.

Totuşi, într-una din seri, le dau naibii de pensule şi vopsele şi pornesc spre *Calanques,* unde n-am mai pus de mult piciorul. Postat în spatele barului, François Marcantoni, superb în costumul lui *prince de Galles,* purtând la mână un ceas ultimul răcnet, flecăreşte cu o tânără cocoţată în vârful unui taburet.

Mă aşez, ca de obicei, în colţul meu preferat, la capătul barului. François vine spre mine zâmbitor, dar îmi dau seama că, din cine ştie ce pricină, nu e în

apele lui. În timp ce-mi serveşte o cupă de şampanie, eu arunc o privire prin sală şi-l zăresc pe Jeannot Orsetti, în tovărăşia unui tip mai în vârstă ca el, îmbrăcat destul de elegant. Îi fac un semn prietenesc cu mâna, la care el îmi răspunde parcă intimidat.

— Ce faci, inspectore? Îi tragem o partidă de zaruri?

— Nu astă-seară, François, beau un păhărel şi plec, sunt frânt.

Într-adevăr, pic de oboseală! Astăzi am interogat nici mai mult nici mai puţin de douăsprezece persoane implicate în furturile de piei. A trebuit să percheziţionez, să confrunt, să strâng cu uşa, şi zău că-mi merit cu prisosinţă pâinea. De aceea, când François îmi propune încă un pahar, refuz şi plătesc. Sar de pe taburetul meu capitonat şi-mi iau paltonul din cuier.

Când să-mi vâr mâna în mânecă, din greşeală, izbesc pe cineva din spate. Mă întorc şi dau cu ochii de Orsetti, care păleşte, aruncându-mi o privire piezişă. Bărbatul pe care l-am lovit fără să vreau e chiar comeseanul lui: un tip scund, cu păr negru şi privire întunecată. Mă uit la el, îi zâmbesc.

— Vă rog să mă scuzaţi. Sunt totdeauna îngrozitor de brutal.

— Vă rog, nu face nimic.

Deschid uşa puţin jenat, poftindu-l să treacă. Iese urmat de Orsetti, pe care apuc să-l întreb:

— Ascultă, nu pari prea bine dispus.

— Aşa e, nu mă simt grozav, îmi răspunde cu vocea lui tremurată. Dumneata, însă, arăţi grozav.

Zăbovesc un moment pe trotuar, privindu-l cum se pierde în noapte cu prietenul lui, apoi o pornesc spre Etoile ca să iau metroul, întrebându-mă întruna ce

necazuri s-or fi abătut asupra lui François şi a micului Jeannot.

Orsetti şi prietenul lui găsesc un taxi abia la intersecţia Champs-Elysées-Georges V.

— Vai, Emile, ce spaimă am tras adineaori.

— Eu nu, răspunde Emile. Mă pregăteam să-i zbor creierii amicului tău.

A PATRA RUNDĂ

24

Frumoşi mai sunt! Stau în pijama, în bucătărie, cu coatele sprijinite de masă şi, tot amestecând cu linguriţa în ceaşca de cafea cu lapte, nu mă mai satur privind sânii Marlysei. Goală până la brâu, se spală deasupra chiuvetei. Mănuşa de baie parcă-i mângâie pielea, şi sub privirea mea fascinată, sânii ei iau foc sub şuvoiul argintiu, devin incandescenţi sub picurii strălucitori de apă.

Nici măcar buletinul de ştiri de la 7 şi 30, debitat la radio nu reuşeşte să mă smulgă din contemplaţie. Un piept de femeie într-adevăr izbutit e pur şi simplu o frumuseţe: când văd doi sâni cu o linie perfectă, nu prea mari, pietroşi, mă simt tulburat şi cuprins de încântare. Cumplite tentaţii, ca-n violurile barbare, îmi înfierbântă sângele, când deodată, vocea speaker-ului anunţă:

„René Girier, as al evadărilor, a reuşit din nou să fugă în această dimineaţă, la orele 5 şi 45, din închisoarea Pont-l'Evêque, unde era deţinut de la 27 ianuarie. A scăpat cu ajutorul unui complice care-l aştepta într-o maşină. În ciuda mobilizării unui important număr de forţe poliţieneşti, cei doi nu au fost încă găsiţi".

Vocea cu dicţie impecabilă amuţeşte, urmează aceea, caldă şi virilă, a lui Yves Montand. Eu, însă, nu mai ascult, îmi trec prin minte tot felul de

presupuneri. Mă gândesc că logic ar fi ca Girier să-l caute pe Emile Buisson, fostul său tovarăş de evadare, ca să înjghebeze împreună o nouă echipă; că domnul Emile trebuie să fie mai mult decât încântat de acest ajutor picat din cer, căci banda lui a fost greu lovită; că Nus şi-a ţinut gura, obţinând astfel un nou permis de şedere-n Paris, iar Dekker a scăpat şi el de cei douăzeci de ani de muncă silnică şi s-a întors frumuşel în bârlogul lui; mă mai gândesc că Hidoine, Poiret şi cu mine va trebui să ne aşezăm din nou la pândă în foburgul Saint-Martin, să ne jucăm iar de-a v-aţi ascunselea cu amicii noştri de la P.P. şi, bineînţeles, mă gândesc şi la papara pe care o să ne-o tragă Bossul.

Toată patima mea s-a spulberat într-o clipită. Mă năpustesc spre chiuvetă şi o îmbrâncesc pe Marlyse cât colo.

— Ia lasă-mă pe mine.

Marlyse mă priveşte înmărmurită, apoi, încheindu-şi înţepată sutienul, îmi trânteşte:

— Da’ ştii că eşti bine! Evadarea lui Girier te-a făcut aşa drăgălaş?

Nici nu mă gândesc să-i răspund. Am înţeles de mult că nu serveşte la nimic să dai explicaţii, femeilor: sau nu te ascultă, sau nu le interesează.

Mă bărbieresc, mă spăl, dau pe gât cafeaua rece, mă îmbrac şi dau fuga la măcelărie să cumpăr porţia zilnică de carne. *Le Parisien libéré*, apărut în zori, nu consemnează încă evadarea. Cobor tot în goană spre piaţa Clichy ca să iau autobuzul dar, hotărât lucru, ziua a început prost: autobuzul trece pe sub nasul meu, plin ochi, şi reuşesc să sar abia în al patrulea, pe platformă, agăţându-mă de balustradă.

Plouă. Dar în grabă mi-am uitat impermeabilul

acasă, aşa că ajung la birou ciuciulete. Nasoală zi! Colac peste pupăză, cele două lifturi sunt în pană. Poţi să înnebuneşti cu lifturile astea ale Administraţiei! Urc într-un suflet cele cinci etaje. Când, la 8 şi 35, descind în sfârşit pe palier, gata să-mi dau duhul, mă întâlnesc nas în nas cu Şeful, care se duce la director cu un dosar în mână.

— Gata de atac, Borniche? mă întreabă el, apoi adaugă, înainte ca uşa spre culoarul directorial, trăsnind a ceară de parchet, să se închidă în urma lui:

— Ştii ce ai de făcut! Hidoine şi Poiret sunt deja la datorie!

Ştiu prea bine. Încerc să telefonez la închisoarea Pont-l'Evêque după informaţii: zadarnic. Sau nu răspunde centrala, sau nu vine tonul, sau sună ocupat. În birou, Hidoine se schimbă, iar Poiret înfulecă un sandvici zdravăn cu cârnat usturoiat. Mă privesc amândoi cum mă dau de ceasul morţii, cu satisfacţia celor care au scăpat ca prin minune de o corvoadă.

În locul închisorii, obţin totuşi jandarmeria. E 10 şi 43 de minute. La celălalt capăt al firului, şeful, care a efectuat prima anchetă, îmi povesteşte că la închisoare, Girier se dovedise de la început deosebit de supus. Atât de blând, de serviabil şi de supus, încât i s-a încredinţat postul de frizer: graţie acestei îndeletniciri, a tuns sârguincios multe capete, de la deţinuţi până la paznicul-şef şi, tot graţie ei, s-a putut plimba nestingherit prin toată puşcăria, reuşind să-i stabilească planul în cele mai mici detalii. Dar, mai cu seamă, a putut lua tiparul tuturor broaştelor cu bucata de săpun pe care o purta veşnic în buzunar.

Îndărătul ferestruicii, doi ochi mă privesc scrutători.

— Poliţia!

Cheia se răsuceşte de două ori în broască, poarta închisorii Pont-l’Evêque se deschide şi constat cu stupoare că portarul, care mă cântăreşte din cap până-n picioare, poartă haine de puşcăriaş.

— Unde e şeful?

Deţinutul închide poarta: fără să-mi răspundă, face stânga-mprejur şi, abia mişcându-se, o ia spre grefă. Pornesc după el, încă surprins că am fost întâmpinat nu de un paznic, ci de un prizonier. Deţinutul îmi deschide uşa grefei şi-mi face semn cu capul să intru. Intru şi rămân încremenit: mătăhălos, proptindu-şi nepăsător coatele pe masă, mă întâmpină tot un deţinut.

— Ce doriţi?

Parcurg încăperea cu privirea şi nu-mi vine să-mi cred ochilor: alţi trei puşcăriaşi stau cu nasul în scripte; de paznic, nici urmă.

— Şeful e pe-aci, sau în vreo celulă, sub cheie? întreb eu.

Mastodontul nici nu clipeşte. Continuă să mă fixeze cu ochii lui cenuşii, imperturbabili.

— Da de ce?

— Poliţia, răspund eu scos din pepeni.

— Aha! E peste drum, la cafenea. Pot să ajut cu ceva?

— Nu discut decât cu el.

Primul deţinut îmi deschide din nou poarta şi, tot aşa, fără să scoată un cuvânt, îmi arată cu degetul cafeneaua *À la Bolée,* de vizavi.

Îi găsesc pe toţi şase înşiraţi de-a lungul tejghelei şi trăgând din paharele cu cidru: cinci gardieni şi paznicul-şef, cu şapca împodobită cu două galoane argintii dată pe ceafă.

Mă apropii de grupul de cheflii şi mă înfig în faţa gradatului:

— Inspector Borniche, de la Siguranţa Statului; i-o trântesc eu ironic. Doar o întrebare, de fapt fără importanţă: Pot să ştiu şi eu cine păzeşte în acest moment închisoarea?

Şeful îmi face complice cu ochiul şi-mi dă un ghiont amical în burtă:

— Încântat, inspectore, îmi răspunde el cu o voce plină. Ia zi, pentru Girier ai venit? Îşi scoate şapca cu stele şi se scarpină-n creştet cu degetul mic. Ăla, ce-i drept, e un ticălos, ne-a făcut figura, da' ceilalţi sunt blânzi ca nişte mieluşei. Nu-i aşa, băieţi?

Îşi potriveşte şapca pe cap. Cei cinci aprobă într-un glas:

— Pe urmă şi închisoarea asta, zău aşa, se păzeşte ea şi singură, că doar nu ne-o fură nimeni. Ce zici, inspectore, bei cu noi un cidru? De-ăla bun!

Plescăie încântat. Îmi toarnă un pahar, îl dau pe gât şi regret imediat, căci stomacul meu s-a şi revoltat. Hotărăsc să pun capăt chiolhanului ăsta.

— Uitaţi ce este, eu n-am vreme de pierdut. Vreau să mă ajutaţi să-l prind pe Girier până n-apucă să-şi găsească o ascunzătoare sigură. Ce puteţi să-mi spuneţi?

Şeful pune paharul pe masă:

— Eu? Nimic. Habar n-am de nimic. Şi nu numai eu: nici paznicii nu ştiu nimic!

— Mă rog, mârâi eu, mă rog. Atunci cine m-ar putea ajuta?

Şeful se gândeşte câteva secunde.

— Cred că doar Georges Cudet, mormăie el, tipul cu scriptele. Şi poate nici ăla. Haideţi la el.

Traversăm strada. Deţinutul-portar ne salută

militărește și iată-mă din nou la grefă. Șeful mi-l arată cu mâna pe uriașul care ședea priponit adineaori la masă, dar care acum ne întâmpină cu temenele.

— Ăsta-i Cudet, zis Roșcovanul, omul meu de încredere – mi-l prezintă șeful. Face de toate: pe grefierul, pe bibliotecarul, ba, în lipsa mea, apucă frâiele-n mână, ca să meargă bine șandramaua asta. Așa-i Georges?

Roșcovanul face o plecăciune. Douăzeci de minute îl tot descos, dar nu reușesc să scot ceva de la el. Nici el nu știe nimic. La fiecare întrebare, îmi răspunde cu aceeași voce plângăreață:

— Domnule dragă, da' eu nici nu mă vedeam cu Girier. Nu ne puteam înghiți. Doar nu era să-mi facă tocmai mie confidențe. Credeți-mă, domnule dragă, vă jur pe mama. Să mă trăsnească Dumnezeu dacă știu ceva.

Șeful mă trage de mânecă într-un colț al camerei și-mi șoptește la ureche:

— Crede-l, inspectore. Dacă s-a jurat el pe maică-sa, înseamnă că nu minte. Ce dracu, doar mă pricep la oameni!

Mă scoate din sărite închisoarea asta de operetă. E o asemenea complicitate între aiureala polițiștilor și indolența prizonierilor, încât mă văd repede silit să recunosc că nu voi obține nimic de la toată această mafie. Hotărăsc să stau de vorbă cu jandarmii din oraș.

Deținutul care-mi deschisese adineaori poarta și care a asistat la interogatoriul lui Georges Cudet mi-o ia înainte, conducându-mă, la fel de tăcut, spre ieșire. Tot încercând să vâre cheia în broască, îmi strecoară din vârful buzelor.

— Pssst! Roșcovanul și-a râs de dumneavoastră.

Era prieten la toartă cu Girier. Îl lăsa chiar să telefoneze la Paris. Ia cereţi-i fişele de telefon şi-o să vedeţi.

— Cum?

— Zău! Dacă vă spun, numai să vă uitaţi la fişe.

— Şi de ce-mi spui mie asta?

— Fiindcă Roşcovanului i s-a urcat la cap şi se poartă cu mine de parcă aş fi sluga lui.

Nu suport să mă creadă lumea fraier. Vai de ăla care mă scoate din pepeni! Mama ta de Roşcovan! Dobitocul de paznic-şef! Cu un pas apăsat traversez din nou curtea în care deţinuţii fumează, lenevind la soare, şi intru iar la grefă izbind uşa de perete. Şeful îşi ridică nasul din jurnal, holbând spre mine ochii cât cepele. Din câţiva paşi m-am şi proţăpit în faţa lui Cudet.

— Ia adu încoace fişele alea de telefon, îi poruncesc eu pe un ton care nu admite replică. Vreau să-mi arunc şi eu puţin ochii pe ele. Din câte ştiu, nu sunteţi conectaţi la reţeaua automată. Ei, ce zici, poate depistăm toate convorbirile cu Parisul, hai, mişcă-te.

Cudet păleşte. Dă să spună ceva. Îi aruncă o privire ucigătoare portarului, care aşteaptă cu nasu-n pământ, apoi se execută. Scoate dintr-un sertar o cutie de carton, în care vreo sută de fişe stau înghesuite claie peste grămadă, întorc furios cutia cu fundul în sus şi o golesc pe masă. Îmi trag un scaun şi mă aşez. Vreo douăzeci de minute nu fac altceva decât să triez. Revine des numărul Ministerului de Interne şi încă două numere din Paris: Richelieu 93.57 şi Montmartre 48... din care ultimele două cifre au fost răzuite.

— Ce-i asta? De ce sunt şterse ultimele cifre? urlu

eu la Cudet.

Abia îngaimă:

— Păi nu ştiu.

Se vede cât de colo că minte. Ticălosul ăsta şi-a bătut o dată joc de mine, a doua oară nu-i mai merge. Eu, de obicei atât de stăpânit, mă năpustesc asupra lui, îl apuc de guler şi încep să-l scutur. Şeful lui sare imediat de pe scaun, încercând, înspăimântat, să-l scoată pe Cudet din mâinile mele.

— Linişteşte-te, inspectare, las-o mai domol, Roşcovanul e băiat de treabă...

Explodez:

— Băiatul ăsta de treabă mă crede pe mine dobitoc! Dacă nu scuipă tot ce ştie, o să-şi scuipe dinţii şi încă foarte curând.

Şeful e cam descumpănit văzându-şi protejatul brutalizat. Îl ia pe un ton mieros:

— Nu fi prost, Roşcovane, îl imploră el, spune inspectorului adevărul. Povesteşte-i cine a umblat la numere. Dacă-i spui cum s-a întâmplat, n-o să-ţi facă niciun rău. Dacă nu, au să te mute la altă închisoare şi nevastă-ta, care stă la doi paşi, la Honfleur, n-o să te mai poată vedea. Ştii doar că aici o las să intre când vrei la ţine-n celulă. În altă parte, n-or să-i mai dea voie. Hai, Georges, fii drăguţ.

Cudet nu se mai lasă rugat, înghite-n sec. Apoi, mărturiseşte spăşit:

— Girier mi-a poruncit să le şterg. Telefona la hotelul unde stătea nevastă-sa, la Paris.

— Ce hotel!

— *Chaptal*, pe strada Rochefoucauld. O dată a vorbit chiar cu un prieten de-al lui, Pescarul îi zicea. Cred că ăla a venit să-l ia: Da’ să nu spuneţi că l-am turnat eu...

— Şi pe urmă?

— Pe urmă nu mai ştiu, să nu mă mişc de-aici dacă ştiu.

Ies din închisoarea Pont-l’Evêque nervos la culme. Stau şi mă gândesc că, fără să fi vărsat vreodată un strop de sânge, Girier este acum împreună cu Emile Buisson, omul cel mai straşnic urmărit din întreaga ţară. Cei doi prieteni au mai evadat împreună.

Concluzia: urmând pista Girier, am toate şansele să ajung la Domnul Emile.

Şi să dau o dublă lovitură!

25

Patroana hotelului *Chaptal* recunoaşte imediat că, în cursul anului 1948, i-a găzduit timp de două luni pe Girier şi pe soţia lui, Marinette. Şi îşi mai aminteşte că în decembrie, doi tipi rotofei, prieteni de-ai lui Girier, au dormit câteva nopţi în camera 15. Îmi întinde registrul hotelului, unde citesc două nume: Yves Maurice, ocupaţia: negustor de peşte, şi Marc Giraldi, militar în retragere.

— Unde sunt adresele şi numerele actelor de identitate? întreb eu pe un ton sever.

— Vai, domnule inspector, dac-aţi şti, paznicul de noapte nu scria totul. Degeaba îmi băteam eu gura, tot cum vroia el făcea. A murit, săracul, acu' două luni.

Minte de-ngheaţă apele.

În dimineaţa următoare. Poiret, pe care-l trimisesem să consulte arhivele P.P., mă ia în primire.

— Ascultă, Borniche, ăsta-i negustor de peşte cum sunt eu popă.

— Cum adică?

— Aşa bine! Numai în apă nu pescuiesc. Mai aruncă undiţa doar aşa, din când în când, de ochii lumii. Teşchereaua, însă, şi-o umple dând tot felul de lovituri. Şi ştii cu cine?

— Bine, dar...

— Cu Jacques din Nice, Dédé Italianul şi, acum ţin-

te bine, cu Emile Buisson. Cei de la P.P. fac cercetări.

— Cum?

— Cum ai auzit. Cei de la Brigada de Criminalistică au de furcă, nu glumă: la 4 martie, amicii noştri au atacat la Boulogne pe bijutierii Baudet şi Guênot. Nu se ştie dacă Buisson e cel care a tras, dar au rănit doi tipi şi au umflat un milion.

— De unde ştii?

— Foarte simplu: mă am bine cu Thuillat, de la Brigada pentru delicte criminale, stă cu chirie la maică-mea, în Montmartre. I-am făcut o vizită şi mi-a spus tot. Nu sunt eu aşa de prost cum mă crezi!

Mă amuză naivitatea lui Poiret:

— De data asta ai fost într-adevăr la înălţime. Se vede treaba că ai luat Glutacid. Dar dacă tot erai acolo, să-i fi identificat barem pe Jacques şi pe Italian. La asta nu te-a dus capul!

— Ba află că m-a dus!

Poiret se scotoceşte câteva clipe prin buzunare, din care scoate tot soiul de obiecte şi, în sfârşit, îmi întinde două fotografii antropometrice:

— Ia uită-te puţin: Jacques este Jacques Vérando, iar Italianul e Désiré Polledri. Le-am şutit din dosarele P.P. Le dau la copiat, pe urmă le duc înapoi şi le pun la locul lor.

— Poiret, mă ridic eu solemn, fac cinste. Datorită ţie, i-am identificat pe noii complici ai lui Buisson. Bravo! Dar prietenul lui Girier, Giraldi ăsta, cine mai e?

— Un corsican din Sartène. Douăzeci de ani de ocnă în contumacie şi alţi zece interzicere de şedere în Franţa. Frumos exemplar. Mă duc după dosare.

Puţin după aceea, îl pun pe Şef la curent cu evoluţia anchetei. E în al nouălea cer:

— Acu-i acu, Borniche; dacă vrei să te vezi inspector principal, arată-mi de ce eşti în stare. În septembrie ’47, P.P.-ul ni l-a suflat pe Girier, să ne luăm revanşa în ’49! Dealtfel, a evadat dintr-o închisoare din provincie, aşa că ne revine de drept. Ţine minte, Borniche: îl-vreau-pe-Girier!

Îl voi dezamăgi pe Şef. În ciuda informatorilor mei, a raitelor mele nocturne prin barurile şi cabaretele din Pigalle, unde speram să miros ceva. În ciuda scenelor Marlysei care, neglijată, mă ameninţă că se-ntoarce la maică-sa, şi în ciuda muştruluielilor Şefului care vrea rezultate concrete – deşi Hidoine, Poiret şi cu mine am înţepenit de-atâta stat la pândă –, Girier şi prietenii lui parcă au intrat în pământ.

Am o licărire de speranţă când descopăr, în Montmartre, adresa Marinettei Girier; numai că ea duce aceeaşi viaţă, normală, liniştită, purtând în urma ei ca pe o trenă, ori de câte ori iese o adevărată escortă de sticleţi de la Brigada de Criminalistică şi de la Brigada Mobilă.

Într-o dimineaţă de mai, Poiret intră val vârtej în birou, atât de agitat, încât abia pricep ce spune:

— Am o veste nemaipomenită, Borniche; se pare că Boisson se ascunde la unul din amicii lui, în Plessis-Robinson. Cei de la P.P. încearcă să-l dibuiască.

Se prăbuşeşte pe un scaun. Îl întreb:

— Thuillat ţi-a vândut pontul?

— Da, mă asurzeşte el, Thuillat îmi spune totul. Fii sigur că nu m-a minţit. Să trecem la acţiune.

— Chiar totul? Ce interes are?

Poiret mă priveşte cu înţeles:

— Şantaj, Borniche! Ştiu eu să trag sforile! Dacă nu-mi zice tot, maică-mea îl dă pe uşă afară. Îi ia o

nimica toată pe cameră şi-i dă voie să-şi aducă şi dame, ai priceput? Bun, acum mă duc la el după veşti, m-a chemat să-mi spună ceva.

În timp ce Poiret dispare pe culoar, mie nu-mi rămâne decât să-l implor pe Patronul poliţiştilor să se îndure de mine şi să-i împiedice pe colegii de la P.P. să repurteze o victorie pe care vreau atât de mult s-o obţin eu.

Un om avea să plătească cu viaţa pentru ca ruga mea să fie ascultată.

26

În seara zilei de 31 mai 1949, un accident de neiertat îl face pe Emile Buisson să spumege. Prudenţi, complicii lui, Jeannot Orsetti, Lucien Charmet, specialist în furturi de maşini, şi Désiré Polledri, vinovat de aceste izbucniri de furie tac chitic: ştiu cu toţii că, la mânie, Emile face moarte de om.

După atacurile din Saint-Ouen, soldate cu un mort, şi după jefuirea bijutierilor din Boulogne, Emile pusese la cale un *hold-up* la Clamart: urmau să jefuiască un şef de şantier care transporta într-o servietă douăzeci de milioane.

În ziua sorocită, banda se postase în faţa sediului întreprinderii. La volanul maşinii furate de Charmet, se afla Maurice Yves, prietenul lui Girier. O oră întreagă au aşteptat zadarnic: funcţionarul n-a apărut. Dezamăgit şi enervat, Emile dădu ordinul de retragere. Se întorsese la vila lui Charmet din Plessis-Robinson, ultima lui ascunzătoare. Maurice Yves, „Pescarul”, şi Désiré Polledri, „Italianul”, hotărâseră să facă un ocol şi să abandoneze maşina.

Nenorocirea se abătu chiar în cursul acestei misiuni fără importanţă. Maurice conducea. Aşezat pe bancheta din spate, Polledri încercă să scoată încărcătorul mitralierei. Cu siguranţă că nu ştia s-o mânuiască: se auzi o împuşcătură. Din nefericire, cartuşul pătrunse în capul lui Maurice, care explodă într-un cumplit amestec de sânge, creieri şi aşchii de

os, împroşcând parbrizul.

Încă năucit de detunătură, Polledri reuşi să oprească maşina şi să spele putina. Din fericire pentru el, Charmet, care-i urma în Peugeot-ul lui, însărcinat să-i îmbarce pe cei doi complici, era doar la douăzeci de metri în urmă. Alb ca varul, Polledri se aşezase lângă el.

— Dă-i bătaie! ordonă el.

Charmet demarase nervos, fără să se gândească. Pe drum, „Italianul", care simţea nevoia să se descarce, îi relatase, cu o voce spartă, nenorocirea.

— Mi-e frică, Lucien! gemea Polledri. Isuse Christoase, ce frică mi-e! Sunt sigur că Emile n-o să creadă că a fost un accident. Cine ştie ce-o să-i treacă prin minte...

Atent la circulaţia de pe şosea, Charmet toarnă şi el gaz pe foc:

— E clar că n-o să-i placă. Da' recunoaşte şi tu, Dédé, c-ai făcut-o de oaie!

Într-adevăr. Buisson sare ca turbat când Polledri, tremurând tot şi scăldat în sudori reci din cap până-n picioare, îi povesteşte cu ochii-n pământ sfârşitul stupid al lui Maurice Yves. La un moment dat, temându-se că-l omoară, „Italianul" caută să se justifice:

— Pe neaşteptate, spune el, „Pescarul" a pus o frână bruscă. Aveam degetul pe trăgaci, nici nu ştiu când a pornit cartuşul.

Buisson îl priveşte cu o privire sfredelitoare. Polledri simte că-i îngheaţă sângele-n vine.

— Lucien, spune Buisson. Fără să-l slăbească din ochi pe „Italian", e adevărat ce zice Dédé? „Pescarul" a frânat?

Charmet răspunde fără să clipească:

— Nu ştiu. Emile, n-am văzut.

— Aminteşte-ţi. Lucien, e important.

— Nu ştiu, Emile.

— Jigodie! îşi spune-n sinea lui, Emile. Jigodie mincinoasă.

Deşi scund, Emile se repede la Polledri, care e cu un cap mai înalt ca el, şi-l înhaţă de guler. Îşi încleştează cu violenţă degetele în gâtul lui. Îl îmbrânceşte, îl face să se dea înapoi şi, scos din minţi, îl izbeşte sălbatec cu capul de perete. Fără să crâcnească, aproape leşinat, Polledri se prăbuşeşte pe jos. Parcă uşurat Buisson se întoarce atunci spre Charmet.

— Unde a fost asta?

— Pe Boulevard de la Tour, la Plessis, Emile.

— Departe?

— Nu prea. Niciun kilometru.

Lui Emile i se umflă vinele de la tâmple. Se gândeşte, zvârlindu-i din când în când priviri furioase lui Polledri, care nu îndrăzneşte să mişte, darmi-te să se ridice. Îşi scoate încet portofelul şi ia din el câteva bancnote pe care le aruncă pe masă.

— Ţine, Lucien, pentru tine!

— Ce-nseamnă asta, Emile?

— Asta-nseamnă că ridicăm ancora, într-o oră tot cartierul o să mişune de sticleţi. Când or să dea de cadavru şi dac-or să mai trăncănească şi vecinii tăi, imediat ai să te pomeneşti cu ei aici.

— Ei! Nu e sigur, Emile. Tu vezi sticleţi la tot pasul, încearcă Charmet să-l liniştească.

— Aşa e, Lucien, când omu-i hăituit, vede sticleţi la tot pasul. Ai dreptate. Dar numai dacă-i prudent, poate să scape basma curată. Când te crezi mai la

adăpost, atunci te-nhaţă.

Charmet, atins direct la pungă prin plecarea lui Emile, insistă:

— Bine. Emile, dar cum îţi închipui c-or să se gândească la mine? N-am nici măcar cazier!

Buisson dă din umeri şi porunceşte:

— Degeaba, Lucien, m-am hotărât. Spăl putina. Fă-mi repede valiza.

În timp ce Charmet se execută, Buisson se întoarce spre Orsetti, pe care moartea lui Maurice şi, reacţia violentă faţă de Polledri l-au răscolit.

— Hai, Jeannot, îi spune el încercând să zâmbească, nu mai face mutra asta. Ce zici, mă primeşti în bârlogul tău?

— Da, şopteşte Orsetti. O să ne înghesuim cum om putea câteva zile, acolo.

— Şi eu ce fac?

Polledri se încumetase să deschidă gura. E tot jos, grămadă, şi încearcă să se ridice într-un cot. Spaima i-a desfigurat chipul cu trăsături destul de frumoase. L-au trecut toate năduşelile, e verde la faţă. Din clipa în care Charmet a dispărut în camera de alături, de unde-l aude deschizând sertare, mergând de colo-colo şi bombănind, Polledri e convins că Buisson îl va lichida dintr-o secundă-n alta. Emile a mai făcut moarte de om.

„Italianul” a priceput repede că, prin imprudenţa lui, în doar câteva zile, a reuşit să stârnească de două ori neîncrederea şi furia ucigaşului cu ochi negri. E ca şi când s-ar fi jucat cu focul. Mai rău: cu propria lui viaţă.

Buisson n-a digerat furtul celor 12 milioane marocane, la care Polledri participase împreună cu alţi complici în noaptea de 8 spre 9 mai, la Puteaux.

Când a aflat, Buisson nu i-a spus decât atât:

— Şi zi aşa, „Italianule”, dai lovituri pe şest?

Dar tonul era tăios. Polledri regretase profund că nu-l asociase şi pe Emile la acest furt spectaculos.

Iar acum, colac peste pupăză, l-a omorât şi pe Maurice Yves. Înghiţind cu noduri, Polledri se gândeşte, îngrozit, că Russac a fost curăţat pentru mult mai puţin.

— Eu ce fac, Emile, repetă „Italianul” cu o voce jalnică.

Buisson îl priveşte stând pe gânduri. Figura lui nu exprimă nimic, nici măcar dispreţ. Cântăreşte la rece ce hotărâre să ia, ce soartă să-i rezerve acestui om prăbuşit încă la pământ, mort de frică şi în care nu mai are niciun pic de încredere.

— Parcă aveai o tipă.

— Da, reuşeşte Polledri să îngaime. Henriette Seguin. Are un magazin de tricotaje la Albi. De ce?

— Te duci la ea. Când s-or mai limpezi lucrurile, dacă am nevoie de tine, te chem.

— Bine, face Polledri supus, şi inima începe să-i bată năvalnic, sângele îi revine în obraji, privirea i se înceţoşează, aflând că a fost graţiat.

— Pleci diseară. O să te ducă Jeannot la gară. Poate plec şi eu. Dar nu cu tine odată, că dau de bucluc.

— Nu cumva e... bolboroseşte Polledri pălind iarăşi.

— Ce să fie?

— Ul... ultima plimbare, Emile? Aşa e?

— Iei trenul, „Italianule”.

Polledri a plecat din Paris. Emile s-a instalat în garsoniera lui Jeannot din scuarul Rapp.

Când, a doua zi, Criminalistica dă buzna în casa din Plessis-Robinson, nu-i mai găseşte acolo decât pe

soţii Charmet.

Interogaţi pe Quai des Orfèvres, cei doi mărturisesc totul.

Cu excepţia unui amănunt, pe care nu au de unde să-l ştie: noua ascunzătoare a lui Buisson.

27

Uneori, am impresia că în biroul 523 ceva nu-i în ordine. Colegii mei parcă n-ar fi în toate minţile.

Uite, de pildă astăzi, 23 mai: Hidoine se învârte ca în transă pe sub nasul meu, fluturând nişte nădragi de bumbac cu flori stilizate, cumpăraţi pe un preţ de nimic de la un negru american. Iar Poiret, înfierbântat, dă din mâini ca o morişcă şi, boxând cu un adversar invizibil, mârâie întruna:

— Nu-s eu aşa de prost cum par: mama lor, le dădusem de urmă. Eram gata să-i prind şi încă singur, fără voi!

Spectacolul e dezolant, dar nu le spun un cuvânt. Mă tot gândesc la raportul P.P., pe care Şeful mi-l dăduse să-l citesc: remarcasem că, dacă Buisson le scăpase colegilor de la Criminalistică, nimeni nu mai pomenea nici de Girier, pe care parcă-l înghiţise pământul.

Şi deodată îmi dau seama că se pot comite neglijenţe de neiertat. De când m-a însărcinat Şeful să pun mâna pe Girier, am făcut totul, dar absolut totul ca să-l prind. Cu excepţia unui amănunt: am uitat să-l identific pe abonatul al cărui număr îl aflasem de la Georges Cudet – Richelieu 93... Prins cu ancheta, sătul până peste cap să tot stau degeaba la pândă, am uitat cu desăvârşire să verific cui aparţine acest număr.

Îi rog pe Hidoine şi Poiret să facă linişte şi cer apoi,

la informaţii, lista cu numere. O altă telefonistă îmi dă, pe urmă, numele şi adresa abonatului: e vorba de barul *Favart,* la doi paşi de Opéra-Comique, un local de lux. Nu întâmplător Michel Varani, proprietarul, e corsican.

Seara, întorcându-mă acasă, o anunţ pe Marlyse:

— Ieşim. Fă-te frumoasă.

— Vai, scumpule, ce drăguţ eşti! strigă ea încântată. N-am mai fost de-atâta timp la cinema.

O sărut şi, puţin încurcat, îmi iau inima-n dinţi şi îi destăinui scopul escapadei noastre:

— Marlyse, te rog nu te enerva: nu m-am gândit să mergem la cinema. Am alt plan.

— Adică? mă priveşte ea dintr-odată bănuitoare.

— Uite... trebuie să urmăresc pe cineva într-un bar şi, dacă mă duc singur, risc să mă ia la ochi. Dar dacă ne-am duce amândoi şi am sta ca doi porumbei într-un colţişor...

Marlyse îmi zvârle dispreţuitoare:

— Mă miram eu. Uf, m-am săturat până-n gât şi de meseria ta, şi de Buisson, şi de Şef şi de colivia asta cu sticleţi. Nu ieşim niciodată, nu invităm niciodată pe nimeni, nu mergem niciodată la un dans, la un teatru. Eu nu-s bună decât să mă cari după tine ca să te ajut.

O iau cu binişorul:

— Hai, ajută-mă. Marlyse. Zău, pentru ultima oară. E important, crede-mă.

După o oră, iată-ne instalaţi la barul *Favart,* pe o canapea, într-un ungher mai ferit. Facem pe îndrăgostiţii şi bem tot felul de coctailuri. Lui Marlyse îi place teribil să joace teatru. Dar degeaba o tot sărut eu, inspectând din ochi sala şi barul, totul are un aer cât se poate de firesc, discret şi onest. Şi asta ţine

cinci seri la rând. Patronul, un tip destul de înalt, cu un mers tacticos şi păr grizonat, s-a obişnuit cu Marlyse şi cu mine şi ne tratează ca pe nişte cunoscuţi.

Încep să mă întreb dacă deţinutul de la Pont-l'Evêque nu mi-a vândut gogoşi.

Dar într-o seară, iată că intră un cuplu care se instalează la bar. Femeia e blondă şi subţire, poartă o rochie mulată pe corp, şi e mult mai frumoasă decât Marlyse, care, totuşi, atrage asupra ei destule priviri masculine. Atenţia mea e însă atrasă mai ales de bărbatul care o însoţeşte. Are cel mult treizeci de ani. Ochii albaştri, părul blond şi ondulat, gura frumos desenată, braţele ce se ghicesc vânjoase sub haină mi se par cunoscute. Sunt sigur în acelaşi timp că, după privirea furişă şi după cum îşi ţine ţigara în mâna făcută căuş, bărbatul ăsta a stat la puşcărie.

Cuplul zăboveşte doar vreo zece minute, cât să schimbe vlăjganul cel blond câteva cuvinte, discret, cu patronul, apoi pleacă. Abia mă stăpânesc să n-o iau pe urmele lui, ca să nu trezesc bănuiala patronului. Marlyse, însă, care mi-a ghicit gândurile, are o idee genială.

— Mă duc după ţigări, îmi spune ea tare.

Îi zâmbeşte angelic lui Michel Varani şi dispare. Aşteptând-o să se întoarcă, mă amuz jucându-mă cu bricheta. Timpul parcă stă în loc. Peste câteva minute, Marlyse se strecoară din nou pe canapea lângă mine.

— 2409 RN2, îmi şopteşte ea, întinzându-mi un pachet de Phillip Morris.

Îi mulţumesc în gând pentru ideea salvatoare. O sărut cu multă tandreţe şi, după un ultim coctail, ne îndreptăm spre ieşire.

E foarte plăcut în seara asta la Paris. Zăbovind în prag ca să ia puţin aer, Michel Varani priveşte cu un ochi versat cele câteva femei care trec pe strada Marivaux. Puţin afumată, Marlyse se agăţă de braţul meu, aruncându-mi priviri drăgăstoase şi scoţând nişte chicoteli amuzate şi stupide. Văzându-ne, patronul îmi zâmbeşte cu subînţeles.

— Pe mâine, spun eu ieşind.

— Pe mâine, îmi răspunde el cu o voce caldă.

Cum ne îndepărtăm puţin, o întreb nerăbdător pe Marlyse.

— Ei?

— Foarte simplu. Îi aştepta un BMW în faţa Operei Comice. Tipul s-a urcat la volan. După număr, ai să afli tu cine era proprietarul. Nu ştiu dacă asta are vreo legătură cu ce cauţi tu, dar eu una m-am săturat până peste cap de serile la *Favart!*

În dimineaţa următoare, serviciul Circulaţiei îmi comunică numele proprietarului: Mathieu Robillard, croitor, strada Notre-Dame-de-Lorette, nr. 26, Paris arondismentul 9. Dintr-odată, vălul se destramă. Mathieu Robillard, zis Nantezul, fusese arestat împreună cu Girier acum câţiva ani, de Brigada Mobilă. Pista mi se pare interesantă.

Dar când descind în strada Notre-Dame-de-Lorette, aflu că Nantezul n-a locuit niciodată la această adresă, unde nimeni n-a auzit de el.

28

Bronzat, îmbrăcat cu un costum elegant de gabardină bej, care se asortează de minune cu cămaşa *bleu ciel,* Polledri se întoarce de la Albi la 8 iunie. Nu-i mai e frică. După cele câteva zile petrecute cu Henriette, viaţa i se pare frumoasă. Cât despre temeiurile legate de Buisson, ele s-au spulberat cu o zi în urmă, când primise către prânz un telefon de la Paris. Era chiar Emile.

— Cum merge bătrâne? Trai bun?

Auzindu-l cât de prietenos îi vorbeşte, lui Polledri i-a venit inima la loc. Şi-a permis chiar să glumească:

— Ca-n sânul lui Avram. Date dracului franţuzoaicele astea, când vrei să uiţi de necazuri!

— În ordine, continuă Buisson. Dar vezi, nu te irosi de tot cu muierile. Am nevoie de tine. O afacere straşnică. Vino neapărat.

— Când? l-a întrebat Polledri, în culmea fericirii, nevenindu-i să-şi creadă urechilor.

— Zilele astea. Întâi facem planul. Dacă vrei, te invit poimâine la un chef cu Jeannot. Punem ţara la cale. Pe la opt. Îţi convine? La *Auberge bressanne.* Ştii pe unde vine?

— Da. Am să fiu acolo. Ciao.

Către orele 19, Polledri coboară în gara Austerlitz. Vremea e superbă, fetele, în rochiile lor de vară, bucură ochiul cu o explozie de culori, berea pe care o dă pe gât la *Café de la Gare* e rece ca gheaţa. Senin

şi fericit, „Italianul” se gândeşte întâi să se ducă pe jos la întâlnire, ca să profite de întoarcerea în capitală, dar apoi se răzgândeşte: pe căldura asta o să ajungă lac de apă şi cu picioarele fierte în mocasinii lui alb cu maro. Pentru că tot mai are puţin timp, profită să-i telefoneze unei prietene care face de obicei trotuarul la Madeleine, şi o invită să-şi petreacă seara cu el. Va trece s-o ia către miezul nopţii. După ce şi-a aranjat programul, Polledri cheamă un taxi şi-i dă adresa restaurantului, pe strada Bosquet, unde-l aşteaptă domnul Emile.

Deşi ajunge cu cel puţin un sfert de oră mai devreme la *Auberge bressanne*, Buisson se şi află acolo, la bar, împreună cu Orsetti. Cum îl zăresc, cei doi lasă paharele, sar de pe taburete şi-i ies în întâmpinare. Orsetti e vădit fericit de revederea cu cel mai bun tovarăş din puşcărie. Cu acea căldură tipică corsicanilor, îl strânge-n braţe, îl sărută, îl bate afectuos pe spate. Când, în sfârşit, îi dă drumul, e rândul lui Buisson: numai zâmbet, îi strânge energic mâna.

— Încântat să te revăd, „Italianule”, arăţi grozav!

Lui Polledri i se pune un nod în gât şi privirea i se înceţoşează de lacrimi. Zău că-i bine să-ţi reîntâlneşti prietenii de nădejde! A uitat de frică; nu mai e decât un om cu inima debordând de prietenie.

— Henriette, ce face, e bine? îl întreabă Buisson ducându-l spre bar, unde barmanul le umple imediat paharele.

— Fericită, numai că a început să se smiorcăie când am plecat, glumeşte Polledri dându-şi aere; asta e, i-am explicat că treaba-i treabă. Dar tu, Emile, cum te lauzi?

— A, eu – consimte Buisson să facă confidenţe, el

în general atât de discret când e vorba de viaţa sentimentală – am acum una tinerică, o bretonă, am să ţi-o prezint zilele astea!

— O frumuseţe de douăzeci de ani, care-şi pierde vremea cu un babalâc, glumeşte Orsetti.

Izbucnesc toţi trei în râs, apoi golesc paharele, după care mai comandă un rând, savurând băutura şi discutând veseli.

Abia la masă, retraşi într-un ungher al sălii, şi după ce au comandat o masă aleasă pe îndelete, Buisson trece la adevăratul motiv al întâlnirii.

— Ascultaţi, spune el după ce-şi termină piftia, redevenind grav, am un pont de zile mari. Dacă ne iese lovitura, care din voi vrea după aia să se retragă, are parte de-o viaţă de nabab până la moarte.

Tace câteva clipe, lăsând-o pe chelneriţă să strângă farfuriile şi să le servească puiul cu orez; apoi, când ea se îndepărtează, continuă:

— Mai ştiu şi alţii de lovitură, dar să nu vă pară rău, fiindcă de data asta e nevoie de oameni, şi încă de oameni unul şi unul. I-am dat de ştire şi lui Girier, care a spălat putina de la Pont-l’Evêque şi lui Jacques Vérando, din Nisa, pe care-l ştii şi tu, şi la încă câţiva, aleşi pe sprânceană.

— Ei drăcie, exclamă Polledri, te pomeneşti că atacăm Banca Franţei!

— Cam aşa, răspunse placid Buisson, cam aşa: punem mâna pe un furgon blindat de la Creditul Lyonez, care transportă o avere. Girier ne-a vândut pontul. A cunoscut într-o tutungerie de lângă bancă doi încasatori, care tocmai văzuseră noile furgoane şi îi tot lăudau patronului mecanismul de siguranţă. Girier a făcut pe prostul, cică nu-i crede, şi l-au dus să

le vadă cu ochii lui. Ne mai lipsesc totuşi câteva date. Dar, în principiu, Girier le va afla până diseară sau mâine de la un prieten de-al lui, Mathieu Nantezul. Cum stabilim planul de atac, trecem la fapte. Cred că cel târziu poimâine. De aia ţi-am spus să vii aşa repede.

— Dar sticleţii? întreabă Polledri.

— Ce-i cu ei? spune Orsetti. Nu-ţi face griji, sticleţii au încurcat-o de tot. Nu mai demult decât aseară eram la *Deux Marches* şi i-am văzut pe toţi în păr, ca de obicei, dând pe gât rachiul lui Victor. Am ciulit bine urechile. Ei bine, bătrâne, te asigur că şi ăia de la P.P. şi copoii de la Siguranţă au pierdut urma lui Emile. De Girier, ce să mai vorbim, nici nu ştiu de unde să-nceapă. Nu-ţi mai face sânge rău de pomană.

— Nici nu-mi făceam, se zburleşte Polledri. Da' dacă omul a fost la iarbă verde, chiar numai şi câteva zile, trebuie să afle pe urmă ce mai e pe lumea asta.

— Just aprobă Buisson, făcându-i chelneriţei semn cu mâna să le aducă celelalte feluri.

Din nou, cât timp ea îi serveşte, cei trei nu scot o vorbă

— Mai avem o chestiune de lămurit, spune Buisson pe un ton dintr-odată grav şi pironindu-l pe „Italian" cu privirea: nevasta „Pescarului". Cum pui mâna pe bani ar trebui să faci ceva pentru ea.

— Dau cât vrei, Emile, se grăbeşte Polledri să-l asigure, intrând din nou în panică la auzul acestui nume.

— Bine, „Italianule", spune amabil Buisson, dar încântat să-l vadă pe celălalt crispat. Deci recunoşti că nenorocita asta n-are nicio vină că tu eşti... stângaci?

— Sigur. Emile, sigur, cum să nu, mai încape

vorbă? Orice prostie se plăteşte, e ştiut doar.

— Bine. Ai ceva grăunţe la tine?

În loc de răspuns. Polledri vârâ mâna în buzunarul hainei, scoate portofelul şi îl desface pe masă, scoţând din el mai multe bancnote.

— Cât? întreabă Buisson.

— Aproape douăzeci de mii.

— Bun. Dă-ncoa nouăsprezece să le dau mâine văduvei. Păstrează-ţi una pentru diseară.

— Mulţumesc, Emile, oftează uşurat Polledri, da' dacă-ţi mai trebuie, adică vreau să zic, dacă mai are ea nevoie, nu te sfii şi cere-mi, bine?

Buisson face un semn de refuz.

— Nu, ajunge. Păi ce dracu, aproape două sute de miare pentru un dobitoc, nu-i bine plătit? Da' scump s-a mai făcut kilul de tâmpenie!

După două sticle de bordeaux slab, sângele li s-a urcat în obraz. Au ajuns la brânză când Polledri întreabă, dus pe gânduri:

— Cu cât ne alegem din afacerea asta?

— După socoteala mea, cu vreo trei sute de miare fiecare şi aproape toate de alea vechi, pricepi ce comoară? Mai e, ce-i drept, şi partea „Nantezului", da' nu-i cine ştie ce.

— Trei sute! repetă emoţionat Polledri.

— Ba poate şi mai mult.

— Mamă, Doamne! Păi eu cu trei sute de miare sunt un om fericit.

— Ce faci cu ele? întreabă Orsetti.

— Nu ştiu; îi răspunse visător Polledri. Aş pleca undeva, departe, cu Henriette, aş cumpăra o fermă şi pământ. M-aş face agricultor.

— Ce visuri! oftează Buisson. De ce nu şi copii?

— Nu, nu, copii nu. Miros urât.

După două rânduri de rachiu, Emile plăteşte şi iese după prietenii lui.

— Încotro? întreabă Orsetti, dornic să mai chefuiască.

Buisson dă indiferent din umeri şi se uită la ceas.

— Încă nu-i zece. La ora asta e deschis peste tot. Mergem puţin pe jos să ne facem digestia şi, dacă vreţi, intrăm să bem un păhărel pe Champs-Élysées.

— Staţi aşa, sare Polledri, vin cu voi dar nu stau mult. La douăşpe am întâlnire cu o gagică de la Madeleine.

— Mişto? întreabă Buisson.

— Oho! Expertă; dacă vrea ea, mă face să sar şi pe pereţi.

— Da’ barem cinci minute stai cu noi la un păhărel? se supără Orsetti, indispus la gândul că rămâne singur şi, de fapt, puţin cam invidios pe succesele lui Polledri.

— De acord, dar nu mai mult!

Cei trei pornesc agale. Trec strada Saint-Dominique şi, ajunşi în dreptul pasajului Landrieu, Buisson dă să traverseze.

— Încotro, Emile? îl întreabă Orsetti, nedumerit.

— Vizavi, răspunde Buisson. Am un amic care ţine o bombă trăsnet, pe rue de l’Universite...

— În cartierul ăla burghez?

— Ei şi? Tu crezi că burghezul nu ştie ce-i aia distracţia, vinul şi muierile? Polledri tot n-are timp de noi, nu vezi că i s-au aprins călcâiele? Măcar să mergem acolo: îi dăm înainte şi fără el.

Buisson traversează liniştit, urmat de prietenii lui.

N-au făcut nici o sută de metri, când o maşină îi

claxonează din spate, făcând apeluri cu farurile şi cerând liberă trecere. Orsetti urcă pe trotuarul din dreapta. Polledri simte mâna lui Buisson încleştându-i-se pe braţ şi trăgându-l pe trotuarul îngust din stânga. Înaintând încet, maşina a ajuns chiar în dreptul lor.

Atunci, cu o viteză fulgerătoare, Buisson îl îmbrânceşte pe Polledri în faţa lui. Duce mâna la cingătoare de unde scoate un Colt. Polledri nu bănuie nimic. Merge liniştit, fără să se uite măcar la maşina care duduie lângă el. Nu vede ţeava Coltului care aproape i-a atins ceafa. O împuşcătură şi trupul lui Polledri se prăbuşeşte bufnind pe trotuar. În picioare, în faţa victimei, Buisson trage fără să clipească încă cinci gloanţe. I-a mai rămas unul în încărcător. Cu acelaşi calm imperturbabil, Buisson se apleacă şi răstoarnă cu o singură mână cadavrul care zăcea cu faţa în jos. Degetele lui pipăie netulburate chipul cald încă şi însângerat, buzele, descleştează gura.

Fără să încerce vreo senzaţie de greaţă, Buisson apucă limba Italianului şi o smuceşte afară. Cu dreapta lipeşte ţeava Coltului de carnea vâscoasă care-i alunecă din mână. În pasaj răsună o ultimă împuşcătură.

— Jigodia dracului, nu mai dai tu lovituri fără mine!

Priveşte furios bucata de limbă spânzurând între degetele sale şi o zvârle în mijlocul străzii. În sfârşit se ridică, vâră arma la loc, face doi paşi şi urcă în maşină trântind portiera. Jacques Vérando, care oprise lângă el, demarează imediat.

29

Buisson rămâne trăsnit a doua zi, când află, citind *Le Figaro,* că Polledri, cu toate cele şase gloanţe care-l ciuruiseră, mai era în viaţă, când Salvarea l-a transportat la spitalul Boucicaut. De fapt, nu mai avea decât două ore de trăit. Două ore care i s-au părut fără sfârşit, atât de cumplit i-a fost chinul. Puţin înainte de a muri, a deschis ochii şi ultimele chipuri pe care le-a văzut au fost ale celor doi poliţişti care-i cereau numele ucigaşului.

Cât ar fi vrut Polledri să le destăinuie acest nume! Dar nu putea vorbi. Limba lui se afla în pasajul Landrieu.

Identificarea cadavrului nu-mi ia mai mult de cinci minute. Cu redactarea proceselor verbale, a fost însărcinat Mousset, secretarul brigăzii Criminalistice, un tip mai cabotin ca mine: moare să-şi vadă numele prin ziare şi e prieten la cataramă cu toţi ziariştii de la „Faptul divers”! Cunoscându-i meteahna, mă hotărăsc să profit de această sete de glorie vană şi să-l chem la telefon:

— Alo, domnul ofiţer Mousset?

— Da?

— Aici Robiche de la Ouest-France.

— A! Ce mai faci dragul meu?

— Bine, foarte bine. Vă sun din Rennes: mi-aţi putea da amănunte despre răfuiala din pasajul Landrieu?

— Sigur, sigur. Dar, te vei referi la mine, fireşte...

— Fireşte.

— Victima se numeşte Polledri, Désiré Polledri, un italian evadat din l'Ile de Ré şi căutat pentru jafuri înarmate. Actele pe care le-am găsit asupra lui erau desigur false, eliberate pe numele Lucien Souletis. Dar eu l-am identificat numaidecât, după amprente.

Tăcere. Aşteaptă felicitări şi nu-l dezamăgesc:

— Bravo. Şi cine l-a împuşcat, domnule ofiţer?

— Dragul meu, asta n-am de unde să ştiu. Colaboratorul meu, inspectorul Courchamp, abia a deschis ancheta. E limpede, însă, că avem de-a face cu o răfuială între bandiţi; şi, în asemenea situaţie, lucrurile riscă să dureze mult. Totuşi, pot să-ţi spun cât se poate de confidenţial că faimosul Emile Buisson nu e străin de toate acestea. Lucien Charmet, pe care l-am supus unui îndelung interogatoriu, când am anchetat cazul Maurice Yves, mi-a dat să înţeleg că în ziua morţii acestuia Buisson nu l-a prea menajat pe Polledri. Cam asta ar fi, deocamdată nu pot să-ţi spun mai mult; te rog, însă, nu pomeni de Buisson: nu-i priveşte pe indivizii de la Siguranţă.

— Tocmai, aprob eu pe un ton ipocrit, se pare că inspectorul Borniche se interesează de Buisson. Aşa e?

— Borniche, ei asta-i bună! mi-o retează arţăgos interlocutorul meu. O să păţească ce-au păţit şi ceilalţi. Se înşală amarnic dacă-şi închipuie că Buisson se lasă prins de un dobitoc ca el.

— Mulţumesc, domnule ofiţer.

Închid. Acum, cel puţin sunt sigur de două lucruri: identitatea lui Polledri şi părerea altora despre inteligenţa mea. Nu-mi rămâne decât să le dovedesc sticleţilor de la P.P. că nu sunt chiar aşa de dobitoc

cum cred ei.

Cu cât îl privesc mai bine, cu atât găsesc că seamănă ca două picături de apă cu Pierre Dac: comisarul de divizie Paul Berliat are acelaşi cap pleşuv, aceeaşi privire jucăuşă, aceeaşi statură. Biroul lui se află la al şaselea etaj al clădirii Pazei Teritoriale, pe strada Saussaies nr. 11. E cu siguranţă un mare specialist, dacă Roger Wybot, directorul S.T., i-a încredinţat conducerea serviciului de Comunicaţii radio-electrice. Mai limpede, a secţiei de ascultări telefonice.

În clipa asta, citeşte cu voce tare nota laconică pe care am bătut-o la maşină, după indicaţiile Şefului:

„Corespondentul dumneavoastră vă roagă să puneţi sub urmărire abonatul Richelieu 93... Ascultarea va fi asigurată de un funcţionar din serviciul nostru. Semnat Biget, director al Poliţiei Judiciare”.

— Dumneata eşti Borniche, cel care va face ascultarea?

— Da, domnule. Eu sau Hidoine. Poate Poiret...

— Hm, Poiret?

— Nu-i prea isteţ dar bănuiesc că e în stare să transcrie ce aude.

Berliat strâmbă sceptic din nas, apoi se răsuceşte, făcându-mi semn cu capul spre panourile din perete, pe care se rotesc aparatele de înregistrare.

— N-o să reuşească în direct, îmi mărturiseşte el. Dar ca să te ajut, am să întrerup o ascultare pentru Informaţiile Generale, care lâncezeşte de o lună. În felul ăsta, comunicaţiile voastre vor fi înregistrate pe bobine. Pot să-ţi împrumut un dictafon, ca să le poţi asculta apoi liniştit la dumneata în birou. Trebuie doar

să vii în fiecare dimineaţă să le iei. De acord?

— Mulţumesc, domnule comisar.

Berliat îmi întinde o cheie: cu ajutorul ei, voi putea folosi o uşă camuflată prin care se trece direct de la serviciul lui la P.J., fără să mai ocolesc toată curtea din Saussaies, defilând cu înregistrările sub braţ. Se aşază din nou la birou.

Mă uit de jur-împrejur prin laborator. În toate părţile spânzură fire electrice, împletindu-se şi pătrunzând în aparate de măsură, atârnate pe pereţi ca nişte instrumente de navigaţie. Parcă aş fi într-o centrală antediluviană, de pe vremea lui Edison.

Un inspector în salopetă, pe care-l luasem la început drept mecanic, îmi oferă, ca o gazdă primitoare, o ţigară şi se prezintă:

— Durand. Vrei să ştii cum funcţionează toate drăcoveniile astea, aşa-i?

— Aşa-i...

Durând îmi explică atunci că fiecare post telefonic racordat la o centrală poate fi derivat în secret în strada Saussaies fără ştirea funcţionarilor P.T.T.

— Vino mâine, conchide el, vom face tot ce trebuie făcut.

A doua zi, cu casca la ureche, privesc cum se derulează bobina de ceară sub acul dictafonului, aşezat pe birou. Călare fiecare pe scaunul lui, Hidoine şi mai ales Poiret, care nu-şi crede ochilor, îmi susţin moralul.

Abia a patra zi desprind din talmeş-balmeşul de convorbiri cu totul neinteresante ale obişnuiţilor de la *Favart,* multaşteptata informaţie:

— Mathieu? Salut, aici René. M-ai căutat?

De emoţie strâng braţul lui Hidoine, care şi-a lipit şi

el urechea de cască.

— Da. Trebuie să te văd. Poţi mâine?

— Ce oră?

— Opt, îţi convine? La *Terminus,* poarta Vincennes. E aproape de staţia ta de autobuz şi e mai retras.

— De acord!

Mă întorc spre Poiret, care de un sfert de oră îşi tot scarpină o pulpă, străduindu-se să asculte conversaţia:

— Ascultă, mă Grămadă, îl complimentez eu, fă-mi un serviciu, în loc să-ţi zgândări eczema, du-te mai bine şi caută-l pe omul tău, pe Thuillat. Vezi ce poţi afla despre Mathieu Robillard la arhive şi prin registre; e cunoscut, dar poate că-l găseşti şi în fişele de urmărire de la P.P. Te ocupi şi de prietenii ăştia ai lui Girier, Vérando şi Giraldi. Fă-te forte şi află dacă nu cumva sunt informatorii Criminalisticii.

— Înţeles.

— Bun, spun eu în încheiere, mâine, toţi trei la *Terminus,* Porte de Vincennes. E cineva împotrivă?

— La ordinele tale, „şefule”, îmi aruncă Hidoine din prag, în costumul lui de seducător.

La prânz, în timp ce mănânc, îi împărtăşesc Marlysei planul meu pentru a doua zi şi speranţele pe care mi le pun în această nouă urmărire.

— Bine, mă ia ea peste picior, ridicând ochii-n tavan, dacă datoria ne cheamă, vin cu tine! Oricum prefer, decât să-mi petrec seara singură cuc, ascultând la radio.

30

E minunat să visezi. Mai ales că nu costă nimic. Înghesuit în fundul maşinii lui Crocbois, strivit între Marlyse şi Hidoine, visez că, foarte curând, îmi voi lua revanşa împotriva lui Buisson, Girier, Clot şi Courchamp.

Am un avans serios faţă de colegii mei de la P.P. În timp ce ei îl caută de zor pe Girier, eu îl voi avea la dispoziţie peste câteva minute.

Prima ipoteză: pot să-l arestez dacă vreau; toată presa o să vuiască şi voi deveni inspector principal. A doua ipoteză, mai ademenitoare, dar mai riscantă: dacă-l las să plece şi-i descopăr ascunzătoarea, dau de urma lui Buisson şi succesul meu va fi de două ori mai mare şi am toate şansele să fiu numit comisar.

Vise şi iar vise: poate că Girier se va vedea, după întâlnirea de la *Terminus,* cu Buisson. Sau, mai ştii, poate vin chiar împreună la întâlnire.

În maşina noastră e o căldură infernală. În faţa mea, Poiret sforăie, cu faţa şiroind de sudoare. Ne-am postat pe Bulevardul Soult, de cealaltă parte a bulevardului Vincennes, aşa că pot supraveghea, de la distanţă, ambele ieşiri ale cafenelei *Terminus,* care dau una pe calea Davout, cealaltă în bulevard. E ora 18; peste şaizeci de minute va trebui să hotărăsc, ori albă ori neagră.

Sunt o fire capricioasă, în stare să trec brusc de la optimismul nebun la îndoiala cea mai chinuitoare.

Firea mea schimbătoare îmi joacă şi de astă dată feste: uitând de visurile optimiste, încep să intru în panică. Îmi răsună în urechi convorbirea telefonică. E adevărat că cei doi se numeau René şi Mathieu, dar de unde ştiu eu că erau chiar René Girier şi Mathieu Robillard? Mormăi:

— Te pomeneşti că nici nu erau ei.

Hidoine, care-şi contempla mut de admiraţie cizmele de piele nou-nouţe, întoarce brusc capul spre mine:

— Ai început să vorbeşti de unul singur?

Îi împărtăşesc temerile mele, dar Marlyse, înţeleaptă, mă întrerupe:

— Ai să vezi.

În maşină se aşterne din nou tăcere, întreruptă doar de sforăiturile ritmice ale lui Poiret, care-i trage la aghioase, cu bărbia sprijinită în piept. Omul ăsta nu-i emoţionat nici cât negru sub unghie. De starea mea sufletească ce să mai vorbim, îl doare drept în cot. Dar trebuie să recunosc că, de astă dată, s-a întrecut pe sine; ca să treacă neobservat, şi-a pus o bluză şi nişte pantaloni de zugrav, mergând până acolo cu deghizarea, încât a făcut rost de o găleată cu miniu, în care stau ţanţoş două pensule. La momentul oportun, costumat aşa, îi va fi uşor să intre la *Terminus* ca să bea, fără să fie luat la ochi, un vin roşu şi apoi să ne dea de ştire. Abia atunci voi lua o hotărâre. Lucrul de care mă tem cel mai mult e să nu fiu recunoscut de Mathieu Robillard, un obişnuit al barului *Favart,* şi care probabil că ne-a remarcat deja, pe mine şi pe Marlyse.

Minutele se scurg anevoie. Ora 18 şi 40. Deodată, Hidoine îmi dă un ghiont.

— Priveşte!

Poiret tresare şi el, bolborosind nişte sunete ininteligibile până să se dezmeticească. Ca la comandă, privirile lui Crocbois şi ale Marlysei se îndreaptă spre *Terminus.*

— Nu, şopteşte Hidoine. În stânga, în spatele nostru! Nu vă întoarceţi toţi deodată.

Dar curiozitatea e mai puternică decât prudenţa. Răsucesc capul şi-mi simt inima bătând năvalnic: la numai zece metri de noi, în plină lumină, René Girier se pregăteşte să traverseze bulevardul Vincennes fără să bănuiască nimic. Mare mirare că nu ne-a văzut! Privindu-l din profil, constat că, de la părul blond, ondulat şi până la ochelarii cu ramă fină, asemănarea cu fotografia antropometrică din buzunarul meu e perfectă. Îl las să înainteze aproape doi metri, admirându-i torsul puternic ce se ghiceşte sub costumul bleumarin, de o croială impecabilă.

— Frumos băiat, recunoaşte Marlyse, n-are nimic de gangster, pare mai curând un tânăr intelectual.

— Punem laba pe el? întreabă Poiret, apăsând pe clanţa portierei.

Mărturisesc că inima îmi dă ghes să o fac. Girier e chiar aici, lângă mine, lipsit de apărare, cu spatele spre noi, aşteptând să poată traversa. Îşi aprinde calm o ţigară, ca un om cu conştiinţa curată.

— Ei, îl umflam ori nu? repetă Poiret.

— Nu. Să vedem întâi ce face.

— Uf! izbucneşte Poiret, n-am să pricep niciodată. Îţi dai duhul căutând nişte indivizi, şi când îi ai sub nas, îi laşi ş-o şteargă. Află, bătrâne, că n-oi fi eu bogat, da’ zău c-aş da un miar ca să văd cum ni-l suflă ăia de la P.P.!

Semaforul e pe roşu, maşinile s-au oprit. Girier traversează nepăsător pasajul marcat şi intră la

Terminus. Câteva clipe îi mai zăresc prin geam silueta înaltă trecând de-a lungul tejghelei, pentru a dispare apoi în sala din dreapta. Mă uit pe ceas: mai avem de aşteptat un sfert de oră. Dă Doamne să meargă totul strună, de-aici încolo!

Tot aşteptând, devin din ce în ce mai neliniştit şi mai nervos: încep să regret că nu i-am spus şi Şefului de expediţia noastră. Dacă dau chix, n-aş fi doar eu ţapul ispăşitor: pentru un funcţionar, e singurul mijloc de-a face carieră.

Şi apoi, cunosc prea bine mentalitatea Şefului: nu-l înghesuie subtilitatea. Deviza lui e una şi bună: „Ce-i în mână nu-i minciună”. Or, îl am eu în mână pe Girier, dar nu şi pe Buisson; dacă cei doi nu se întâlnesc, sau mai rău, dacă primul e arestat de o echipă de la P.P., n-o să pot spăla ruşinea asta câte zile oi trăi. Îmi reamintesc cuvintele lui: „Îl vreau pe Girier”.

De la evadarea frumosului René, nimeni nu mai vorbeşte de Buisson. Şefului îi ajunge Girier. Iar eu, cu talentul meu de-a complica lucrurile, risc să-mi ratez pe multă vreme avansarea. Mă tot frământ aşa când, deodată, Marlyse mă anunţă cu un calm imperturbabil:

— Iubitule, uite-l şi pe Mathieu. A oprit maşina sub podul de cale ferată, şi mai e cineva cu el.

Din cauza traficului nu reuşesc să văd maşina, dar după câteva momente îl zăresc pe Mathieu Robillard intrând şt el la *Terminus,* E însoţit de un bărbat scund, brun, cu o pălărie maro trasă pe ochi.

— Ei, drăcie, ăsta cine-o fi?

Înhaţ binoclul de pe genunchii lui Hidoine, dar prea târziu: până să-l reglez, cei doi au şi intrat în cafenea.

— Să ştii că-i Buisson, exclamă Poiret. De data asta

nu ne mai scapă el. Eu intru în bistrou pe o parte, voi, pe cealaltă. Mă apropii de Buisson, care n-o să bănuiască nimic când m-o vedea aşa fercheş, îi răstorn căldarea cu vopsea în cap, iar voi vă ocupaţi de ceilalţi doi. De acord?

— Mai domol! îl opresc eu sever. Întâi să verificăm dacă e într-adevăr Buisson, pe urmă, să vedem dacă sunt doar trei. Hidoine, te duci în recunoaştere şi ne ţii la curent; pe Marlyse şi pe mine ne cunoaşte Mathieu. Tu, Poiret, rămâi să ne ajuţi la nevoie.

— Va-să-zică aşa, mârâie Poiret, de câte ori se dă o lovitură frumoasă, n-aveţi nevoie de mine. Păi, dacă tot n-am ce căuta aici, am plecat.

Deschide portiera şi, înainte de-a mai avea timp să-l opresc, a zbughit-o spre Place de la Nation, cu găleata de vopsea cu tot. Îl trimit pe Crocbois să-l aducă fără tapaj înapoi. Hidoine a şi intrat la *Terminus.* Se întoarce după zece minute.

— Sunt doar trei, la o masă din fund, îmi comunică el, dar tipul acela brun nu e Buisson. După accent, sigur e corsican. Eu cred că e chiar Giraldi.

— De ce crezi asta?

— M-am dus la closet şi, când am trecut pe lângă ei, l-am auzit pe Girier spunându-i pe nume: Marc. Cam atât, Poiret?

— Tot nu s-a întors. Idiotul! A, uite-l pe Crocbois.

Şoferul nostru se aşază la volan şi se întoarce spre mine, ca să-mi explice că degeaba l-a căutat pe Poiret pe bulevardul Vincennes. Bănuieşte că a intrat în vreo cafenea, pentru că l-a pierdut din ochi pe neaşteptate.

— Numai de n-ar face vreo prostie, conchide Crocbois aranjându-şi freza în oglinda retrovizoare.

E aproape opt seara când Girier, Robillard şi Marc ies de la *Terminus.* Discutând, se îndreaptă agale spre BMW, în faţa căruia continuă să parlamenteze. Apoi, Mathieu îi deschide lui Girier portiera din dreapta, în timp ce Marc se trânteşte pe canapeaua din spate. Mathieu se strecoară la volan şi maşina porneşte.

— Ne-au făcut-o, spune Crocbois. Au luat-o spre Colonne du Trône: imposibil să-i ajung.

Virează înnebunit la stânga, taie şirul maşinilor ce se scurg pe Vincennes, cu riscul de-a ne tampona, taie din nou, împroşcat de înjurături, şirul ce se îndreaptă spre Paris, ajungem în Place de la Nation, dar tocmai atunci semaforul devine roşu.

— Pentru Dumnezeu, dă-i drumul, urlu eu.

Crocbois, însă, trecuse. BMW-ul e din nou în faţa noastră. La vreo două sute de metri mai încolo, trece pe roşu. Dar când ajungem şi noi în dreptul semaforului, maşinile gonind cu toată viteza pe bulevardele Soult şi Davout ne barează trecerea. Crocbois încearcă să se strecoare, dar fluierul strident al agentului de circulaţie şi, mai ales, teama de accident, îl obligă să oprească. Poliţistul vine spre noi, spumegând. Am blocat circulaţia, adio urmărire.

Prin geamul întredeschis, îi flutur legitimaţia pe la nas.

— După ei! strigă Crocbois. Poliţistul opreşte cu un semn şirul din dreapta şi pornim în goană. O luăm spre castelul Vincennes; dar, ghinion, trebuie să ne oprim mereu la stop. Când, în sfârşit ajungem la castel, BMW-ul a dispărut şi, cu toate căutările noastre nu izbutim să mai dăm de ei.

Sunt la pământ. Trebuia să-l ascult pe Poiret. Imbecilii au şi ei momentele lor de mare înţelepciune;

totul e să-ţi dai seama când anume.

— Ce facem? întreabă Crocbois.

Să mă ia naiba dacă ştiu. Ce tărăboi o să facă Şeful mâine dimineaţă, când va afla de isprava noastră! Marlyse îmi mângâie afectuos mâna, în tăcere, căutând să mă consoleze. Noroc că avem înregistrările. Ce-ar fi să încerc chiar acum?

— La Poliţie, îi ordon eu lui Crocbois.

— La ora asta?

— De ce nu?

— Pe mine te rog să mă laşi la poarta Vincennes, intervine Hidoine; nu-i prea departe de casă. O să iau autobuzul. M-am săturat până-n gât de tâmpeniile tale.

Ajunşi în strada Saussaies, o nouă dezamăgire: aparatul n-a înregistrat nimic interesant; scot casca şi o pun pe birou. Marlyse, care, aşteptând să termin, s-a apucat să citească un ziar, ridică ochii spre mine.

— E 9 şi jumătate, Roger. N-o să mai găsim nimic de mâncare.

— Atâta pagubă, tot nu mi-e foame.

— Află că mie îmi este, se răţoieşte ea.

În aceeaşi clipă, norocul începe iar să-mi surâdă. Sună telefonul.

— Da. Cum?

Recunosc vocea lui Poiret.

— Dacă-ţi zic, bătrâne, am dat lovitura. Nu speram să te mai găsesc acolo. Vino iute.

— Unde?

— La Bry-sur-Marne, acolo au încins masă.

— Cum?

— Cum auzi, bătrâne. Vino dacă-ţi spun, mi-e greu să-ţi explic la telefon. Sunt pe cheiul Adrien-

Mentienne, pe malul Marnei. Adu lovele, că n-am cu ce plăti taxiul, sunt lefter. Las' că vezi tu, mă găseşti într-o cafenea, la 210, la Pottier. Te aştept.

Pentru că lui Crocbois i-am dat drumul, chem în culmea agitaţiei garajul, ca să obţin o maşină de noapte. Peste cine dau la telefon: peste Crocbois.

— N-ai plecat?

— Plec chiar acum.

— Rămâi, avem noutăţi: te aştept în faţă la nr. 11.

Cu viteza fulgerului închid biroul, chem liftul, ies val-vârtej din clădire cu Marlyse după mine şi sar în maşina lui Crocbois, care a ocolit grupul de clădiri din strada Saussaies. Îi dau adresa; Citroën-ul străbate pădurea Vincennes, Nogent, Le Perreux şi ajunge la Bry-sur-Marne, după ce a rătăcit de două ori drumul; iată-ne în sfârşit pe cheiul Adrien-Mentienne. Crocbois opreşte în faţa cafenelei. Cu faţa congestionată, cu căldarea de vopsea la picioare, Poiret stă la masă cu un şofer de taxi în bluză gri. Când intru, îmi face cu ochiul şi-mi iese în întâmpinare.

— Şapte sutare, spune el, başca băuturica! O nimica toată! Ascultă, să nu scapi vreo vorbă în faţa ăstuia.

Plătesc şoferului care, după ce dă paharul pe gât, iese din cafenea. Poiret se justifică:

— După ce v-am lăsat acolo, în tărăboanţă, am simţit că fac pe mine. Ştii doar cum m-ai scos din sărite. Da' pe urmă, mi-am zis: „Doar n-o să-i las aşa". Şi m-am întors. Când ajung îi văd pe ăia că ies de la *Terminus* şi se urcă în BMW. Am sărit într-un taxi şi i-am pus bărbi şoferului, chipurile că vlăjganul ăla blond e amantul nevesti-mii şi că vreau să ştiu unde stă. Şoferul meu e gelos de felul lui, aşa c-am nimerit-o. Mi i-a urmărit, neiculiţă, la marele fix. Este

c-am făcut bine?

— Da. Şi pe urmă?

— Pe urmă, bătrâne, maşina a oprit pe cheiul Adrien-Mentienne la 224, iar dumnealor se cinstesc la *Auberge des Oiseaux.* Aşa-i că se potriveşte pentru un han cu sticleţi şi găinari?

Dau din umeri.

— Şi mai sunt acolo?

— Acu zece minute mai erau. Vino, e chiar alături.

Pornim amândoi pe chei şi ajungem imediat în faţa unui restaurant care luminează şi cheiul şi Marna. Îi zăresc prin fereastră pe Girier şi pe prietenii lui. BMW-ul aşteaptă pe chei. Îi şoptesc lui Poiret:

— Dă fuga la maşină şi spune-i lui Marlyse să vină.

Vreme de-o oră, stau cu Marlyse în iarbă, lângă han, sărutându-ne, cu picioarele spânzurând pe malul apei. În fine, puţin înainte de miezul nopţii, cei trei ies din restaurant. Din locul în care mă aflu îl aud pe Girier salutându-şi prietenii, înainte de-a se întoarce în han.

BMW-ul virează şi porneşte spre Paris. Ascuns în întuneric, încerc să descopăr la ce etaj stă Girier. Câteva clipe mai târziu, văd aprinzându-se o lumină şi, prin obloanele trase pe jumătate, zăresc silueta unui bărbat care-şi scoate vesta şi cravata: e Girier.

Unu la zero pentru mine. Şeful va fi mulţumit.

31

Ei bine, Şeful nu e mulţumit. Ba chiar e mai nemulţumit ca oricând. Am început să-i povestesc cum s-au petrecut lucrurile în ajun şi m-a ascultat întâi cu atenţie. Apoi, a sărit din fotoliu şi a început să umble de colo-colo. Pe măsură ce mă apropii de sfârşitul relatării şi, savurând dinainte efectul, ajung la cina de la Bry-sur-Marne, faţa lui devine stacojie. Iar când mai pronunţ şi numele Giraldi, pur şi simplu izbucneşte, urlând:

— Doamne, Dumnezeule din ceruri, Dumnezeule mare şi bun!

Îl privesc înmărmurit. Nu l-am mai văzut niciodată pe Şef într-un asemenea hal. Aleargă prin birou ca un leu în cuşcă, fără să mai asculte ce spun. Tuşesc ca să-i amintesc că mai sunt acolo, şi brusc se înfige-n faţa mea, zborşindu-se:

— Nu pricepi, n-ai cum să pricepi.

Străbate din nou biroul în lung şi-n lat, se strecoară printre două fotolii, trânteşte uşa secretariatului, care rămăsese întredeschisă, îşi scoate din buzunarul de la piept ochelarii cu ramă de baga şi-i zvârle pe birou. Încerc să-l liniştesc:

— Dar e o veste bună, Şefule. Putem să-l arestăm când vrem pe Girier şi poate chiar pe Buisson!

Face brusc stânga-mprejur, se uită ţintă în ochii mei şi zbiară:

— Mă doare-n cot şi de Buisson şi de Girier,

înţelegi! (Rosteşte apăsat). Mă doare în cot. Pe ticălosul ăsta de Giraldi îl vreau. O să mi-o plătească el, cu vârf şi îndesat!

Şi din nou începe să se agite de colo până colo, cu mâinile în buzunar; vesta se ridică, pantalonii stau să crape pe fundul rotofei.

— Nu înţeleg, Şefule.

— Ai să-nţelegi îndată, Borniche, mă asigură el, oprindu-se o clipă.

Ocoleşte barul, se trânteşte în fotoliu şi deschide sertarul, de unde scoate un dosar, care, după culoarea lui verde, îmi arată că-i vorba de o interzicere de şedere la Paris. Când descifrez şi numele, scris cu majuscule, îmi dau seama că Poiret a fost neglijent: a consultat la arhivă doar dosarul criminalistic şi cel individual al lui Giraldi, dar nu şi pe acela cuprinzând interdicţiile de şedere în Paris, aflat acum în mâna Şefului. Dar această scăpare nu poate justifica nici mânia şi nici faţa lividă a Şefului.

— Borniche, continuă Şeful cu o voce pierită, dacă nu-l arestezi imediat pe Giraldi, sunt pierdut. De trei luni îl acopăr, iar el se plimbă cu autorizaţia pe care i-am semnat-o chiar eu, cu mâna mea. Dacă cei de la P.P. pun mâna pe el şi pe Girier, sunt un om mort, cred că-ţi dai seama.

Îmi dau seama foarte bine: Şeful i-a îngăduit lui Giraldi să se plimbe prin Paris ca la el acasă, fără să-i mai consulte dosarul individual, deci fără să ţină seama că fusese condamnat în contumacie la douăzeci de ani muncă silnică. E nu numai o imprudenţă, dar şi o mare măgărie faţă de mine, faţă de Hidoine şi faţă de Poiret.

Mai clar: fiecare poliţist îşi are informatorii săi şi luptă să obţină propriile victorii, chiar făcând unele

porcării colegilor de la altă poliţie. Asta treacă meargă. E absurd, ilogic, dar aşa stau lucrurile. Dar ca Şeful să aibă un informator al lui, particular, personal, ca să ne facă porcării tocmai nouă, oamenilor din serviciul lui, nouă, care ne omorâm muncind pentru el, mi se pare culmea mârşăviei.

E adevărat că nu s-ar ajunge la asemenea situaţii dacă n-ar exista atâtea fişiere şi dosare risipite prin toate serviciile Poliţiei.

Când abia fusesem numit pe strada Saussaies, inspectorul principal arhivar Roblin mă prevenise.

— Deşi nimeni nu bănuie nimic, am să-ţi explic eu cum stau de fapt lucrurile, îmi spusese el atunci. Să zicem că eşti de la P.P. Bun. Există acolo Brigada însărcinată cu urmăririle judiciare. Bun. Un tip face o boacănă la Paris: Parchetul sau judecătorul de Sena eliberează o înştiinţare de urmărire, un mandat de dare în judecată şi unul de arestare. Bun. Documentele ajung la brigadă, iar colegii noştri, în loc să le comunice imediat tuturor serviciilor de Poliţie, nu ştiu cum să le dosească mai bine. Asta le va permite să pornească la vânătoare fie cu mijloace proprii, fie cu ajutorul turnătorilor. Dacă reuşesc, pun mâna pe-o primă. Iar dacă individul le scapă, abia atunci difuzează înştiinţarea de urmărire.

— Oribil, spusesem eu.

— Oribil sau nu, asta e: Trăiască emulaţia! Dealtfel, la noi e ca în provincie. Comisarul Petit e şeful grupului care primeşte notificaţiile şi mandatele. Când e de vânat o pradă grasă la Paris, n-ar fi un prost dacă ar vinde pontul celor de la P.P., difuzând înştiinţarea de urmărire? Şi pe urmă, obiceiurile astea sunt al naibii de rentabile.

— Ei, aş!

— Te cred şi eu! Cine-l prinde primul pe tipul urmărit, poate, după cât e de grav delictul comis, să-l lase liber, încheie cu el un târg şi-i spune: „Tu ne dai o mână de ajutor, iar noi te scoatem basma curată”. Laşi atunci baltă urmărirea, pe care o reiei totuşi dacă individul nu se ţine de cuvânt. Aşa ajunge fiecare secţie de poliţie să-şi aibă informatorii ei. Dacă i-am băga pe toţi la zdup, e limpede că n-ar mai rămâne nimeni în libertate, bătrâne!

Singurul lucru limpede e că toţi poliţiştii nu ştiu cum să se tragă mai tare pe sfoară unii pe alţii.

Mă frământ ce hotărâre să iau. Dacă-l arestez pe Giraldi, Girier, bănuitor, se va da la fund. Dacă-i arestez pe amândoi, ratez eventuala lor întâlnire cu Buisson, iar dacă vor pune mâna pe ei colegii de la P.P., Şeful va fi compromis.

Întreb politicos:

— Dar protejatul dumneavoastră s-a dovedit, până acum, de vreun folos?

— Cu nimic, scrâşneşte Şeful. Mi l-a recomandat un tovarăş din Rezistenţă şi-mi jurase că mi-l va aduce pe tavă pe Girier, pe care-l cunoaşte de multă vreme. M-a sunat şi ieri: apă de ploaie! N-a suflat un cuvânt despre întâlnirea de la *Terminus* şi despre relaţiile cu Mathieu şi Girier.

— Poate se gândeşte că nu e încă momentul să vă spună.

— Râzi de mine, Borniche? Oricum, nu-l pot lăsa să umble creanga cu autorizaţia mea în buzunar. Îi trimit chiar acum o convocare şi-l bag la zdup pe douăzeci de ani. Îl satur eu să-şi mai bată joc de mine. Nu-i nimic altceva de făcut.

Îşi şterge fruntea şi mărturisesc că mă simt la fel

de zdrobit. Atâtea eforturi în zadar, şi asta numai pentru că Şeful a vrut să fie mai viclean ca toţi! Deschide încruntat dosarul lui Giraldi şi rupe, furios, copiile autorizaţiei. Îmi pune-n mână bucăţelele de hârtie şi-mi ordonă:

— La closet cu ele!

Le arunc şi, după ce trag apa, mă întorc în birou. Când intru, îl găsesc vorbind la telefon:

— El e, îmi şopteşte.

Stau şi mă uit la el cum discută calm cu Giraldi, pe tonul cel mai amabil, de parc-ar fi o veche cunoştinţă. N-are pereche Şeful, când vrea să ducă pe cineva cu zăhărelul. Dar nici n-a pus bine receptorul în furcă şi izbucneşte din nou.

— Ticălosul, într-o oră e aici. Las’că i-o coc eu de-o să mă ţină minte toată viaţa. Pregăteşte-mi procesul-verbal, fişa de la pârnaie şi dacă nu ţi-o place cum o să-l înfund, să-mi spui mie cuţu!

Mă întorc în birou, unde Poiret stă ca pe ghimpi, aşteptând felicitări.

— Mulţumit ştabul ăl mare?

— Peste poate. I-am povestit de-a fir a păr cum ai organizat urmărirea şi e pur şi simplu în al nouălea cer. M-a pus să-i mai povestesc o dată cum ai procedat, şi chiar mi-a spus că, de azi înainte, va aplica metoda ta.

Poiret se înroşeşte la faţă de plăcere. Se sprijină de perete, privind triumfător spre Hidoine, care e absorbit de cuvintele lui încrucişate. Adaug:

— Şi a mai spus că, pe viitor, să-ţi pui mintea la contribuţie când ceri dosarul unui borfaş şi să faci bine să verifici dacă nu cumva are interzicere de şedere, cum este cazul lui Giraldi.

Îi arăt lui Poiret dosarul verde şi zâmbetul îi îngheaţă pe buze: în sfârşit îşi dă seama că l-am luat peste picior.

Iau din clasor dosarul personal al lui Giraldi, vâr în maşina de scris două exemplare de proces-verbal şi, sub privirea buimăcită a lui Poiret, încep să bat notificaţia de condamnare.

Poiret citeşte peste umărul meu.

— Îl vâri pe Giraldi la zdup?

— Da.

— Asta-i bună!

Dar deodată nu mai aud ce spune Poiret. După ce am răsucit pe toate părţile decizia de condamnare emisă la Marsilia, mi-a venit, brusc, o idee.

Cer telefonistei un număr.

— Roblin?

— Da.

— Borniche. O informaţie, te rog. Când primeşti un aviz de condamnare îl difuzezi imediat, sau îl transmiţi întâi echipei lui Petit?

— Depinde. De ce?

— Pentru că am în faţă un dosar şi nu văd nici ştampila serviciului de difuzare, nici numărul de înregistrare şi nici data.

— Pe ce nume?

— Giraldi. Marc Giraldi.

— O secundă.

Poiret se apropie de mine, încercând să-şi lipească urechea de receptor. Îl îmbrâncesc cu cotul.

— Nu, după fişă, n-am apucat să-l difuzez. Avizul trebuie să fi sosit chiar când lua Poiret dosarul, fiindcă pe numele ăsta a fost scos, mă lămureşte el după câteva momente.

— Da, ştiu, mulţumesc.

Închid. Din două salturi ajung în biroul Şefului, căruia-i explic că cei de la P.P. Nu cunosc antecedentele lui Giraldi.

— Vedeţi că ne-am făcut sânge rău de pomană?

Şeful şi-a recăpătat siguranţa de sine.

— Bine. Atunci să nu-i facem încă notificaţia de condamnare ticălosului ăla.

Şeful e încântat. Deşi nu-mi spune nimic, îmi dau seama, după cum îmi strânge mâna, că are de gând să amâne arestarea lui Giraldi.

Din motive diferite, ne-a scăpat la amândoi ca prin urechile acului.

Dar vânătoarea lui Girier continuă.

32

L'Auberge des Oiseaux e un loc foarte calm şi discret de pe malurile Marnei. Restaurantul are o sală mare, în fundul căreia se află o estradă pentru balurile de duminică. Mâncarea e bună, camerele plăcute.

Patronul e un om foarte cumsecade. Când mi-am făcut apariţia, împreună cu Marlyse, s-a grăbit să ne iasă în întâmpinare. Am completat cu multă sârguinţă formularul de înregistrare. Am dat numele unui ziarist de la săptămânalul *Point de Vue-Images du Monde* şi am trecut o adresă fictivă. Cât despre Marlyse, ea n-a mai completat nimic, drept care patronul mi-a făcut complice cu ochiul.

O cameristă încântătoare, care aflu că se numeşte Monique, ne ia valizele şi ne conduce la primul etaj, în camera nr.13. Marlyse deschide obloanele. Deşi vederea spre Marne e superbă, Marlyse tot nu se declară deplin satisfăcută.

— Scumpule, nu cumva sunt ţânţari pe aici?

Nu ştiu şi nici nu-mi pasă. Singurul lucru care mă interesează e să ştiu ce cameră ocupă Girier şi dacă se află aici, pentru că de când am venit nu l-am văzut.

Aşezată pe marginea patului, Marlyse notează silitoare în jurnalul ei o dată: 12 iulie 1949 – E cald – René Baston n-a apărut.

Părul ei despletit, sânii provocatori, coapsele

prelungi, puţin desfăcute, îmi stârnesc sensibilitatea virilă. Dintr-o privire, Marlyse a înţeles. Pune carnetul deoparte şi se lasă trântită pe pat. Îmi lipesc gura de a ei şi-i simt trupul vibrând în braţele mele. Îi scot sutienul; aerul ăsta curat îmi dă puteri noi.

Deodată, aud trântindu-se o portieră. Sar în picioare şi alerg la fereastră, unde apuc să-l mai zăresc pe Girier plecând de lângă un Citroën parcat discret lângă ham sub scara exterioară. Repet în gând numărul: 8982 RQI, apoi dau fuga şi-mi lipesc urechea de uşa camerei mele. Paşii lui Girier răsună pe scară şi se opresc pe palier. Aud zgomot de cheie răsucită în broască, o uşă care se trânteşte. Deschid binişor uşa camerei mele şi, în picioarele goale, mă aventurez pe culoar. Mi s-a părut că Girier a intrat la nr.3, dar nu sunt absolut sigur. Mă întorc la mine, Marlyse şi-a pus sutienul. A şi înşirat pe masă o duzină de exemplare din revista pentru care „lucrez”. Femeia de serviciu va fi astfel edificată asupra profesiunii mele şi, în consecinţă, patronul mă va privi ca pe un ziarist get-beget.

Ora 18, 30; e momentul să-l chem pe Şef. Cum cabina e prea aproape de recepţie, n-am încotro şi mă duc în oraş.

— Hai să facem o plimbare, îi spun eu Marlysei.

Sun în strada Saussaies, dar Şeful e la director, aşa că-mi răspunde Hidoine. Un Hidoine nerăbdător, care nu-şi ascunde nemulţumirea.

— Fir-ar să fie, puteai să chemi şi tu mai devreme! La 7 mă întâlnesc cu o gagică. Uf, cum îmi complici existenţa!

Bănuiesc că trebuie să fie în ţinută ecvestră, cu bastonul sub braţ, gata s-o ia la galop spre Saint-

Augustin, locul lui preferat de întâlnire. Îi dau numărul maşinii lui Girier.

— Interesează-te repede la Circulaţie. E ceva foarte important.

Hidoine nu catadicseşte să răspundă şi bănuiesc, după zgomotul sec din receptor, că a trecut pe circuitul automat. După trei minute, îmi comunică:

— Maşină furată la 8 iulie de la un anume André Graziani, industriaş. Îţi ajunge?

— Da, răspund eu. Nu cumva să mă chemi la han, e periculos. Şi Poiret?

— E bine, foarte bine. Salut.

Ticălosul a şi închis. Mă duc s-o iau pe Marlyse, care mă aşteaptă, şi ne întoarcem braţ la braţ la *Auberge des Oiseaux.* Monique ne vede şi ne salută prietenoasă, spre enervarea Marlysei.

Când intrăm în restaurant, patefonul gâlgâie un vals musette. Ne aşezăm la masa rezervată pentru noi, în faţa ferestrei întredeschise. Să tot trăieşti la *Auberge des Oiseaux.*

Monique nici n-a apucat bine să pună pe masă platoul cu brânzeturi, când deodată tresar: cine trece agale pe chei? Şeful în carne şi oase, la braţul unei femei frumoase. Se preface că nu mă vede, dar după câţiva paşi se întoarce spre mine, făcându-mi un semn discret. Mi-e imposibil, însă, să plec de la masă, mai ales cu Girier, care abia şi-a făcut apariţia în restaurant, cu nedespărţita lui servietă în mână, se aşază aproape de mine.

Desface *France-Soir* cu gesturi degajate şi începe să citească, aşteptând să i se prezinte meniul. Mai aştept câteva minute, apoi mă ridic, urmat imediat de Marlyse. Pornim spre chei, sărutându-ne, urmăriţi de

privirea lui Girier. În sfârşit, când ajungem destul de departe ca să mai fim remarcaţi, Şeful, care stătea lungit în iarbă lângă tânăra aceea, se ridică şi el:

— Am noutăţi, începe el, strângându-mi mâna, dar voi?

— Girier e aici, dar singur. Cred că stă la camera 3, chiar lângă mine.

— Bun, mă întrerupe Şeful, am pus sub ascultare telefonul de la han. Se ocupă de asta Hidoine şi Poiret.

— Foarte bine. La *Favart* nimic nou?

— De asta am şi venit, continuă Şeful. Am prins o convorbire interesantă. A telefonat Mathieu. Are un pont nemaipomenit, altă lovitură grozavă, în locul ăleia de la Creditul Lyonez, care era prea riscantă: vor să jefuiască doi încasatori de la Cartuşeria franceză, pe strada Bertin-Poirée. Pentru cincizeci de milioane. Atacul ar avea loc pe 19 iulie. Mathieu zicea că Girier va lua şi el parte. În schimb, Buisson se cam codeşte, după identificarea cadavrului lui Polledri n-a dat încă niciun răspuns. Ideea le-a dat-o cumnatul lui Giraldi, care-i casier la locul cu pricina. Mathieu urmează să conducă maşina, iar Girier să facă rost de oameni.

Sunt zdrobit. Fireşte, lovitura trebuie împiedicată, deci voi fi nevoit să-l arestez pe Girier înainte de a da de Buisson. Aşadar, am pornit din nou pe o pistă care, în ultima clipă, nu mă duce nicăieri. Încerc să câştig timp:

— Atacul tot n-o să aibă loc decât peste câteva zile, poate nu-i musai să-l umflăm imediat pe Girier. Gândiţi-vă numai: dacă are întâlnire cu Buisson peste câteva ore sau câteva zile, ne grăbim degeaba, şi-l pierdem pe Emile. Ce ziceţi?

Argumentul meu îl pune pe Şef pe gânduri. În fond,

şi lui i-ar plăcea să pună mâna pe Buisson.

— Bine. Poate greşesc, totuşi îţi mai dau câteva zile. Dar să fim bine înţeleşi, Borniche! Dacă o feştelim, a ta e vina. De acord?

— De acord, Şefule.

Şeful pleacă cu sufletul împăcat Dacă iese prost, ştie el bine cine plăteşte oalele sparte. Ţapul ispăşitor voi fi eu.

Mă întorc la *Auberge des Oiseaux* şi mă instalez pe terasă ca să fumez o ţigară. Girier vine şi se aşază lângă mine. Îi zâmbesc oferindu-i pachetul.

— Nu, mulţumesc. Fumez doar franţuzeşti.

Cum s-ar zice, am spart gheaţa. Cu cât îl privesc mai bine, cu atât mi se pare mai simpatic. Aproape nu-mi vine să cred că tânărul ăsta atât de amabil poate fi un borfaş. Ziarul Marlysei alunecă jos. Cu o mişcare suplă, Girier se apleacă. Îl ridică, i-l pune pe genunchi.

— Vă simţiţi bine aici? întreabă el.

— Abia azi am sosit. Dar e într-adevăr grozav să evadezi din Paris câteva zile, la iarbă verde, mai ales pe canicula asta.

Monique trece pe lângă noi. Surprind privirea lui Girier lipindu-se lacomă de fusta ei scurtă şi mulată pe corp.

— Nostimă, nu?

— Da, aprobă Girier, grozavă.

Trage de două ori din ţigară, scutură scrumul în scrumieră şi, făcându-se că plouă, mi-o trânteşte:

— Va-să-zică sunteţi ziarist.

Telefonul fără fir şi-a făcut datoria. Sunt doar patru ore de când am completat formularul de la recepţie, şi iată că Girier a şi aflat.

— Da. E o meserie deseori pasionantă, dar cu care nu rişti să ajungi milionar. Tragi americăneşte, ţi se comandă nemţeşte şi eşti plătit franţuzeşte. Cred că m-aţi înţeles!

Râde. Şi, mai bine de-o oră, discutăm în tihnă, el mărturisindu-mi printre altele că se ocupă de afaceri, fapt care-l obligă uneori să lipsească mai multe zile. La un moment dat îl întreb:

— Cum aţi aflat că sunt ziarist? Nu mă cunoaşte nimeni aici. Doar dacă nu cumva aţi fost vreodată la mine, la redacţie.

Râde din nou cu poftă şi, de astă dată observ că-i lipsesc doi dinţi din dreapta.

— Simplu, îmi răspunde el cu aplomb, transport deseori în servietă sume importante. Aşa că-l întreb totdeauna pe patron ce fel de oameni sunt clienţii lui. Simplă precauţie, sper că mă-nţelegeţi.

Şi-ncă cum! Plătesc şi ne întoarcem toţi trei, de parcă ne-am fi înţeles, în camerele noastre. Cu vulpoiul ăsta de Girier va trebui să-mi controlez fiecare vorbă şi gest. Şi, mai ales, va trebui să nu-l scap o clipă din ochi.

În dimineaţa următoare, de la cafeneaua cumetrei Pottier îl sun pe Şef, care mă anunţă, în culmea agitaţiei:

— Vor ataca în mod sigur pe 19. Au pregătit totul. Vor să facă o repetiţie generală pe 18, la ora patru. Ştiu acum şi cine vor fi făptaşii. Mathieu Robillard a fost cam guraliv la telefon. Maşina o va conduce el, iar Girier şi un anume Marius Poulenard, un tip dur, vor fi executanţii. Buisson a refuzat să participe. A fost înlocuit cu fraţii Louis şi André Biraut, care au metoda lor specială. Se deghizează în jandarmi,

opresc transporturile bancare şi, sub pretext că le verifică, le uşurează de încărcătură. Nişte brute cu nu ştiu câte arestări la dosar. Ce mai, o echipă de zile mari! Bine că punem mâna pe ei!

— Dar bine, Şefule, gem eu, înseamnă că planurile mele se duc pe apa sâmbetei!

— Ascultă, Borniche, mă repede Şeful, eu nu pot risca să-l las pe Girier să dea lovituri în inima oraşului, ca să ajungi tu mai uşor la Buisson. Dacă se lasă cu împuşcături, mai ales dacă vor fi trecători răniţi sau morţi, eu voi fi tras la răspundere, nu tu.

— Şi-atunci ce-aţi hotărât?

— Să scot toate lepădăturile astea din circulaţie. Se întâlnesc astăzi la barul *Favart.* Îi culegem unul câte unul. La două te aştept la birou. Fii şi tu măcar o dată punctual!

— Şi Girier?

— Din câte ştiu, nu vine azi la întâlnire. Aşa-s vedetele, se lasă aşteptate până-n ultima clipă. Lasă-l în bârlogul lui. Poate, cine ştie, o să se vadă chiar zilele astea cu Buisson.

La două fix sunt în strada Saussaies. Am lăsat-o pe Marlyse la Bry-sur-Marne, prăjindu-se la soare alături de Girier, care face ravagii cu pieptul lui musculos. Şeful a procedat bine cerând întăriri: comisarul Boury, inspectorii Bouteiller şi Gard vor veni să ne dea o mână de ajutor.

Pornim, în două maşini, spre strada Marivaux. La ora 16, trec prin faţa barului, trăgând cu ochiul. Constat că localul geme de pungaşi.

La ora 17, Marius Poulenard, un tip înalt şi zvelt, iese la braţul prietenei sale, porneşte pe bulevard spre un cinematograf. E imobilizat imediat şi băgat,

cu cătuşe la mâini, într-una din maşinile noastre. Apoi vine rândul fraţilor Biraut şi, în final, al lui Giraldi, pe care, în sfârşit, îl văd şi eu la faţă. La început neagă că ar fi borfaş şi protestează vehement, scoţându-mi ochii cu autorizaţia semnată de Şef, pe care-o ţine la îndemână, în portofel. O pun la fel de atent în buzunarul meu şi-l anunţ pe Şef că misiunea a fost îndeplinită.

Din păcate, ne-a scăpat cineva: Mathieu Robillard. Cei doi inspectori l-au lăsat să plece fără să-l recunoască.

Când mă întorc seara la Bry-sur-Marne, lăsând colegilor mei plăcerea de a-i interoga pe prizonieri şi de a le percheziţiona locuinţele, îl găsesc pe Girier cât se poate de liniştit. A petrecut o zi excelentă cu Marlyse şi Monique, cărora le-a făcut o curte îndrăcită.

Seara, cinează la masa noastră şi face cinste cu o sticlă de şampanie:

— Mă pregătesc să dau o lovitură fantastică la bursă. Dacă lucrurile merg bine, poimâine voi reuşi să-mi dublez, ba poate chiar să-mi triplez capitalul.

Cât pe ce să mă înec cu şampanie, îmi spun că ar trebui să-l anunţ pe Şef să se înfiinţeze aici de urgenţă, fiindcă îndată ce va afla de arestarea complicilor lui, Girier va ridica ancora.

Dar de la hotel nu pot telefona şi, la ora asta târzie, bistroul de alături e închis.

Când cobor a doua zi la restaurant, patronul îmi spune că prietenul nostru a fost nevoit să plece în mare grabă, chemat de afacerile lui, şi că nu se va întoarce mai devreme de zece douăsprezece zile.

Citroën-ul a dispărut. Peste trei zile, aflu dintr-un

mesaj telefonic primit la Prefectura de Poliţie că maşina a fost găsită pe undeva, prin arondismentul XX.

Girier s-a evaporat. O singură consolare: Şeful şi-a recuperat actul compromiţător, eliberat lui Giraldi. Dar firul care duce la Buisson a fost tăiat din nou.

33

Zădărnicirea loviturii de la Cartuşeria franceză a fost semnalată în presă. Ziarele comentează cu lux de amănunte acest triumf. Judecătorul de instrucţie Daniault a fost însărcinat să informeze opinia publică asupra bandei de răufăcători.

Comisarul Clot tună şi fulgeră împotriva colaboratorilor săi care, în chiar inima Parisului, pe propriul lor teren de vânătoare, s-au făcut de râs în faţa colegilor de la Siguranţă. Drept care l-a convocat imediat pe adjunctul său, Morin. Îl priveşte aspru câteva clipe, pentru a-şi exprima nemulţumirea, apoi, în sfârşit, deschide gura:

— Ascultă, Morin, n-am chef să mă creadă Siguranţa fraier. Girier e la Paris. Să mi-l găseşti imediat! Iar Girier înseamnă Buisson. De câţi oameni dispui în acest moment?

E vacanţă, aşa că inspectorului Morin nu-i e greu să-i treacă în revistă:

— Optsprezece, domnule comisar principal.

— De trei ori mai mulţi decât ai nevoie, conchide Clot. Fiecare din ei trebuie să aibă pe puţin cinci informatori din toate mediile. Aşadar, socotesc că-l pot avea pe Girier înainte de redeschiderea Tribunalului. Pe Buisson la fel. Descurcă-te.

Morin iese zdrobit din cabinetul şefului lui. Ştie prea bine că subalternii concep altfel munca de poliţist decât cei care comandă din fotoliu. Îl

convoacă, la rândul său, pe inspectorul Bouygues:

— Spune-mi, bătrâne, ce efectiv ai sub comanda ta?

Bouygues, un omuleţ rotofei purtând o beretă de care nu se desparte niciodată, indiferent de anotimp, îi răspunde senin, fără să bănuie capcana:

— Şase.

Morin face un calcul rapid şi conchide:

— E-n ordine, bătrâne. Având în vedere că băieţii tăi au fiecare vreo cincisprezece turnători, ai să mi-i poţi aresta pe Girier şi Buisson înainte de sesiunea de toamnă a Tribunalului.

Bouygues cască ochii cât cepele:

— De unde cincisprezece? Dacă tu-ţi închipui că turnătorii se găsesc aşa, pe toate drumurile, mai ales de când nu mai pupă de la noi o leţcaie...

— Bătrâne, nu mă interesează. Descurcă-te.

Inspectorul Bouygues iese împleticindu-se.

Şi eu îl caut de zor pe Girier. Într-o seară, aparatul de înregistrat prinde o nouă convorbire la barul *Favart:* Girier se va întâlni la ora 18 cu Mathieu Robillard în barul hotelului *Terrasse,* pe strada Caulaincourt.

Îmi frec satisfăcut mâinile. Şeful îşi freacă satisfăcut mâinile. Renunţ la Buisson; trebuie să punem imediat mâna pe Girier. Şi, mai ştii, poate că până la urmă vom reuşi să aflăm de la el unde se ascunde ucigaşul.

Lăsăm maşina ceva mai departe la hotelul *Terrasse,* apoi, prudenţi, Şeful şi cu mine ne apropiem pe jos. E abia ora 17 şi 20, dar vrem să depistăm locurile. Când ne mai despart doar cincizeci de metri de hotel, îi vedem pe Girier şi Robillard care, ieşind

grăbiţi şi vorbind cu însufleţire, urcă într-o maşină. Maşina porneşte, iar noi, ca nişte proşti, după ea. Fireşte, Şeful se opreşte după cincizeci de metri, cu pieptul în flăcări, mai-mai să se sufoce. Eu îi mai urmăresc vreo douăzeci de metri, sperând că maşina va încetini la colţul străzii Lepic, dar mă opresc şi eu, cu tâmplele gata să-mi plesnească. Mă întorc. Mă uit la Şef, care m-a ajuns din urmă. Şeful se uită la mine. Suntem albi ca varul. Dar umilinţele noastre încă nu s-au sfârşit.

A doua zi, să intrăm în pământ, nu alta: aflăm din *Le Parizian liberé* că inspectorul Morin de la P.P. i-a arestat pe René Girier şi Mathieu Robillard în ascunzătoarea lor din Montfermeil.

E prea de tot! Printr-o simplă schimbare de orar, pe care aparatul nostru n-a înregistrat-o, am ajuns acum de râsul lumii; şi asta din două pricini. Prima: cei de la P.P. ni l-au suflat pe Girier nu în sectorul lor, ci chiar pe fief-ul nostru. A doua: au fost la fel de bine informaţi ca şi noi, şi totuşi noi am dat chix, iar ei au reuşit.

Când ajung la birou, Şeful e furibund:

— De data asta chiar că am feştelit-o, izbucneşte el. Morin a pus mâna pe Girier într-o zonă pe care trebuie s-o apărăm noi. Frumoasă ispravă, Borniche! Uf, de ce te-am ascultat atunci la Bry-sur-Marne! Fiindcă sunt prea bun şi te-am lăsat prea mult să-ţi faci mendrele. Din cauza ta o să mă arate toată lumea cu degetul.

Se opreşte o clipă, îşi potriveşte cravata apoi, cuprins din nou de furie:

— Cum naiba or fi făcut? Ai barem o idee?

Las capul în jos.

— Nu, îngaim eu. Poate au filat-o pe tipa lui Girier.

Şeful se trânteşte în fotoliu şi, fără să-mi mai arunce măcar o privire, deschide sertarul biroului.

— Ce contează, conchide el. Dacă se află la P.P. că-l urmăream şi eu, or să mă creadă un cretin. Mulţumesc, Borniche. Am să ţin minte.

Înţeleg că întrevederea a luat sfârşit, şi, cu ochii-n pământ, mă preling spre uşă.

Nu pot să-mi revin. Tot ce ştiu e că voiam să împuşc doi iepuri deodată: să-i prind şi pe Girier şi pe Buisson. Şi am izbutit de minune: i-am pierdut pe amândoi.

Când mă prezint după două zile la cabinetul comisarului Clot ca să iau prada în primire, Girier stă ca pe jăratec. Imobilizat cu cătuşele de braţul unui fotoliu roşiatic, tras la faţă, rezistă tirului de întrebări la care-l supune inspectorul de poliţie Lemoine, ghemuit în faţa maşinii de scris.

Vizita mea, deşi justificată de ancheta privind lovitura de la Cartuşeria franceză, nu-i deloc pe placul amicilor de la P.P. La drept vorbind, e un simplu pretext. De fapt, pe mine nu mă interesează decât acelaşi, mereu acelaşi Buisson. Or, nu e momentul să-l las prea mult pe Girier la Quai des Orfèvres. Dacă-i scapă ceva într-un moment de slăbiciune!

Când intru în birou, Girier se întoarce spre mine aruncându-mi o privire scurtă, indiferentă, apoi mă recunoaşte şi citesc pe chipul lui stupoare totală.

— Ce porcărie! V-au arestat şi pe dumneavoastră?

Îl lămuresc imediat. În timp ce-l prind cu cătuşele de mâna lui Poiret şi-l duc spre maşina lui Crocbois, mă ia peste picior:

— Ei nu, că-i bună. Ca ziarist îţi şedea mai bine!

— Atunci suntem chit, nu mă las eu mai prejos. Fiindcă, dragul meu René, şi ţie îţi stătea mai bine ca om de afaceri.

Dar Girier nu e mai guraliv cu mine decât cu ceilalţi, în privinţa relaţiilor sale cu Buisson, e cuprins de-o amnezie totală.

Când să plec, îmi spune totuşi:

— Nu pot pricepe cum de mi-au dibuit ascunzătoarea. Sigur m-a turnat vreun ticălos.

Ticălosul acela i-a ajutat pe cei de la P.P. să dea de Girier. Nu-mi rămâne decât să găsesc şi eu unul prin care să ajung la Buisson.

Dar cine? Domnul Emile nu lucrează decât cu oameni siguri. Iar dacă are vreo umbră de îndoială, nu se sfieşte să tragă...

A CINCEA RUNDĂ

34

Psihologii moderni l-ar categorisi pe Simon Loubier printre indivizii dotaţi cu o capacitate intelectuală depăşind limita obişnuită. E o secătură, nimic de zis, dar are materie cenuşie şi, mai ales, ştie să se slujească de ea.

De statură potrivită, musculos, cu un chip cam puhav răsărind de sub chica creaţă, iute-n mişcări, Simon Loubier nu e dintre cei pe care, cum se spune, îi înghesuie conştiinţa. Nu suportă să fie contrazis. Aici e buba! Stă prost cu nervii. Cum nu-i place ceva, Simon se înfurie, păleşte şi până nu loveşte, nu se răcoreşte: dacă şi-a pierdut postul de contabil, în care i se prezicea, totuşi, un viitor confortabil, e pentru că l-a desfigurat, lovindu-l cu pumnii pe şeful lui de serviciu; dacă a fost urmărit de poliţie – deşi eliberat până la urmă, din lipsă de dovezi – e pentru că omorâse un negustor care îndrăznise să i se împotrivească atunci când încercase să-l prade; iar dacă colegii de breaslă îl privesc cu teamă dar şi cu admiraţie, e pentru că şi-a rănit grav un complice, pe care-l bănuia că l-a turnat.

Simon continuă să fie pe baricade. Într-o bună zi, se întâlneşte într-o cafenea de pe strada Vaugirard cu Hughes Grosjean, un peşte de mâna a şaptea, pe care-l cunoscuse la Bat’s d’Af’. Loubier e posac, pus pe harţă: cu câteva zile în urmă nu reuşise să

jefuiască doi funcţionari care transportau nişte fonduri de la SNCF şi eşecul ăsta a picat cu atât mai prost cu cât e pe drojdie.

— Poate-aş avea eu ceva, îi sugerează Grosjean, care a ascultat cu bunăvoinţă povestea necazurilor ce se abătuseră asupra prietenului său.

— Dacă-i rost de spart casa vreunui băcan, nu-ţi mai răci gura de pomană, i-o întoarce ţâfnos Loubier, privind chiorâş faţa de maimuţă a lui Grosjean.

— Treaba ta, Simon. Dacă loviturile mari nu te mai interesează, ştiu eu pe cineva care sigur n-o să scape ocazia. Şi pe urmă, văd că nu stai prea bine cu nervii. Mai bine te-ai duce la târfe, să te potoleşti, decât să scoţi sufletul oamenilor.

— Hai, dă-i drumul, răspunde Loubier, totuşi curios.

Grosjean dă din umeri, tace o vreme, apoi, după ce s-a convins că patronul discută la celălalt capăt al tejghelei, continuă cu voce scăzută:

— Am aflat de la un vecin din Saint-Maur, unul Georges Dezalleux, tâmplar, de un pont nemaipomenit. Un tip foarte de treabă, tâmplarul ăsta un tip cinstit, mi-a spus de chestia asta într-o doară, trăncănind de una şi de alta la un rachiu.

— N-ai de gând să ciripeşti odată?! se enervează Loubier.

Grosjean se uită ţintă la el, apoi îi dă mai departe.

— Ei, drăcia dracului, ai răbdare, trebuie să-ţi explic de la ce-a pornit. Ei bine, tâmplarul ăsta mi-a povestit că lucrează la subsolul unei bănci. Nu-i încă terminată, dar au instalat casele de bani şi acolo aduc bişţarii în fiecare seară. Mamă, ce bănet! În fiecare dimineaţă vin doi indivizi, iau lovelele şi le duc la ghişee. Asta doar până-o fi gata hardughia nouă. Ai priceput?

— Şi când o termină? întreabă Loubier.

— În cel mult o săptămână. Aşa că, dacă te interesează lovitura, e cazul să ne grăbim.

Loubier se gândeşte câteva clipe, cântărind şansele de reuşită.

— Ştii pe ce drum vin funcţionarii?

— Auzi vorbă! Păi cine i-a urmărit pas cu pas, două zile la rând? E simplu ca bună ziua: traversează strada şi cu asta basta. Numai că transportă milioane în valiza aia!

Electrizat, Loubier mai stă totuşi câteva momente pe gânduri şi, în sfârşit, se hotărăşte.

— S-a făcut. Dă-mi numele băncii, adresa, traseul şi ora.

Grosjean zâmbeşte maliţios:

— Uşurel, scumpule! Eu cu ce m-aleg din chestia ăsta?

— Tu la cât te-ai gândit?

— Eu?

— Da.

— Uite ce-i bătrâne: vreau cel puţin parte egală cu tipii care-or să dea lovitura.

Loubier face rapid socoteala şi, ridicând din umeri, acceptă pe un ton indiferent.

— De acord. Ai cuvântul meu.

— Bun, face Grosjean, e vorba de Banca regională de Scont din Champigny. Clădirea cea nouă, unde ţin banii la păstrare, e pe strada Jean-Jaurès, 87. Indivizii ăia doi pleacă cu banii de acolo la ora 8 şi 30. Traseul e scurt, maximum cincizeci de metri, fiindcă fosta bancă e chiar în faţă, la 88. Asta-nseamnă că trebuie să operezi rapid, în cel mult un minut.

— Las’că ştiu şi eu, i-o retează Loubier, deloc tulburat de acest ultim amănunt. Ne vedem mâine, la

tine. Salut.
— Salut.

Un singur om ar putea pune la cale lovitura asta atât de grasă, îşi spune Loubier mergând pe strada Vaugirard: nimeni altul decât Domnul Emile. De la o vreme, faima ucigaşului cu ochi negri a crescut vertiginos printre borfaşi. Orice individ certat cu legea ştie, mai mult sau mai puţin sigur, că majoritatea jafurilor înarmate făptuite la Paris sau în împrejurimi sunt opera lui.

Furtul banilor reprezentând salariile de la garajul municipal din Boulogne-Billancourt: 1.880.273 de franci. Prădarea casierului întreprinderilor Salavin din Paris: un milion bătut pe muche. Jefuirea unui casier de la Asigurările sociale din Neuilly-Plaisance: 100.000 de franci. Jefuirea tutungiului Gicquel, de pe bulevardul Courcelles, la Paris, 300.000 franci, bani gheaţă, plus timbre în valoare de 200.000 de franci. Pe drumul spre Etampes, jefuirea domnului Battarel, însărcinat cu plăţile casieriei Alocaţiilor familiale: 998.000 de franci, împreună cu ceasul, pistolul şi actele însoţitorului.

Toate poartă semnătura aceleiaşi mâini de maestru: Buisson. Ce să mai vorbim, Domnul Emile este regele neîncoronat al jafurilor, şi toţi pungaşii, de la aşi până la găinari, nu au decât un vis: să intre în banda lui Buisson. Cea mai mare problemă e să dai de el. Se zvoneşte că poate fi văzut în câteva baruri, mai ales *La Ribote,* pe strada Liège, sau *Favart* de la Opéra-Comique, dar şi pe aici dă rar, stă puţin şi nu ştii când apare.

În viaţă totul depinde de relaţii. Fie că vrei să dai marea lovitură în politică, să triumfi în cariera militară

sau să ajungi un mare industriaş, trebuie să ştii să te vâri sub pielea altora. Idem pentru hoţi. Închisorile şi penitenciarele sunt marile universităţi, Politehnica, Şcoala Normală Superioară şi Bele-Artele lumii interlope. Aici se leagă prieteniile şi devin trainice alianţele. Tot la puşcărie l-a cunoscut şi Loubier pe Orsetti, corsican de-al lui.

De aceea, e primul la care se gândeşte să apeleze, pentru a intra în legătură cu Buisson. De la uciderea lui Polledri, Orsetti n-a mai pus piciorul la *Deux Marches,* stă ascuns în bârlogul lui din strada Rapp, şi singurul loc unde binevoieşte să se arate la un păhărel e braseria *La Rotonde,* fiindcă are două ieşiri şi un geam mare prin care se poate vedea tot ce se petrece în stradă.

Loubier, care prinsese de veste, se hotărăşte să-l caute aici şi, pe la ora 18, descinde dintr-un taxi. E frig în acest început de ianuarie 1950 şi, când intră în vasta încăpere a cafenelei, căldura care domneşte înăuntru îi taie răsuflarea. O căldură într-adevăr sufocantă din pricina fumului de ţigară şi a mirosului apăsător, dulceag, de băutură, care pluteşte în aer.

Loubier trece cu privirea în revistă şirul de muşterii aşezaţi de-a lungul tejghelei, dar Orsetti nu e printre ei. Traversează cafeneaua îmbrâncind dactilografe şi vânzătoare adunate ciorchine şi înfulecând sandvişuri, şi un grup gălăgios omorându-şi timpul, cu ţigara-n gură, în faţa biliardului electric. Loubier ajunge într-o încăpere mică, cu mese rotunde, servind de refugiu îndrăgostiţilor.

La o masă ceva mai izolată de cuplurile ce schimbă săruturi după fiecare-mbucătură, îl zăreşte pe Orsetti discutând înfierbântat cu Henri Bolec. Bretonul, prieten cu Francis Caillaud, a fost eliberat de curând.

„Am picat bine”, îşi spune Loubier, strecurându-se spre cei doi care, când îl văd, întrerup discuţia aşteptându-l să ia loc lângă ei.

— Merge treaba, merge? întreabă Loubier.

— Nu răspunde Orsetti cu figura împietrită.

Loubier îşi aprinde o gauloisă şifonată, aruncă pachetul pe masă, cheamă chelnerul, comandă un rând de rachiuri, apoi, aplecându-se către amicul său:

— Ce nu merge, Jeannot?

— Emile, şopteşte Orsetti cu o voce tremurată. L-a trimis pe Henri ca să mă cheme să lucrez cu el.

— Şi nu-ţi convine?

Orsetti trage o duşcă şi pune paharul jos.

— Să crezi tu! Eu cu nebunii nu mai lucrez! M-am săturat. Nu ştii cum l-a ciopârţit pe prietenul meu Polledri? Eu nu dau doi bani pe un ţicnit.

— Ei, Jeannot, intervine împăciuitor Bolec, recunoaşte şi tu că Italianul făcuse multe porcării. Mai devreme sau mai târziu, ne-ar fi făcut o figură de ne băga pe toţi la pârnaie. Câteodată trebuie să laşi mila deoparte şi să-ţi aperi pielea.

Orsetti scutură înverşunat din cap.

— Vai de capul tău, îi spune el compătimitor, mă faci să vărs cu tâmpenia ta! Ascultă-mă pe mine. Când îl apucă pe Emile, n-are nimeni scăpare; când s-o simţi încolţit, ne trimite pe toţi pe lumea cealaltă, fără să clipească. Nu e-n toate minţile, nu vezi că-i place să omoare, e un necrofag înrăit.

— Un ce? se neliniştеşte Bolec.

— Necrofag, idiotule. Un tip care se hrăneşte cu hoit, bretonule.

Loubier izbucneşte în râsul său hohotitor, făcând să tresară cuplurile înfierbântate din jur.

— Gura, îl repede Bolec, privind pieziş, lasă-i în

pace să se giugiulească.

— Necrofag sau nu, continuă Loubier, zvârlind ţigara pe jos şi redevenind serios, vorba-i că la ora asta nu dă unul lovituri ca el. Iar eu de-aia am venit, ca să-i propun una care merită osteneala.

— N-ai decât să-i spui lui Henri, eu unul m-am uşchit, i-o retează Orsetti ridicându-se.

Bolec încearcă să-l reţină.

— Nu, răspunde sec puştiul, cu ucigaşii nu lucrez. Ciao, băieţi.

Cei doi privesc în urma lui. Urmăresc din ochi câteva secunde silueta fragilă topindu-se în noapte. Chelnerul care i-a servit se îndepărtează şi el.

— Ei? întreabă Bolec.

— Bătrâne, vreau să mă pui în legătură cu Buisson. Am o şustă nemaipomenită, exact genul lui. De unul singur nu ţine, şi cu nişte terchea-berchea nu vreau să mă-ncurc. Emile e altceva, pricepi?

Bolec îşi trece mâna prin părul cărunt.

— Sigur că pricep. Nu de oferte duce lipsă Emile. Toţi vor să lucreze cu el. Numai că el e pretenţios, nu se-ncrede în oricine şi nu-i trebuie ciurucuri.

Loubier îl priveşte înţepat:

— Ascultă, Henri, Emile ştie doar că eu nu-s unul din ăia. Eu pot să trag în cine vrei fără să leşin şi fără nicio remuşcare.

— Am să-i spun, Simon. Poate se învoieşte. Deocamdată, nu prea se înghesuie. A lucrat cu Jacques Vérando şi banda lui, dar nu s-au prea înţeles; lui Jacques îi place să comande. Îţi spun ceva, da’ rămâne-ntre noi: Emile are de gând să strângă altă echipă, da’ ştii, numai aşi, numai crema.

Loubier înghite în sec:

— Şi a găsit? întreabă el puţin neliniştit.

— Deocamdată eu, fireşte, de câteva luni, şi Joyeux. Nus, fra'su, abia a ieşit de la răcoare, şi ar vrea să se pună iar pe treabă, dar nu vrea Emile. Zice că prea îl urmăresc mulţi pe Nus şi că ne-am risca pielea. Vroia să-i spun lui Orsetti să se întoarcă, dar l-ai văzut şi tu! Corsicanii sunt slabi de înger; Emile l-a curăţat pe Italian, prietenul lui, şi Jeannot face nazuri. Pesemne că-l înţelegi, doar eşti şi tu corsican, nu?

— Pe mine folclorul mă lasă rece, răspunde Loubier. Singura chestie care mă interesează e să-l văd pe Emile ca să punem afacerea la cale. Mă ajuţi?

Bretonul se ridică, lăsându-l pe Loubier să plătească.

— De acord. Mâine la prânz să fii la *Ribote.* Am să vorbesc cu Emile. Dacă vrea să te vadă, o să vină.

Buisson a sosit la întâlnire cu jumătate de oră mai devreme, pentru a inspecta locul. A apreciat figura lui Loubier, care a trecut prin faţa barului fără să se oprească, mergând până la colţul celeilalte străzi, de unde s-a întors înapoi. De la postul lui de observaţie, Buisson l-a văzut pe corsican vârându-şi mâna dreaptă în buzunarul paltonului, făcând stânga-mprejur şi revenind pe acelaşi drum pe care se dusese: dacă ar fi fost cumva filat, ar fi dat nas în nas cu urmăritorul său care, luat prin surprindere, ar fi fost nevoit să renunţe.

Lui Buisson i-a plăcut această dovadă de prudenţă. Încântat de noua lui achiziţie, a lăsat să mai treacă câteva minute, apoi, la fel de prudent, a pornit încet spre bar, unde şi-a făcut apariţia cu mica întârziere cuvenită unui şef.

Cei doi, cu câte o cupă de şampanie în faţă, cad repede la învoială. Buisson, care ştie ce ţintaş e

Loubier, îşi dă seama că a găsit în el omul care-i lipsea atât, de când a fost prins Francis Caillaud iar Jeannot Orsetti a început să dea ochii peste cap.

Cât priveşte lovitura de la Champigny, e pur şi simplu entuziasmat: e exact genul de lovitură care cere precizie de ceasornic, rapiditate, siguranţă. Ce-i place lui mai mult. La nebunie chiar.

— Bun, spune Buisson golind cupa, azi e sâmbătă. Uite ce-ţi propun: mâine mergem să depistăm locurile, stabilim data şi după aia îi tragem un chef, să duduie.

— De acord, dar ştii ce-a păţit Bolec?

— Ce? întreabă Emile bănuitor.

— A făcut, deşteptul, anghină. Mă tem că vreo opt zile nu-i bun de nimic.

— Nu contează, conchide Buisson uşurat. Joyeux o să se descurce la volan ca şi bretonul.

— Bine, Emile. Dar nu crezi că la o asemenea chestie mai e nevoie de un om? Să n-avem surprize.

— Ai pe cineva?

— Aş avea un amic. Un tip sigur: Pierre Labori. Zece ani la ocnă şi nicio plângere!

— Dacă-i prietenul tău, de acord, acceptă imediat Buisson. Ca să nu bată la ochi că mergem în recunoaştere, mâine ne ducem doar noi doi, şi-i arăt eu pe urmă şi lui Joyeux locul.

Duminică 8 ianuarie. Joyeux dă pe gât dintr-o înghiţitură paharul de porto, îl pune pe masă, îşi linge buzele, îi dă prietenei sale, Christiane una peste fund şi se scoală de la masă.

— Mergem?

Buisson se scoală şi el, după ce a sărutat-o grăbit pe Yvette, iubita lui.

— Nu stăm mult, scumpo, o asigură el.

Cei doi îşi încheie paltoanele, îşi ridică gulerele şi ies din cafeneaua aflată nu departe de gară. E ora 18, afară s-a întunecat şi frigul a devenit pătrunzător. Merg repede şi ajung curând în strada Jean-Jaurès. Umăr lângă umăr, după încă vreo sută de metri, rărind pasul, Buisson îl anunţă:

— Aici sunt bişţarii.

Mijind ochii, Joyeux priveşte faţada neterminată a viitoarei bănci, în timp ce Buisson scoate pachetul de gauloises întinzându-i şi lui una. Aprinde un chibrit şi, în timp ce Joyeux se apleacă deasupra flăcării, Buisson îi şopteşte:

— Vechea sucursală e chiar în faţă. Întoarce-te puţin spre stânga şi ai s-o vezi.

Joyeux trage din ţigară şi se răsuceşte ca să vadă mai bine clădirea veche, care se află pe trotuarul de vizavi.

— Clar? întreabă Buisson, hai.

Traversează agale strada Jean-Jaurès, trec prin faţa fostei bănci, a cărei faţadă dă în strada Pierre-Renaudel. Mai fac câţiva paşi, apoi, chipurile ca să-şi aprindă o ţigară, Buisson se opreşte în faţa unei curţi care răspunde în spatele fostei bănci.

— Uită-te bine, murmură Buisson, pe aici aduc cei doi încasatori în fiecare dimineaţă grăunţele: intră pe poarta aia mică din dreapta, pe unde iese şi personalul băncii.

— Bine, spune Joyeux. Atunci, am să opresc maşina la capătul străzii, colţ cu strada Josephine, şi o ştergem pe strada Verdun. Acum, hai înapoi la gagice.

Peste vreo oră, Joyeux îi lasă pe Emile şi Yvette la hotelul *Gallien* de pe strada Foch nr. 120, în Saint-Maur. Deşi îl cunoaşte pe Fernand, patronul hotelului,

Joyeux nu i-a dezvăluit adevărata identitate a noului său client, care s-a înscris pe numele Jean Lucien.

Buisson ocupă, împreună cu Yvette, o cameră confortabilă la etajul întâi. A ales-o dinadins pe asta, căci fereastra dă spre o grădină aflată la patru metri dedesubt: în caz de pericol poate lesne sări.

Duc amândoi o existenţă tihnită. Datorită ţinutei lui îngrijite, a costumelor de culoare închisă, a *Figaro*-ului de care nu se desparte şi a purtării curtenitoare, toată lumea, de la patron la obişnuiţii barului, îl iau drept un notar simpatic care-şi oferă câteva săptămâni plăcute în tovărăşia tinerei sale prietene. Emile se bucură de o reputaţie atât de bună, încât adeseori seara se lansează în nesfârşite partide de biliard cu jandarmii din colţ.

Alături de Yvette, Buisson e fericit. Ba chiar îndrăgostit. Cele două cameriste, cărora le-a dat bacşişuri grase, sunt deosebit de binevoitoare cu el. Când, spre prânz, aranjează patul purtând urmele nopţilor pătimaşe ale notarului, o invidiază pe Yvette că a pus mâna pe un tip bogat, generos şi încă focos la cei patruzeci de ani ai lui.

E adevărat că Buisson, cu atenţiile şi gingăşiile lui faţă de Yvette, i-ar uimi pe mulţi tovarăşi de breaslă. Lângă ea, se surprinde visând la o viaţă normală, dornic să termine cu existenţa asta de om hăituit pe care o duce aproape de când se ştie pe lume.

Noaptea, când Yvette doarme, iar el pândeşte zgomotele din hotel, gândul îi zboară uneori la aceea pe care o iubise cândva, la Odette. Fizic, cele două femei seamănă mult. Mici şi delicate, brune, cu ochi albaştri, au amândouă acelaşi mers mlădios, acelaşi zâmbet, aceleaşi buze dulci, acelaşi oftat când se

dăruiesc, aceeaşi pudoare când fac dragoste.

O cunoscuse în 1940. Cu câteva luni înainte de arestarea stupidă din tren, de către nemţi. În ciuda despărţirii, Odette îi rămăsese credincioasă. Atât de credincioasă, încât la 29 octombrie 1941, la închisoarea din Troyes, se căsătoriseră între doi inspectori înarmaţi şi o escortă de paznici gata să tragă.

Odette era însărcinată şi trebuia să nască în martie. De dragul ei şi al fiului lor ce avea să vină, Emile s-a comportat ireproşabil în această perioadă a detenţiei. Se şi hotărâse: îndată ce va fi eliberat, se va îmbarca împreună cu soţia şi copilul şi vor începe toţi trei o viaţă nouă, departe de Franţa, undeva în America de Sud sau în Australia.

În bezna camerei de hotel, Emile retrăieşte la fel de intens sentimentul acela sălbatic care l-a cuprins când Odette îi anunţase naşterea fetiţei. Brusc, resemnarea în care se cufundase s-a topit şi a simţit că-i este imposibil să mai îndure detenţia.

Ca să-şi poată vedea fetiţa, Buisson a vrut să-şi recapete pe dată libertatea. Fără nicio amânare! De aceea uitase de toate hotărârile înţelepte şi încercase să-l ucidă pe Vincent, paznicul, şi să fugă.

După ce a dat greş, nouăzeci de zile a fost ţinut la carceră. Când l-au adus înapoi în celulă, îl aştepta o veste cumplită. Odette îl anunţa că fetiţa murise de meningită.

„Când vei citi această scrisoare, îi scria ea cu o caligrafie fină şi îngrijită, *eu nu voi mai fi. Sunt condamnată şi citesc în ochii doctorilor şi infirmierilor că nu mai pot face nimic ca să mă vindece de tuberculoză. Pe zi ce trece, mă simt tot mai vlăguită,*

iar tusea asta mă topeşte. Scumpul meu, am să mor şi crede-mă că sunt fericită. N-aş mai putea trăi de când puiul nostru s-a dus pentru totdeauna. Şi n-aş mai putea trăi nici după crima cumplită pe care ai vrut s-o făptuieşti şi care mi te-a scos din inimă. Dacă vrei, roagă familia ta să meargă şi să pună câteva flori pe mormântul copilului nostru. Poate e bine că nu şi-a cunoscut părinţii. De fapt, Dumnezeu a fost bun cu ea."

Scrisoarea fusese trimisă câteva săptămâni înainte. Când ia citit-o, Odette era moartă şi ea. Emile n-a plâns. Şi nu avea să mai plângă niciodată.

De atunci, n-a mai iubit nicio femeie. Orice reprezentantă a sexului slab pe care avea s-o întâlnească n-a zăbovit în existenţa lui decât pentru a-i menţine echilibrul glandular. A considerat femeile ca pe nişte personaje incomode şi, pe deasupra, pline de capricii. Le preferă, în general, un prânz bun sau un meci de box.

Aceste idei practice s-au spulberat însă, în seara când a întâlnit-o pe Yvette la barul *Calanque.* Yvette abia a împlinit douăzeci de ani. Ştie totul despre el, cine e, cum trăieşte, şi totuşi îl iubeşte şi îl admiră. Iar el ştie că este ultima femeie pe care o va iubi, şi că după ea nu va mai exista niciuna. Are patruzeci şi opt de ani. Dacă lucrurile merg bine, îşi va sfârşi zilele lângă ea. Dacă nu...

Yvette i-a propus odată să fugă împreună din Franţa. Pentru el ar fi o joacă să facă rost de un paşaport fals şi să treacă frontiera. Dar Emile a refuzat.

Deşi nu încetează să-şi spună că face o prostie, Emile nu se poate despărţi de Jeanne, sora lui, care e surdă. De câte ori face rost de bani, îi trimite şi ei ca

să consulte cei mai buni specialişti.

Şi apoi, ca să emigrezi, trebuie să fii tânăr. La vârsta lui, Emile nu mai e dornic să descopere meleaguri noi. La Paris se simte ca la el acasă, aici îşi are tabieturile, prietenii, ascunzătorile. Borfaşii îl respectă, chiar dacă nu-i aprobă totdeauna faptele. Corsicanii, mai ales, îi reproşează că face prea mult tărăboi. De câte ori trece Emile la acţiune, dau iama sticleţii: cartiere deocheate înconjurate, razii printre peşti, pipiţe băgate la răcoare, turnători strânşi cu uşa. Atâta tămbălău din pricina unui singur om! Buisson ştie prea bine că unii l-ar da bucuros pe mâna copoilor, numai să aibă linişte. De aceea nici nu prea are confidenţi. Şi mai puţini sunt cei care-i cunosc ascunzătorile.

În afară de Joyeux, nimeni nu ştie că se află la Saint-Maur. Dar dacă, din cine ştie ce motive, Joyeux riscă să fie urmărit? Emile se hotărăşte să-i dea întâlnire în seara de 9 ianuarie, la *Café des Cascades,* lângă Porte-Dorée. Stau alături, într-un colţ al sălii, cu câte un rachiu în faţă, când Buisson trece direct la subiect:

— Am rumegat bine toată chestia şi acum ştiu cum vom opera.

— Cum Emile?

— Ai sa afli la momentul potrivit. Te-am chemat doar ca să-ţi spun că dăm lovitura miercuri, pe 11. Vii aici cu maşina şi cu ceilalţi doi, la 7 dimineaţa fix.

— Fir-ar să fie, oftează Joyeux, ce devreme!

35

Ieşind din umbra porţii de la nr. 2, Buisson porneşte pe trotuarul larg al pieţii Edouard-Renard, îndreptându-se spre un Peugeot negru, care tocmai a oprit în faţă la *Café des Cascades.* Urcă şi se aşază pe bancheta din spate.

— Ceilalţi?

— Vin numaidecât. Au rămas să tragă o duşcă la bistro.

Buisson aşteaptă tăcut. În semiîntunericul din maşină, îşi scoate Coltul ca să-l mai verifice o dată. În sfârşit, sosesc Loubier şi Labori. Primul se instalează lângă Joyeux; al doilea se trânteşte nepăsător lângă Buisson, fără să scoată un cuvânt.

Încă nu s-a crăpat de ziuă şi e frig. Joyeux porneşte spre Champigny.

Exact la aceeaşi oră, Roger Goumont, directorul Băncii regionale de Scont, îşi înfulecă tartinele cu unt, gândindu-se dacă să-şi ia sau nu pistolul MAB 7,65; la rândul lui, casierul şef Félix Sentou, care n-a auzit deşteptătorul, sare buimac din pat şi se năpusteşte sub duş.

Ora 8 şi 10. Străzile mai sunt cufundate în beznă. Un Peugeot opreşte nu departe de intrarea fostei bănci; din el coboară trei bărbaţi care pornesc pe strada Jean-Jaurès. Maşina porneşte, intră pe strada Pierre Renaudel şi se postează, cu motorul duduind, lângă intrarea în pasaj.

Ca de obicei, Buisson e perfect calm. Abia dacă-şi simte inima bătând puţin mai repede; dar nu pentru că ar fi neliniştit sau că s-ar teme, ci dintr-un fel de exaltare care-l cuprinde ori de câte ori se pregăteşte să treacă la acţiune: ca şi când s-ar pregăti să strângă-n braţe, pentru prima oară, o femeie.

S-a oprit la bordura trotuarului, cu aerul omului care aşteaptă să pice vreun taxi sau poate un coleg de birou care va trece să-l ia. Stă cu spatele la faţada noii bănci. De fapt, e numai urechi, gata să prindă orice zgomot de paşi venind dinspre clădirea în construcţie.

După câteva secunde, se convinge că cei trei complici i-au respectat ordinele. Joyeux s-a aşezat bine cu maşina lui. Loubier s-a postat în faţa uşii fostei bănci, ca un client ce aşteaptă nerăbdător ora deschiderii. Iar Labori aşteaptă pe strada Pierre-Renaudel la câţiva paşi de pasajul prin care vor veni cei doi încasatori.

O lumină gălbuie începe să destrame întunericul. Buisson speră că funcţionarii vor ieşi cu banii înainte de-a se revărsa de ziuă. Întunericul ăsta e mană cerească: nu numai că eventualii martori nu-i vor putea descrie pe făptaşi, dar, dacă lucrurile iau o întorsătură proastă, te poţi face lesne nevăzut.

Emile abia îşi stăpâneşte o tresărire. A auzit deodată, în spatele lui, zgomot de voci, schimb de cuvinte nedesluşite, apoi ecoul unor paşi îndepărtându-se. Emile se răsuceşte pe călcâie. În clipa asta, pare o fiară la pândă, gata să se năpustească.

Păşeşte neauzit în pantofii lui cu talpă de cauciuc, îndreptându-se cu paşi mari spre cele două siluete

care traversează strada. Bărbatul mai scund, care duce o valiză, trebuie să fie – după descrierea lui Loubier – casierul. Celălalt, care-şi ţine mâna dreaptă vârâtă în buzunarul paltonului, e probabil directorul. Emile şi-l imaginează cu degetele încleştate pe trăgaciul revolverului: „Vai de cozonacul lui!” se gândeşte el compătimitor. Într-adevăr, cum ar putea nenorocitul ăsta să ţină piept unor oameni care nu ştiu de glumă? Emile îşi dă seama, că până să scoată individul pistolul, el i-ar şi găuri maţele.

Apropiindu-se de cei doi, care-şi continuă drumul fără să bănuiască primejdia, Buisson îşi spune zâmbind că nu-i directorul omul care să tragă prin buzunar: nevastă-sa i-ar face o întreagă scenă că şi-a găurit paltonul.

Cei doi funcţionari au luat-o acum pe lângă vechea sucursală, încă închisă dar cu ferestrele luminate. Trec fără să-i arunce măcar o privire lui Loubier, care apasă enervat clanţa uşii de la intrare.

Când nu-l mai despart decât patru metri de ei, Buisson respiră uşurat. Singura sa temere era ca nu cumva, cei doi încasatori să intre pe uşa principală; în cazul acesta, nici el, nici complicii lui n-ar mai fi avut timp să acţioneze. Nu sunt nici câteva secunde de când îi urmăreşte şi afară a început să se lumineze din ce în ce mai tare, în ciuda aerului înnorat.

Buisson grăbeşte pasul şi dă să traverseze aproape odată cu cei doi funcţionari care tot nu l-au simţit în spatele lor.

Deodată, casierul se opreşte în faţa portiţei prin care intră de obicei personalul băncii. Directorul e gata să intre şi el în curte, când îl opreşte vocea lui

Emile, răspicată, ameninţătoare:

— Nicio mişcare! Sus mâinile!

Roger Goumont se opreşte. Zăreşte surprins un bărbat scund, cu ochi negri, care ţine arma îndreptată spre el. Fără să bănuie cu cine are de-a face, riscă încercând să-şi scoată pistolul.

N-apucă decât să schiţeze gestul. Doar un început de mişcare, absolut imperceptibilă: în pasaj răsună prelung o împuşcătură. Roger Goumont simte în burtă o arsură puternică, persistentă dar nu foarte dureroasă. Cască ochii ca şi când ar vrea să spună: „Ia te uită! credeam că doare mai rău!” Chiar dacă a gândit astfel, al doilea glonţ îi spulberă toate iluziile. Îşi simte stomacul mistuit de flăcări, ars cu fierul roşu. Cu răsuflarea tăiată de durere, fără să mai poată scoate un sunet, Roger Goumont se prăbuşeşte pe caldarâm, cu trupul ciuruit, ca şi când poziţia asta foetală i-ar putea alina suferinţa.

La auzul celor două detunături, Labori s-a năpustit în pasaj ca să-i dea ajutor lui Buisson, dar constată că acesta s-a descurcat singur. Nici n-apucă să intre, şi-l vede pe Emile trăgând în Felix Sentou. Cu o repeziciune uluitoare, Emile apucă valiza, smucind-o din mâna nenorocitului care nici nu s-a prăbuşit încă.

La fel de prudent şi de metodic, Buisson aruncă o ultimă privire asupra victimelor pentru a se convinge că nu-i mai pot face niciun rău, apoi o ia la fugă spre maşină. Ieşind din pasaj, se ciocneşte de Labori, căruia-i porunceşte:

— Îmbarcarea. Ridicăm ancora;

Loubier s-a şi instalat lângă Joyeux, cu revolverul în mână, gata să deschidă focul. Labori plonjează direct

pe bancheta din spate, urmat de Emile. Nici n-au apucat să tragă-n urma lor portiera, că Joyeux a şi ambreiat, ţâşnind din loc.

Puţinii trecători care asistaseră fără voia lor la toată scena, s-au ascuns sub intrândurile porţilor, ori s-au aruncat la pământ. Apucă să mai zărească maşina gonind pe strada Pierre-Renaudel şi virând apoi pe strada Josephine.

E ora 8 şi 31. În maşina care aleargă spre Saint-Maur, Buisson deschide valiza şi aruncă o privire asupra prăzii, încercând să ghicească suma.

— Băieţi, sunt pe puţin patru babane, exclamă el satisfăcut. Cu ditai geamantanul ăsta mă aşteptam chiar la mai mult!

Buisson nu s-a înşelat. Valiza conţine patru milioane şi două sute de mii de franci, plus o sută de mii de franci în titluri de rentă.

36

Sprijinit comod în perne, cu capul Yvettei lăsat pe umărul său, după un mic dejun copios ale cărui resturi au rămas pe un platou, pe noptieră, Emile frunzăreşte teancul de ziare aduse de cameristă.

În timp ce Yvette îşi strecoară mâna pe sub bluza pijamalei lui dungate, mângâindu-i cu mişcări abile pieptul şi făcându-l să freamăte de plăcere, Emile citeşte presa de dimineaţă care consemnează, cu greşeli enervante, amănunte privind lovitura, relatările ridicole ale celor câţiva martori şi declaraţiile evazive ale comisarului Friedrich şi ale adjunctului său, inspectorul Nouzeilles, de la a 1l-a Brigadă teritorială a P.P.-ului.

— Ai necazuri? întreabă Yvette lipindu-se şi mai mult de el şi vârându-şi un picior între picioarele lui.

— N-am necazuri... Dar am să rog oricum un amic să ne găsească altă ascunzătoare. Vreau să rup o vreme orice legătură cu ceilalţi.

— Păcat, Emile, era aşa de bine aici...

Ca în fiecare dimineaţă, pe la zece, Buisson o ia în braţe. Şi, ca de fiecare dată, Yvette nu se-mpotriveşte. Îl iubeşte şi mai mult pe Emile din ziua în care i-a povestit despre copilăria lui. Făcuseră dragoste şi se odihneau, întinşi alături. Deodată, dornică să-l cunoască mai bine pe bărbatul acesta care o tulburase atât, îl întrebase, cu vocea ei dulce, candidă:

— Iubitule, de ce nu duci şi tu o viaţă cinstită şi

liniştită ca toată lumea?

Emile o privise fără să-i răspundă şi îşi aprinsese în tăcere o ţigară. S-a tras ceva mai departe de ea, apoi, cu ochii aţintiţi în tavan, a început să-şi descarce sufletul:

— Pe taică-miu îl chema Auguste. Era un beţivan, ca toţi taţii din cartierul meu din Digoin. Făcea cuptoare pentru brutării şi toţi banii şi-i toca prin cârciumi. Când se-ntorcea acasă, beat criţă, abia ţinându-se pe picioare, mânca fără să scoată o vorbă, apoi se ridica deodată şi începea să dea în mama, ori ca să-şi dezmorţească mâinile, ori ca s-o încalece.

Maică-mea, Reine o chema, încasa pumnii fără să se apere. Urla doar ca o vită înjunghiată, strigând după ajutor. Dar niciun vecin nu sărea s-o apere, pentru că nici la ei lucrurile nu stăteau altfel. Doar fratele meu mai mare, Jean-Baptiste, poreclit Nus, şi cu mine încercam s-o apărăm. Aveam şase ani pe atunci. Îl apucam din toate puterile pe taică-miu de picioare. Era aşa de beat, că reuşeam să-l dobor. Atunci, Nus începea să-l izbească din toate puterile în cap cu un polonic mare, până-l lăsa lat îl lăsam zăcând acolo şi ne duceam cu toţii la culcare.

Dar nu reuşeam totdeauna. Uneori, tata ne expedia pe amândoi cu o pereche de palme în celălalt colţ al bucătăriei şi-o înşfăca pe mama. De-asta a şi rămas de zece ori grea. Din toţi fraţii şi surorile mele, cinci au murit la naştere.

Mama năştea singură, în bucătărie. Când o apucau durerile, se întindea pe jos, îşi sufleca fustele, desfăcea picioarele şi începea să se screamă, răcnind.

Eu rămâneam acolo cu Nus, lângă ea, şi aşteptam să se nască copilul. Puneam apa la fiert, o potriveam,

şi-ndată ce plodul ieşea, după ce mama îi tăia chiar ea buricul, îl spălam. Nu ne păsa dacă o să trăiască sau nu.

Nus ar fi vrut să-l îngropăm pe un maidan pe care-l ştiam amândoi, fiindcă acolo duceam şi avortonii pe care mama şi-i desprindea cu nişte andrele, gemând încetişor. De fapt, Nus avea dreptate. Eram şi aşa şapte guri, părinţii şi cu noi, cei cinci care scăpaserăm de groapa de pe maidan.

Tot Nus şi cu mine a trebuit să facem rost de bani, pentru că tata nu dădea un sfanţ în casă.

Fiindcă era mai mare, Nus m-a învăţat să fur de prin coteţe şi să şterpelesc din prăvălii. Intram într-un magazin: eu, cum eram mic de statură, mă strecuram îndărătul tejghelei, în timp ce Nus inventa cine ştie ce ca să distragă atenţia patroanei. Fireşte, nu cumpăra nimic. După ce pleca el, femeia se întorcea în spatele prăvăliei, iar eu goleam sertarul casei de bani fără să fac vreun zgomot: de când mă ştiu, am fost îndemânatec. Apoi, o tuleam şi eu.

Lepădătura aia de taică-meu ne-a obligat să furăm ca să avem ce mânca. Îmi amintesc, parcă a fost ieri, că-n ziua-n care am împlinit şapte ani, mama mi-a făcut cadou un cartof copt în spuză. Ştia că-mi plac la nebunie. La masă, mi-a întins cartoful. Am dat să-l iau. Taică-miu m-a lovit cu mânerul cuţitului peste mână şi mi-a zis:

— Dacă ţi-e foame, Mimile, fă-ţi rost de potol.

Şi mi-a mâncat cartoful. În clipa aceea, am înţeles că trebuie să mă descurc singur.

Bătrâna mea a murit nebună, când s-a întors Nus din război, înaintea celorlalţi: a dezertat în 1917. M-am bucurat să-l văd şi ne-am legat atunci amândoi „pe viaţă şi pe moarte”.

Câteva zile după ce părăsise hotelul *Gallien,* Buisson a aflat o veste care, fără să-l dea gata, l-a întors totuşi pe dos. Nici n-apucase bine să se instaleze la *Auberge de la Grenouille,* în Saint-Vrain, la bătrânul Georges, prieten cu Henri Bolec, când a aflat că Dezalleux, tâmplarul care, fără să vrea, îi dăduse lui Grosjean ideea loviturii din Champigny, fusese găsit în casă la el, spânzurat de-o grindă. Ca toţi muncitorii care lucraseră la noua sucursală şi ca dealtfel toţi funcţionarii Băncii regionale de Scont, Dezalleux fusese convocat şi el de mai multe ori la P.J. Nervii săi n-au rezistat. Nu i-a trebuit prea mult ca să înţeleagă că lovitura fusese pusă la cale datorită confidenţelor pe care i le făcuse lui Grosjean: remuşcările pentru imprudenţa făcută, teama de închisoare, ruşine şi dezonoarea, excesul de băutură, toate la un loc îl făcuseră să ia această hotărâre.

Buisson nu-şi face iluzii. Ştie că poliţiştii îi vor trage de limbă pe toţi cunoscuţii lui Dezalleux şi că, inevitabil, vor ajunge şi la Grosjean. E doar o chestiune de timp, căci riscul există, ineluctabil, din ce în ce mai ameninţător.

Dacă ar mai avea bani, ar pleca cu Yvette în sud şi de acolo ar trece în Italia, unde există o mulţime de porturi şi de tipi înţelegători, aşa că te poţi îmbarca spre orice destinaţie. Numai că Emile nu mai poate s-o şteargă şi să facă pe turistul. Deşi afacerea Champigny i-a adus un milion bătut pe muche, nu i-au mai rămas nici două sute de mii. Şi toate astea pentru că s-a lăsat înduioşat într-un moment de slăbiciune. De atunci îi vine să-şi dea cu pumnii-n cap.

— Imbecilul de mine! urlă el învârtindu-se ca leul în cuşcă, ce dobitoc am fost!

— Liniştește-te, iubitule, orice faptă bună e răsplătită, încearcă Yvette să-l calmeze, înspăimântată să-l vadă în asemenea hal.

La drept vorbind, Buisson are de ce să tune şi să fulgere împotriva generozităţii sale. Lucrurile se petrecuseră la câteva zile după lovitura de la Champigny. Emile se întorcea cu Yvette dintr-o plimbare la ţară, când le-au ajuns la urechi ţipete, văicăreli, hohote de plâns venind dintr-o clădire vecină cu hanul. Se opriseră intrigaţi lângă gardul de lemn al unei mici grădini. Din casă ieşiseră două femei care se îndreptaseră spre ei, străbătând grădina, Una dintre ele, rotofeie şi mai în vârstă, avea o expresie dură. Cealaltă, tânără, cu faţa şiroind de lacrimi, îşi ştergea disperată nasul şi ochii cu o batistă, repetând printre sughiţuri:

— Vă implor... vă implor...

— Ce s-a întâmplat? întrebase Emile venind spre ele.

Bătrâna mârâise printre dinţi, fără milă, cu dispreţ:

— Spune şi dumneata, dacă aduci copii pe lume şi-i dai cuiva să ţi-i crească, nu trebuie să şi plăteşti? Dacă ţi-a plăcut să desfaci picioarele, desfă şi punga şi hrăneşte-ţi progenitura! Doamna (arătă cu degetul spre tânăra femeie) mi-a lăsat ţâncul în grijă. Aflaţi că de cinci luni n-a mai plătit. Iar eu i-am spus că aşa nu mai merge, să facă bine să-şi ia plodul.

Ce a urmat a fost curată nebunie. Deznădejdea mamei o tulburase profund pe Yvette. Se lipise de braţul lui Emile şi acesta îi zărise ochii scăldaţi în lacrimi. Atunci mişcat de acest spectacol sfâşietor, Emile fusese cuprins de un elan de generozitate la care, numai gândindu-se după aceea, îi venea să-şi smulgă părul din cap, băgase mâna în buzunar şi

scosese un pumn de bancnote, partea lui de pradă pe care o purta totdeauna la el. Înduioşat, îi dăduse doicii cinci sute de mii de franci: plătea îngrijirea copilului pe cele cinci luni, başca pentru doi ani înainte! Până să se dezmeticească tânăra mamă, binefăcătorul dispăruse.

De atunci, Buisson e pe geantă. Cu banii daţi pentru copil, cu cei pe care-i trimite surorii sale, plus pensiunea pentru el şi Yvette, care costă o sută de mii de franci pe lună, e aproape ruinat.

— Trebuie să mai dau o lovitură, îi spune el Yvettei, care-l priveşte încrezătoare.

Biberoanele copilului aveau să coste viaţa unui om.

Henri Bolec e cel care-i propune lui Emile lovitura multdorită. Prin intermediul Cocoşatului, Bolec reuşeşte să se întâlnească cu Buisson la *Café des Cascades.*

— Pentru tine e o joacă, Emile, îi spune Bolec. Am aflat de la un amic că încasările zilnice de la tramvaiele din Versailles sunt centralizate de un casier, care le transportă în fiecare seară la sediul Centralei, pe strada Colbert 13.

— Bravo. Eşti sigur?

— Sigur, Emile. Am şi fost în recunoaştere: încasatorul, Bourven îl cheamă, ajunge în fiecare seară pe la şapte jumătate. L-am rugat pe un prieten, pe micul Grigot, să ne dea o mână de ajutor şi mi-a promis că vine. Are nevoie de bani fiindcă s-a vârât până-n gât în datorii la curse.

Aşa se face că, pe 17 februarie 1950, după ce a inspectat de câteva ori înainte locul cu pricina, Buisson se află la Versailles. Bolec s-a instalat la volanul unei Simca furate. Buisson şi Grigot pândesc,

înarmaţi, la câţiva metri de intrarea în sediul Companiei.

Ora 19 şi 30: maşina cu Bourven, casierul, îşi face apariţia. Omul coboară liniştit, cu geanta în mână, şi se-ndreaptă spre tânărul funcţionar care-i iese în întâmpinare. Doar câţiva metri îi mai despart pe cei doi. Luând-o înaintea lui Buisson, pe care vrea să-l epateze, Grigot, cu un 7,65 în mână, se năpusteşte asupra lui Bourven, îi smulge geanta strigând: „Asta-i a mea”, şi-i trage un glonte în dreapta, sub coaste.

Deşi rănit, cu sângele gâlgâind, casierul încearcă să-l prindă pe Grigot, dar, frânt de durere, împleticindu-se pe picioare, se prăbuşeşte pe stradă, în timp ce maşina bandiţilor se îndepărtează.

Emile constată, dezamăgit, că în geantă se află doar 154.900 de franci. Două zile mai târziu, casierul de la compania de tramvaie, cu ficatul făcut ferfeniţă de proiectil, moare la spitalul din Versailles.

37

La Brasserie du Sentier, de pe bulevardul Bonne Nouvelle, este o cafenea arătoasă pentru mici burghezi şi mari negustori de ţesături. Patron e un zdrahon de femeie cu nas borcănat şi stacojiu, care supraveghează cu un ochi abia întredeschis mişcarea tihnită din local. Din când în când, iese din obişnuita ei somnolenţă pentru a-i hărţui cu o voce cavernoasă pe cei doi chelneri, unul mic şi gras, celălalt lung şi slab, dar la fel de apatici amândoi.

În fundul sălii, peretele verde are o ieşitură curioasă, ca o toartă. E colţul preferat al cuplurilor care, în lipsa unui adăpost, îşi pot oferi aici felurite dovezi de iubire mai mult sau mai puţin ilicite, feriţi de privirile celorlalţi.

Tot în acest ungher i-a dat şi Buisson întâlnire Cocoşatului.

„Cumnatul”, îi telefonase chiar în dimineaţa aceea, la Saint-Vrain, ceea ce nu i se întâmpla decât în situaţii deosebit de grave, spunându-i că trebuie să-l vadă imediat.

— E albastru, îl anunţase el înainte de-a închide.

Aleseseră cafeneaua asta fiindcă era aproape de bârlogul Cocoşatului, şi avea o clientelă selectă.

— E de rău, Emile, rău de tot.

— Adică!

— A dat strechea-n sticleţi. I-au umflat pe Joyeux, Pinel şi acum au pus laba şi pe Bolec. Vor ei să-l

prindă şi pe Grosjean, da' tipul se ţine tare.

— De Pinel nu-mi pasă, nu-l cunosc, şopteşte Buisson, dar Joyeux şi Bolec sunt o pierdere grea. Ştii cumva cum au dat de ei?

— Da, mi-a spus Grosjean ce-a aflat şi el. Vechea poveste, i-a turnat careva. Un ticălos, nu se ştie cine, a anunţat poliţia că Joyeux ar ascunde în garajul lui din Saint-Mandé, maşini furate. Sticleţii n-aveau nicio dovadă, aşa că l-au filat. Într-o zi, vine Pinel cu o maşină şutită. Sticleţii îi iau numărul şi verifică: era a unui doctor care făcuse şi plângere. A doua zi, când Pinel s-a întors, l-au luat ca din oală. Ticălosul a mărturisit că garajul e al lui Joyeux şi că el doar îi făcea rost de maşini furate pentru atacuri. Sticleţii, iar la pândă. Când a apărut Joyeux, ăştia hop, l-au înhăţat şi pe el.

— A ciripit?

— Ca un gramofon. A recunoscut că participase la lovitura de la Champigny şi te-a turnat, lepra, ca şi pe Bolec.

— Eşti sigur?

— Dacă-ţi zic! Ba le-a şi povestit că i-ai făcut confidenţe după atacul de la bancă şi că te-ai fi lăudat că i-ai trimis pe casierii ăia doi pe lumea ailaltă.

Emile Buisson se scarpină după ureche.

— Şi ceilalţi? întreabă el.

Labori s-a evaporat de la bistroul din pasajul Saint-Martin şi stă la o gagică, în arondismentul 18. Loubier se uşchise în Auvergne, la familia nevesti-sii. S-a întors acum câteva zile şi l-a ascuns Orsetti la un amic, undeva la mahala. Vezi şi tu că se-ngroaşă gluma. Ce-ai de gând?

Buisson, îngrijorat, cântăreşte lucrurile înainte de-a răspunde. În sfârşit, dă paharul pe gât şi se ridică:

— Mă duc s-o sun pe Yvette. Îi spun să facă bagajele şi să vină după mine la Paris. La Saint-Vrain nu mai suntem în siguranţă. Ei, Cocoşatule, s-a dus breasla de râpă cu lichelele astea care scuipă tot cum se-ncruntă cineva la ele...

Buisson porneşte tacticos spre casă, cere o fisă şi intră în cabina telefonică. Se întoarce după nici două minute. După paloarea feţei şi duritatea expresiei, Cocoşatul îşi dă seama că s-a mai întâmplat o nenorocire. Buisson se aşază din nou lângă el, comandă două coniacuri şi aşteaptă să se depărteze chelnerul.

— Hanul nu răspunde, mârâie el trăgând o sorbitură. Nu credeam c-or să meargă aşa repede!

Emile Buisson dă paharul de duşcă. Calm şi lucid, îşi dă seama că sticleţii îi strâng tot mai mult laţul de gât. Dar are de gând să-şi vândă scump pielea.

— Mâine tot aici, la aceeaşi oră, porunceşte el. Adu-mi un calibru şi o grenadă. Salut, Cocoşatule.

— Încotro?

— Nu-ţi face griji! Pe mâine.

38

Poliţia e zguduită din temelii: la 3 august 1949, patru bandiţi i-au furat Maharani-ei bijuterii în valoare de două sute de milioane, între care faimoasa Marchiză, un diamant mare cât o nucă.

Poliţiştii din Marsilia n-au făcut nicio ispravă; ademeniţi de prima oferită de *Lloyd's,* informatorii, răsăriţi ca ciupercile, îi asmut pe sticleţi unii împotriva celorlalţi. Directorul general al Siguranţei tună şi fulgeră, convins că e vorba doar de incompetenţă. Drept care ia măsuri de îndreptare: nordicul Albert Biget trece în locul meridionalului Valantin la conducerea P.J., Şeful – care a fost până acum şef de secţie –, a devenit subalternul comisarului de divizie. Spotti, prieten cu şeful cel mare e detaşat special de la Bordeaux. Nici grupa mea n-a fost ocolită de val. Dezmembrată, a fost apoi reorganizată şi se cheamă acum prescurtat: G.R.B., adică „Grupa de Reprimare a Banditismului". Bineînţeles, continui să fac parte din echipa Şefului, dar noii mei coechipieri sunt un comisar mătăhălos şi blajin, Charles Gillard, şi altul slab ca un ţâr, Maurice Hours, de fel din Nîmes şi care nu poate suferi accentul parizian. Hidoine şi Poiret au primit alte însărcinări.

Şeful a devenit invizibil. Aşteaptă ţâfnos în biroul lui ca Spotti să binevoiască să-l invite pentru a-l consulta în legătură cu dosarele în curs. Război rece: se comunică între birouri prin adrese. Etajul cinci,

unde altădată domnea un adevărat vacarm, s-a transformat într-o catedrală prin care se strecoară, neauzite umbrele funcţionarilor. Ne pândim unii pe ceilalţi. Doar vocea tunătoare a lui Poiret, care nu digeră eliminarea sa din grupă, tulbură din vreme-n vreme liniştea dezolantă a culoarului, acum cu uşile veşnic închise.

— O adunătură de ticăloşi! zbiară el. Dacă mai merge mult aşa, vă dau dracului şi mă fac sergent de stradă!

Noroc că mai există Victor: mă pot întâlni cu Şeful la *Deux Marches,* unde putem discuta fără teamă că suntem spionaţi. Într-o seară de ianuarie, Şeful îşi varsă năduful la un pahar de rachiu:

— Ce ne facem, Borniche! se văicăreşte el. Cu Spotti în coastă nu pup eu galoanele de divizionar. Ce-ar fi să încercăm ceva...

— Ce, Şefule?

— Nici eu nu ştiu. N-ai vreun caz mai vechi, o chestie care să facă vâlvă?

— Buisson?

Bosul dă din umeri a pagubă.

— Buisson! spune el plictisit, povestea cu cocoşul roşu! N-avem nicio şansă, bătrâne. Am ratat ocazia la Bry-sur-Marne. De noua echipă, ce să mai vorbim. Gillard e bun procedurist, nu zic, dar nu-i place să scotocească; Hours e un poliţist de mâna-ntâi, dar vine din sud, la Paris nu cunoaşte pe nimeni. Iar eu sunt sechestrat în biroul meu; atât mi-ar trebui, să lipsesc: aş avea imediat necazuri sau ar pune Spotti mâna pe-o afacere grozavă. Nu e momentul.

— Bine, Şefule, de acord, dar Mathieu?

— Care Mathieu?

— Mathieu Nantezul, Robillard. Ce-ar fi să-l punem

la treabă?

Zâmbitor, bine dispus, Victor Marchetti se apropie de noi cu sticla de rachiu în mână.

— Să fie clar, băieţi. Eu fac cinste.

Ne toarnă rachiul, apoi cu stânga împinge spre noi o cană cu apă.

— În regulă, îi răspund eu turnând doar câteva picături în paharul Şefului, care preferă rachiul nebotezat, tocmai vorbeam de Orsetti. Ce s-a întâmplat, nu l-am mai văzut pe aici? Sper că nu-i bolnav.

Victor îşi drege glasul şi, cu o mişcare nervoasă, îşi azvârle şuviţa de păr peste cap.

— Nu cred, face el, dar e adevărat că n-a mai telefonat de multişor. Chiar că nu înţeleg. Iertaţi-mă, trebuie să-mi termin partida.

Ne zâmbeşte din nou, dar am impresia că zâmbetul lui e silit. Victor se întoarce fără grabă la masa unde doi ziarişti joacă 421. Nici Şefului nu i-a scăpat aerul stânjenit al corsicanului.

— Ai văzut? N-a fost prea încântat când l-am întrebat de Jeannot. Mă întreb ce-o fi între ei... Deci vrei să-l pui pe Robillard la treabă?

— Da, dar pentru noi, nu împotriva noastră.

— Cum adică pentru noi?

Îi împărtăşesc Şefului planul pe care-l rumeg de câteva zile.

Ideea mi-a venit în chipul cel mai stupid: încins cu un şorţ de bucătărie, ştergeam farfuriile pe care mi le întindea Marlyse. Şi frecând aşa, fără convingere, cu cârpa, mă gândeam la complicii lui Buisson, care dispăruseră rând pe rând fie de moarte năprasnică, fie că poliţia devenea mai stăruitoare sau îi scotea din

circuit.

Dintre foştii săi complici, doar unul, Francis Caillaud, mi se părea demn de interes. De la evadarea lui Emile, devenise mâna dreaptă a acestuia. Dăduseră lovituri împreună, împărţiseră aceleaşi ascunzători. Fusese alături de Buisson la *Auberge d'Arbois,* în Jardin des Plantes, la Vigneux, în Boulogne. Se apărase din răsputeri împotriva sticleţilor pentru a-i permite lui Emile să fugă. Prins, apoi, cu toată bătaia n-au putut smulge nimic de la el. Se purtase, într-adevăr, ca un om de încredere şi Emile, trebuie să fi apreciat acest lucru. O clipă mă gândisem la Dekker. Dar mărturisirile făcute la anchetarea morţii lui Russac, îl puneau într-o lumină proastă. Cu cât mă gândeam mai bine, cu atât îmi dădeam seama că Francis Caillaud era piatra de încercare. Eram convins că întreţinea în continuare relaţii prieteneşti cu Buisson. Informându-mă discret printre paznicii de la Santé, am aflat că cineva, nu se ştie cine, îi trimitea pachete cu mâncare din belşug. Marlyse mă întrebase:

— La ce te gândeşti, iubitule?

— La Caillaud. Dac-aş putea să intru pentru vreo două luni la răcoare, în aceeaşi celulă cu Caillaud, ca să-i câştig încrederea, sunt sigur că până la urmă l-aş face să vorbească şi aş afla unde se ascunde Buisson.

Marlyse ridicase ochii spre cer şi-mi răspunsese imperturbabilă:

— Nu mai spune tâmpenii, Roger, te vezi tu, sticlete, în celula lui Caillaud? De un borfaş ai avea nevoie. Unul trecut prin ciur şi prin dârmon, care să-i cunoască bine pe cei din bandă şi care ar vrea să lucreze pentru tine.

Deseori, în situaţiile dificile, Marlyse mă scoate din

încurcătură. Am pus jos farfuria pe care o tot învârteam în mână, am privit-o ţintă pe Marlyse şi am exclamat:

— Ai dreptate. Am şi omul care-mi trebuie. Robillard, ce zici?

— Zic să pui mâna pe el, şi încă repede.

— Robillard e prieten cu Girier. Pot să-l înfund pentru complicitate în lovitura de la Cartuşeria franceză. Cu bijuteriile astea ale Maharani-ei am uitat de el, dar am aflat că a ieşit de curând de la pârnaie. Nu cred că i-ar face plăcere să se întoarcă.

— Doar cu asta vrei tu să-l convingi?

— Nu. Poiret, care mă uimeşte pe zi ce trece, mi-a spus că P.J.-ul din Rouen îl caută pentru un furt comis de patru falşi poliţişti la Etretat. Poiret era de servici când a primit mesajul şi mi l-a transmis şi mie. Aşa că am exact ce-mi trebuie ca să-l constrâng pe Mathieu, cum ziceai tu. Ba chiar mai mult: Direcţia Băncii regionale de Scont şi Depozit a anunţat public că oferă o recompensă de un milion de franci aceluia care va înlesni arestarea hoţilor. Cum, probabil, există nouă şanse din zece ca bărbatul scund cu ochi negri care a tras în cei doi casieri să fie Buisson, Robillard ar putea fi interesat. Ce zici?

Şeful m-a ascultat îngândurat, cântărind argumentele mele pe măsură ce i le înfăţişam:

— Ideea ta nu-i rea, Borniche, se pronunţă el în sfârşit. Iar dacă Siguranţa statului adaugă şi ea 500.000 de franci recompensă, s-ar putea să-l convingem. Mai vorbim mâine.

Plecăm de la *Deux Marches*, din nou încrezători în viitor, exact ca acum doi ani când speram să-l arestez pe Buisson în vizuina lui din strada Bichat.

A doua zi, aflu că Spotti, Şeful şi Gillard se află la Marsilia, unde colegii noştri i-au arestat, în sfârşit, pe trei din cei care prădaseră bijuteriile Maharani-ei.

Sunt desumflat; aş fi vrut să mă ia şi pe mine. Dar numai şefii au dreptul să facă această călătorie, nu şi noi, inspectorii, vitele lor de povară. Peste două zile mă sună chiar Spotti, de la Episcopie:

— Borniche, lipseşte al patrulea. E la Paris şi trebuie să-l prindem urgent.

Ordinu-i ordin: îl arestez pe al patrulea, şi Hours îl transferă la Marsilia. Nici n-a ajuns bine acolo, că Spotti mă cheamă din nou:

— Borniche, află cine a vândut pontul loviturii. Găseşte-mi-l imediat.

Împreună cu Berilley, un coleg din altă grupă, iată-mă din nou în căutarea unui necunoscut. Prin nevastă-sa, îl localizăm în Alsacia. Poliţia judiciară din Strasbourg îl interpelează şi individul e trimis pachet la Marsilia.

Peste alte două zile, când jurnalele proslăvesc succesele poliţiei, vocea Şefului, răsună în receptor:

— Borniche, sper că n-ai uitat de Mathieu?

Cum să uit. Dimpotrivă, tot timpul nu mă gândesc decât la el. I-am descoperit bârlogul, la Joinville-le-Pont şi am aflat că soţia lui e grav bolnavă, Pândind lângă casa lor, îl opresc pe medicul care o îngrijeşte:

— Poliţia, doctore. E grav?

— Leucemie.

Individul a trădat secretul profesional, dar puţin îmi pasă: am câştigat încă un atu împotriva lui Mathieu.

Din păcate este redeschisă ancheta privind bijuteriile Maharani-ei. Ca prin minune, poliţia din Marsilia a găsit la rădăcina unui copac, chiar în Curtea Episcopiei, un pachet cu bijuterii lăsat acolo de o

mână necunoscută. Dar lipseşte faimoasa Marchiză, care, ea singură, valorează peste şaizeci de milioane. Casa *Lloyd's* dă semne de nelinişte, se agită. Şi atunci, Şeful îmi spune tot mie:

— Borniche, lipseşte Marchiza.

— Şi ce să fac eu?

— S-o găseşti.

La 7 martie, găsesc Marchiza. Ziariştii au fost convocaţi pe strada Saussaies, iar Şeful e-n al nouălea cer: şi-a luat revanşa împotriva lui Spotti.

— Şi acum, după Buisson! ordonă el.

A doua zi, Mathieu Robillard se află în biroul meu.

39

Aparent amabil şi cu maniere distinse, Nantezul reuşeşte să se descurce uşor în mediile cele mai diverse. E tipul de bărbat bine şi mărturisesc că, fără voia mea, încerc un vag sentiment de invidie. Închisoarea nu i-a afectat aerul de mare senior. E neschimbat faţă de cum l-am zărit prima oară, la barul *Favart,* acum opt luni: acelaşi păr blond, aceiaşi ochi albaştri, aceeaşi musculatură puternică.

Reflexele de apărare îi sunt treze când intră în birou şi mă cercetează atent, întrebându-se, desigur, unde m-a mai văzut. Deşi mă întâmpină cu un aer bătăios, prima mea întrebare îl cam descumpăneşte:

— Bune maşini BMW-urile, aşa-i, Mathieu?

Robillard mă priveşte uluit. Dis-de-dimineaţă, au dat buzna peste el doi mitocani de la poliţie, i-au întors casa pe dos, l-au luat pe sus şi l-au adus pe strada Saussaies unde, după ce i-au luat cureaua, şireturile şi cravata, l-au ţinut trei ore într-o celulă, iar eu, acum, în loc să-l interoghez, discut despre maşini! Sigur nu sunt în toate minţile!

Mă ridic, dau ocol mesei şi mă aşez călare pe un scaun lângă el.

— Fii pe pace, Mathieu, nu te-am adus aici ca să discutăm de performanţe automobilistice, deşi trebuie să recunosc că ai realizat o asemenea performanţă când ai venit la Pont-l’Evêque să-l iei pe amicul tău Girier. (Începe să respire repede). Nu-ţi voi aminti nici

de recordurile tale de viteză când ai plecat de la *Favart,* de la *Terminus,* la poarta Vincennes, sau de la *Auberges des Oiseaux,* la Bry-sur-Marne. Eram acolo, aşa că ştiu bine cum conduci. N-am să te mai laud nici pentru meritele de pilot, când cu atacul falşilor poliţişti de la Etretat: colegii din Rouen, care cercetează cazul, mi-au povestit destule despre arta cu care iei curbele! Eu nu ţin să-ţi demonstrez că sticleţii nu sunt aşa fraieri cum par, eu vreau cu totul altceva: să-l arestez pe Emile Buisson. Şi cred că e posibil, dacă noi doi o să cădem la învoială.

Robillard nici n-a clipit cât timp mi-am debitat tirada. Doar după cum i se mişcă mărul lui Adam, mi-am dat seama că loveam drept la ţintă.

— Nu ştiu ce vreţi să spuneţi, se hotărî el să vorbească. Nu-l cunosc pe Buisson. Zău, habar n-am cine e, şi nu cred că...

Scot o ţigară din buzunar, aprind, aspir uşor, apoi zvârl fumul albastru care se încolăceşte în spirale spre plafon.

— Minţi, Mathieu!

Înlemneşte.

— Vă dau cuvântul meu.

— Mă faci să râd. Fii atent că nu ai decât unul şi, dacă-l terfeleşti la fiecare pas, până la urmă nici nu te mai cred. Deci nu-l cunoşti pe Buisson?

Robillard dă din cap că nu.

— Vrei să spui că n-aţi atacat împreună transportul Creditului Lyonez?

Mă priveşte înmărmurit şi constat, cu o bucurie ascunsă, că am marcat încă un punct. Continui.

— Mathieu, nu mai face pe prostul cu mine. Am destule motive să te trimit la răcoare, şi nu pentru puţină vreme. Ştiu totul, clar, precis, degeaba

tăgăduieşti. Află că dacă te-am lăsat în pace, e pentru că am avut alte lucruri mai importante de făcut. Şi ţi-o spun acum, pe şleau: îl vreau pe Buisson. Aşa că alege.

Mă ridic de pe scaun şi iau de pe masă dosarul lui Robillard. Mă prefac că-l cercetez, apoi ridic ochii.

— Ei?

— Cum v-am spus. Nu-l cunosc pe Buisson, nu ştiu unde se ascunde şi chiar dacă aş şti, tot nu v-aş spune. Nu sunt un turnător.

— Minţi, i-o întorc eu calm, dar mă rog, te priveşte. Fiecare om răspunde pentru ce face.

În clipa asta, constat că faţa lui Robillard s-a acoperit brusc de sudoare, dar n-aş putea spune dacă de vină e teama sau zăpuşeala din birou. Pun dosarul pe masă.

— Adineaori ţi-am înşirat în treacăt toate acuzaţiile care apasă asupra ta. În plus, am şi un mandat de arestare pentru atacul de la Etretat. Pot să te închid chiar acum.

— Cum doriţi, domnule inspector, spune Mathieu, din nou stăpân pe sine. Ameninţările dumneavoastră mă lasă rece. Nu-i prea vesel la puşcărie, dar ştiu ce-i aia! Cu un avocat bun de gură iese oricine de-acolo. Şi prefer să mă întorc de unde am venit, decât să devin o lepădătură. Am acceptat eu multe lucruri în viaţă, am iertat de multe ori slăbiciunea prietenilor, dar niciodată pe trădători. Sunt un borfaş, domnule Borniche, nu un asasin. Dar să ştiţi de la mine că dacă vreunul m-ar turna, l-aş strânge de gât cu mâinile mele şi cu o plăcere nebună.

L-am ascultat pe Robillard fără să scot un cuvânt. Ştiu că e sincer, că asta e profesiunea lui de credinţă. Totuşi trebuie să lucreze pentru mine. Cu orice preţ.

Chiar de-aş ajunge să mă dispreţuiesc pe mine însumi.

— Bine, Mathieu, îi spun eu calm, nu insist. Cunosc faimoasa voastră lege a tăcerii, deşi, fie vorba între noi, colegii tăi de breaslă vorbesc mult despre ea, dar o practică rareori.

Mă joc cu o monedă pe care o tot ascund printre degete, făcând-o apoi să reapară şi adaug pe tonul cel mai blând fără să-l privesc:

— Rău faci, Mathieu, că te încăpăţânezi. Uiţi un lucru.

— Da? Ce anume?

— Un lucru important, Mathieu, chiar foarte important pentru tine.

Zâmbeşte ironic.

— Nu cred, inspectore.

Acum, ştiu bine, voi fi nevoit să mă port ca un nemernic. A venit clipa să-i fac praf moralul, să-i smulg de pe faţă zâmbetul ăsta arogant, să mă port ca o secătură având drept alibi securitatea societăţii.

— Soţia ta, Mathieu!

— Cum adică, soţia mea? se încruntă el.

— Cum auzi. Dacă te trimit la răcoare, n-o mai vezi niciodată. Ştiu că e bolnavă, chiar foarte grav bolnavă. Tu rişti să te alegi pe puţin cu şase ani. Îţi închipui c-o mai găseşti în viaţă? Crezi c-o să te aştepte?

Ridic capul. Privirile noastre se încrucişează. Şi citesc în ochii lui atâta ură, atâta dispreţ, încât aş vrea să mă înghită pământul de ruşine.

— E dezgustător ce faceţi!

Vocea lui Robillard e răguşită. Pumnii încleştaţi. Simt că e gata să se năpustească asupra mea, dar se stăpâneşte. Ştie că nu-l mint. E sfâşiat între dezgustul

de-a colabora cu poliţia şi iubirea pentru femeia aceea ale cărei zile sunt numărate, afară doar dacă nu intervine un miracol.

Nu e greu să ghicesc ce se petrece în mintea lui. Am destulă experienţă în materie de psihologie a borfaşilor. Mathieu şi cu mine facem parte din două lumi care se înfruntă de secole şi care se află într-un război continuu, două lumi opuse prin legile, morala, stratagemele şi primejdiile lor.

Privesc chipul lui Robillard schimonosit de furie şi de spaimă. Şi-i dau lovitura de graţie:

— Gândeşte-te că tu vei fi la puşcărie, iar ea va rămâne singură, tocmai când va avea mai mare nevoie de tine. Gândeşte-te că nu te va putea ajuta, nu va putea veni să te vadă, gândeşte-te...

— Destul.

Tonul e tăios. Privirile ni se încrucişează din nou şi-mi dau seama că am câştigat. A depus armele.

— Ce vreţi? mă întreabă el.

— Ţi-am mai spus: pe Buisson. Asta îţi va aduce în primul rând libertatea şi iertarea tuturor păcatelor: mandatul de arestare rămâne închis la mine în sertar, până când voi interveni pe lângă judecătorul din Etretat. În al doilea rând, banii. Banca din Champigny oferă o recompensă de un milion aceluia care va înlesni arestarea bandiţilor. Această sumă va intra în buzunarul tău. Poliţia îţi va da, pe deasupra, cinci sute de mii pentru colaborarea ta. La un loc, o bătrână şi jumătate, cu care să poţi plăti cei mai buni doctori pentru nevasta ta. Merită, nu?

Tace, lăsând ochii în pământ. Insist, cu un glas mieros:

— Cum rămâne, da ori ba?

— Da, răspunde el cu răsuflarea tăiată.

Îmi iau un aer binevoitor:

— Ai văzut! Ştiam eu că până la urmă o să ne înţelegem.

Mă priveşte fix în ochi.

— Scutiţi-mă de comentarii, spuneţi-mi ce trebuie să fac.

— Simplu, intri la pârnaie.

— Cum? face el năucit.

— Ai răbdare, lasă-mă să-ţi explic. Te bag la Santé, unde faci ce ştii ca să te împrieteneşti cu un anume Francis Caillaud. Îl cunoşti?

— Deloc.

— Nu-i nimic, o să faceţi cunoştinţă. Trebuie să devii amicul, confidentul lui. Deşi e acolo, Caillaud ştie cum se poate ajunge la Buisson. Trebuie să afli şi tu. Îndată ce afli, te scot de-acolo. O. K.?

Nantezul nu răspunde. Iese gârbovit din biroul meu.

Niciodată nu mi-a fost mai silă de mine.

Totul e pregătit. După două zile, cu bocceaua în mână, Mathieu Robillard îşi face intrarea la Santé, sub acuzaţia de tăinuire a răufăcătorilor în lovitura de la Cartuşeria franceză.

L-am pus la curent pe directorul închisorii, după ce obţinusem în prealabil sprijinul judecătorului de instrucţie şi al Parchetului. Prinderea lui Buisson merita câteva abateri de la regulă.

M-am despărţit de Mathieu la grefă. A trecut de uşa zăbrelită fără să întoarcă măcar capul şi l-am văzut depărtându-se, păzit da un gardian, spre celulele cu supraveghere continuă.

Din clipa asta, nu-mi rămâne decât să sper că Nantezul îşi va juca rolul corect.

40

În timpul plimbării, Francis Caillaud l-a depistat imediat pe noul venit care, ultimul în rând, se învârtea la vreo zece metri în urma lui. Când ajung unul în dreptul celuilalt, Francis îl fluieră încet. Paznicul se preface că nu-l aude, dar Mathieu a înregistrat semnalul. Ia repede de pe jos ţigara pe care i-a aruncat-o Francis, îi mulţumeşte din ochi şi o vâră în buzunarul hainei, apoi continuă să păşească în cerc.

Abia când ajunge în celulă, Mathieu scutură tutunul în care se afla ascuns mesajul: „Am auzit dă tine, Aşazăte mâine în spatele meu”.

A doua zi, şirul de prizonieri îşi începe plimbarea în cerc. Mathieu se fofilează în spatele lui Caillaud. Francis îi şopteşte din mers:

— Ai veşti de la Mărunţel?

Mărunţelul e Buisson. Dar Mathieu se face că nu pricepe.

— Nu cunosc niciun Mărunţel.

De uimire, Francis e cât pe ce să se-mpiedice.

— Emile, şopteşte el.

— Nu cunosc niciun Emile, se încăpăţânează Mathieu.

— Ei drăcie, doar îl cunoşti pe Buisson?

— Nu cunosc niciun Buisson, i-o retează autoritar Mathieu. Spune limpede, ce vrei?

Francis îşi târşâie mai departe picioarele. Nu-i

displace purtarea lui Mathieu, aşa că insistă.

— Păcat, tare-aş fi vrut să ştiu ce face! Cică au picat nişte amici de-ai lui. Bolec şi Joyeux...

— Atunci întreabă-i pe ei şi lasă-mă naibii în pace.

Mathieu e satisfăcut: şi-a jucat cât se poate de firesc rolul. Plimbarea continuă; pentru moment, Francis s-a resemnat. Nantezul nu e deloc guraliv şi, după cum te priveşte, nu e cazul să-l calci pe coadă. Nici chiar la pârnaie.

După plimbare, Mathieu se întoarce în celulă. E aici de cincisprezece zile şi a început să-şi piardă răbdarea. A fost chemat o singură dată la anchetă şi asta doar ca să i se comunice motivul inculpării. De atunci, nimic. Din ce în ce mai neliniştit, se frământă, gândindu-se ce i-o fi făcând soţia, dacă va putea rezista la vestea arestării lui. Cheia se răsuceşte în broască.

— La vorbitor, îi strigă paznicul.

Mathieu tresare surprins, căci nu aştepta nicio vizită. Târându-şi picioarele în urma gardianului, ajunge în curte, apoi la vorbitorul avocaţilor. Îl aşteaptă doi bărbaţi în impermeabile, unul mătăhălos, cu obrajii dolofani, celălalt cu faţa smochinită de riduri, sub o claie de păr cenuşiu. Sunt sticleţi: au venit pentru cazul de la Etretat. Burzuluit, Mathieu le-o ia înainte spre vorbitor, în timp ce paznicul începe să se plimbe în sus şi-n jos pe culoar.

Mathieu nu mai pricepe nimic. Unde sunt promisiunile făcute? Dacă declară că a fost pus aici de Siguranţă, cei doi inspectori se vor arăta, fireşte, binevoitori, cazul Etretat va fi închis, dar se va afla că e informator. Dacă refuză să vorbească, va fi inculpat şi transferat în Normandia. Şi-a făcut-o cu mâna lui!

Mathieu încearcă să câştige timp:

— Nu vorbesc decât în prezenţa avocatului meu, mârâie el.

— Ce-ai zis? se încruntă huiduma.

— Am zis că nu vorbesc decât în prezenţa avocatului meu.

— Aşa crezi tu că merge, amice?

— Chiar aşa. N-am nimic să vă spun, şi cu asta basta.

— Când ţi-oi da un pumn peste bot, secătură, răcneşte zdrahonul, cu mâna ridicată.

Robillard face un salt îndărăt.

— Cum ai zis?

— Secătură, repetă namila, înaintând spre el, dacă nu vorbeşti, te fac eu să-ţi aminteşti şi laptele pe care l-ai supt de la mă'ta!

Insulta l-a lovit pe Mathieu drept în inimă. A pălit. Răstoarnă furios masa pe care poliţiştii au aşezat maşina de scris. Înhaţă un scaun şi strigă ameninţător:

— Încearcă, umflatule, încearcă numai să dai şi-ai să vezi tu...

Paznicul a văzut scena. Deschide repede uşa, în timp ce Mathieu îi împroaşcă urlând cu ce-i vine la gură:

— Secătură eşti tu! Sticlete prăpădit... spumegă el.

Nantezul e dus înapoi în celulă.

E rândul lui Poiret să spumege, când îmi reproduce scena de la vorbitor. Fără să vreau, izbucnesc în râs:

— Şi zi aşa, te-a făcut sticlete prăpădit, tocmai pe tine, campion la catch?

Poiret zvârle priviri furioase, ameninţând cu bastonul de cauciuc:

— Auzi, pe mine. Dacă nu eram în exerciţiul

funcţiunii, praf îi făceam moaca lui Mathieu al tău! Mi-am spart şi geamul de la ceas adunând hârtiile pe care le-a azvârlit el pe jos. Mare baftă a avut că l-a băgat în colivie!

La raportul de după-amiază, Nantezul este adus, între doi gradaţi, în faţa directorului:

— Frumoasă figură, Robillard, n-am ce zice! mormăie directorul fără să-l privească. Cincisprezece zile de arest.

Lui Mathieu pedeapsa i se pare nedreaptă. Cu pătura sub braţ, porneşte spre carceră. Dar revolta lui a făcut înconjurul celulelor puse sub pază specială, unde toţi deţinuţii, până la unul, l-au aprobat.

După ispăşirea pedepsei, părăsind carcera, Mathieu află că a fost mutat, din ordinul directorului, cu tăbliţa „periculos” prinsă pe uşă; celula lui e lipită de a lui Caillaud.

Cei doi pot comunica prin ţeava de la calorifer. Chiar dacă nu e mijlocul ideal, e totuşi un telefon util, datorită căruia încep să se cunoască mai bine şi chiar să se împrietenească. Îşi povestesc unul altuia despre neveste, dar despre Emile, niciodată. Mathieu aşteaptă, prudent, ca Francis Caillaud să se trădeze: ştie că i-a câştigat încrederea.

Au trecut douăzeci de zile. Directorul adjunct al închisorii mă ţine la curent cu purtarea lui Robillard, care devine din ce în ce mai agresiv cu paznicii. Îi terorizează pe prizonieri şi ameninţă cu greva foamei, dacă judecătorul nu va lămuri urgent cazul lui. Doar un vecin de celulă, Francis Caillaud, pare să mai aibă puţină influenţă asupra lui. De aceea, directorul adjunct îl cheamă pe acesta din urmă la el în birou:

— Caillaud, din cele ce mi s-au raportat, se pare că te înţelegi destul de bine cu Robillard, aşa e?

— Eu, domnule director? răspunde spăşit Caillaud, răsucindu-şi tichia între degete.

— Da, dumneata. Nu-ţi spun asta ca un reproş, dimpotrivă: crezi că Robillard s-ar potoli, dacă-l bag în celula dumitale?

— Ştiu eu, domnule director.

— Să încercăm, Caillaud, şi dacă vezi că nu merge, îmi dai de veste.

— Bine, domnule director.

Începând de-a doua zi, Robillard împarte aceeaşi celulă cu Caillaud. Mai bine nici că putea spera.

41

Pe neaşteptate, o nouă pistă.

Tocmai discutam cu judecătorul de instrucţie, care mă ţine şi el la curent cu isprăvile şi comportarea lui Mathieu Robillard, când cineva a bătut la uşă. E colegul meu Sol, de la Brigada I-a volantă – unde mi-am început cariera. Vrea să obţină un bilet de voie pentru Henri Bolec. Bucuroşi de revedere, mergem să ciocnim un păhărel la *Brasserie du Palais.* Aşa aflu că Henri Bolec, Bretonul, e departe de-a fi la prima ieşire şi că se află pe punctul de a-i da comisarului Denis, şeful lui Sol, informaţii preţioase despre eventualele ascunzători ale lui Buisson.

— Pricepi, îmi spune Sol zâmbind. Bretonul e mort după nevastă-sa. Îl ducem atunci la ea. E înduioşător să-i vezi. I-am promis că îi lăsăm şi singuri dacă ne ajută să punem mâna pe Buisson!

Îl cunosc bine pe comisarul Denis. Am lucrat cu el la Brigada I-a, unde i-am putut aprecia şi calităţile profesionale, şi amabilitatea, şi omenia. E un concurent periculos. Deşi suntem colegi, voi fi nevoit să-i vâr beţe-n roate. Şi cât aş fi vrut să nu se întâmple aşa!

Îi raportez Şefului vestea şi rămâne consternat. Suntem iarăşi la un pas de ţintă, şi iată că din nou o altă echipă ne dă planul peste cap.

— Nu ne ajungeau ăia de la P.P., se revoltă Şeful. Ascultă, Borniche, mi-l scoţi imediat pe Bolec de la

pârnaie şi-l laşi să se culce cu nevastă-sa. Imediat!

Mă uit la el buimăcit, dar Şefului nu-i arde de glumă, aşa că-l întreb:

— Unde, Şefule? În birou?

— Puţin îmi pasă unde, Borniche, oriunde pofteşti!

Cred şi eu că nu-i pasă, nu plăteşte el oalele sparte.

Mă gândesc bine. În birou – imposibil. La hotel, nici atât: Bolec ar putea evada. Atunci unde? Ce-ar fi să-l duc chiar la el acasă, la Clamart? Mi-aş lua, fireşte, toate măsurile de siguranţă.

Cu meseria asta, chiar că am ajuns să fac de toate: până şi pe codoşul.

Când mă prezint, a doua zi, la Palat pentru un bilet de voie, judecătorul îmi aruncă o privire amuzată prin ochelarii cu ramă fină.

— Bolec ăsta trebuie să fie o adevărată mină de aur. Văd că vă bateţi pe el.

Încerc să nu-l deziluzionez. Împreună cu Poiret, pe care l-am obţinut în chip de ajutor, şi cu Maurice Hours, pornim spre Clamart.

Soţii Bolec locuiesc într-o căsuţă cu două etaje, pe aleea Matrets. Mireille, o bretonă înaltă, de douăzeci şi opt de ani, blondă cu ochi verzi, ne întâmpină stânjenită şi izbucneşte în lacrimi când îşi zăreşte soţul prins cu cătuşe de mâna lui Poiret.

Ca să-i lăsăm să se bucure nestânjeniţi de revedere, pretextăm o percheziţie.

Fireşte, cu atât mai sumară, cu cât colegii de la P.P. au trecut şi ei pe aici. Cercetez casa. Camera de la primul etaj nu se pretează la întâlniri amoroase: fereastra e prea aproape de acoperişul metalic al unui hangar. Dimpotrivă, la etajul al doilea, deşi fără pat,

camera mi se pare propice: nu are decât o intrare, care poate fi supravegheată de pe palier: în faţa mea, Bolec nu-şi mai dezlipeşte privirea drăgăstoasă de pe nevastă-sa.

— Dă-i drumul, îi spun eu lui Poiret.

Cu gesturi stângace, Poiret caută prin buzunare cheia, nu dă de ea, oftează şi, în sfârşit, o găseşte prinsă pe un inel, alături de celelalte. Răsuceşte cheia-n broască, cătuşele se desfac.

— Sărutaţi-vă, îi spun eu lui Bolec, aveţi zece minute, şi fără fiţe, fereastra e supravegheată.

Îi împing pe cei doi porumbei în cameră, trag uşa după mine şi rămân cu Poiret pe culoar.

După două ore, îl aduc înapoi pe Bolec la închisoare. Nu l-am întrebat încă nimic, dar după ce intră în grefă, mă trage chiar el de-o parte.

— Mulţumesc, inspectore, ai fost cumsecade. Un pont: Buisson stă la doamna Rousseau pe bulevardul Louis-Blériot, 188, la Paris. Chiar eu l-am instalat acolo pe 30 martie. Dar băgaţi de seamă că are o grenadă: în caz că-i arestat, să sară în aer cu sticlete cu tot.

Spre seară, mă înfiinţez împreună cu Şeful pe bulevardul Louis-Blériot, la doi paşi de viaductul Auteuil.

— Trebuia să-mi fi pus o salopetă, îi spun Şefului, ca să trec neobservat.

Nu-mi răspunde. Îl simt nervos, fireşte, nerăbdător să dea în sfârşit ochii cu Buisson. O luăm pe lângă zidul clădirii, eu într-o parte, el în direcţie opusă, aruncându-ne din când în când câte o privire. Când suntem din nou împreună, sub viaduct, ca să ne comunicăm impresiile, presupun că Şeful va spune,

ca şi mine, că n-a văzut nimic. Aş!

— Dac-ai şti, Borniche, cum mă tem să nu-l pierd pe Buisson. Ieri am aflat că figurez pe lista de avansări.

— Felicitări, Şefule. Grozavă veste, aşa-i?

— Depinde. Sunt al optulea şi nu există decât şapte posturi.

— Aoleu!

— Directorul general a făcut-o dinadins, e limpede, i-a dat deoparte pe cei scuturaţi la restructurare.

— Crezi, Şefule?

— Absolut. Mai bine mă ocupam de politică. E de-a dreptul revoltător!

Dau din cap. Dar, în sinea mea, îmi spun că eu nici nu sunt şi nici nu voi fi în vecii vecilor pe lista de avansări, dacă nu dau o lovitură de pomină. Barem Şeful nici nu s-a sfiit să mi-o spună. De trei ani mă duce cu vorba: „Dacă-l arestezi pe Buisson”, „Dacă-l arestezi pe Girier!”

E adevărat că Buisson m-a ţinut până acum în şah. Dar în iunie vor fi avansaţi noi inspectori, şi până-n iunie...

Portăreasa mă întâmpină la ghişeu, în ghereta ei. Mă ia drept agent comercial, iar accesul în imobil al comis-voiajorilor şi negustorilor ambulanţi este strict interzis. Stă scris la intrare, chiar deasupra, numărului de telefon al poliţiei, fireşte, ca să impresioneze. Şeful a rămas pe trotuar. Îi arăt portăresei insigna de poliţist; o cunoaşte foarte bine pe doamna Rousseau, îl cunoaşte foarte bine şi pe simpaticul ei chiriaş, un bărbat scund, cu ochi mari, negri, elegant, cu o pălărie cu borul întors, aproape totdeauna cu o servietă neagră în mână.

— E notar, îmi şopteşte ea. Din cauza asta e nevoit

să se ducă deseori în provincie. Chiar alaltăieri a plecat. Trebuie să fi avut vreun accident, fiindcă nu mult după aceea l-a căutat poliţia.

Poliţia!

În lift mă gândesc că Bolec, ca să se vadă din nou cu nevastă-sa, a vândut probabil colegilor mei aceleaşi informaţii. Ce s-o mai fi distrând acum cu nevastă-sa, ticălosul!

Când sun la uşa ei, doamna Rousseau e singură. Scundă, păr alb şi mutră de dihor, îmi povesteşte că l-a avut chiriaş pe domnul Lucien vreo cincisprezece zile. Se prezentase în urma anunţului dat de ea la ziar: apartamentul ei e prea mare pentru o femeie singură. Habar n-a avut ce hram poartă, până-n clipa când poliţiştii de la Brigada I-a au dat buzna la ea şi au descoperit pe dulapul din camera chiriaşului o grenadă adevărată. De atunci, nu mai ştie nimic de el. Dar recunoaşte că domnul Lucien a fost corect: înainte de-a dispărea, i-a lăsat într-un plic banii de chirie.

Ies din clădire dezamăgit dar şi puţin satisfăcut. Dezamăgit că Buisson s-a evaporat din nou; satisfăcut că pista pe care mi-a vândut-o Bolec nu-i va duce nicăieri pe concurenţii noştri. Singura care contează pentru mine e aceea pe care mă va pune Mathieu.

Şi pe care o voi cunoaşte doar eu.

42

— Doamne, Dumnezeule, ce-o fi făcând acolo?

Înghesuit în Citroën-ul lui Montuire, noul nostru şofer, Şeful şi-a ieşit din sărite. E nouă seara. Sunt două ore de când îl aşteptăm la intersecţia străzilor Santé, cu Jean-Dolent, pe Robillard, despre care judecătorul de instrucţie ne înştiinţase că va fi pus în libertate. Mulţi deţinuţi au şi ieşit pe poartă, unul după celălalt. Unii s-au repezit spre rudele sau prietenii care-i aşteptau, alţii s-au dus glonţ la cafeneaua de vizavi, *À la Bonne Santé.* Eliberarea fusese anunţată pentru ora 19, şi totuşi Robillard încă n-a apărut.

— Numai de nu i-ar fi emis un nou mandat de arestare, bombăne Şeful. Asta ar mai lipsi.

Şi eu stau ca pe ghimpi. Doar Montuire rămâne de piatră, indiferent la frământările noastre. A mai trecut jumătate de oră: aprind ţigară după ţigară.

Şeful scoate deodată un strigăt, care-l face pe şoferul nostru să tresară. În pragul închisorii, cu bocceaua în mână, Robillard, înotând într-un costum şifonat, ezită câteva clipe neştiind în ce direcţie s-o ia şi, până la urmă, porneşte spre maşina noastră. Când ajunge la câţiva paşi de noi, cobor geamul:

— Pssst!

Robillard răreşte pasul. Brusc, mă recunoaşte, se răsuceşte, inspectând împrejurimile, apoi urcă lângă şofer. Nici n-a închis bine portiera, că Montuire a şi

demarat.

— Ei? face Şeful, înainte de-a apuca măcar să dea mâna cu Robillard. Fac prezentările. Maşina goneşte de-a lungul bulevardului Arago, ocoleşte Denfert-Rochereau şi iată-ne pe Avenue du Maine, Sprijinindu-se cu cotul stâng de spătarul scaunului, Mathieu se întoarce spre mine:

— Francis nu cunoaşte ascunzătoarea lui Emile, dar ştie că se vede mereu cu cumnatu-său, Cocoşatul. Mi-a dat un bilet de recomandare pentru el.

— Adevărat?

— Da.

Sunt teribil de curios.

— Dă să-l văd.

— Nu pot. L-am cusut în umărul hainei. Trebuie să i-l duc mâine Cocoşatului. Sper să reuşesc.

— Trebuie să reuşeşti, partea grea s-a făcut. Numai de-ar muşca Buisson momeala.

Maşina lui Montuire ne lasă pe strada Saussaies. Găsim poarta închisă şi, când traversăm curtea, la ora asta târzie, santinela şi cei câţiva agenţi pe care-i întâlnim ne privesc uimiţi.

Urcăm la mine în birou. În câteva secunde descoasem umărul stâng al hainei, în care se află un petic de hârtie în pătrăţele, împăturit cu grijă. Caillaud are un scris ciudat, aplecat spre stânga; textul abundă în greşeli de ortografie. Iar în semnătură, deosebit de citeaţă, cei doi „l” sunt absolut paraleli.

„Dragu meu Emil. Prietenu pe care ţil recomand e de nădejde, chiar foarte de nădejde. Nai grijă că lam verificat io. Atenţie la bretonul Ribot, ia nu ştiucâtaoare că iese basma curată de la sticleţi. Te

sărut. francis Caillaud.”

Atât. Dar, sub semnătură, e desenat un cerc cu un punct în mijloc, înconjurat de două circumferinţe: ca o ţintă. Văzându-mă că mă încrunt, Mathieu zâmbeşte:

— E semnul lor de recunoaştere. Emile va fi sigur că, într-adevăr, Francis e cel care i-a scris.

Ar trebui să dau scrisoarea la fotografiat, însă laboratorul nu răspunde. Dar, mai ales, va trebui să vâr la loc scrisoarea şi să cos umărul hainei.

Şi atunci, la lumina puternică din birou, la 11 noaptea, aşezat pe colţul mesei mele şi cu un picior spânzurând în gol, Mathieu Robillard se apucă să coasă mâneca, cu firul pe care l-a păstrat într-un ac înfipt în reverul hainei. Firul e puţin prea scurt, dar Mathieu ne promite că nu va face mişcări prea bruşte.

— Ce-ar fi să mergem undeva să mâncăm, propune Şeful.

Mathieu, cum e şi firesc, preferă să se ducă acasă. După o gustare înghiţită în grabă la gara Saint-Lazare, Citroën-ul o ia pe drumul Joinville-le-Pont. Străbatem cu o viteză record pădurea Vincennes.

Când ajungem aproape de casa lui, Mathieu îmi spune:

— Mâine la prânz, am întâlnire cu Cocoşatul la cafeneaua *Le Petit-Saint-Denis.* Ne-am putea vedea la două, de acord?

— De acord, dar unde?

— Ştiu şi eu? La *Thérmomètre*, în piaţa Republicii?

Şi din nou, abia îmi găsesc somnul.

A doua zi, proaspăt ras şi bine pieptănat, Mathieu e de nerecunoscut când îşi face apariţia la douăsprezece fix la cafeneaua *Le Petit-Saint-Denis,* în costumul bleumarin din ajun călcat acum cu grijă. Şi-a

lăsat BMW-ul la poarta Saint-Denis.

Cum n-am putut rezista tentaţiei, m-am ascuns sub bolta unei case părăginite, de unde pândesc să-l văd venind.

Îl zăresc pe Cocoşat aşezat la o masă din fundul sălii, în faţa unui pahar de vin roşu. Poartă părul pieptănat lins spre ceafă, cu o cărare impecabilă. Reflexele soarelui în geamul vitrinei mă împiedică să disting exact ce se petrece înăuntru, dar, la douăsprezece şi jumătate, îi văd pe cei doi ieşind, îndreptându-se spre BMW şi plecând. Nu-mi rămâne decât să aştept ora întâlnirii. Hoinăresc prin cartier, fără niciun chef.

Abia la trei şi ceva apare Mathieu la *Thérmomètre.* Tot aşteptându-l, apucasem să telefonez de câteva ori pe strada Saussaies, ca să aflu dacă nu cumva Şeful a primit vreo veste de la el. Nu reuşisem decât să-l aţâţ şi mai rău pe Boss.

— Ai să vezi, profetiza el, o să rămânem cu buzele umflate. Mathieu al tău o să spele putina şi-o să ne lase cu degetu-n gură.

Mi s-a părut mai prudent să nu-i răspund şi să aştept. În sfârşit, soseşte şi Mathieu, aprins la faţă, ca după o masă copioasă:

— E o mârşăvie ce fac, îmi spune el aşezându-se. Cocoşatul m-a invitat să mâncăm la el. Ţine pe bufet, sub sticlă, fotografia lui Emile, cu o floare uscată într-un colţ.

— Să nu fim sentimentali. Nici el nu e. Şi?

— Am descusut haina şi Cocoşatul a citit scrisoarea. A zis că va transmite mesajul, că să-i las telefonul meu, şi a schimbat vorba. Zău că-s nişte amărâţi.

— Am luat notă. Şi ce număr i-ai dat?

— Al bistroului de lângă mine. I-am spus Cocoşatului să-şi ţină gura. Numai că aş avea nevoie de niscai grăunţe; ştiţi doar, că boala nevesti-mii, cu doctorii, sunt lefter...

Îi promit să vorbesc cu Şeful, pentru că, oricât aş vrea să-i fiu de simpatic, mai ales acum, nu-i pot da niciun ban. Suntem la sfârşitul lui mai şi salariul meu s-a cam dus.

— Sună-mă mâine, îi spun, aranjez eu totul.

Robillard pleacă. Privesc în urma lui şi, dacă mi-e silă de ceea ce face, mi-e şi mai scârbă de mine, fiindcă l-am silit s-o facă. Când am intrat în poliţie, n-aş fi crezut în ruptul capului că voi ajunge să încurajez într-atât perfidia, delaţiunea, minciuna. Am fost crescut în cel mai sever spirit al dreptăţii, de un tată care mă pocnea, când eram copil, dacă îmi pâram sora mai mare. Degeaba caut scuze, spunându-mi că totul este spre binele societăţii, că gloanţele unui ucigaş nu trebuie să doboare oameni nevinovaţi: mă mustră conştiinţa. Îndată ce voi putea, am de gând să părăsesc această instituţie.

— Slăbeşte-mă cu scrupulele! mi-o retează Şeful când îi împărtăşesc remuşcările mele, poliţia nu se face cu moralişti. Dac-ai să ajungi la vârsta mea...

43

Luni, 29 mai 1950. Dimineaţă memorabilă: Mathieu se va întâlni cu Buisson. Nici nu mă aşteptam să mă sune. Mi-a spus să vin imediat la *Café de la Paix,* în piaţa Operei. E douăsprezece. Până ajung, se face douăsprezece şi un sfert. Nu-i el prost, Mathieu, mă cheamă totdeauna la ora prânzului. I-am priceput jocul, numai că de data asta se-ntrece cu gluma!

Şeful îmi dă, oftând, un avans de douăzeci de mii de franci, pe care mă grăbesc să-i bag în buzunar. Zece minute de mers pe jos, şi iată-mă în faţa unui Mathieu strălucitor într-un costum *prince de Galles,* nou-nouţ. Mărturisesc că nu-mi pot explica acest mister: n-are un sfanţ, dar e mereu pus la trei ace.

— S-a făcut, îmi spune el, în timp ce mă aşez. M-a sunat Cocoşatul. Mă duc mâine, la zece, să-l iau şi mergem la Emile. Buisson stă la Boulogne. N-am aflat adresa, dar ştiu că e pe drojdie. Am promis că-i duc douăzeci de miare.

Nemaipomenit! Mathieu ăsta are antene: exact atâta am la mine, plus o hârtie de o sută!

N-am încotro şi-i dau banii, asigurându-l că mâine îşi va primi şi el partea.

— Mai e ceva, continuă Mathieu, îmi trebuie şi un revolver.

— Un revolver?

— Pentru Emile. Şi cartuşe, vreo cincizeci cel puţin, în vremurile astea tulburi, vrea să meargă cu artileria

după el.

— Nu ţi-e bine? Doar n-o să-i dau şi armă, ca să ne facă terci, când o să vrem să-l prindem!

— Treaba dumitale, inspectore. Nu dai arma, nu-l ai pe Buisson, mi-o trânteşte Robillard întinzându-şi confortabil picioarele.

Îl simt că jubilează. Brusc, rolurile s-au inversat: acum e el stăpân pe situaţie.

— Dacă nu-i aduc revolverul, nu va avea încredere în mine, îmi explică Robillard ca să mă convingă.

— Am priceput. Numai că hotărârea asta n-o pot lua de capul meu. Să vorbesc întâi cu Şeful. Dacă vrei, ne vedem la patru, la *Terminus,* lângă Saint-Lazare.

Şeful se înecă pur şi simplu, când îi relatez conversaţia cu Robillard. A realizat, ca şi mine, situaţia absurdă în care ne aflăm. Dar, după un răstimp de gândire, îi vine o idee care, spune el, va compensa riscurile pe care ni le asumăm dându-i lui Buisson revolverul. Odată ajunşi pe platforma autobuzului care ne hurducă până la Saint-Lazare – căci a ţinut să asiste la întrevedere – îmi mărturiseşte:

— Nu te frământa, Borniche, am eu un plan. Îl urmărim pe Robillard până la Boulogne-Billancourt. Iar acolo, chit că vor fi capete sparte, încercuim casa în care se ascunde Buisson!

Dar la *Terminus* nu avem timp nici măcar să comandăm ceva de băut: Mathieu ne-o ia înainte şi răstoarnă planul Şefului.

— Îmi daţi cuvântul că nu vă luaţi după mine, da? N-am niciun chef să miroasă Cocoşatul ceva, că m-am ars. Şi nici nu vreau să mă facă Emile ciur.

Şeful îşi dă cuvântul în silă. Mă uit la el. Se uită şi el la mine clipind repede şi îndemnându-mă cu privirea. Atunci, fără nicio tragere de inimă, scot din buzunar un pacheţel bine legat cu sfoară: arma şi muniţiile pentru Domnul Emile.

Arma, un Mauser 9 mm, e a mea. Nu aceea pe care o am de la Administraţie, ci un pistol pe care l-am descoperit la o percheziţie, când abia intrasem de câteva zile în servici. L-am luat, l-am pus sub cheie şi am uitat de el, ca de atâtea alte arme găsite în perioada aceea tulbure da după război. L-am curăţat, l-am uns şi, odată, l-am încercat chiar în câmp deschis, trăgând într-o gamelă bătută într-un copac. Precizia a fost uimitoare: de nouă ori am tras, de nouă ori drept la ţintă. De atunci, îl ţin la mine-n birou, într-un sertar şi, din când în când, îl scot ca să-l privesc.

Mă despart de el cu inima strânsă, la gândul că Buisson îl va folosi poate chiar împotriva mea.

A rămas stabilit să ne întâlnim a doua zi, la patru, în acelaşi loc.

— Misiunea a fost îndeplinită, spune Robillard. M-am văzut cu Buisson, am stat la el două ore încheiate. S-a ambalat, când i-am dat arma. Simpatic tip. Ştiţi unde stă?

— Nu. Dacă ştiam nu-ţi dădeam ţie bani.

— La un amărât, Jean Le Peintre, strada Billancourt. Emile l-a cunoscut mai demult prin Bolec. Când bretonul a fost arestat, a venit să se ascundă aici. Dă o mie de franci pe zi pentru mâncare, jaf curat. Vrea să-i găsesc altă ascunzătoare, mai sigură.

— Şi unde vrea să se ducă?

— Habar n-am, răspunde Mathieu, dar în mine are

încredere. Mă duc să-l iau poimâine, joi dimineaţă, cu Cocoşatul. I-am promis că-i găsesc ceva până atunci. Dumneata nu ştii vreun ungher mai liniştit?

Din ce în ce mai bine! După ce că i-am dat Domnului Emile bani, un revolver şi cartuşe, acum trebuie să-i găsim şi ascunzătoare. Şi mai ce?

Dar mă calmez repede, fiindcă, dacă mă gândesc bine, perspectiva e destul de îmbietoare. O arestare în Boulogne ar fi riscantă. Inevitabil, vor fi şi „capete sparte”, cum spune Şeful. Pe când, dacă-l arestez într-un colţişor liniştit şi izolat, aş putea evita vărsarea de sânge.

— De acord, îi răspund, mâine la nouă să fii pe strada Saussaies.

Robillard nu e punctual la întâlnire. A prăjit o bielă de la BMW-ul lui şi se află tocmai la Joinville-le-Pont când mă anunţă că va întârzia. Nu-i vreme de pierdut: avem o singură zi la dispoziţie ca să-i găsim lui Emile o ascunzătoare.

— Te aştept la castelul Vincennes, în faţa metroului, peste jumătate de oră: dă-i bătaie!

Şeful deschide uşa biroului meu şi păleşte când mă vede singur. Îi explic ce s-a întâmplat; iese bombănind. Lucrurile încep prost.

La nouă şi jumătate mă întâlnesc cu Robillard la locul stabilit. E nervos din cauza penei.

— O să mai am nevoie de douăzeci de mii! îmi spune el.

Mă prefac că nu pricep aluzia. Constat că, pentru el, existenţa e fracţionată după un preţ unic: douăzeci de mii de franci. Mă aşez lângă el, pe bancheta din spate a maşinii lui Montuire şi-l întreb:

— Încotro?

Maşina porneşte încet, schimbă direcţia la capătul liniei de autobuz şi se îndreaptă spre Paris.

— Faceţi la stânga, pe bulevardul de centură, ordonă Robillard, o luăm pe autostradă.

Montuire se execută şi, curând, iată-ne la poarta Saint-Cloud.

— Atât mi-ar mai lipsi, să mă vadă Emile în maşina poliţiei, murmură Mathieu, făcându-se mic, în fundul Citroën-ului.

Intrăm pe Boulevard de la Reine şi ajungem la tunelul de pe autostradă. E 10.

— Mă gândeam să mergem la un amic în Fécamp, spune Robillard, un fost borfaş, dă camere mobilate cu chirie, numai că e cam departe, pe puţin două sute de kilometri.

Fac un calcul rapid:

— Asta-nseamnă că am putea fi acolo într-o oră, fără să ne iasă sufletul; ajungem la prânz, tocmai bine ca să mâncăm. Unde mai pui că facem şi o plimbare.

Montuire apasă pe accelerator. Părăsim autostrada şi pornim pe RN 12, spre Evreux. La Bonnière, pe deal, Robillard se întoarce spre mine:

— Cunosc şi la Rouen pe cineva, dar e peşte şi mă-ntreb dacă Emile o să privească asta cu ochi buni.

— Nu cred, îl asigur eu, proxeneţii au reputaţie de turnători.

Îmi muşc limba dar Mathieu nu răspunde. Trecem prin Pacy-sur-Eure, apoi prin Evreux.

După încă zece kilometri. În stânga şoselei, un panou: *Auberge de la Mère Odue.*

— O! sare deodată Robillard, păi ăsta-i al unui prieten de-al meu. Fir-ar să fie, cum am uitat! Nu-i nevoie să mergem mai departe. Duceţi-vă cu maşina două sute de metri mai încolo şi lăsaţi pe mine, mă

descurc eu.

— Ce-ai de gând?

— Mă duc să-mi umplu burta. Îi zic că vin de la Deauville. Aşteptaţi-mă acolo, în iarbă, şi pe la două-trei sunt înapoi. Împrumutaţi-mi portofelul.

— Şi noi unde mâncăm?

— Aşa-i, recunoaşte Mathieu. Haideţi atunci până-n primul sat şi ne întoarcem.

La mezelăria din Saint-Martin-la-Campagne cumpărăm nişte senvişuri enorme cu şuncă şi cu pateu, şi ne întoarcem la Quatre-Routes, nu departe de han, în comuna Claville. Montuire îi încredinţează lui Robillard maşina. Întinşi în iarbă, ne înfulecăm senvişurile, cu ochii pironiţi pe Citroën-ul nostru negru care staţionează acum în faţa restaurantului tuşii Odue.

Se scurg două ore. În fine, îl zăresc pe Mathieu ieşind din han împreună cu un tânăr îmbrăcat în halat alb de bucătar. Când e din nou lângă noi, ne spune satisfăcut că Grignard, hotelierul, e dispus să-i găzduiască prietenul care, chipurile, are nevoie de linişte, de hrană îmbelşugată şi de aer curat. N-au discutat preţul pensiunii, socotind că e o chestiune secundară.

Ne întoarcem la Paris mulţumiţi dar şi nervoşi. Mâine, la aceeaşi oră, dacă lucrurile merg bine, Emile Buisson se va afla într-un loc sigur, doar de mine cunoscut, la adăpost de întreprinzătorii mei colegi. Mâine e 1 iunie. 10 pică într-o sâmbătă, aşa că-l vom putea interoga liniştiţi duminică, ţinând încă secretă arestarea.

— Am ajuns, ne anunţă Montuire.

Ridic capul şi constat că, într-adevăr, ne aflăm pe strada Saussaies. Trebuie să-i comunic Şefului ultima

bucurie: Robillard nu mai are maşină să-l ducă pe Buisson la Claville. Iar mutarea în această ultimă vizuină nu suferă amânare.

— Bani i-am dat, armă i-am dat, cu cartuşe cu tot, i-am dat şi ascunzătoare cu tot confortul, acum trebuie să-i găsim Domnului Emile şi o maşină pe plac, răbufnesc eu. Parc-am fi Armata Salvării Publice!

— Simplu accident de parcurs, Borniche, mă linişteşte Şeful. Am exact ce ne trebuie. Ne-ntâlnim mâine toţi trei lângă casa mea.

Resursele acestui om mă lasă pur şi simplu cu gura căscată.

44

Ideea Şefului se dovedeşte catastrofală. La 8 şi 30, ora H, Şeful, Robillard şi cu mine ne plimbăm de colo colo pe trotuar, în faţa cafenelei *Le Cluny.*

Aşteptăm un reporter de la *Paris-Presse,* prieten cu Şeful, şi care, în schimbul unor informaţii în exclusivitate, a fost de acord să ne împrumute o maşină. E punctual la întâlnire. Dar când se apropie mai bine, nu-mi pot crede ochilor: maşina e o Simca roşu-sânge cu dungi albe, pe ale cărei laturi stă scris, cu litere negre, uriaşe, numele jurnalului: ziaristul frânează spectaculos, opreşte în faţa noastră şi ne salută vesel cu mâna.

— Vă place?

— Superbă, consimte Şeful, exact ce trebuie ca să însoţeşti Turul Franţei. Din păcate, pentru cazul nostru e puţin cam ţipătoare.

Parlamentează câteva minute cu ziaristul care, până la urmă ne părăseşte ofensat şi decepţionat. Nu ne mai rămân nici două ore ca să-i procurăm lui Robillard o maşină.

— Ce ne facem! geme Şeful ştergându-şi fruntea de sudoare. Ne-am dus pe copcă. Dacă Mathieu n-ajunge la ţanc sau se duce fără maşină, Emile o să intre la bănuieli.

Nici eu nu mai ştiu ce să facem. Mai întâi ar trebui anunţat Cocoşatul de întârziere, pe urmă găsită o maşină pe placul lui Buisson, de exemplu un Peugeot

negru.

Şi brusc, minune: am o idee. Îmi amintesc că un tânăr inspector din grupul lui Petit, când vrea să-şi epateze vreo prietenă, închiriază o maşină din arondismentul 18, la doi paşi de el, pe strada Duhesme.

— Fugi la Cocoşat, îi spun lui Mathieu, ne întâlnim aici peste o oră. Spune-i şi tu că ai rămas în pană şi că faci rost de altă maşină.

După douăzeci de minute, Şeful şi cu mine coborâm din taxiul care ne-a lăsat în faţa societăţii de închirieri.

Alegem un Peugeot negru şi ni se întocmeşte un contract. Semnătură, asigurare împotriva oricărui pericol, cauţiune? N-am un franc în buzunar. Fără să stea pe gânduri, Şeful îşi scoate carnetul şi completează un cec pentru cauţiunea fixată: cincizeci de mii de franci. Îşi flutură apoi carnetul de identitate pe sub nasul funcţionarului, căruia-i vine inima la loc când citeşte „profesiunea: comisar de poliţie”. Mă aşez la volan, străbat Parisul într-o goană nebună şi iată-ne din nou pe bulevardul Saint-Germain, unde Mathieu ne aşteaptă nerăbdător în faţă la *Cluny.*

— V-aţi şi întors! Bine că nu m-am mai dus la Cocoşat. Las’ c-o să fie mulţumit.

Îl prelucrez, în timp ce-i dau cheile maşinii şi actele:

— Fii cu ochii-n patru, Mathieu. Ascunde-le bine dacă nu vrei să te cureţe Emile şi pe tine. Nu uita că sunt toate pe numele unui sticlete. Şi comisar pe deasupra.

10 h.45. Şeful şi cu mine am ajuns la a şasea cafea. La 11, încercăm să ghicim ce fac Cocoşatul şi Mathieu

la Boulogne. 11 h.05: ni-i închipuim plecând împreună cu Buisson.

11 h.10. De astă dată în realitate, un sergent cu mitraliera în mână îşi face apariţia la întretăierea celor două bulevarde, urmat de alţi poliţişti care se postează la fiecare intersecţie. Curios – doar asta mi-e meseria – mă duc să aflu ce s-a întâmplat:

— A fost declanşat dispozitivul 3, îmi spune gardianul după ce mă legitimează. S-a comis un atac cu un Peugeot negru şi oprim toate maşinile de acest tip. Care nu opreşte, tragem.

Mă întorc în goană la *Cluny* să-i spun şi Şefului: numai că nu leşină.

— S-a zis cu noi! îngaimă el pierit, închizând ochii. Mathieu va fi sau oprit la un baraj, sau va încerca să-l spargă. Şi într-un caz şi într-altul, Buisson o să tragă, asta-i sigur. O să-şi apere pielea. Iar noi vom fi acuzaţi de complicitate la crimă prin furnizare de mijloace: maşină, armă, bani şi tot tacâmul. Başca tăinuirea unui răufăcător pe care trebuia să-l arestăm, nu să-l trimitem în vilegiatură. Ne aşteaptă ruşinea publică.

Îşi tamponează din nou fruntea.

— Dacă Buisson trage, o va face cu revolverul şi gloanţele mele. Iar Mathieu va spune tot. Magistraţii nu vor crede niciodată, iar şefii noştri cu atât mai puţin, că voiam să dăm o lovitură răsunătoare. Ba dimpotrivă, colegii noştri vor fi fericiţi să ne facă harcea-parcea: „Ticăloşii, auzi ce metode! Las’ c-o să-i vedem noi după gratii!” Cum să explici că voiam doar să ne apărăm informatorul, urcând şi o treaptă pe tabelul de avansări.

Până la prânz suntem mai mult morţi decât vii. Telefonăm din când în când la Poliţie după ştiri. Apoi,

fix la şase, primim un telefon chiar în biroul Şefului. „Coletul a ajuns cu bine.” E chiar Mathieu.

Şeful şi cu mine ne aruncăm unul în braţele celuilalt.

Emile se simte grozav la *Auberge de la Mère Odue.* A fost imediat acceptat de patron şi, înainte de-a se despărţi de Cocoşat şi de Mathieu, a vrut să facă cinste cu şampanie.

Camera pe care o ocupă la parterul unei clădiri cu curte e spaţioasă, luminoasă şi dă spre câmp. Emile poate contempla de la fereastră cirezile de vaci care pasc la câţiva metri de hotel, într-o pajişte de un verde-intens. Dimineaţa îl trezeşte ciripitul păsărelelor dintr-o pădurice învecinată iar Grignard i-a împrumutat o carabină cu alice. Mâncarea e excelentă şi Emile respiră din adâncul plămânilor. A uitat de aerul sufocant al capitalei, a uitat de hăituiala sticleţilor; i-a uitat până şi pe prietenii de la Santé. Mathieu Robillard l-a salvat într-adevăr în ceasul al doisprezecelea.

Pe 7 iunie îi aşteaptă pe Robillard şi pe Cocoşat, care i-au promis că-l vor vizita din nou, împreună cu sora lui, Jeanne. Mathieu se dovedeşte într-adevăr un partener de nepreţuit – îşi spune Emile – exact aşa cum i l-a descris Francis. Va încerca să-l asocieze la o lovitură pe cinste, ca să-l despăgubească de cheltuieli. Apoi, cu acte false, are de gând să dea o raită prin străinătate. În America de Sud. Domnul Emile visează.

— Mathieu e un tip şi jumătate, a declarat Cocoşatul niţel afumat, spre sfârşitul chefului. Conduce al naibii de bine. Dacă ne-a filat careva, sigur a rămas cu buzele umflate.

Observaţia Cocoşatului nu e pe placul lui Buisson, care devine brusc bănuitor. Dar Cocoşatul proclamă repede cu o siguranţă sfidătoare:

— Nicio grijă, Emile, şi eu am fost bănuitor. Dar sticletele care-o să mă prindă pe mine-n laţ e încă-n burta mă’sii.

45

10 iunie 1950. N-am închis ochii toată noaptea. Am trac. Va fi o zi decisivă. Buisson a devenit cazul meu, cazul vieţii mele, pe care nu vreau şi nu mi-e îngăduit să-l ratez. Marlyse doarme liniştită lângă mine şi din când în când trupul ei gol îl atinge în treacăt pe al meu. Dar nici căldura şi nici parfumul pielii, nici respiraţia ei regulată n-au izbutit să-mi alunge sentimentul de singurătate. Teama m-a cuprins pe nesimţite, mi-a pus un nod în gât, mi-a făcut stomacul ghem.

Pe la trei m-am sculat şi, bâjbâind prin întuneric, m-am dus la bucătărie şi am băut apă direct de la robinet. Dar după câteva minute, buzele mele erau din nou arse.

Şi iarăşi am început să mă perpelesc în pat, încercând zadarnic să alung imaginea obsedantă a lui Buisson. O spaimă confuză a pus stăpânire pe mine. Un sentiment ucigător, încă neîncercat până-n noaptea asta.

Am făcut dragoste, sperând că voi reuşi apoi să adorm. Folosesc uneori această terapeutică naturală când vreau să evit o noapte albă; de obicei, dă rezultate. Am mângâiat trupul Marlysei: mi-a zâmbit în somn, a încuviinţare sau poate inconştient, a oftat uşor şi mi s-a dăruit continuând să doarmă.

Degeaba: nesatisfăcut şi la fel de neliniştit, am privit mai departe cu ochii larg deschişi cum se

strecoară lumina zilei prin jaluzele. Abia la şase dimineaţa am reuşit să aţipesc. Dar la şapte şi jumătate a sunat ceasul.

— Roger, scânceşte Marlyse, nu vrei, scumpule, să faci tu astăzi cafeaua?

Cu ochii umflaţi, complet buimac, reuşesc să mă ridic: o secundă, totul se învârteşte în jurul meu: în fine, ameţeala dispare. Îmi pun halatul, când o aud din nou pe Marlyse, care tot n-a deschis ochii:

— Roger?

— Da.

— Ascultă, Roger, crezi că-i normal, la vârsta mea?

— Ce anume?

— Să am vise erotice.

— Ar trebui să consulţi un medic. Am bănuit eu totdeauna că trebuie să fii obsedată sexual.

— Ia auzi! da' antipatic mai eşti azi!

Nu-i răspund. Câteodată mă întreb dacă Marlyse n-o fi la fel de neroadă ca maică-sa.

La 11 trag maşina – o Delahaye, pe care mi-a împrumutat-o prietenul meu, avocatul Paul Villard – pe dreapta autostrăzii de vest, în spate e Citroën-ul negru al Administraţiei. Lângă el, aşteaptă fumând Şeful, Gillard şi Hours.

— Nu prea pari în formă! se încruntă nelinişti Şeful.

— Am adormit târziu, Şefule, dar nicio grijă, o să meargă strună.

— Bine, răspunde el, să nu mai pierdem timpul. Ţine minte, Borniche: în caz că se-ntâmplă ceva, că ai vreo neplăcere, faci ce ştii şi-mi dai de veste.

— Da, Şefule.

— Bun. Atunci ne-am înţeles: Hours şi cu mine vom aştepta în păduricea care-ncepe de cealaltă parte a

şoselei naţionale. În mai puţin de un minut vă putem sări în ajutor.

— Bine, Şefule.

— Bun. Sper că eşti înarmat!

— Nu, Şefule.

— Nasol, Borniche, nasol de tot. Mă rog, te priveşte direct şi personal. Barem cătuşele le-ai luat?

— Sunt la Marlyse în poşetă. O să mi le dea ea la momentul potrivit.

— Bun. Atunci, baftă bătrâne. Îmbarcaţi-l pe Gillard şi, pe curând. Cu Buisson.

— Pe curând, Şefule.

Îmi strânge mâna îndelung, privindu-mă adânc în ochi. Gestul e poate puţin cam teatral, dar îmi face bine.

Urc în Delahaye, lângă Marlyse, pe care o găsesc pilindu-şi unghiile. Gillard se aşază în spate. Motorul porneşte cu un duduit puternic.

Cale de vreo douăzeci de kilometri uit şi de Buisson şi de avansare şi de tot circul. În viaţa vieţilor mele, afară doar dacă nu se întâmplă o minune, n-o să mai pup o asemenea comoară de maşină, aşa că vreau să profit din plin.

Mă distrez cu acceleratorul, măresc viteza, depăşesc ca nebunul, iau curbele derapând, făcând cauciucurile să scrâşnească. În urma noastră, Citroën-ul se opinteşte din greu ca un catâr, căznindu-se din când în când să ne ajungă. Cu siguranţă că Şeful nu-mi aplaudă acrobaţiile: mi-l închipui spumegând de furie, înjurându-mă de fiecare dată când accelerez.

Din când în când, mă uit în retrovizor să văd cum reacţionează Gillard. S-a făcut mic, una cu bancheta, şi ţine ochii închişi ca să nu mai vadă peisajul ce se

năpusteşte spre noi. Entuziasmul lui s-a oprit la „100 pe oră”; când vede acum acul vitezometrului oscilând în jurul lui 160, i se face rău.

Gonim aşa până la Evreux. O nouă escală. Din nou îmbărbătări. Cum am toate şansele să mor curând, Şeful se abţine să-mi spună ce crede despre purtarea mea. În dimineaţa asta pot să-mi fac mendrele: chiar dacă l-aş trage de urechi, chiar dacă i-aş tăia cravata, dacă l-aş călca pe picioare sau l-aş ciuguli, chiar dacă i-aş da cu tifla, n-ar spune nici pâs. E îngăduitor cu mine, de parc-aş fi un condamnat la moarte.

Ne continuăm drumul singuri. Aşa cum am stabilit. Şeful mă lasă să-i depăşesc, apoi pornesc şi ei pe un drum lăturalnic, oprindu-se la intrarea în pădure.

Când venisem cu Mathieu la Claville, remarcasem chiar în faţa hanului două pompe de benzină, obişnuitul duo „super-normală”. Mă opresc în faţa aceleia cu „super”. E grozav de plăcut să ai o Delahaye, e încântător s-o auzi făcând „brum, brum”, dar şi cât înghite! Paris-Claville: 120 de kilometri, 25 de litri! Dar am astfel şi pretextul că mă opresc să fac plinul.

Claxonez scurt, poruncitor, deschid portiera, mă răsucesc pe scaunul de piele şi iată-mă afară, la soare, doar în cămaşă, cu aerul sportiv şi decis al unui tânăr cadru de conducere căruia îi merge din plin.

Nepăsător, mă întind ca să mă dezmorţesc şi-i zâmbesc Marlysei cu siguranţa de sine a seducătorului de profesie. Proptit bine pe picioare, cu mâinile-n şolduri, o privesc pe hangiţă, care vine alergând spre noi. Se opreşte în faţa mea, roşie de sudoare, cu buzele umede, cu bluza întinsă pe pieptul plin, săltând ritmic precum valurile pe vreme de

furtună.

— Vă rog, doamnă, să-i faceţi plinul.

Ne privim zâmbind, în timp ce ea pompează benzina. Încântătoare, patroana!

— Dacă tot suntem aici, îi spun eu când termină, n-aţi vrea să controlaţi şi uleiul?

— Bineînţeles, domnule, doar de asta sunt aici.

Ridic capota bolidului. Caut din priviri vergeaua cu care ar trebui s-o proptesc, dar ia vergeaua de unde nu-i. Sunt nevoit s-o ţin cu mâna.

Hangiţa se apucă să şteargă furtunul cu o cârpă, când, deodată, un bărbat scund, cu păr negru şi ochi întunecaţi, apare în uşa hanului. Mă priveşte fix, examinează atent maşina.

Tresar. Pentru prima oară, după trei ani de căutări, eşecuri şi umilinţe, mă aflu faţă-n faţă cu Buisson. E chiar aici, la doi metri de mine, cu mâinile-n şolduri, intrigat. De n-ar fi afurisita asta de capotă, m-aş năpusti spre el. Dar dacă-i dau drumul, s-ar putea s-o rănesc pe biata patroană, care tocmai a vârât furtunul în rezervor. Şi, mai ales, risc să pierd o fracţiune de secundă preţioasă, de care Buisson va profita ca să-şi scoată arma şi să mă ucidă. De la distanţa asta n-are cum să dea greş.

Fireşte, Gillard, care stă pitit în maşină, ar putea să riposteze şi să-l doboare. În gramatică, asta se numeşte un condiţional. Numai că eu, la perfectul compus, am şi murit.

Dar în clipele astea, când simt privirea lui Buisson aţintită scrutător asupra mea, nu teama e cea care mă împiedică să trec la acţiune: din clipa în care l-am văzut apărând, fără haină, spaima mea s-a risipit. Nu, motivul pentru care nu vreau să risc e mult mai simplu: îl vreau pe Buisson.

S-a şi răsucit pe călcâie şi intră în han. Afurisesc în gând lipsa vergelei; dacă aş fi avut mâna liberă, găseam eu un şiretlic ca să mă apropii de ucigaş. În clipa ăsta, totul ar fi fost terminat. L-aş fi avut în mâinile mele.

Ca să mă consolez, îmi spun că această amânare m-a asigurat cel puţin că Buisson se mai află aici. Trebuie să fiu cu ochii-n patru să nu-l scap, aşa cum au păţit de atâtea ori colegii de la P.P.

Mă uit la ceas: douăsprezece şi douăzeci.

— Se poate mânca la dumneavoastră, doamnă?

— Sigur că da, domnule, avem restaurant.

— Minunat. Dacă nu vă deranjează, aş vrea să parchez maşina în curte, sub platan.

— Vă rog.

— Pregătiţi-ne ceva de mâncare şi daţi-ne şi nişte vin bun.

Bag maşina în curtea din spatele hotelului şi coborâm. În timp ce Marlyse îşi netezeşte rochia, iar eu încui portiera, Buisson apare din nou, la cinci metri de mine, în grădina de zarzavat, printre tufele de căpşuni. Nu ne slăbeşte din ochi. Simt cum mă mai străpunge cu privirea lui tăioasă, necruţătoare.

E scund, plăpând, dar totuşi impresionant. Şi tocmai atunci Gillard – care nu l-a zărit fiindcă stă cu spatele spre el –, se găseşte să-mi spună:

— Stai puţin, Borniche, mi-am uitat arma-n maşină.

— Gura, nenorocitule! îl reped eu, îngrozit la gândul că Buisson s-ar putea să-l fi auzit.

O prind pe Marlyse de braţ şi-o trag spre restaurant. O întreb din mers dacă are cătuşele-n geantă. Dă din cap că da. Mărturisesc că, până acum, Marlyse m-a uimit: n-aş putea spune dacă e inconştientă, nici eu nu ştiu exact, în orice caz e de

un calm nemaipomenit, ca şi când ar fi venit într-o obişnuită plimbare la iarbă verde.

Intrăm în han. Nimerim chiar la bar. În stânga, sufrageria tipică cu feţe de masă şi perdele din stambă albă cu roşu, cu pereţi văruiţi şi bârne aparente. În dreapta, bucătăria, despărţită de bar printr-o uşiţă batantă, prin care se poate vedea când intră vreun client şi pot fi duse în sufragerie farfuriile cu mâncare.

— Doriţi să mâncaţi înăuntru sau pe terasă? întreabă patroana oferindu-ne lista de bucate.

Mă prefac că mă consult cu prietenii mei, dar îi răspund imediat:

— Înăuntru. E mai răcoare şi nu se aud nici maşinile de pe şosea. Deocamdată aduceţi-ne trei rachiuri.

În timp ce hangiţa se foieşte în spatele tejghelei, noi alegem meniul: jumări de porc, salată, iepure umplut, totul stropit cu o sticlă de saint-émilion, Timpul trece, dar nici urmă de Buisson. Încerc să câştig timp.

— Încă un rând, cer eu, şi un pahar pentru patron.

Îmi arunc ochii în bucătărie, de unde patronul îmi mulţumeşte. Nu mai am răbdare să stau locului. Mai arunc o privire prin sală: Buisson nicăieri. Zăresc un pian într-un colţ, mă instalez şi încep să cânt nişte blues-uri. Marlyse fredonează, sprijinindu-se de umărul meu: în schimb, Gillard e crispat.

Minutele trec. S-a făcut 12 şi 30 şi sunt din ce în ce mai îngrijorat; m-am înţeles cu Şeful să trec cât mai repede la acţiune. Trebuie să-l previn să nu ia cumva vreo hotărâre care s-ar putea sfârşi cu o catastrofă ireparabilă.

Mă ridic: am zărit, agăţată pe perete, o goarnă veche; Gillard, după mine.

— Acum să vedeţi!

Desprind goarna de pe perete. Îmi umezesc buzele şi o duc la gură. Asurzitoare şi războinică, trâmbiţa e gata să ne spargă timpanele, dar sper că Şeful, ascuns în pădurea de peste drum, a auzit şi a priceput.

— Vine, vine, strigă patronul sosind cu braţele încărcate de farfurii, nu vă enervaţi. Luaţi loc.

Am ales masa de lângă fereastră, în mijlocul sălii. Gillard şi cu mine ne aşezăm cu spatele la bucătărie. Marlyse în faţa noastră. Sper, astfel, să nu trezesc binecunoscuta suspiciune a ucigaşului cu ochi negri.

— Îl vezi?

— Nu, deocamdată nu e decât patronul, şi stă la masă.

Atacăm aperitivele. Înfulec jumări, dau gata şi salata, când, deodată, Marlyse îmi trage un picior.

— A traversat bucătăria, dar a ieşit din nou în curte pe uşa din dos.

Brusc, simt un nod în stomac şi-mi piere pofta de mâncare. Îmi torn puţin vin. Marlyse îmi trage din nou un picior.

— Uite-l... (Tăcere)... Are-n mână o farfurie cu căpşuni... Pleacă... Se întoarce... Se aşază la masă cu patronul... începe să mănânce. Stă cu faţa la noi.

Această ultimă informaţie mă descumpăneşte: mă întreb cum naiba o să-l scot de acolo. Mă gândeam că va mânca în salon, nu mi-am închipuit nicio clipă că ia masa cu patronul, în bucătărie, de unde poate supraveghea orice mişcare.

Ne despart doar şapte sau opt metri de masa lui Buisson, dar trebuie să găsesc un pretext plauzibil,

dacă vreau să ajung la el fără să mă facă ciur.

46

Ciugulesc absent din iepure, fără să găsesc vreun motiv să mă apropii de Buisson: mestecă întruna, cu ochii pe noi.

— Ce dracu facem? mă întreabă Gillard.

— Habar n-am. Ţi-ai pierdut răbdarea?

— Răbdarea? protestează Gillard. Glumeşti: îmi dârdâie fundul de frică. Ţie?

— Nu încă. Dar trebuie să mă duc.

Pun şervetul pe masă. Împing scaunul, mă ridic şi cu cel mai firesc aer din lume, pornesc spre bucătărie, încă nu ştiu nici ce să fac, nici ce să spun.

Traversez barul şi mă pregătesc să împing uşiţa, dar în aceeaşi clipă, Buisson, care nu m-a scăpat o clipă din ochi, îmi aruncă o asemenea privire că rămân pironit: sunt sigur că nu trebuie să mai fac niciun pas. Mâna lui dreaptă a lăsat cuţitul şi s-a strecurat uşor în buzunar. O clipă mă simt paralizat. Încerc o senzaţie ciudată, ca şi când aş fi un trup fără schelet. Îmi piere sângele din obraji, inima începe să bată nebuneşte, mi se taie picioarele. Nu ştiu dacă fenomenul ăsta fiziologic se numeşte teamă, sau conştiinţă acută a primejdiei, pentru mine efectul e acelaşi: încremenesc.

Când mă mai despart doar câţiva paşi de Buisson – care continuă să mă ţintuiască cu privirea, gata să riposteze –, de patron – care, întors cu spatele spre mine, înfulecă de zor şi de masa cu tava slinoasă pe

ea, după un efort disperat izbutesc să articulez cu o voce destul de sigură:

— Doamnă, spuneţi-mi vă rog, se poate telefona de aici la Deauville?

Din fericire, descoperisem agăţat de perete, în colţul din dreapta al bucătăriei, între un dulap cu vase şi fereastra dinspre stradă, un telefon. Am profitat imediat de ocazie.

— Sigur, domnule, ce număr căutaţi?

— 432.

Puteam să spun la fel de bine 73 sau 852. Ca să spulber bănuielile lui Buisson, mă întorc la masa mea, de unde o aud pe patroană învârtind manivela, cerând legătura şi punând apoi receptorul în furcă. Vine spre noi.

— Ne cheamă imediat, îmi spune ea.

— O să ţină? şopteşte Gillard.

— Sper, altfel terminaţi masa fără mine.

În aceeaşi clipă sună telefonul şi simt brusc nişte ciocane bătându-mi în tâmple; obrajii îmi ard. Mă ridic crispat şi, cu trupul încordat până la ultima fibră, pornesc din nou spre bucătărie. Ce calvar! De două ori privirea mea se încrucişează cu a lui Buisson şi mă cuprinde un fel de panică.

Descurajat, îmi spun că, de unul singur nu voi reuşi să-i înşel vigilenţa şi să-l imobilizez pe ucigaş. După atâţia ani de hăituială, domnul Emile ştie să-şi păzească pielea.

Când ajung în pragul bucătăriei, Buisson mă străfulgeră din nou cu privirea. O privire ameninţătoare, înfricoşătoare, chiar ucigătoare în clipa-n care patroana, care se află în spatele lui, cu receptorul în mână, îmi spune uimită:

— Zice că numărul dumneavoastră nu există.

Fac un efort supraomenesc ca să nu-mi înghit saliva. Chiar imperceptibilă, mişcarea mărului lui Adam nu i-ar scăpa lui Buisson, încerc să-mi stăpânesc tremurul vocii şi reuşesc să-i răspund, aproape indignat

— Cum nu există? Păi e numărul clinicii mele! Vă rog să mai încercaţi.

Mi s-a părut că vocea mea a sunat cam tremurată, chiar puţin spartă, Buisson însă nu s-a clintit. Dar n-am nevoie să-l văd ca să-mi dau seama că-şi mai ţine mâna dreaptă în buzunar, încleştată pe trăgaci.

Pentru a doua oară, mă întorc la masa mea. De spaimă, m-au trecut toate năduşelile; cămaşa mi s-a lipit de piele. La fiecare pas mă aştept să primesc un glonte-n spate, între umeri. Asta mă face să-mi încordez fesele. Epuizat, mă prăbuşesc pe scaun şi dau pe gât paharul de vin dintr-o înghiţitură.

— Nasoală treabă, spune Gillard. Am încurcat-o.

N-apuc să-i răspund; chiar atunci patroană mă strigă încântată:

— Veniţi, domnule, telefonista greşise numărul.

Mă întorc. Pentru prima oară îndrăznesc să pătrund în bucătărie, trec prin faţa lui Buisson la niciun metru distanţă, dar merg înainte fără să-l privesc, căci ucigaşul s-a răsucit pe scaun şi mă urmăreşte cu privirea, continuând să-şi ţină mâna în buzunar. Ghicesc revolverul umflând stofa pantalonului.

Iau receptorul în mână, întorcându-mă cu spatele la Emile.

— Alo! Clinica Trandafirilor? Doctorul André la telefon. Am să întârzii puţin, sunt în drum spre Deauville, dar n-am să pot ajunge înainte de 1 şi 30...

Poftim? Nu, ascultaţi... La numărul 6, administraţi în continuare streptomicină, sigur, ca de obicei. Pentru 27 aşteptaţi-mă pe mine... Comunicaţi laboratorului să facă analizele pe care le-am cerut... am să văd eu imediat rezultatele. Mulţumesc.

Închid. Tot timpul convorbirii m-am temut ca nu cumva să închidă la celălalt capăt al firului persoana care-mi repeta pe un ton din ce în ce mai exasperat: „Nu-i nicio clinică, aici e cimitirul”.

Hangiţa îmi zâmbeşte şi-i răspund şi eu cu un zâmbet. Mi-am recăpătat calmul, mă simt bine. E momentul să trec la acţiune.

Plec de lângă telefon şi dau să pornesc spre masa mea, prefăcându-mă că-l ignor pe Buisson, care-şi ţine acum amândouă mâinile pe masă. Ne desparte doar un metru. În clipa asta, ţâşnesc. Mă întorc brusc şi mă arunc asupra lui, prinzându-l strâns în braţe. Îmi adun toate puterile şi-l imobilizez, silindu-l să se ridice.

Tipul e scund, dar puternic. Îi simt muşchii încordându-se. Se zbate încercând să scape din încleştarea mea, dar exasperarea îmi dă puteri nebănuite şi nimic nu l-ar mai putea scăpa din mâinile mele.

Buisson spumegă, mârâie, se zbate încă din răsputeri. Pe jumătate sufocat, izbuteşte să îngaime, gâfâind:

— Ce v-a apucat? Aţi înnebunit?

— S-a zis cu tine, Emile, îi spun eu cu o voce răguşită. Abia reuşesc să-l ţin când se mai smuceşte odată, dar îl simt apoi cum cedează. Marlyse dă buzna în bucătărie şi scoate cătuşele din geantă: două pocnete metalice şi mâinile ucigaşului sunt

prinse în brăţările de oţel.

Buisson e alb ca varul; buzele îi tremură bolborosind cuvinte fără şir. Cu un oftat de uşurare îi scot din buzunar Mauserul meu, apoi un încărcător de armă, apoi un carnet ce identitate fals, eliberat pe numele Ballu.

— Bine jucat, exclamă Buisson, recăpătându-şi calmul, în timp ce eu nu-mi pot stăpâni un tremur nervos. Trageţi o duşcă, poate vă vine inima la loc.

— Domnul are dreptate, aprobă Marlyse. Două coniacuri.

— Şi eu? protestează Gillard, care a năvălit în urma noastră, a scos apoi capul pe fereastră, trăgând un fluierat ca să-l vestească pe Şef şi pe Hours.

— Atunci trei coniacuri, spune Marlyse imperturbabilă, şi un ceai de tei pentru mine.

Patronul şi cu nevastă-sa au asistat încremeniţi la toată scena, cu ochii holbaţi, cu dumicatul în gură.

— Asta-i bună! Asta-i bună! exclamă patronul, dezmeticindu-se.

Nevastă-sa, căreia puţin i-a lipsit să nu leşine, porneşte maşinal spre bar. Se-ntoarce cu o tavă cu pahare şi o sticlă de coniac. Ciocnim în sănătatea noastră, dar mai ales pentru acest succes. Din clipa în care i-am pus lui Emile cătuşele, n-am mai scos un cuvânt şi Marlyse începe să intre la idei:

— Iubitule, la ce te gândeşti?

Nu-i răspund. Arestarea lui Buisson ar trebui să mă facă fericit: am reuşit acolo unde zeci de poliţişti de toate vârstele, de toate gradele şi din toate serviciile au eşuat.

Pentru un mucos cu numai câţiva ani de stagiu, nu-i rău deloc. Mâine, Poliţia îmi va cânta osanale, unii mă vor invidia pentru o asemenea victorie, alţii îmi

vor critica îndrăzneala şi inconştienţa de-a fi asociat în această aventură o tânără nestipendiată de Administraţie. Unii mă vor socoti asul sticleţilor, alţii un băftos şi, desigur, nu vor lipsi nici aceia care vor proclama că succesele mele nu se datorează decât turnătorilor. Ei şi! Cu prima asta de 30.000 de franci pe care mi-a promis-o Şeful, voi putea, în sfârşit, să-i cumpăr Marlysei o maşină nouă de gătit.

În camera lui Buisson, cu parchetul presărat cu mucuri de ţigară, descopăr, spre marea mea satisfacţie, arma crimelor. Coltul 11 mm 45 care l-a ciuruit pe Polledri, l-a rănit pe bijutierul Baudet, i-a doborât pe funcţionarii băncii din Champigny şi pe încă atâţia alţii. Buisson mi-a ghicit gândul.

— A! să ştiţi că nu l-am folosit niciodată. Daţi-l la expertiză şi o să vedeţi!

Mă cam descumpăneşte siguranţa cu care mi-o spune. După trei ore, Emile Buisson trece pragul clădirii din strada Saussaies.

— Borniche, îmi spune Şeful solemn, din clipa asta te poţi considera inspector principal.

Suntem, în 10 iunie 1950, ora 18 şi 9 minute. Va trebui să aştept şase luni până-şi va ţine făgăduiala. În schimb, Şeful va deveni peste noapte divizionar, şi încă numărul unu!

A ŞASEA RUNDĂ

47

Duminică, Buisson e interogat de dimineaţă până seara, fără ca arestarea lui să transpire. Luni dimineaţa, la ora 9, ultimele pregătiri înainte de atac: Şeful va anunţa presei senzaţionala veste. Mă sună nerăbdător:

— Ce faci, Borniche, nu vii odată, de-o oră te chem!

Cât ai clipi, am şi zburat pe parchetul proaspăt ceruit şi mă înfiinţez în biroul lui. Şeful a arborat un costum închis, cămaşă albă, pantofi negri lustruiţi ca oglinda. Nici n-apucă să-mi dea mâna, şi mă anunţă, jubilând:

— Borniche, a sosit clipa răzbunării!

Îl privesc buimăcit, dar nu mă lasă să deschid gura:

— Da, Borniche, ne răzbunăm pe scumpii noştri colegi de la P.P. care de trei ani ne tot vâră beţe-n roate. Bagă bine la cap, Buisson n-a fost arestat la Claville. L-am umflat la poarta Saint-Cloud, tocmai când lua masa la *Trois obus.*

Fac o mutră nedumerită:

— Cum aşa, Şefule?

Bosul ridică enervat din umeri şi se înfige în faţa mea:

— Ce-i aşa greu de priceput? Pe Girier l-au arestat chiar în Montfermeil, nu? Adică în sectorul nostru, unde P.P.-ul n-are de ce să-şi vâre coada! Bun. Dacă-i aşa, eu îl arestez pe Buisson în sectorul lor. Să se-nveţe minte să mai umble cu cioara vopsită!

Şeful savurează dinainte figura pe care le-o pregăteşte ghinioniştilor noştri colegi şi adaugă, trântindu-se în fotoliu:

— Noroc că am obraz, că puteam să le-o fac şi mai lată. De pildă, să declar că l-am arestat pe Buisson tocmai când se plimba pe Quai des Orfèvres, prin faţa clădirii de la nr. 36.

Două ore mai târziu, primele ediţii ale ziarelor de seară anunţă întregii Franţe că Buisson, ucigaşul ce părea că nu va fi prins niciodată, prânzea liniştit într-un restaurant din Boulogne, când s-a năpustit asupra lui echipa Şefului, ivită ca din pământ.

Pentru un sticlete, ca şi la biliard, totul depinde de noroc. Destul să-ţi reuşească prima lovitură, că după aceea succesele se ţin lanţ. Aşa am păţit eu cu Buisson.

După arestarea lui Emile, Mathieu Robillard a pus mâna pe cele o sută cincizeci de mii de franci. Cei de la P.P. au protestat, declarându-se lezaţi în drepturile lor. Am organizat apoi o serie de razii prin cartierele deochiate; aşa am ajuns să-i cunosc rând pe rând pe Vérando, Loubier, Labori şi pe cei vreo treizeci de complici ai lor, condamnaţi cu toţii pentru cârdăşie în bande de răufăcători. Nu mi-a scăpat decât micul Orsetti, dar nu-i nimic, ce-i al lui e pus deoparte.

Mergând tot aşa, din succes în succes, pun mâna într-o bună zi, în piaţa Operei, pe René Girier, care, cu două luni în urmă, reuşise să evadeze, tăind duşumeaua dubei care-l transporta.

Am ajuns asul sticleţilor din Franţa.

Din clipa în care Buisson şi-a reocupat celula de la Santé, mi-am consacrat tot timpul interogării lui, căci refuză să vorbească cu altcineva decât cu mine şi, ca

să fiu sincer, mărturisesc că, încet, încet, am început să ne simpatizăm reciproc. Oricât ar părea de ciudat, aproape că ne-am împrietenit.

Am stabilit amândoi, de comun acord, un orar de lucru special, de la care nu ne abatem. Dimineaţa, mă duc să-l iau de la Santé cu o maşină a Poliţiei. „Ce mai faci? Bine!” dăm mâna, apoi după ce-i pun cătuşele, Emile urcă în maşină şi, direcţia strada Saussaies! Tot drumul nu discutăm mare lucru, doar obişnuitele formule despre vreme, echipa naţională de fotbal sau câteva aprecieri la adresa fetelor ce trec pe stradă. Ajunşi la mine în birou, îl imobilizez pe Emile prinzându-i mâna stângă de calorifer, şi împing spre el un fotoliu capitonat pe care l-am rechiziţionat special pentru el. Se aşază. Cu dreapta, îşi toarnă un pahar de bordeaux din cel bun – în fiecare dimineaţă îi cumpăr o sticlă –, îşi scoate din buzunăraşul de la piept ochelarii cu ramă groasă de baga şi ia de pe masă *Figaro*-ul pregătit pentru el. E ora nouă. Până la douăsprezece şi jumătate nu-l interoghez. Linişte mormântală, niciunul nu scoate o vorbă. Face parte şi asta din pactul nostru. Pe îndelete, umplându-şi din când în când paharul cu vin, Emile trece în revistă ultimele ştiri. Un rând nu-i scapă, citeşte absolut totul, mai ales informaţiile politice.

Intrigat, l-am întrebat într-o zi de ce îl interesează atât de mult situaţia internaţională. Mi-a răspuns, arcuind sprâncenele:

— Domnule Borniche, încerc să ghicesc dacă ruşii şi americanii n-or să se încaiere zilele astea.

— De ce, ţi-e frică?

— Ce frică, nici pomeneală. Dimpotrivă. Unde-ar da Dumnezeu să-nceapă iar tărăboiul: e singura mea scăpare. În 1940, dacă nu era învălmăşeala aia la

Troyes, puşcăria mă mânca. Dacă mai ţine pacea, domnule Borniche, ştiu eu bine unde bateţi, n-o să vă lăsaţi până nu mă vedeţi scurtat cu un cap.

Către douăsprezece, Buisson ridică nasul din ziar şi mă întreabă:

— Azi ce mâncăm, domnule Borniche?

— Stai să întreb.

Telefonez la postul de poliţie de la parter, de unde mi se comunică meniul zilei, pe care-l prezint la rândul meu lui Emile. Aprobă din cap. La ora unu, se răsuceşte puţin în fotoliu. Pune ziarul deoparte, goleşte paharul, îşi pune ochelarii la loc în buzunar şi-mi spune:

— Nu mergem să facem pipi, domnule Borniche?

Primesc propunerea. Îmi prind mâna în cătuşele lui şi pornim spre palier, spre closet. De acolo, coborâm la subsolul clădirii, unde Emile ia masa într-o celulă, în faţa a doi paznici, care au rareori prilejul să aibă drept comesean un ucigaş. Între timp, eu dau fuga la *Santa-Maria,* unde înfulec o gustare rece.

Abia la ora două, intrăm în problemă. Buisson este adus şi imobilizat din nou de calorifer; e vădit satisfăcut de prânzul mult mai rafinat decât cel de la Santé. Mă aplec asupra stivei de dosare, înaltă de un metru şi jumătate, care conţine toate procesele verbale privind cele treizeci şi şase de crime şi jafuri de care e acuzat.

— Despre care discutăm azi, domnule Borniche?

Aşa încep, invariabil, interogatoriile mele. Şi mărturisesc că decurg foarte bine, pe un ton prietenesc. Îi cunosc toate isprăvile. Toţi foştii lui prieteni, cu foarte rare excepţii, au recunoscut. Îi citesc lui Emile mărturiile lor, iar el le ascultă calm, nu e nici uimit, nici indignat de această trădare în masă

a complicilor săi. I-au pus lui Emile în cârcă totul – chiar şi ce nu a făcut. Şi întreaga Franţă se alătură acestei avalanşe de acuzaţii. Toate puştoaicele violate, toate bicicletele furate, orice argintărie dispărută sau orice pungăşie, toate sunt opera lui. Mă străduiesc să restabilesc adevărul, Emile mă ajută cât poate, iar seara semnează procesele verbale pe care le-am bătut la maşină, fără să le mai citească.

— Am încredere, domnule Borniche.

Mărturiseşte tot. Recunoaşte tot. Totul, cu excepţia crimelor.

Condamnat deja la muncă silnică pe viaţă, nu vrea să-şi ia asupra-şi nimic care l-ar duce la eşafod. Aşa că, în ciuda probelor, a mărturiilor, în pofida evidenţei, respinge deopotrivă uciderea sau rănirea casierilor ca şi moartea lui Russac sau a lui Polledri. Iar când e confruntat cu foştii săi complici, le aruncă acestora priviri furioase şi dispreţuitoare.

O singură dată a redevenit crud şi în ochi i s-a aprins o flacără atât de sălbatică, de înfricoşătoare, încât am fost fericit să-l ştiu încătuşat. În ziua în care am discutat despre Mathieu Robillard. Mi-a spus atunci, cu o voce răguşită, clocotindă de ură:

— Ăstuia, dacă mi-ar pica în labă, i-aş tăia gâtul cu fierăstrăul şi din când în când m-aş opri, uite aşa, ca să-l aud mai bine cum horcăie!

Trei ani aveau să dureze întâlnirile noastre zilnice. Când a aflat că René Girier evadase din duba închisorii, i-am surprins o licărire nostalgică în privire. Când a aflat că l-am arestat la Operă, un zâmbet uşor satisfăcut i-a luminat chipul. Îl ţineam la curent cu toate arestările: datorită mie, toţi borfaşii cu care avusese cândva de-a face sau pe care-i folosise la un

moment dat cădeau unul după altul. Într-o zi, i-am spus încântat, nu fără un anumit orgoliu:

— După cum vezi, Emile, de când mă ocup de cazul tău, am ajuns la a treizeci şi cincea arestare.

M-a privit cu o scânteiere ironică în privire. A tras o înghiţitură de vin, a pus paharul pe masă şi mi-a azvârlit aproape provocator:

— Şi totuşi, unul v-a scăpat!

Am tresărit. M-am încruntat, puţin jignit, şi m-am gândit la început la Orsetti, apoi l-am întrebat, curios:

— Cine?

— Courgibet, domnule Borniche. Pe ăsta nu-l aveţi încă şi nici n-o să puneţi prea curând laba pe el.

— Courgibet? Păi asta-i poveste veche, nu mă mai interesează!

— Zău? Păcat.

— De ce, ştii cumva unde e?

— Sigur. E-n America. Numai că America-i mare!

— O fi mare, dar colegii de la F.B.I. sunt bine organizaţi. Fii sigur că o să-l găsească pe Courgibet al tău.

— Mira-m-aş. Acolo nu există niciun Emile Courgibet.

— Adică, ce vrei să spui, Emile?

— Zău, domnule Borniche, doar sunteţi om deştept, chiar nu pricepeţi?

— Vrei să zici, poate, că şi-a schimbat numele?

— Chiar aşa. În America, Courgibet se numeşte Fernand Châtelain şi e tâmplar!

Rămân câteva clipe tăcut, privindu-l ţintă pe Buisson: stă nemişcat în fotoliu, mâna stângă îi spânzură din veriga cătuşelor, pe buze îi flutură un zâmbet satisfăcut, care mă scoate din sărite. Şi gândindu-mă la faimoasa lege a tăcerii, sacrosanctă,

pare-se, pentru cei din breasla sa, îmi spun că, în toată această „afacere Buisson”, foarte puţini au respectat-o. I-aş putea număra pe degetele de la o singură mână pe cei care, în ciuda ameninţării cu pedepse grele, au refuzat să vorbească, să trădeze. Doar Caillaud, Nus, Cocoşatul şi Labori. Am crezut că şi Buisson. Dar iată că pe Emile trebuie să-l tai de pe lista şi aşa scurtă. Iată că şi el se poartă ca un „turnător”, ca unul din tagma pe care chiar el o dispreţuia atât.

— De ce mi-l vinzi pe Courgibet?

— Dacă şi eu şi alţi prieteni înfundăm puşcăria, de ce să n-o înfunde şi el?

— Mă dezamăgeşti, Emile.

48

12 februarie 1952. Un vânt îngheţat s-a abătut asupra portului Le Havre. Aştept împreună cu Leclerc – inspectorul ce-i urmase lui Hours, transferat la Marsilia – sosirea vaporului *America.* La bordul lui, în cabina 324, se află Emile Courgibet, pe care mi-l trimit colegii de la F.B.I. Îndată ce am luat legătura cu ei, după denunţul lui Buisson, au şi început cercetările şi nu le-a trebuit mult timp ca să-l găsească. Se căsătorise de patru ani cu o frumoasă californiană şi deschisese la New York un magazin specializat în confecţionarea de mobile stil Louis XV. Uneori, primea comenzi chiar pentru Casa Albă. Urma să obţină peste două luni cetăţenia americană. În raportul lor, colegii mei americani notaseră despre Courgibet-Châtelain că se remarcase printr-o purtare exemplară. Dacă nu l-ar fi trădat Buisson, şi-ar fi putut uita trecutul.

America acostează chiar în acest moment. Se instalează pasarela. Urc împreună cu Leclerc la bord, unde ne aşteaptă comisarul vasului. Strecurându-ne în urma unui steward, pătrundem în pântecul navei şi coborâm pe mai multe coridoare până la cabina 324. Bat la uşă. O deschid. Intru. Leclerc, după mine. Un bărbat înalt şi distins ne măsoară uimit cu privirea.

— Courgibet, la drum! îi spun eu arătându-i insigna de poliţist.

Tipul se face roşu ca racul la faţă, se enervează,

bâiguie cu un pronunţat accent american cuvinte aproape ininteligibile, apoi îmi întinde paşaportul său diplomatic.

— Grozav jucat, îi spun eu ironic; imitaţie perfectă, dar nu ţine.

Îl apuc de braţ şi mă pregătesc să-l scot afară pe culoar, când, alb ca varul, cu sufletul la gură, năvăleşte un ofiţer de bord.

— Daţi-i drumul, îmi strigă el, e ambasadorul Norvegiei. E o greşeală. Persoana pe care o căutaţi a fost mutată în altă cabină, la nr. 284.

E rândul meu să roşesc. Cer scuze, împreună cu Leclerc, apoi, fără să mai pierdem o secundă, alergăm spre cabina lui Courgibet.

De astă dată, intrăm fără să mai batem la uşă. Emile Courgibet ne aşteaptă în picioare, palid, zdrobit. Cu un surâs trist ne arată hubloul din spatele lui:

— Dacă eram cu douăzeci de ani mai tânăr, aş fi încercat s-o şterg pe aici. Dar am cincizeci şi cinci şi, acum, chiar că s-a sfârşit totul.

Emile Courgibet e scund şi are o voce destul de plăcută. După ţinuta distinsă, după cum îşi ţine pălăria-n mână şi după vorba aşezată, l-ai crede mai curând un negustor înstărit decât un borfaş hăituit de poliţie.

În trenul care ne poartă spre Paris, Leclerc şi cu mine suntem aproape impresionaţi de omul acesta amabil şi politicos. Iar când, la un moment dat zărim câteva lacrimi alunecându-i pe obraz, ni se face chiar milă!

A doua zi, de dimineaţă, Courgibet se află la mine în birou, ca să-i iau depoziţia. E palid. Nu încape

îndoială că prima sa noapte de detenţie l-a zdruncinat profund.

Aşezat în faţa lui, vâr un formular de proces-verbal în maşina de scris şi îi ofer o cafea, dar schiţează un gest de refuz. Nu l-am imobilizat de calorifer.

— Ei, zic eu, să isprăvim cât mai repede, de acord?

— Cum doriţi, domnule inspector.

Să începem cu începutul: la 18 noiembrie 1918, Tribunalul Senei v-a condamnat la opt ani închisoare la Cayenne pentru uciderea femeii pe care o iubeaţi. Crimă pasională, aşa e?

— Da, în 1919, într-o seară, am fost pus în lanţuri împreună cu alţii şi îmbarcaţi cu destinaţia Saint-Laurent-du-Maroni. Aşa m-am trezit în lagărul Colbert, printre oameni cu care nu aveam nimic comun, nicio afinitate.

Courgibet îmi istoriseşte atunci o poveste patetică pe care o altă pană, înfrumuseţând-o, avea să şi-o atribuie douăzeci de ani mai târziu. Pana unui borfaş ce se căise.

— Trebuia totuşi să mă port uneori ca ei, să devin brutal, violent, dacă nu voiam să fiu sugrumat noaptea sau să ajung „drăguţa” vreunui deţinut.

— Şi atunci, ai evadat?

— În seara zilei de 20 septembrie 1922. Într-o duminică. Împreună cu alţi doi deţinuţi, am pretextat că mergem să spălăm rufe, şi am intrat în junglă; am tot mers până am ajuns la malul fluviului Maroni. De la celălalt mal începea Guyana olandeză: trebuia să ajungem dincolo. Am trecut fluviul înot, şi m-am întrebat de multe ori după aceea cum de nu ne-au înghiţit vârtejurile de apă. În sfârşit, am ajuns în Guyana olandeză. Împreună cu tovarăşii mei, am mers trei zile la rând, hrănindu-ne cu rădăcini, chinuiţi

de febră, cu hainele numai zdrenţe. A fost doar începutul suferinţelor noastre, dar eram gata să îndur orice, numai să scap de ocnă.

Fără să vrem, am ajuns la o mină de bauxită. Se mai aflau acolo încă nouă evadaţi, pe care cei doi tovarăşi ai mei îi cunoşteau, şi care ne-au ajutat să ne angajăm în mină. Deşi eram prost plătiţi, şi nu întâmplător, făceam economii la sânge. Aveam un sigur gând: să cumpărăm o ambarcaţiune cu care să navigăm de-a lungul Guyanei britanice şi să acostăm în Venezuela, unde nu exista legea extrădării. Tovarăşii mei erau de acord.

Am cumpărat de la un negru, pe un preţ de nimic, un vas pescăresc, burduhănos, greoi dar trainic. I-am făcut pânze din saci de iută, am vârât în el câte merinde a-ncăput, două butoaie cu apă şi am ridicat ancora. Cum mă pricepeam puţin la navigaţie, tovarăşii mei mi-au încredinţat mie cârma.

Furtuna s-a iscat a opta sau o noua zi. Cerul devenise plumburiu, vântul pornise să bată din ce în ce mai puternic. Am coborât o parte din vele, lăsând doar atâtea cât să putem înainta. Vreme de două zile ne-am luptat cu furtuna. Dar pânza a fost smulsă, catargul s-a prăbuşit şi ne-am trezit pradă valurilor.

În zori, ne-am scufundat. Catastrofa s-a produs în câteva secunde. Un val înalt cât casa ne-a ridicat ca mâna unui uriaş, ca să ne zvârle apoi în aer. M-am trezit în mare. Vântul acoperea strigătele noastre de ajutor. Nici nu ştiu când s-a petrecut totul. În afară de mine, şi de încă alţi doi, tovarăşii mei s-au înecat unul după altul. Am înotat ore în şir şi doar dorinţa aceea aprigă, înverşunată, de a trăi, ne-a dat puteri.

Deodată, am văzut în jurul meu nişte pântece albe şi nişte boturi negre: rechinii. Am urlat înspăimântat,

deşi ştiam că e-n zadar. Chiar în clipa aceea am simţit o durere cumplită în braţul stâng. Mă atacase un rechin şi am fost convins că totul s-a sfârşit; am leşinat...

M-am trezit pe o plajă. Aplecate deasupra mea, feţele unor indieni: pescarii care mă salvaseră. Erau goi din cap până-n picioare, doar cu un mic cache-sexe. Toţi foarte tineri. Îmi zâmbeau. M-au transportat în satul lor, un pâlc de vreo zece colibe din paie. Mă aflam pe o insulă de pe care puteam zări semnalele unui far aflat pe malul venezuelan.

O tânără indiană de cincisprezece ani m-a îngrijit cu un devotament de-a dreptul emoţionant. Tot ea m-a învăţat şi limba tribului ei. Iar şeful acelui mic trib mi-a dat încuviinţarea s-o iau de nevastă. Am trăit şase ani printre ei, învăţând să confecţionez scaune, mese, învăţând să pescuiesc şi să vânez sau să găsesc perle pe fundul apei. Pe soţia mea o chema Lila. Mi-a dăruit doi copii. Dar într-o bună zi, plin de tristeţe, mi-am luat rămas bun de la Lila, care plângea, de la bătrânul şef şi de la toţi ceilalţi.

— De ce?

— Dorul de Paris, inspectore! Visul tuturor ocnaşilor: fuga, întoarcerea-n ţară. Am pornit spre Caracas într-o pirogă dăruită de şef. Când să ne despărţim, acesta mi-a spus: „Ştiam că într-o zi tot ai să pleci”. Abia după o lună am ajuns la Caracas, epuizat.

Am început să lucrez. I-am scris unuia din fraţii mei mai mari, stabilit la Buenos Aires, să-mi trimită ceva bani şi, mai ales, nişte acte false. Ştiam că toate vapoarele ce plecau din Caracas spre Buenos Aires făceau escală în Guyana franceză. Pentru mine, riscul era prea mare. N-aveam niciun chef să mă trezesc iar

la Saint-Laurent-du-Maroni.

Aşa m-am hotărât să plec spre Argentina prin Peru, traversând Pacificul. A trebuit să străbat Cordiliera Anzilor. Abia în 1933 mi-am revăzut fratele: călătoria durase cinci ani! Dac-aş fi rămas cuminte la ocnă, eram de mult un om liber şi aş fi avut altă soartă.

— De ce n-aţi rămas în Argentina?

— V-am spus doar, dorul de Paris. Tot datorită fratelui meu m-am putut întoarce, cu destinaţia Spania. Atunci a izbucnit şi războiul civil. Mă aflam la Barcelona, într-o seară, într-un bar, am auzit lângă mine doi bărbaţi vorbind franţuzeşte. Trecuseră atâţia ani de când nu mai auzisem limba ţării mele. Am făcut cunoştinţă: erau fraţii Buisson.

— Şi aţi plecat cu ei în China. Iar după aceea aţi dat, împreună cu Emile, lovitura din Troyes.

— Exact. Cu o precizare totuşi: la Troyes, n-am folosit nicio armă. N-am ameninţat pe nimeni. Am avut întotdeauna oroare de crimă. Când mi-am dat seama că Emile Buisson e un ucigaş, am rupt-o cu el.

— Ştiu, asta se petrecea chiar înainte de război. De aceea aţi şi plecat în Statele Unite.

— Da, speram să-mi refac viaţa. În mod cinstit. Credeam chiar că am reuşit...

Courgibet amuţeşte. E din nou copleşit de amărăciune, pe obraz îi alunecă o lacrimă.

Eleganţa hainelor şi a gesturilor demonstrează deopotrivă şi averea şi poziţia sa personală. A vrut să-şi uite trecutul, a izbutit să urce treptele ierarhiei sociale americane şi iată-l din nou, când îl mai despărţeau doar câteva luni până la prescriere, zvârlit cu brutalitate în cloacă din pricina lui Buisson.

— O să vă surprindă ce vă voi spune acum, domnule Courgibet.

Înalţă capul, îşi umezeşte buzele, dar îşi înăbuşă pe dată tulburarea.

— Ce vreţi să spuneţi?

— La proces, voi pleda în favoarea dumneavoastră.

49

Orice început are un sfârşit. Într-o frumoasă duminică de septembrie, hoinăresc braţ la braţ cu Marlyse pe bulevardul Rochechouart.

— Hai să mergem până la Barbes şi pe urmă să ne întoarcem pe trotuarul celălalt, propune Marlyse.

Ştiu eu prea bine ce-nseamnă asta: Marlyse moare să caşte gura la vitrine, eu niciun pic. O iau pe un ton mieros:

— Am treabă, scumpo, trebuie să lipesc faianţa la chiuvetă. Hai, zău, să ne întoarcem.

Până la urmă tot eu cedez. Chiar în clipa în care ajungem la scara ce coboară spre metrou, un bărbat scund, brun, cu pielea smeadă, pleacă din staţie, îndreptându-se cu un mers sacadat către bulevardul Barbes. Şi statura, şi părul, şi această figură îmi sunt prea bine cunoscute. Din două salturi sunt lângă Orsetti.

— A, Jeannot! Ce surpriză!

Orsetti a-nlemnit. O clipă, surprind în ochii lui negri disperarea.

— Domnul Borniche!

— Chiar eu! Ce cauţi pe-aici, Jeannot?

Marlyse a chemat un taxi şi ne deschide portiera.

— Pe curând, iubitule.

În timp ce-şi continuă singură plimbarea, taxiul porneşte spre strada Saussaies. O percheziţie rapidă, un telefon lui Victor pentru a-l anunţa să-i aducă

nepotului nişte schimburi şi ceva de-ale gurii, un mandat de încarcerare şi iată-l pe Jeannot după gratii, fără să fi pronunţat nici zece cuvinte de când ne-am întâlnit. Sunt convins că nu va mărturisi nimic despre nimeni. Îi las judecătorului sarcina să-l interogheze şi să-l confrunte cu acuzatorii săi. Eu mi-am făcut datoria.

Ei bine, lovitura din Champigny va fi elucidată în ciuda tăgăduielilor lui Buisson, în ciuda minciunilor lui Loubier, în ciuda lipsei de memorie a lui Labori, în ciuda reticenţelor lui Grosjean. Bolec a fost primul care şi-a dezlegat limba. Pentru că, aşa cum dorea, l-am ajutat să-şi vadă din când în când soţia, mi-a păstrat o recunoştinţă pur şi simplu emoţionantă. Nici Joyeux n-a rezistat. În schimbul eliberării iubitei lui, a admis să-şi trădeze complicii. L-a acuzat în termeni categorici pe Buisson pentru a-i fi ucis pe Polledri, pe bijutierul Baudet şi pe funcţionarii băncii din Champigny. Dar Buisson, lovindu-se furios peste coapse, susţinea sus şi tare că e nevinovat:

— Curată nebunie, domnule Borniche! Doar ştiţi prea bine că din arma mea n-a ieşit niciun cartuş.

Într-adevăr: Coltul pe care l-am găsit în camera lui e intact. Aşa sună rezultatul expertizei judiciare. În schimb, cu acela descoperit asupra lui Vérando, când l-am arestat într-o tutungerie de pe strada Richelieu, au fost trase gloanţele găsite în pasajul Landrieu din Paris, pe bulevardul Jean-Jaurès din Boulogne şi pe strada Jean-Jaurès din Champigny. Şi în acest caz, expertiza a fost categorică. Or, Vérando a luat parte la asasinarea lui Polledri şi la lovitura de la Boulogne, dar nu şi la aceea din Champigny. Fapt confirmat de Joyeux şi Bolec; în plus, Vérando n-a fost recunoscut

de victime, care, însă, l-au desemnat imediat în Buisson pe bărbatul cu Coltul. Două ipoteze: ori Vérando i-a împrumutat arma sa lui Buisson, ori armele au fost schimbate în mod cu totul inexplicabil.

— Nu, răcneşte Buisson, nu m-am despărţit nicio clipă de Coltul pe care l-aţi găsit la mine-n cameră. Vérando nu mi l-a împrumutat niciodată pe al lui. N-am fost la Champigny. Ucigaşul e Vérando, tot el i-a făcut felul şi lui Polledri, el l-a curăţat şi pe bijutier.

Din fericire, metresa lui Joyeux îmi dezleagă cât se poate de simplu misterul:

— De câte ori Buisson şi Vérando veneau la prietenul meu, îşi scoteau armele şi le ascundeau în ultimul sertar al scrinului.

Dar dacă după lovitura de la Champigny, au încurcat din greşeală armele?

Când îi împărtăşesc această presupunere lui Buisson, începe să râdă nervos, dar îmi dau seama, după fulgerarea din privire, că nu e deloc vorba de o încurcătură. Fără să bănuiască nimic, Vérando plecase de la Joyeux cu arma compromiţătoare.

Chiar când Tribunalul din Sena îl condamnă la pedeapsa capitală. Buisson continuă să tăgăduiască cu înverşunare că ar fi implicat în crimele de care e acuzat.

Se întoarce spre foştii săi prieteni, ameninţându-i cu degetul:

— Ticăloşilor! apucă el să le mai strige, înainte de-a fi luat. O să vă muşcaţi mâinile. Aţi trimis la moarte un nevinovat.

A picat şi François Marcantoni. Comisarul Denis bănuie că barul onorabilului negustor e de fapt un paravan pentru afaceri care n-au nicio legătură cu

limonada. Deşi pretinde că e nevinovat, François e vârât în celula 205, sub pază severă.

În noaptea asta de 27 spre 28 februarie 1956, Marcantoni nu-şi găseşte somnul. A început al doilea pachet de ţigări. Noaptea e lungă şi rece.

Deodată ciuleşte urechea: i s-a părut că aude zgomot de paşi strecurându-se spre celula condamnaţilor la moarte, aceea în care a fost băgat Buisson, după ultima sa înfăţişare la proces. Ba parcă răzbat şi nişte şoapte înăbuşite şi foşnet de haine.

Îşi ţine respiraţia. Cu coada lingurii, ascuţită de cimentul pardoselii, izbuteşte să ridice vizorul de la uşa celulei sale. Recunoaşte chipul prelung şi smead al compatriotului său, avocatul Charles Carboni, apărătorul lui Buisson, pe care au venit să-l ridice: Buisson ia acum drumul ghilotinei.

Marcantoni nu-l văzuse decât o dată, la *Calanques,* în tovărăşia lui Orsetti; avea să-l muştruluiască, apoi, pe Jeannot, când s-au întâlnit la plimbare, pentru asemenea inconştienţă. L-a revăzut pe Buisson doar în timpul unui transfer la Palat, pe când se aflau în aceeaşi dubă. Nu-l cunoştea. Dar moartea apropiată a acestui om îl impresionează profund.

Prin vizor, Marcantoni îl zăreşte pe Buisson, deja desprins de cele pământeşti, surprinzător de calm, însoţit de un grup de bărbaţi cu feţe livide. Îl vede dispărând spre grefă, unde i se va descheia cămaşa la gât, se vor îndeplini toate formalităţile, ca pentru o eliberare, i se va oferi paharul cu rom şi ţigara.

François Marcantoni lasă vizorul în jos şi se aşază pe pat, cu bărbia-n pumni.

Ora 6 şi 5. Emile Buisson dă mâna cu avocatul său. Cu un aer senin, de parcă ar pleca să dea o nouă lovitură, se-ntoarce spre călău:

— Sunt gata, domnule. Dă-i drumul. Societatea o să-ţi fie recunoscătoare.

Scândura se apleacă, cuţitul retează, cufărul de răchită se închide deasupra unui trup decapitat.

Cu alte cuvinte, Domnul Emile a plătit.

Cam la aceeaşi oră, la câteva sute de metri distanţă, într-unul din saloanele spitalului Pitié, un bărbat plânge.

Se stinge încet Annick, soţia lui Mathieu Robillard, aceea de dragul căreia devenise informator, aceea pentru care acceptase să fie răsplătit ca un trădător ca s-o poată îngriji mai bine.

Medicina s-a dovedit neputincioasă. De trei săptămâni, Annick se află la Pitié, încercând să-i zâmbească lui Mathieu, care nu se dezlipeşte de patul ei.

Ora şase şi zece. Mathieu Robillard închide pentru totdeauna ochii soţiei sale.

E pentru a nu ştiu câta oară când fac noapte albă din pricina cazului Buisson. După ziua asta atât de istovitoare, abia aşteptam să mă odihnesc. Tocmai mă spălam, când a sunat telefonul.

— Dacă-i Şeful, nu-s aici, îi şoptesc eu Marlysei, care s-a şi culcat.

Marlyse a întins braţul gol spre aparat, apoi îmi întinde receptorul, acoperindu-l cu palma.

— E domnul avocat Carboni. Ce vrea de la tine?

Dintr-odată, am priceput. În faţa Tribunalului, la procesul Buisson, am discutat în contradictoriu cu Carboni, mai ales când mărturia mea, deşi obiectivă, fusese criticată de apărare. Iau receptorul:

— S-a hotărât pentru mâine, îmi spune avocatul.

Adineaori m-au anunţat şi pe mine. Vreţi să-i transmiteţi ceva?

O clipă, cuvintele mi se opresc în gât. Apoi, în liniştea mormântală a camerei, unde nu se aude decât respiraţia regulată a Marlysei, îi şoptesc:

— Spuneţi-i adio din partea mea, domnule avocat. Vă sun mâine.

Pun încet receptorul în furcă şi o privesc pe Marlyse, care mă ţintuieşte cu privirea.

— Ia zi!

— Ce să zic, Marlyse, Domnul Emile era într-adevăr o canalie, dar uite, îţi spun sincer, cât se poate de sincer, că nu mă mai simt deloc făcut pentru meseria asta!

ANEXA

CE AU AJUNS

Emile BUISSON. Îngropat în cimitirul Thiais, sectorul condamnaţilor la moarte.

Jean-Baptiste BUISSON, poreclit Nus. N-a putut îndura insultele proferate la adresa fratelui său de către un alt coleg de breaslă, Michel Cardeur, pe care l-a lichidat cu două împuşcături de Colt, la 24 decembrie 1952. Arestat la Juan-les-Pins, la 3 aprilie 1953, de Roger Borniche. Condamnat la muncă silnică pe viaţă. Bătrân, bolnav, îşi aşteaptă sfârşitul la închisoarea Clairvaux.

Henri BOLEC. Traumatizat de pedeapsa grea şi de perspectiva de-a trăi despărţit de soţia sa, s-a sinucis la 3 august 1957, la spitalul închisorii Fresnes.

Antoine BORGEOT. Îşi plimbă nostalgia şi cele o sută treizeci de kilograme între Boulogne-Billancourt, strada Lappe, şi strada Gît-le-Coeur. Regretă timpurile în care „bărbaţii erau bărbaţi”.

Paul BRUTUS, poreclit Cocoşatul. A beneficiat de bunăvoinţa judecătorilor. A sfârşit la Paris în cea mai neagră mizerie, la 13 octombrie 1982.

Francis CAILLAUD. Condamnat la moarte. După comutarea şi apoi reducerea pedepsei la douăzeci de ani muncă silnică, a beneficiat de o eliberare condiţionată. S-a întors în Bretania sa natală, unde lucrează ca fierar într-un orăşel agricol.

Emile COURGIBET. Condamnat de Tribunalul din Troyes, la 24 aprilie 1953, la cinci ani închisoare şi zece ani interdicţie de a locui la Paris, la intervenţia lui Roger Borniche pe lângă cabinetul ministrului de justiţie, François Mitterand, obţine suspendarea pedepsei. La 31 mai 1954 se întoarce în America, la soţia sa, unde reîncepe o viaţă cinstită.

Roger DEKKER. Condamnat la douăzeci de ani muncă silnică. Evadează din închisoarea Fontevrault, la 15 iunie 1955, după ce reuşise să fure o uniformă de paznic şi o puşcă. E descoperit peste câteva zile, ascuns într-o pădure. Împuşcat de jandarmi.

Suzanne FOURREAU. Măcinată de tristeţe şi boală, i-a supravieţuit doar câţiva ani fostului ei iubit, Roger Dekker. Vecinii din strada Bichat 57 şi-o amintesc ca pe o femeie foarte cumsecade.

René GIRIER, poreclit René Baston. Evadările sale spectaculoase au făcut din el o vedetă. După punerea în libertate a rupt definitiv cu fosta sa îndeletnicire. Conduce în provincie un atelier de şlefuit metalul. Calităţile profesionale şi puterea lui de muncă îi uimesc deopotrivă pe magistraţi şi pe poliţişti. Clienţii săi nu-i cunosc adevăratul nume.

Pierre LABORI. Decedat la Paris, la 18 noiembrie

1964, puţin după eliberarea din închisoare.

Simon LOUBIER. Condamnat la muncă silnică pe viaţă, a fost deţinut în mai multe închisori. Urmează să fie eliberat.

François MARCANTONI. Continuă să fie în obiectivul cronicii judiciare. Cel mai bătrân inculpat din Franţa.

Jean ORSETTI. Scârbit de furia ucigătoare a foştilor săi prieteni, Abel Danos şi Emile Buisson, a preferat să se întoarcă în Corsica. Ţine un hotel cu restaurant în regiunea Bonifacio.

Mathieu ROBILLARD, poreclit Nantezul. După moartea soţiei sale, a părăsit, în 1956, regiunea pariziană, şi a plecat la Dunkerque. S-a angajat ca docher. S-a îmbarcat în 1962 pe un cargou, cu destinaţia Oceania. N-a mai dat niciun semn de viaţă.

Jacques VÉRANDO, poreclit „omul din Nisa”. A obţinut eliberarea condiţionată şi s-a retras pa Coasta de Azur. Pare să fi început o viaţă normală.

SFÂRŞIT